

အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှနှင့်စားနပ်ရိက္ခာလုံလောက်ရန်ပုံငွေ
၂၀၁၁ ခုနှစ် နှစ်ပတ်လည် အစီရင်ခံစာ

ဩစတြေးလျ၊ ဒိန်းမတ်၊ ဥရောပသမဂ္ဂ၊ နယ်သာလန်၊ နယူးဇီလန်၊ ဆွီဒင်၊ ဆွစ်ဇာလန်နှင့်
ပူနိုက်တက်ကင်းဒမ်း နိုင်ငံများ၏ ဘဏ္ဍာငွေ မတည့် ထည့်ဝင်မှုဖြင့် ထူထောင်ထားသည့်
ဖွံ့ဖြိုးရေးရန်ပုံငွေ

အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့် စားနပ်ရိက္ခာ ဖူလုံရေး ရန်ပုံငွေ

အသိအမှတ်ပြုခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ ဆင်းရဲနွမ်းပါးပြီး အင်အားနည်းပါးသူတို့ အတွက် အသက်မွေးမှုလုပ်ငန်းများနှင့် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေး တိုးတက်လာစေရန် ရည်ရွယ်သည့် ၎င်းတို့၏ ရက်ရောသည့် လှူဒါန်းမှုအများအတွက် ဩစတြေးလျ၊ ဒိန်းမတ်၊ ဥရောပသမဂ္ဂ၊ နယ်သာလန်၊ နယူးဇီလန်၊ ဆွီဒင်၊ ဆွစ်ဇာလန်နှင့် ယူနိုက်တက်ကင်းဒမ်း နိုင်ငံများအား ကျေးဇူးဥပကာရ တင်ရှိပါသည်။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့် စားနပ်ရိက္ခာ ဖူလုံရေး ရန်ပုံငွေ အတွက် အဆိုပါ နိုင်ငံများ၏ ပံ့ပိုးကူညီမှုများကိုလည်း ကျေးဇူးတင်စွာဖြင့် အသိအမှတ်ပြုပါကြောင်း။

ရှင်းလင်းချက်

ဤအစီရင်ခံစာကို ဩစတြေးလျ၊ ဒိန်းမတ်၊ ဥရောပသမဂ္ဂ၊ နယ်သာလန်၊ နယူးဇီလန်၊ ဆွီဒင်၊ ဆွစ်ဇာလန်နှင့် ယူနိုက်တက်ကင်းဒမ်း နိုင်ငံများ၏ ငွေကြေးပံ့ပိုးမှုဖြင့် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခြင်းဖြစ်သော်လည်း ဤအစီရင်ခံစာတွင် ဖော်ပြထားချက်များသည် အဆိုပါ နိုင်ငံများ၏ သဘောထားအမြင်များကို ထင်ဟပ်သည်ဟူ၍ မယူဆနိုင်ပါကြောင်း။

မာတိကာ

၁။ နိဒါန်း	၉
၁. ၁။ အကြောင်းအရာ	၉
၁. ၂။ LIFT ၏ နောက်ခံ သမိုင်း	၁၀
၂။ ရလဒ်များ	၁၂
၃။ နေရာဒေသအလိုက်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု	၁၄
၃. ၁။ ဧရာဝတီ မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဒေသ	၁၅
၃. ၂။ မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်းဒေသ	၃၂
၃. ၃။ တောင်တန်းဒေသ	၄၃
၃. ၄။ ကမ်းရိုးတန်းဒေသ	၅၀
၄။ တစ်နိုင်ငံလုံး အတိုင်းအတာဖြင့် ဦးတည်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ရလဒ်များ	၅၅
၄. ၁။ အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများ	၅၅
၄. ၂။ စိစစ် ကြီးကြပ်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း	၅၉
၄. ၃။ ရန်ပုံငွေ ခွဲဝေ ပေးအပ်ခြင်း	၆၁
၄. ၄။ ရန်ပုံငွေသုံးစွဲခြင်း	၆၃
၅။ သင်ခန်းစာများ	၆၅
၆။ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု	၇၃
၆. ၁။ သီးနှံစိုက်ပျိုးမှုဂေဟဗေဒမတူညီသည့်ဒေသများတွင်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့်လုပ်ငန်းများ	၇၃
၆. ၂။ အထူးပြုခေါင်းစဉ် အလိုက် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု	၇၄
၇။ ရန်ပုံငွေစီမံခန့်ခွဲမှု	၇၇

အဘိဓာန်စာလုံးများရှင်းလင်းချက်

ADRA	Adventist Development and Relief Agency
AEWs	Agriculture Extension Workers
AYO	ArYone Oo Relief and Development
AVSI	Association of Volunteers in International Service
CACC	Chin Association for Christian Communication
CAEDP	Community Agro-Economic Development Platform
CARD	Chin Association for Rural Development
CBO	Community-Based Organisation
CDA	Community Development Association
CDN	Consortium of Dutch NGOs
CESVI	Cooperazione e Sviluppo (Italian NGO for cooperation and development)
CLN	Community Livelihood Network
CRDP	Chin Relief and Development Programme
DC	Donor Consortium
DPDO	Disable People Development Organisation
EC	European Commission
EU	European Union
FAO	Food and Agriculture Organisation
FB	Fund Board (LIFT)
FEG	Farmer Extension Groups
FFS	Farmer Field Schools
FPEs	Farm Producer Enterprises
FM	Fund Manager (LIFT)
FY	Fiscal Year/Financial Year
GDP	Gross Domestic Product
GoUM	Government of the Union of Myanmar
HYV	High Yield Variety seeds
IGA	Income Generating Activities
IOM	International Organisation for Migration
IPM	Integrated Pest Management
IRRI	International Rice Research Institute
KMSS	Karuna Myanmar Social Services
LEAD	Linking Emergency Aid and Development
LIFT	Livelihoods and Food Security Trust Fund
LoA	Letter of Agreement

အတိုကောက်စာလုံးများရှင်းလင်းချက်

LSG	Livelihood Support Groups
M&E	Monitoring and Evaluation
MAS	Myanmar Agriculture Services
MBCA	Myanmar Business Coalition on AIDS
MCS	Myanmar Ceramics Services
MDG	Millennium Development Goal
MDTF	Multi-Donor Trust Fund
MERN	Mangrove and Environmental Rehabilitation Network
MK	Myanmar Kyat (local currency)
MoAI	Ministry of Agriculture and Irrigation
MoSW	Ministry of Social Welfare, Relief and Resettlement
MOU	Memorandum of Understanding
MSE	Micro and Small Enterprise groups
MSN	Mangrove Service Network
MT	Metric Tonne
NAG	Network Activities Group
NGO	Non-Governmental Organisation
NMTPF	National Medium Term Priority Framework
RPA	Rice self-Provisioning Ability
RSB	Rice Seed Banks
RTA	RakhineThahaya Association
SAM	Severe Acute Malnutrition
SHGs	Self-Help groups
SIM	Social Impact Monitoring
SRI	System of Rice Intensification
TGH	Triangle Generation Humanitaire
UMFCCI	Union of Myanmar Federation of Chambers of Commerce and Industry
UNDP	United Nations Development Programme
UNOPS	United Nations Office for Project Services
VCD	Value Chain Development
VDC	Village Development Committee
VVGs	Village Vegetable Groups
WCM	World Concern Myanmar
WFP	World Food Programme
WHH	Welthungerhilfe

အနစ်ချုပ်တင်ပြချက်

၂၀၁၁ ခုနှစ်အတွင်း LIFT သည် မြန်မာနိုင်ငံ အောက်ပိုင်းတွင် မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဒေသ၊ မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ်၊ ချင်းပြည်နယ်၊ ကချင်ပြည်နယ်နှင့် ရခိုင် ပြည်နယ်စသည်တို့တွင် လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်ကတည်းက ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် လုပ်ငန်းများကိုပါ ထည့်သွင်းမည်ဆိုပါက အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့် အိမ်ထောင်စု ငါးထောင်ကျော် (၅၁၀၃) အပါအဝင် အိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း နှစ်သိန်းကျော် (၂၂၃၂၂၉) ခန့်ကို ကူညီထောက်ပံ့နိုင်ခဲ့သည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် LIFT သည် ယနေ့အထိ မြန်မာနိုင်ငံ လူဦးရေ စုစုပေါင်း ၅၄ သန်း၏ နှစ်ရာခိုင်နှုန်းကျော်သို့မဟုတ် လူဦးရေ တစ်သန်းကျော် (၁၁၁၆၁၄၅) ခန့်ကို ကူညီနိုင်ခဲ့ပြီး ၎င်းတို့ အနက် အများစုသည် ကျေးလက်ဒေသတွင် နေထိုင်လျက်ရှိပြီး ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုဒဏ်ကို အဆိုးရွားဆုံးခံစားနေရသည့် အင်အားနည်းပါးသူ မိသားစုများဖြစ်ကြပါသည်။

LIFT ၏ ကိန်းဂဏန်းဖြင့် ဖော်ပြနိုင်သည့် အောင်မြင်မှု ရလဒ်များကို ၂၀၁၂ ခုနှစ်အတွင်း ပထမဦးဆုံး အကြိမ်အဖြစ် လေ့လာ အကဲဖြတ်သွားရန် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။ ယခု အစီရင်ခံစာသည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသရှိ LIFT ၏ လုပ်ငန်းများအား ပြင်ပ ပညာရှင်များ၏ အကဲဖြတ်မှု အစီရင်ခံစာ နှင့် LIFT ၏ မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများက ရေးသားသည့် အစီရင်ခံစာများအပေါ်တွင် အခြေခံကာ ဖြစ်ပေါ် တိုးတက်မှုများကို ကြားဖြတ်အစီရင်ခံစာအဖြစ် တင်ပြသွားရန် ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတို့ကို အခန်း ၂ တွင် ပိုမို ပြည့်စုံစွာ ဖော်ပြထားပါသည်။ အရေးကြီးသည့် အချက်များမှာ

ရလဒ် ၁။ လယ်ယာလုပ်ငန်းအတွက် ပံ့ပိုးကူညီမှု

- လယ်ယာလုပ်ငန်း တိုးတက်လာစေရန် စိုက်စရိတ် ချေးငွေ အပါအဝင် အဓိကကျသည့် လယ်ယာဆိုင်ရာ သွင်းအားစုများကို ပေးအပ်ခြင်းနှင့် သင်တန်းများ ပို့ချခြင်း စသည့် နည်းလမ်းများဖြင့် LIFT ၏ မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများသည် လယ်သမား အိမ်ထောင်စုပေါင်း ငါးသောင်းကျော် (၅၃၆၆၀) ကို ကူညီနိုင်ခဲ့သည်။
- လယ်ယာထွက်ကုန်များ ဈေးကောင်းဖြင့် ရောင်းချနိုင်စေရန် ဈေးကွက်ချိတ်ဆက်ပေးခြင်းနှင့် ဈေးနှုန်း သတင်း အချက်အလက်များ ပိုမို ရရှိနိုင်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း စသည့် နည်းလမ်းများဖြင့် LIFT ၏ မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများသည် လယ်သမား စုစုပေါင်း သုံးထောင်ကျော် (၃၃၂၁) ကို ကူညီနိုင်ခဲ့သည်။

ရလဒ် ၂။ လယ်ယာလုပ်ငန်းမဟုတ်သည့် အခြားသော ကဏ္ဍများတွင် ပံ့ပိုးကူညီမှုနှင့် ကျွမ်းကျင်မှု တိုးတက်စေခြင်း။

- စီးပွားရေးဆိုင်ရာ သင်တန်းများ ပို့ချခြင်းနှင့် ချေးငွေများ ပေးအပ်ခြင်းစသည့် နည်းလမ်းများဖြင့် LIFT ၏ မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများသည် အိမ်ထောင်စုပေါင်း တစ်သောင်း ငါးထောင်ကျော် (၁၅၃၃၅) ကို ကူညီနိုင်ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့၏ စုစုပေါင်း ၄၄% သို့မဟုတ် အိမ်ထောင်စုပေါင်း ခြောက်ထောင်ကျော် (၆၇၉၉) သည် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများကို ထူထောင်နိုင်ခဲ့ကြသည်။
- LIFT ၏ မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများသည် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုပေါင်း လေးထောင်ကျော် (၄၇၉၉) အတွက် ဝင်ငွေတိုးတက်ရရှိစေရန် ကူညီပေးနိုင်ခဲ့သည်။

ရလဒ် ၃။ ရေရှည်တည်တံ့သည့် သဘာဝ အရေးအမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှု။

- စုစုပေါင်း လူဦးရေ နှစ်ထောင်ငါးရာကျော်သည့် အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးများသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ကာကွယ် ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ပြန်လည် ထူထောင်ရေး ဆိုင်ရာ သင်တန်းများကို တက်ရောက်နိုင်ခဲ့ကြသည်။
- LIFT ၏ မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများသည် ပျက်စီးနေသည့် ဒီရေတော ဧက စုစုပေါင်း ၆၈၀ ကို ပြန်လည်ကောင်းမွန်လာစေရန် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည်။

ရလဒ် ၄။ လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများ။

- ဆင်းရဲ နွမ်းပါးမှုဒဏ်ကို အဆိုးရွားဆုံး ခံစားနေရပြီး အင်အားနည်းပါးသူ အိမ်ထောင်စုများကို အဓိက ရည်ရွယ်ထားသည့် ဝင်ငွေရရှိစေရန် အလုပ်အကိုင် ဖန်တီးပေးမှု (Cash-for-Work) လုပ်ငန်းများသည် ၃၇၄၄၆၉ လူ-ရက်ပေါင်း (အမျိုးသမီးများအတွက် ၁၆၄၁၉၁ လူ-ရက်ပေါင်း) ကို ဖန်တီးပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့သည် ရေကန် စုစုပေါင်း ၁၈၂ ကန်၊ တာတမ်၊ လှေဆိပ်၊ လူသွားလမ်း၊ တံတားနှင့် ရေမြောင်းစသည့်တို့ အပါအဝင် ကျေးရွာများအတွက် အရေးကြီးသည့် အခြေခံ

- အဆောက်အဦး တည်ဆောက်ခြင်း၊ ပြုပြင်ခြင်းစသည့် လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။
- ရေကန်များ ပြန်လည်ပြုပြင်ပေးခြင်းကြောင့် အိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း သုံးသောင်းငါးထောင်ကျော် (၃၅၀၀၀) အတွက် အကျိုးကျေးဇူးများ ဖြစ်ထွန်း ရရှိစေခဲ့ပြီး မိုးမကျမီ ရေရှားသည့် နွေကာလတွင် ရေဖိုးကုန်ကျငွေ တစ်လလျှင် ၁၀ ဒေါ်လာခန့် သက်သာစေခဲ့သည်။

ရလဒ် ၅။ အခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်ကို မြှင့်တင်ပေးခြင်း

- ရပ်ရွာအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းပေါင်းသုံးထောင်ကျော်(၃၄၅၀)ထူထောင်နိုင်ခဲ့ပြီး အားကောင်းလာစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ အဖွဲ့ဝင်များအား စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ စွမ်းရည်များ တိုးတက်လာစေရန် သင်တန်းများ ပို့ချပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။

LIFT ၏ ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်မှုများ၏ ယနေ့အထိ တိုးတက်မှုအခြေအနေ၊ မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ၏ လုပ်ငန်းဗျူဟာနှင့် ဆောင်ရွက်နေသည့် လုပ်ငန်းများအား လေ့လာ သုံးသပ်ချက်နှင့် ယခင်နှစ်များအတွင်း ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည့် အခက်အခဲများကို အခန်း ၃ တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။ LIFT ၏ရန်ပုံငွေဖြင့် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် လုပ်ငန်းစုစုပေါင်း ၄၉ ခု (Delta 1 လုပ်ငန်း ၂၂ ခုနှင့် လက်ရှိဆောင်ရွက်နေသည့် သုံးနှစ် လုပ်ငန်း ၂၇ ခု) အား ရာသီဥတုအရ ကွဲပြားမှု ရှိသည့် သီးနှံစိုက်ပျိုးရာ ဒေသများအလိုက် သီးခြားစီ ဖော်ပြထားပါသည်။ အဆိုပါ ဒေသများတွင် ဧရာဝတီ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ (ဤ အစီရင်ခံတွင် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသဟု သုံးနှုန်း ဖော်ပြထားပါသည်)၊ မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်း (မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ မကွေးတိုင်းဒေသကြီးနှင့် စစ်ကိုင်း တိုင်းဒေသကြီး တောင်ဘက် စသည့် ဒေသများ ပါဝင်သည့် မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်း မြေပြန့်ဒေသ)၊ တောင်ပေါ်ဒေသ (ကချင်ပြည်နယ်၊ ချင်းပြည်နယ်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်တို့ပါဝင်သည့် ကုန်းမြင့်ဒေသများ)၊ နှင့် ကမ်းရိုးတန်းဒေသ (ရခိုင်ပြည်နယ်ရှိ ကမ်းရိုးတန်းဒေသ) စသည်တို့ ပါဝင်သည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ်အတွင်းငွေကြေး အများဆုံး အသုံးပြုခဲ့သည့် LIFT ၏လုပ်ငန်းများမှာ မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဒေသ (၅၀%) နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်း (၃၂%)၌ဆောင်ရွက်နေသော လုပ်ငန်းများဖြစ်ကြသည်။အကျိုးဆက်အနေနှင့် အဆိုပါဒေသများတွင် LIFT ၏ လုပ်ငန်းများကို အခြေခိုင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ယခုအခါ LIFT သည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် အခြားနေရာများနှင့် အရွယ်အစား အားဖြင့် နှိုင်းစာပါက သေးငယ်သည့် နယ်ပယ်အတွင်း (မြို့နယ် သုံးမြို့နယ်တွင်) စီမံကိန်း ၁၂ ခု ကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် လုပ်ငန်းများတစ်ခုနှင့် တစ်ခု ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် LIFT သည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသရှိ အခြား မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများကို ပံ့ပိုးကူညီမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန်အတွက် International Rice Research Institute (IRRI) နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် စာချုပ်ချုပ်ဆိုခဲ့ပါသည်။ အခြားမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများသည်စိုက်ပျိုးရေးတိုးချဲ့ပညာပေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်နိုင်ရန်နှင့် အရည်အသွေးကောင်းမွန်သည့် မျိုးစပါးများ တိုးတက်ရရှိစေရန် ရည်မှန်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြသည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်းအထိ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် LIFT သည် စိုက်ပျိုးစရိတ် ချေးငွေထုတ်ပေးနိုင်မှု အပိုင်းတွင် အားနည်းခဲ့သည်။ LIFT အနေနှင့် ၂၀၁၂ ခုနှစ် မိုးစပါး စိုက်ချိန်နှင့် အချိန်ကိုက် ဖြစ်စေရန် လယ်သမားများအား ပထမဦးဆုံး အကြိမ်အဖြစ် အသေးစား ချေးငွေများကို ထုတ်ပေးရန် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။ ထိုအချက်က မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် LIFT ၏ ရန်ပုံငွေဖြင့် ဆောင်ရွက်နေသော လုပ်ငန်းများအပေါ် ကြီးမားသည့် အကျိုးသက်ရောက်မှု ဖြစ်ပေါ်စေမည်ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်း ဒေသတွင် LIFT ၏ ရန်ပုံငွေဖြင့် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် ရပ်ရွာ အခြေပြု ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများသည် အောင်မြင် တိုးတက်မှုများ ရရှိခဲ့သည်။ အဆိုပါ လုပ်ငန်းများကြောင့် လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်ဆိုင်ရာ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု လုပ်ငန်းများနှင့် ရပ်ရွာပိုင် အခြေခံ အဆောက်အဦးများ တိုးတက် ကောင်းမွန်လာခဲ့ကြပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်းတွင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် LIFT ၏ လုပ်ငန်းစုစုပေါင်း၏ တစ်ဝက်ခန့်သည် ရေရရှိရေး လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ တိမ်ကောနေသည့် ရေကန်များကို ပြန်လည် ပြုပြင်ဆယ်ယူသည့် လုပ်ငန်းများကို ဝင်ငွေရရှိစေခြင်းဖြင့် အလုပ်အကိုင်ဖန်တီးပေးခြင်း (Cash-for-Work) အစီအစဉ်များဖြင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် LIFT သည် ဤဒေသ၌ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် အိမ်ထောင်စုများအတွက် ရေရရှိရေးကို ဦးစားပေးကာ ဆက်လက် တိုးချဲ့ လုပ်ဆောင်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

အခန်း ၄ တွင် တစ်နိုင်ငံလုံး အတိုင်းအတာဖြင့် အကျိုးသက်ရောက်မှုများ ရရှိစေရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့်ဆောင်ရွက်နေသည့်

LIFT ၏ ကြီးပမ်းမှုများ ဖြစ်သော အရပ်ဘက် လူ့အဖွဲ့အစည်းများ အားကောင်းစေခြင်း၊ စိစစ်ကြီးကြပ်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ် သုံးသပ်ခြင်း (Monitoring and Evaluation) ၊ ရန်ပုံငွေ ခွဲဝေပေးအပ်ခြင်းနှင့် ရန်ပုံငွေ သုံးစွဲခြင်း (ရလဒ် ၅၊ ၆ နှင့် ၇) တို့ကို ဖော်ပြထားပါသည်။

- အရပ်ဘက် လူ့အဖွဲ့အစည်းများ၊ LIFT ၏ လုပ်ငန်းအများစုကို အစိုးရ မဟုတ်သည့် ဒေသခံ အဖွဲ့အစည်းများ (Local NGOs) က တိုက်ရိုက် ဖြစ်စေ၊ သွယ်ဝိုက်၍ ဖြစ်စေ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြပါသည်။^၁ ယနေ့အထိ LIFT ၏ မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများသည် ဒေသခံ အရပ်ဘက် လူ့အဖွဲ့အစည်းများ၏ ဝန်ထမ်းပေါင်း တစ်သောင်း ခြောက်ထောင်ကျော် (၁၆၁၂၁) အား သင်တန်းများ ပို့ချပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ထိုဝန်ထမ်းများသည် သင်တန်းများမှ ရရှိလာသည့် အသိပညာ၊ အတတ်ပညာများကို ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းများတွင် ပြန်လည် အသုံးပြုလျက်ရှိကြကြောင်း သိရှိရပါသည်။ LIFT အနေနှင့် လုပ်ငန်းအောင်မြင်မှုများ ရရှိစေရန်အတွက် ဒေသခံ အဖွဲ့အစည်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်ကို ဆက်လက် မြှင့်တင်ပေးသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် LIFT ရန်ပုံငွေ စီမံခန့်ခွဲမှုရုံး နှင့် LIFT ရန်ပုံငွေဘုတ်အဖွဲ့တို့သည် ဒေသခံ အဖွဲ့အစည်းများအား ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင် မျှော်မှန်းချက်နှင့် နည်းဗျူဟာများကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်စေရေး အတွက် ကူညီပေးသွားရန်၊ သင်တန်းတစ်ခုတည်း အပေါ် အလွန်အကျွံ မှီခိုအားထားခြင်း မဟုတ်သည့် စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ပေးရေး လုပ်ငန်းအား ဆောင်ရွက်သွားရန်နှင့် ကျေးလက်ဒေသနေ ပြည်သူများ၏ ပါဝင်မှုကို မြှင့်တင် အားပေးနိုင်မည့် နည်းလမ်းများကို အရပ်ဘက် လူ့အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အတူတကွ ရှာဖွေဆောင်ရွက်သွားရန် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။
- စိစစ်ကြီးကြပ်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ် သုံးသပ်ခြင်း - LIFT ၏ Delta 1 လုပ်ငန်းများအပေါ် လွတ်လပ်စွာ အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှုအရဒေသခံများ၏ ဝင်ငွေသည် ၂၀၀၈ ခုနှစ် (ဆိုင်ကလုံး နာဂစ် တိုက်ခတ်ခဲ့သည့် နှစ်) နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက သိသာစွာ တိုးတက်လာခဲ့ကြောင်း သိရှိရပါသည်။ လယ်သမားများသည် မိမိတို့ ဝမ်းစာဖူလုံရုံ စိုက်ပျိုးသည့် အဆင့်ကို ကျော်လွန်နိုင်ခဲ့ပြီး နေ့စား အလုပ်သမားများ အတွက်မူ နာဂစ်မတိုင်မီက အနေအထားထိ ပြန်လည် ရောက်ရှိနိုင်ခဲ့ကြသည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် LIFT သည် အခြေခံ အချက်အလက်များကို ကျယ်ပြန့်စွာစုဆောင်း ကောက်ယူနိုင်ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ Baseline တွင် LIFT ၏ လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် သီးနှံ စိုက်ပျိုးမှု ဂေဟဗေဒမတူညီသည့် ဒေသ လေးခုမှ အိမ်ထောင်စုပေါင်း လေးထောင် အပေါ် ကောက်ယူထားသည့်စစ်တမ်း၊ ကျေးရွာ တစ်ရွာချင်းစီ၏ အချက်အလက်များနှင့် ဦးတည် အုပ်စုအလိုက် ဆွေးနွေးချက်များပါဝင်သည်။ ၎င်း Baseline အစီရင်ခံစာကို LIFT ၏ ဝက်ဘ်ဆိုက်တွင် ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။ LIFT သည် အရည်အသွေးဆိုင်ရာ လူမှုစီးပွားရေး စောင့်ကြည့်မှု စီမံကိန်း (Qualitative Social and Economic Monitoring project) ကိုလည်း စတင်နိုင်ခဲ့သည်။ ၎င်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုနှင့် စားနပ်ရိက္ခာ ဖူလုံရေး ဆိုင်ရာ စိန်ခေါ်မှုများအပေါ် အကဲဖြတ်မှုနှင့် သုံးသပ်မှုများ ပေးအပ်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထိုအချက်က လုပ်ငန်းနှင့် မူဝါဒဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးမှုများ အတွက် အထောက်အကူ များစွာ ပြုနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။
- ရန်ပုံငွေ ခွဲဝေပေးအပ်ခြင်း၊ ယနေ့ အထိ LIFT ၏ ရန်ပုံငွေ ပေးအပ်မှု စုစုပေါင်း၏ တစ်ဝက်သည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသည့် လုပ်ငန်းများ အတွက် ဖြစ်သော်လည်း အချိန်ကြာလာသည့်နှင့်အမျှ အခြားသော ဒေသများရှိ လုပ်ငန်းများအတွက် ရန်ပုံငွေများကို ခွဲဝေ ချထားပေးလျက်ရှိရာ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ရှိ ရန်ပုံငွေ အချိုးအစားက နည်းလာသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ လာမည့်နှစ်များတွင် မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ပြင်ပရှိ ဒေသများအတွက် ရန်ပုံငွေများကို ပိုမို ခွဲဝေချထားပေးသွားမည့် အလားအလာများ ရှိနေပါသည်။ LIFT ၏ လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိသေးသည့်အပြင် စားနပ်ရိက္ခာ မလုံလောက်မှု၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု နှင့် ရင်ဆိုင်နေရသည့် နေရာဒေသများတွင် ခွင့်ပြုချက်ရရှိပါက ထိုဒေသများတွင် ထပ်မံ တိုးချဲ့ ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။
- ရန်ပုံငွေ သုံးစွဲခြင်း၊ ၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ မေနှင့် ဇွန်လများ တွင် LIFT ၏ မိတ်ဖက်များဖြစ်ကြသည့် အစိုးရမဟုတ်သည့် ပြည်တွင်းနှင့် ပြည်ပ အဖွဲ့အစည်းအားလုံးကို စာရင်းစစ် ဝင်ခဲ့ပါသည်။ စာရင်းစစ် အဖွဲ့၏ တွေ့ရှိချက်များသည် အပြုသဘောဆောင်ပြီး ပြဿနာ ကြီးကြီးမားမား ဟူ၍ မပေါ်ပေါက်ခဲ့ကြောင်း သိရှိရပါသည်။

အခန်း ၅ တွင် ၂၀၁၁ ခုနှစ်အတွင်း LIFT အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် လုပ်ငန်းများမှ ရရှိခဲ့သည့် သင်ခန်းစာများကို

၁ ၂၀၁၁ နှစ်ကုန်ပိုင်းအထိ အစိုးရ မဟုတ်သည့် ဒေသခံ အဖွဲ့အစည်းများ (Local NGOs) သည် LIFT ၏ ရန်ပုံငွေဖြင့် ဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်း စုစုပေါင်း၏ ၂၇% ကို LIFT နှင့် တိုက်ရိုက် စာချုပ် ချုပ်ဆိုကာ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ လုပ်ငန်းစုစုပေါင်း၏ ၂၉% ကို အစိုးရ မဟုတ်သည့် ဒေသခံ အဖွဲ့အစည်းများ (Local NGOs) သည် LIFT နှင့် တိုက်ရိုက် စာချုပ် ချုပ်ဆိုထားသည့် အစိုးရ မဟုတ်သည့် နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများ (International NGOs) များနှင့် ပူးပေါင်းကာ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြသည်။ ကျန်ရှိသည့် လုပ်ငန်းများအနက် အချို့တွင်လည်း အစိုးရ မဟုတ်သည့် ဒေသခံ အဖွဲ့အစည်းများ (Local NGOs) နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ ရှိကြသည်။

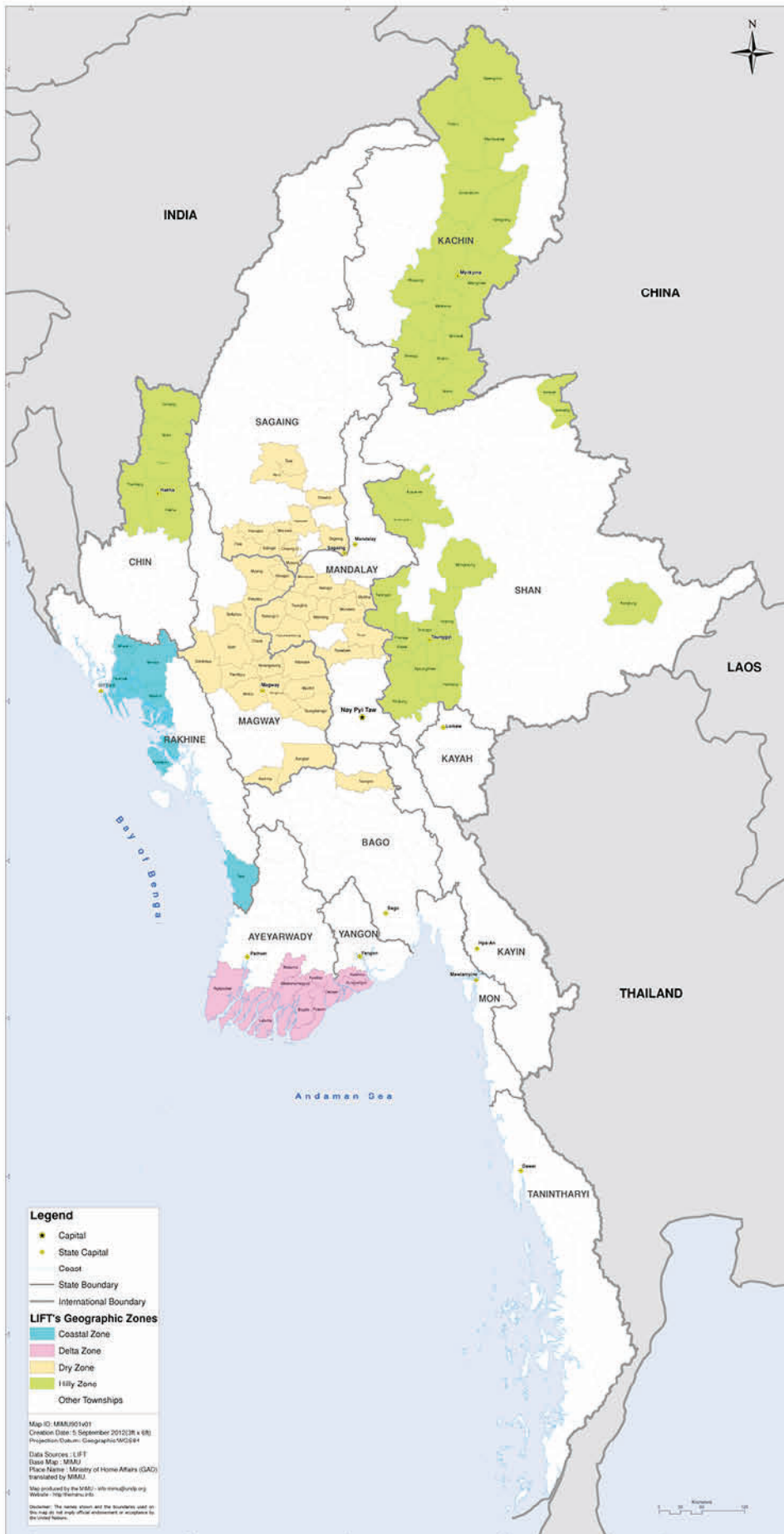
ဖော်ပြထားပါသည်။ ရပ်ရွာလူထုအား စည်းရုံးဆောင်ရွက်ခြင်း၊ စီမံကိန်းတွင် ပါဝင်မည်သူကို ရွေးချယ်ခြင်းနှင့် မည်သူ့ကို အကူအညီ အထောက်အပံ့များ ပေးမည်ကို ဆုံးဖြတ်ခြင်း၊ လယ်ယာလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ နှင့် အခြားလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ သွင်းအားစုများ ထောက်ပံ့ ပေးအပ်ခြင်း၊ စိုက်ပျိုးနည်းသစ်များ ပို့ချခြင်း၊ အော်ဂဲနစ် စိုက်ပျိုးရေး၊ တောင်သူကျောင်း (Farmer Field School) နှင့် အခြား စိုက်ပျိုးရေး တိုးချဲ့ လုပ်ငန်းများအသင့်စီစဉ်ထားသည့် စီမံကိန်း လုပ်ငန်းများကို အစဉ်လိုက် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ မြေယာမဲ့ အိမ်ထောင်စုများကို ပံ့ပိုးပေးမှု၊ ဈေးကွက် ရရှိရေး ဆောင်ရွက်မှု၊ လှည့်ပတ် ရန်ပုံငွေနှင့် ကိုယ်ထူကိုယ်ထ အဖွဲ့များ၊ ရပ်ရွာအဆင့် အဖွဲ့များ တွင် အမျိုးသား နှင့် အမျိုးသမီး ကိုယ်စားပြုပါဝင်မှု အချိုးအစား နှင့် အာဟာရနှင့် သန့်ရှင်းရေး တိုးတက်စေရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း စသည့် အကြောင်းအရာများကို ဖော်ပြထားပါသည်။

အခန်း ၆ တွင် မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများသည် ကွဲပြားခြားနားသည့် သီးနှံစိုက်ပျိုးမှု ဂေဟဗေဒ ဒေသများ အတွင်း လုပ်ငန်းများကို မည်ကဲ့သို့ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပုံကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ထိုဒေသများ၌ လုပ်ငန်းအသစ်များ ထပ်မံ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် လုပ်ငန်းများ အချင်းချင်း ဖူးပေါင်း လုပ်ဆောင်နိုင်မည့် နည်းလမ်းများ၊ လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းနိုင်မည့် နည်းလမ်းများကို ရရှိခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် LIFT သည် အထူးပြု ခေါင်းစဉ် အလိုက် ရန်ပုံငွေ အမျိုးအစား နှစ်ခု ကို စတင်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ လေ့လာသင်ယူခြင်းနှင့် ဆန်းသစ်တီထွင်မှု ကဏ္ဍ ရန်ပုံငွေ (Learning & Innovation) နှင့် အသေးစား ငွေစုငွေချေးလုပ်ငန်း ကဏ္ဍ ရန်ပုံငွေ (Microfinance) ဟူ၍ ဖြစ်ကြပါသည်။ လေ့လာသင်ယူခြင်းနှင့် ဆန်းသစ်တီထွင်မှု ကဏ္ဍ တွင် ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းများသည် မြန်မာနိုင်ငံ အခြေအနေနှင့် လျော်ညီသော တီထွင်ဆန်းသစ်မှု အယူအဆများ ရှိရမည် ဖြစ်သည်။ တန်ဖိုးရှိသည့် သင်ခန်းစာများကို ရရှိနိုင်ခြင်း၊ စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေးနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုဆိုင်ရာ အသိပညာများကို တိုးတက်စေနိုင်ခြင်း စသည့် အလားအလာကောင်းများ ရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် အသေးစား ငွေစုငွေချေးလုပ်ငန်း ကဏ္ဍ ရန်ပုံငွေ ပေးအပ်မှု စတင်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။

အခန်း ၇ တွင် ရန်ပုံငွေ စီမံခန့်ခွဲမှု ရုံးအနေနှင့် ရန်ပုံငွေ စီမံခန့်ခွဲမှု အလုံးစုံ တိုးတက်စေမည့် ဆောင်ရွက်မှုများကို ဖော်ပြထားပါသည်။ လွန်ခဲ့သော (၂)နှစ်တာ ကာလအတွင်း LIFT ရန်ပုံငွေဖြင့် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော လုပ်ငန်းများသည် အောင်မြင်မှုများရရှိခဲ့ကြပါသည်။ သို့သော် စိန်ခေါ်မှုများက ကျန်ရှိနေဆဲပင် ဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၁၀ နှင့် ၂၀၁၁ ခုနှစ်များတွင် ရန်ပုံငွေ ပေးအပ်ခဲ့သည့် လုပ်ငန်းများသည် တစ်သီးတစ်ခြားစီ ဖြစ်နေကြရာ လိုက်လျောညီထွေစွာ စုစည်း ဆောင်ရွက်သွားနိုင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် LIFT သည် ကွဲပြားခြားနားသည့် သီးနှံစိုက်ပျိုးမှု ဂေဟဗေဒ ဒေသများ၌ အဆိုပါ လုပ်ငန်းများ ပိုမို အားကောင်းလာစေရန် ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

LIFT စီမံချက်နယ်မြေပြင်ပုံ

၁။ နိဒါန်း

ဤအစီရင်ခံစာတွင် ၂၀၁၁ ခုနှစ်အတွင်း အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုနှင့် စားနပ်ရိက္ခာ ဖူလုံရေး ရန်ပုံငွေ (LIFT) ၏ ပံ့ပိုးမှုဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် လုပ်ငန်းများကို ဖော်ပြထားပါသည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ်သည် ဧရာဝတီ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် LIFT ၏ လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်မှု ဒုတိယနှစ် ဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်း၊ ချင်း ပြည်နယ်၊ ကချင် ပြည်နယ် နှင့် ရခိုင်ပြည်နယ်များတွင် LIFT ၏ လုပ်ငန်းများ စတင် ဆောင်ရွက်သည့် ပထမနှစ် ဖြစ်ပါသည်။

၁.၁။ အကြောင်းအရာ

၂၀၁၀ ပြည့်နှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် နှစ်ပေါင်း ၂၀ အတွင်း ပထမဦးဆုံး အကြိမ် ရွေးကောက်ပွဲကို ကျင်းပနိုင်ခဲ့ပြီး ပြည်ထောင်စု ကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီက လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် နေရာ အများစုကို အနိုင်ရရှိခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ် မတ်လ တွင် နိုင်ငံတော် သမ္မတ ဦးသိန်းစိန် ဦးဆောင်သည့် အစိုးရသစ်သည် နိုင်ငံတော် တာဝန်များကို စတင် ထမ်းဆောင်ခဲ့ပြီး ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး လုပ်ငန်းများကို ရည်ရွယ်ချက် ကြီးမားစွာဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံအရေးကို လေ့လာစောင့်ကြည့်နေသူများအတွက် အံ့အားသင့်စေခဲ့သည့် အဆိုပါ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးကို ပိုမို အားကောင်းလာစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ တိုးတက်မှုများ ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲကို သပိတ်မှောက်ခဲ့သည့် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် ၎င်းဦးဆောင်သည့် အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ် နှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခြင်း စသည်တို့ ပါဝင်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် လွှတ်တော်၌ နိုင်ငံရေး ပါတီများ မှတ်ပုံတင်ခြင်း ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေကို အတည်ပြုနိုင်ခဲ့ပြီး မူလက ဖျက်သိမ်းခြင်း ခံထားရသည့် အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီ အဖွဲ့ချုပ်သည် လက်ရှိ နိုင်ငံရေး ဖြစ်စဉ်တွင် ပြန်လည် ပါဝင်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ် မတ်လတွင် ကျင်းပသည့် သမ္မတသစ် ကတိသစ္စာပြုသည့် အခမ်းအနား၌ သမ္မတ ဦးသိန်းစိန်သည် ကျေးလက် ဒေသနေ ပြည်သူများ၏ လူနေမှု ဘဝ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် အတွက် ဆောင်ရွက်သွားမည်ဟု ပြောကြားခဲ့ပါသည်။ အထူးပြု ဆောင်ရွက်သွားမည့် ကဏ္ဍများအဖြစ် (က) လယ်ယာ ကုန်ထုတ်လုပ်မှု ကဏ္ဍ၊ (ခ) မွေးမြူရေးနှင့် သားငါး ကဏ္ဍ၊ (ဂ) ကျေးလက်ဒေသ ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းနှင့် အိမ်တွင်း စက်မှုလက်မှု လုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ (ဃ) အသေးစား ငွေစု ငွေချေး လုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ (င) ကျေးလက် သမဝါယမ လုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ (စ) ကျေးလက် လူမှု စီးပွား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး၊ (ဆ) ကျေးလက် စွမ်းအင် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးနှင့် (ဇ) သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး စသည် တို့ကို သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် အစိုးရသည် လယ်ယာထွက်ကုန်များအတွက် ပို့ကုန် အခွန်များကို ၁၀% မှ ၂% သို့ လျော့ချပေးခြင်း၊ ၂၀၁၁ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၃၀ ရက်နေ့တွင် အသေးစား ငွေစု ငွေချေး ဥပဒေ အသစ်ကို ပြဋ္ဌာန်းပေးခဲ့ခြင်း စသည့် သိသာထင်ရှားသည့် ဆောင်ရွက်မှုများကိုလည်း ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပထမဦးဆုံးအကြိမ်အဖြစ် ငွေစုငွေချေး လုပ်ငန်းများကို တရားဝင် ဆောင်ရွက်ခွင့် ရှိလာခဲ့ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ကျေးလက် ဒေသနေ ပြည်သူများ၏ လူမှုဘဝ အခြေအနေများသည် လွန်ခဲ့သည့် နှစ်များ နှင့် နှိုင်းစာကြည့်မည်ဆိုလျှင် အနာဂတ်တွင် ပိုမို ကောင်းမွန်လာမည့် အလားအလာများစွာ ရှိနေပါသည်။ သို့သော် မကြာမီက ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည့် အပြောင်းအလဲများနှင့် ကျေးလက် ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးမှု အပေါ် အလေးထားသည့် အစိုးရ၏ စီမံကိန်းများသည် သိသာ ထင်ရှားသည့် တိုးတက်မှု ရလဒ်များရရှိနိုင်ရန် အချိန်ယူရဦးမည်ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသည် အရှေ့တောင် အာရှနိုင်ငံများ အနက် အဆင်းရဲဆုံး နိုင်ငံတစ်ခု အဖြစ် ဆက်လက် တည်ရှိနေပါသည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ် လူသား ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ညွှန်းကိန်းအရနိုင်ငံပေါင်း ၁၈၇ နိုင်ငံ အနက် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အဆင့်မှာ ၁၄၉ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် လူမှုစီးပွားရေး အညွှန်းကိန်း အများစုတွင် အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ၏ နောက်တွင် တည်ရှိနေဆဲဖြစ်ပါသည်။ အမှန် ပြောရလျှင် ၂၀၁၁ ခုနှစ်သည် ပြည်သူအများစုအတွက် စီးပွားရေးအရ ခက်ခဲသော နှစ်တစ်နှစ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ဓာတ် သတ္တုတူးဖော်ရေး၊ စွမ်းအင်၊ ရေနံနှင့် သဘာဝ ဓာတ်ငွေ့ ကဏ္ဍများ၌ နိုင်ငံခြား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ အလုံးအရင်းနှင့် ဝင်ရောက်လာခြင်းကြောင့် ကျပ်ငွေ တန်ဖိုး အလျင်အမြန် မြင့်တက်လာမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ပို့ကုန် လုပ်ငန်းများ၊ ကုန်ထုတ်လုပ်ရေးနှင့် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် အကျိုးသက်ရောက်မှု ဆိုးရွားစွာ ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သည်။

မကြာမီက ကောက်ယူခဲ့သော စစ်တမ်းတစ်ရပ်^၂ အရ မြန်မာနိုင်ငံ လူဦးရေစုစုပေါင်း၏ ၂၆ % သည် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု မျဉ်းအောက်တွင် နေထိုင်လျက်ရှိကြသည်။ အချို့ဒေသများတွင် အချိုးအစားမှာ ပိုမိုကြီးမားလျက်ရှိပြီး ချင်းပြည်နယ်တွင် ၇၃ %၊ ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် ၄၄ %၊ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီး နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်တွင် ၃၃ % စီ နှင့် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးတွင် ၃၂ % အသီးသီးရှိကြသည်။ ကလေးစုစုပေါင်း ၁၆ သန်း သို့မဟုတ် တစ်နိုင်ငံလုံးရှိ ကလေးစုစုပေါင်း၏ ၃၂ % မှာ ကိုယ်အလေးချိန် မပြည့်သည့် ကလေးများဖြစ်ကြသည်။ အိမ်ထောင်စု အသုံးစရိတ်စုစုပေါင်း၏ ၆၈ % ကို အစားအစာ ဝယ်ယူရန်အတွက် ကုန်ကျနေရသည်။ လယ်ယာ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းတွင် အဓိက လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသူ စုစုပေါင်း ၂၄ % သည် မြေယာမဲ့များဖြစ်ကြသည်။ အဆိုပါ စစ်တမ်း ဖော်ပြချက်အရ LIFT က ပံ့ပိုး ကူညီသည့် လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ၊ မန္တလေး တိုင်းဒေသကြီး၊ ရခိုင်ပြည်နယ်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ် စသည့် ဒေသများသည် စားနပ် ရိက္ခာ မဖူလုံမှု သုံးပုံနှစ်ပုံနှင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု တစ်ဝက်ခန့် ရှိကြောင်းသိရပါသည်။ အဆိုပါ ဒေသများ၌ LIFT သည် ပံ့ပိုးကူညီသည့် လုပ်ငန်းများကို အဓိက ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

၁.၂။ LIFT ၏ နောက်ခံ သမိုင်း

အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုနှင့် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေး ရန်ပုံငွေ (Livelihoods and Food Security Trust (LIFT) Fund) ဆိုသည်မှာ အလှူရှင် နိုင်ငံများ၏ စုပေါင်း ရန်ပုံငွေ တစ်ရပ်ဖြစ်ပြီး ၂၀၀၉ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန် စတင် တည်ထောင်ခဲ့ပါသည်။ LIFT ၏ အလှူရှင် နိုင်ငံများမှာ ဩစတြေးလျ၊ ဒိန်းမတ်၊ ဥရောပသမဂ္ဂ၊ နယ်သာလန်၊ နယူးဇီလန်၊ ဆွီဒင်၊ ဆွစ်ဇာလန်နှင့် ယူနိုက်တက်ကင်းဒမ်း နိုင်ငံများဖြစ်ကြပါသည်။ အလှူရှင်များသည် ရန်ပုံငွေကို စီမံခန့်ခွဲရန်နှင့် LIFT ၏ လုပ်ငန်းများကို ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အတွက် ကုလသမဂ္ဂ စီမံကိန်း လုပ်ငန်းများ ဝန်ဆောင်မှုရုံး (UNOPS) အား ရန်ပုံငွေ မန်နေဂျာအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရန် စာချုပ်ချုပ်ဆိုခဲ့ပါသည်။

LIFT၏ရည်ရွယ်ချက်သည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဆင်းရဲနွမ်းပါးပြီး အင်အားနည်းပါးသော ပြည်သူများ၏ စားနပ်ရိက္ခာ ဖူလုံရေးနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုလုပ်ငန်းများ၏ လုံခြုံမှု တိုးတက်စေရန်ဖြစ်ပြီး ထိုရည်ရွယ်ချက်အောင်မြင်စေရန်အတွက် မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများအား ကူညီပံ့ပိုးရာတွင် ထိရောက်သည့် စနစ်တစ်ရပ်ကို ထူထောင်သွားမည် ဖြစ်သည်။ LIFT သည် စုပေါင်းစွမ်းအားဖြင့် အကျိုးသက်ရောက်စေနိုင်မည့် အဖွဲ့တစ်ခု ဖြစ်လာစေရန်လည်း ရည်မှန်းထားပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး၊ စားနပ်ရိက္ခာ ဖူလုံရေးနှင့် ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အတွက် မူဝါဒဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ၊ ဆီလျော်မှုရှိသော၊ တီထွင်ဆန်းသစ်မှုနှင့် သင်ခန်းစာများ ရရှိနိုင်သော စီမံကိန်း လုပ်ငန်းများကိုလည်း ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်သည်။ LIFT သည်မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၂၀၁၆ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်းအထိ လုပ်ငန်းများကို ဆက်လက် ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်သည်။

LIFT ၏ ယေဘုယျရည်မှန်းချက်မှာ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း ကမ္ဘာ့ ကုလ သမဂ္ဂ၏ ထောင်စုနှစ် ရည်မှန်းချက်များအနက် ပထမ ရည်မှန်းချက်^၃ ကို အောင်မြင်မှု ရရှိစေရန်အတွက် တိုးတက်မှုများ ရရှိရန် ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ပြီး ပြည်သူ စုစုပေါင်း နှစ်သန်းအတွက် စားနပ်ရိက္ခာ ရရှိနိုင်မှုနှင့် ဝင်ငွေများ တိုးတက်လာစေနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အဆိုပါရည်ရွယ်ချက်ကို အောက်ဖော်ပြပါ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ ရလဒ်များကို ရရှိစေခြင်းမှ တစ်ဆင့် အောင်မြင်မှုရရှိစေရန် ဆောင်ရွက် သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

- ၁။ ပိုမိုကောင်းမွန်လာသည့် ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ရိတ်သိမ်းချိန်လွန်နည်းပညာများ၊ သွင်းအားစုများ ပိုမို ရရှိနိုင်လာခြင်းနှင့် ဈေးကွက်သို့ ပိုမို ရောက်ရှိခြင်း စသည်တို့ဖြင့် လယ်ယာ စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဝင်ငွေများကို တိုးတက်စေခြင်း။
- ၂။ ဦးတည်ထားသော အိမ်ထောင်စုများအတွက် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းမဟုတ်သည့် အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းမှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများ၌ ပံ့ပိုးပေးခြင်းနှင့် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ အတွက် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှု သင်တန်းများပေးခြင်း။

၂ အိမ်ထောင်စုများ၏ လူနေမှုဘဝ အခြေအနေများ စုစည်း လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်း နှစ်။ ကုလ သမဂ္ဂ ဖွံ့ဖြိုးမှု အစီအစဉ် (UNDP) ၊ ၂၀၁၁ ခုနှစ်။
 ၃ ကမ္ဘာ့ ကုလ သမဂ္ဂ၏ ထောင်စုနှစ် ရည်မှန်းချက် တစ်၊ တစ်နေ့ ဝင်ငွေ တစ်ဒေါ်လာအောက်ဖြင့် ရပ်တည်နေရသော လူဦးရေ အချိုးအစားကို တစ်ဝက်အထိ လျော့ချသွားရန်၊ အမျိုးသမီးနှင့် လူငယ်လူရွယ်များ အပါအဝင် လူတိုင်းအတွက် အပြည့်အဝ အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေမည့် လုပ်ငန်းနှင့် ကောင်းမွန်သည့် အလုပ်အကိုင် ရရှိစေရေး ဆောင်ရွက်သွားရန်နှင့် ငတ်မွတ်မှုကို ခံစားနေရသူ လူဦးရေ အချိုးအစားကို တစ်ဝက်အထိ လျော့ချသွားရန်။

၃။ ဒေသခံများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု လုပ်ငန်းများကို ကာကွယ်ပေးရာတွင် အထောက်အပံ့ ဖြစ်စေမည့် ရေရှည်တည်တံ့သော သဘာဝအရင်းအမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပြန်လည် ကောင်းမွန်စေရန် ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများ ပြုလုပ်ခြင်း။

၄။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ပိုင်ဆိုင်မှုများကို ကာကွယ်ပေးနိုင်ရန်၊ အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းမှု အခွင့်အလမ်းများကို ဖော်ဆောင်ပေးနိုင်ရန်နှင့် ဝင်ငွေ တိုးတက်စေရန်အတွက် ကာလရှည်ကြာ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများအတွက် ထိရောက်သည့် လူမှုကာကွယ် စောင့်ရှောက်ရေး ဆောင်ရွက်ချက်များ ပြုလုပ်ခြင်း။

၅။ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများအတွက် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုနှင့် စားနပ်ရိက္ခာ ဖူလုံရေး ဆောင်ရွက်ချက်များကို ပံ့ပိုးသည့် အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည် ပိုမို တိုးတက်ခိုင်မာလာအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။

၆။ စိစစ် ကြီးကြပ်မှုနှင့် အကဲဖြတ် သုံးသပ်မှုမှ ထွက်ပေါ်လာသည့် သက်သေ အထောက်အထားများနှင့် ပြင်ပ ပညာရှင်များကို ဆောင်ရွက်စေသည့် လေ့လာ သုံးသပ်ချက်များအား စီမံကိန်း လုပ်ငန်းနှင့် မူဝါဒများကို အကောင်အထည် ဖော်ရာတွင် အသုံးပြု ဆောင်ရွက်ခြင်း။

ထို့အပြင် အောက်ဖော်ပြပါ စီမံခန့်ခွဲမှု ရလဒ်များဖြစ်သည်

၇။ ရန်ပုံငွေဘုတ်အဖွဲ့၏ မူဝါဒများနှင့်အညီရန်ပုံငွေများကို ခွဲဝေပေးအပ်ခြင်းနှင့် ပွင့်လင်း မြင်သာသည့် နည်းလမ်းများ ဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်း။

၈။ ရန်ပုံငွေအသုံးပြုမှုနှင့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ၏ လုပ်ဆောင်ချက်များကို စိစစ်ကြီးကြပ်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်းစသည် တို့ ပါဝင်သည်။

၂။ ရလဒ်များ

၂၀၁၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ အထိ LIFT ၏ တိုးတက်အောင်မြင်မှုနှင့် လျာထားချက် အနှစ်ချုပ် တင်ပြချက်

	၂၀၁၆ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်း အထိ လျာထားချက်	၂၀၁၁ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်း အထိ အောင်မြင်မှု	လျာထားချက် ရာခိုင်နှုန်း
ရည်ရွယ်ထားသည့် ယေဘုယျ လျာထားချက်များ (အထောက်အပံ့ ရရှိသူများကို နှစ်ကြိမ် မရေတွက်ပါ)			
အထောက်အပံ့ရရှိသည့် အိမ်ထောင်စု အရေအတွက် စုစုပေါင်း	၃၅၆၉၅၀	၂၂၃၂၂၉	၆၃%
အမျိုးသမီး ဦးဆောင်သည့် အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	၅၁၀၃	၃၆၉၁	၇၂%
မသန်စွမ်းသူ ပါဝင်သည့် အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	၃၆၇၆	၁၀၆၄	၂၉%
လယ်ယာထွက်ကုန် (သီးနှံ)			
လယ်ယာထွက်ကုန်ဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးမှု ရရှိသူ အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	၉၅၈၉၂	၅၃၆၆၀	၅၆%
ဆန်စပါး ထုတ်လုပ်မှုဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးမှု ရရှိသူ အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	၃၁၉၃၂	၈၇၄၄	၂၇%
ဈေးကွက် သတင်းအချက်အလက်နှင့် ဈေးကွက် ချိတ်ဆက်မှု ဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးမှုမှ အကျိုးရရှိသူ အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	၂၀၇၁၉	၃၃၂၄	၁၆%
မွေးမြူရေး			
မွေးမြူရေး ဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးမှု ရရှိသူ အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	၁၆၅၄၀	၉၇၄၄	၅၉%
ငါးလုပ်ငန်း			
ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းနှင့် ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးမှု ရရှိသူ အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	၁၆၂၆၀	၈၁၃၉	၅၀%
ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း ဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးမှု ရရှိသူ အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	၆၃၉၀	၄၇၉၉	၇၅%
ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်း ဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးမှု ရရှိသူ အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	၉၈၇၀	၃၃၄၀	၃၄%
အခြား ဝင်ငွေရရှိစေရေး လုပ်ငန်းများ (လယ်ယာ၊ မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း မဟုတ်သည့် အခြားလုပ်ငန်းများ)			
အခြား ဝင်ငွေရရှိစေရေး လုပ်ငန်း ဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးမှု ရရှိသူ အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	၁၇၂၆၁	၁၅၃၃၅	၈၉%
ထူထောင်နိုင်ခဲ့သည့် အသေးစား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ အရေအတွက်	၇၂၃၀	၆၇၉၉	၉၄%
ဝင်ငွေ ရရှိရေး လုပ်ငန်းများအတွက် ဈေးကွက်သို့ ရောက်ရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းကြောင့် အကျိုးရရှိခဲ့သည့် အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	၃၆၁၂	၃၃၂	၉%
ချေးငွေ (၂၀၁၁ နှစ်လည်ပိုင်းတွင် အစီရင်ခံတင်ပြခဲ့သည့် Delta 1 လုပ်ငန်းများရှိ အိမ်ထောင်စုများ အပါအဝင်)			
အမျိုးမျိုးသော ရည်ရွယ်ချက်များနှင့် ပေးအပ်ခဲ့သည့် ချေးငွေများကို ရရှိခဲ့ကြသည့် အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	၅၃၁၉၈	၈၇၁၃	၁၆%
ထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေရန် ပေးအပ်ခဲ့သည့် ချေးငွေများကို ရရှိခဲ့ကြသည့် အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	၁၄၆၁၀	၅၀၇၃	၃၅%
အသေးစား ငွေစု ငွေချေး ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများအတွက် ပေးအပ်ခဲ့သည့် ချေးငွေများကို ရရှိခဲ့ကြသည့် အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	၁၇၃၇၄	၃၆၄၀	၂၁%
အခြားဝင်ငွေ ရရှိစေမည့် လုပ်ငန်းများ (အသေးစား စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ) အတွက် ပေးအပ်ခဲ့သည့် ချေးငွေများကို ရရှိခဲ့ကြသည့် အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	၃၃၃၀	၅၁၉	၁၆%

	၂၀၁၆ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်း အထိ လျာထားချက်	၂၀၁၁ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်း အထိ အောင်မြင်မှု	လျာထားချက် ရာခိုင်နှုန်း
ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းအတွက် ပေးအပ်ခဲ့သည့် အသေးစား ချေးငွေများကို ရရှိခဲ့ကြသည့် အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်			
မွေးမြူရေးနှင့် ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ပေးအပ်ခဲ့သည့် ချေးငွေများကို ရရှိ- ခဲ့ကြသည့် အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	၂၅၀၉၉	၈၇၁၃	၃၅%
လှည့်ပတ် ရန်ပုံငွေ			
လှည့်ပတ် ရန်ပုံငွေများမှ တစ်ဆင့် ပံ့ပိုးမှုကို ရရှိခဲ့ကြသည့် အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်	၁၃၅၉၄	၂၁၁၂	၁၆%
သင်တန်းများ			
သင်တန်းများ တက်ရောက်ခဲ့သူ စုစုပေါင်း အရေအတွက်	၁၀၉၆၈၂	၆၂၆၄၆	၅၇%
လယ်ယာလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ သင်တန်းများ (မွေးမြူရေးနှင့် ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများ အပါအဝင်) တက်ရောက်ခဲ့သူ အရေအတွက်	၄၇၄၉၂	၁၈၉၇၃	၄၀%
အခြား ဝင်ငွေရရှိရေး လုပ်ငန်းများဆိုင်ရာ (လယ်ယာ၊ မွေးမြူရေးနှင့် ငါးလုပ်ငန်း မဟုတ်သည့် လုပ်ငန်းများ) သင်တန်းများ တက်ရောက်ခဲ့သူ အရေအတွက်	၁၃၃၆၀	၇၄၃၆	၅၆%
လယ်ယာ၊ မွေးမြူရေး၊ ငါး လုပ်ငန်း တိုးချဲ့ လုပ်ငန်း ဆိုင်ရာ သင်တန်းများ တက်ရောက်ခဲ့သူ အရေအတွက်	၅၅၄၂	၅၀၆၇	၉၁%
သရုပ်ပြ စိုက်ခင်းများ ပြသခဲ့သည့် ကျေးရွာ အရေအတွက်	၁၁၈၅	၆၈၇	၅၈%
သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ကာကွယ် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး ဆိုင်ရာ သင်တန်းများ တက်ရောက်ခဲ့သူ အရေအတွက်	၉၉၀၈	၂၅၃၄	၂၆%
အရပ်ဘက် လူ့အဖွဲ့အစည်းများ စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်နိုင်ရေး စီမံခန့်ခွဲမှု သင်တန်းများ တက်ရောက်ခဲ့သူ အရေအတွက်	၃၂၁၆၅	၂၅၀၃၃	၇၈%
ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် အခြေခံ အဆောက်အအုံများ (အလုပ်အကိုင် ဖန်တီးပေးခြင်းဖြင့် ဝင်ငွေရရှိစေရေး လုပ်ငန်းများ၊ ငွေကြေးပေးအပ်ခြင်း စသည့်တို့မှ တစ်ဆင့် ပံ့ပိုးမှုများ)			
ပြန်လည် ပြုပြင် ဆယ်ယူပေးနိုင်ခဲ့သည့် ရေကန် အရေအတွက်	၇၈၈	၁၈၂	၂၃%
အလုပ်အကိုင် ဖန်တီးပေးခြင်းဖြင့် ဝင်ငွေရရှိစေရေး လုပ်ငန်းများ			
အလုပ်အကိုင် ဖန်တီးပေးခြင်းဖြင့် ဝင်ငွေရရှိစေရေး လုပ်ငန်းများက ဖန်တီးပေးခဲ့သည့် လူ-ရက်ပေါင်း	၂၁၆၆၉၇၄	၃၇၄၄၆၉	၁၇%
အလုပ်အကိုင် ဖန်တီးပေးခြင်းဖြင့် ဝင်ငွေရရှိစေရေး လုပ်ငန်းများက အမျိုးသမီးများအတွက် ဖန်တီးပေးနိုင်ခဲ့သည့် လူ-ရက်ပေါင်း	၆၇၂၁၃၁	၁၆၄၁၉၁	၂၄%
အလုပ်အကိုင် ဖန်တီးပေးခြင်းဖြင့် ဝင်ငွေရရှိစေရေး လုပ်ငန်းများမှ တစ်ဆင့် ပံ့ပိုးပေးနိုင်ခဲ့သည့် အိမ်ထောင်စု အရေအတွက် စုစုပေါင်း	၁၁၀၅၉၈	၆၄၉၀၃	၅၉%
ရပ်ရွာ အခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အစိုးရ မဟုတ်သည့် ဒေသခံ အဖွဲ့အစည်းများ			
ထူထောင်ပေးနိုင်ခဲ့သော သို့မဟုတ် အားကောင်းစေရန် ပြုလုပ်ပေးခဲ့သော ရပ်ရွာ အခြေပြု အဖွဲ့အစည်း အရေအတွက်	၄၀၂၂	၃၄၅၉	၈၆%
သင်တန်းများ တက်ရောက်နိုင်ခဲ့သည့် အစိုးရ မဟုတ်သည့် ဒေသခံ အဖွဲ့အစည်းများ၏ ဝန်ထမ်း အရေအတွက် (အမျိုးသား/ အမျိုးသမီး)	၁၄၄၀	၇၆၆	၅၃%

၃။ နေရာဒေသအလိုက်လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု

၂၀၁၁ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်းအထိ LIFT ၏ရန်ပုံငွေဖြင့် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော လုပ်ငန်း စုစုပေါင်း ၄၉ ခု၏ ယနေ့အထိ အောင်မြင်မှုများကို အနှစ်ချုပ်၍ တင်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ လုပ်ငန်းများအနက် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် တစ်နှစ် စီမံကိန်း လုပ်ငန်းစုစုပေါင်း ၂၂ ခုသည် ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် ပြီးဆုံးခဲ့ပါသည်။ လက်ရှိ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် သုံးနှစ် စီမံကိန်း လုပ်ငန်း စုစုပေါင်း ၂၇ ခု အား ၂၀၁၁ ခုနှစ်အတွင်းစတင်နိုင်ခဲ့ပြီး ၎င်းတို့အနက် အချို့ကို နှစ်ကုန်ပိုင်း၌ စတင်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

LIFT ကို တည်ထောင်ဖွဲ့စည်းပြီး မကြာမီတွင် ၂၀၀၉ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်း၌ အဆိုပြုလွှာများကို ဖိတ်ခေါ်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၀ နှင့် ၂၀၁၁ ခုနှစ် အစောပိုင်းတွင် LIFT ၏ရန်ပုံငွေဖြင့် ဆောင်ရွက်သည့် စီမံကိန်းများကို စတင်နိုင်ခဲ့သည်။ ၎င်းရန်ပုံငွေ ပေးအပ်မည့် လုပ်ငန်းများကို ယှဉ်ပြိုင်မှု နည်းလမ်းဖြင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိစွာ ရွေးချယ်ခဲ့သည်။ သို့သော် လုပ်ငန်းများသည် တစ်ခုနှင့် တစ်ခု နီးစပ်မှုမရှိဘဲ ၎င်းတို့၏ အောင်မြင်မှုရလဒ်များကို တစ်စုတစ်စည်းတည်း ဖော်ပြနိုင်ရန် ခက်ခဲသွားစေခဲ့ပါသည်။

ထို့အပြင် လုပ်ငန်းများအား သီးခြားစီ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိခြင်းကြောင့် စုစည်းမှု အင်အား ရရှိရန်လည်း ခက်ခဲသွားစေသည်။ ဥပမာ အားဖြင့် ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်တွင် LIFT ၏ မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်း အားလုံးသည် စိုက်ပျိုးနည်း အသစ်များကို လယ်သမားများအား သင်ကြားပေးခဲ့ကြသည်။ အထူးသဖြင့် သရုပ်ပြ စိုက်ခင်းများတွင် စိုက်ပျိုးပြသသည့် နည်းအသစ်များကို လယ်သမားများက အထူး လိုလားကြောင်း အစီရင်ခံ တင်ပြခဲ့ကြသည်။ သို့သော် အဆိုပါ နည်းအသစ်များကို လိုက်နာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် လိုအပ်သည့် စရိတ်အတွက် ချေးငွေရရှိရန် အခက်အခဲ ဖြစ်နေခြင်းက အဓိက အတားအဆီး တစ်ခုဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုအချိန်၌ အဆိုပါဒေသများတွင် စိုက်စရိတ် ချေးငွေ ထုတ်ပေးနိုင်သည့် မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်း တစ်ဖွဲ့မှရှိမနေခဲ့ပါ။

၂၀၁၁ ခုနှစ်မှ စတင်ကာ LIFT သည် ၎င်း၏ လုပ်ငန်းများကို သီးနှံ စိုက်ပျိုးမှု ဂေဟဗေဒ ဧရိယာအလိုက် စုစည်းဆောင်ရွက်လာခဲ့သည်။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကွဲပြား ခြားနားသော ဒေသများကို နှိုင်းယှဉ်မှုများ ပြုလုပ်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ဒေသတစ်ခုချင်းစီ၏ အခြေအနေကို ပိုမို သိရှိလာမည်ဖြစ်ပြီး ဒေသနှင့် သင့်လျော်သည့် နည်းလမ်းများဖြင့် ချဉ်းကပ် ဆောင်ရွက်သွားနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ နည်းလမ်းကြောင့် လုပ်ငန်းများအား အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အဆင်ပြေစေမည့် နည်းလမ်းများနှင့် အခက်အခဲဖြစ်စေသည့် အကြောင်းရင်းများကို ပိုမို သိရှိလာစေမည်ဖြစ်သည်။ အချိန်နှင့်အမျှ ပေါက်လာနိုင်သည့် စိန်ခေါ်မှု အသစ်များကို တုန့်ပြန် ဖြေရှင်းရာတွင်လည်း အထောက်အကူ ပြုနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

LIFT ၏ လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော အဓိက ဒေသကြီး လေးခုကို သီးနှံ စိုက်ပျိုးမှု ဂေဟဗေဒ ကွဲပြားမှု အလိုက် ခွဲခြားထားပါသည်။

- ဧရာဝတီ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ (ဤ အစီရင်ခံတွင် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသဟု သုံးနှုန်း ဖော်ပြထားပါသည်)။
- မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်း (မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ မကွေးတိုင်းဒေသကြီးနှင့် စစ်ကိုင်း တိုင်းဒေသကြီး တောင်ဘက် စသည့် ကျယ်ပြန့်သည့် ဧရိယာ ပါဝင်သည့် မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်း မြေပြန့်ဒေသ)။
- တောင်ပေါ်ဒေသ (ကချင်ပြည်နယ်၊ ချင်းပြည်နယ်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်တို့ပါဝင်သည့် ကုန်းမြင့်ဒေသများ) နှင့်
- ကမ်းရိုးတန်းဒေသ (ရခိုင်ပြည်နယ်ရှိ ကမ်းရိုးတန်းဒေသ) စသည်တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။

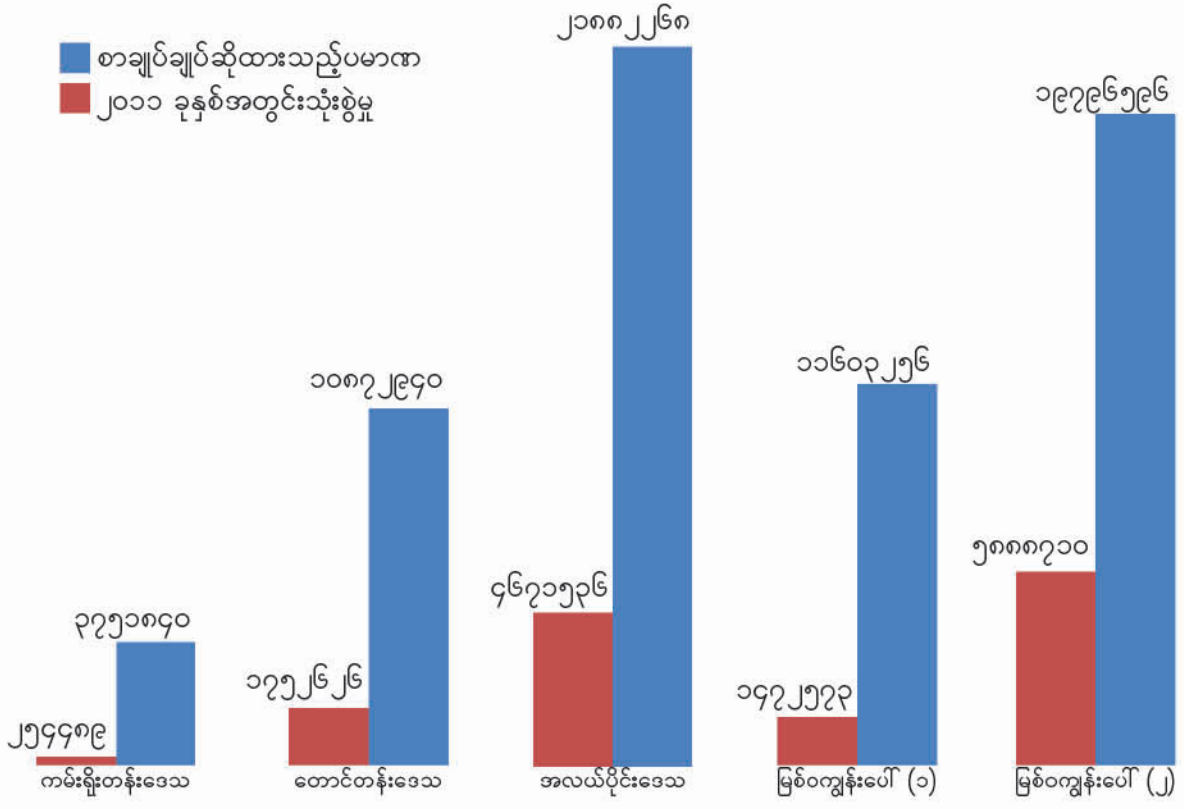
အဆိုပါ ဒေသများ အားလုံးတွင် LIFT ၏ ရန်ပုံငွေဖြင့် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော လုပ်ငန်းများသည် ဆင်းရဲမှုဒဏ်ကို အဆိုးရွားဆုံး ခံစားနေရသည့် ပြည်သူများအား အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုနှင့် စားနပ်ရိက္ခာ ဖူလုံရေး တိုးတက်လာစေရန် အဓိကထား ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ သို့သော် ဒေသ အသီးသီး၏ စိုက်ပျိုးနည်း စနစ်များ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု အခွင့်အလမ်းများနှင့် လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေများအရ ဒေသ တစ်ခုချင်းစီနှင့် သင့်လျော်မှု ရှိစေရန် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

၄ LIFT သည် ပထမဦးဆုံး အကြိမ် အဆိုပြုလွှာများကို ၂၀၀၉ ခုနှစ်တွင် စတင် ဖိတ်ခေါ်ခဲ့ပြီး ကဏ္ဍနှစ်မျိုးအပေါ်တွင် အခြေခံထားပါသည်။ ပထမ ကဏ္ဍသည် နာဂစ် ဆိုင်ကလုန်း မုန်တိုင်း တိုက်ခတ်ခဲ့သည့် ဧရာဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ်တွင် ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်သွားရန်ဖြစ်ပြီး၊ ဒုတိယ ကဏ္ဍသည် နိုင်ငံအတွင်းရှိ အခြားဒေသများတွင် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သွားရန်ဖြစ်ပြီး ၂၀၀၈ ခုနှစ် အောက်တိုဘာ၊ နိုဝင်ဘာလ တွင် ကောက်ယူခဲ့သည့် FAO/WFP Crop and Food Security Assessment Mission အစီရင်ခံစာမှ အချက်အလက်များအပေါ်တွင် အခြေခံထားပါသည်။ (တစ်နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအစီအစဉ် Country Wide Programme ဟု ခေါ်ဆိုပါသည်)

၂၀၁၁ ခုနှစ်အတွင်း LIFT လုပ်ငန်းများ၏ သုံးစွဲမှု ပမာဏ အများစုသည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ (၅၀%)နှင့် အပူပိုင်း ဒေသ(၃၂%) ရှိ လုပ်ငန်းများအတွက် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ ယခုအစီရင်ခံစာ၏ လာမည့် အခန်းများ၌ အဆိုပါဒေသများတွင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် လုပ်ငန်းများ အကြောင်း အကျယ်တဝင့် ဖော်ပြသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် တောင်ပေါ်ဒေသ (၁၂%) နှင့် ကမ်းရိုးတန်း ဒေသ (၂%) ရှိ လုပ်ငန်းများအတွက် သုံးစွဲမှု ပမာဏမှာ အနည်းငယ်သာ ရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အစီရင် တင်ပြရန် အနည်းငယ်သာ ရှိမည်ဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် အခြားသော ဒေသများတွင် လုပ်ငန်း အသစ်များကို စတင်လုပ်ဆောင်သွားရန် ရှိပြီး အထူးသဖြင့် ကမ်းရိုးတန်းဒေသတွင် လုပ်ငန်းများကို ပိုမို တိုးချဲ့ လုပ်ဆောင်သွားမည်ဟု ရည်မှန်းထားပါသည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ်၏ ဒေသအလိုက် သုံးစွဲမှု ပမာဏ အား စာချုပ်ပါ အတိုင်း အမေရိကန် ဒေါ်လာဖြင့် ဖော်ပြထားသည်။^၅

၃.၁။ ဂျော့တီ မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဒေသ

ဒေသအကြောင်း ဖော်ပြချက်

အဓိကအားဖြင့် မိုးစပါး စိုက်ပျိုးခြင်းသည် အိမ်ထောင်စု ၂၅% ၏ အရေးအပါဆုံး ဝင်ငွေရရှိသည့်လုပ်ငန်း ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။ အခြား အိမ်ထောင်စု ၁၂% အတွက် ငါးလုပ်ငန်းသည် ၎င်းတို့၏ အဓိက ဝင်ငွေရရှိသော လုပ်ငန်းဖြစ်သည်။ အိမ်ထောင်စု ၄၅% နှင့် ဆင်းရဲ နွမ်းပါးမှုဒဏ်ကို အခံစားရဆုံး အိမ်ထောင်စု ၆၈% (၎င်းတို့သည် တစ်လလျှင် ၃၁ ဒေါ်လာ အောက်သာ ဝင်ငွေရှိကြသည်) တို့၏ အဓိက ဝင်ငွေရရှိသည့် လုပ်ငန်းမှာ လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်နှင့် ငါးလုပ်ငန်းများတွင် နေ့စားအဖြစ် လုပ်ကိုင်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။^၆

ယေဘုယျအားဖြင့် ကမ်းရိုးတန်းမဟုတ်သည့် ဒေသများနှင့် နှိုင်းယှဉ်မည်ဆိုပါက မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသသည် မြေယာမဲ့မှု (၇၂%) ပိုမို များပြားကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။^၇ လယ်ယာလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ အိမ်ထောင်စုများသည် တစ်နိုင်ငံလုံး (၆. ၇ ဧက) နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက အရွယ်အစား ပိုမို ကြီးမားသော မြေဧကများ (၉. ၃ ဧက) ကို ပိုင်ဆိုင်ကြသော်လည်း အိမ်ထောင်စု အများစုသည် ထို အရွယ်အစား၏

၅ Delta 1 သည် ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် လုပ်ငန်း အပြီးသတ်ခဲ့သည့် တစ်နှစ်စီမံကိန်း ၂၂ ခုကို ရည်ညွှန်းပါသည်။ (၂၀၁၁ ခုနှစ်၏အသုံးစရိတ်များဖြစ်သည်) Delta 2 သည် ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် လုပ်ငန်း စတင်ခဲ့သည့် လက်ရှိဆောင်ရွက်နေသော သုံးနှစ် စီမံကိန်း ကိုးခု ကို ရည်ညွှန်းပါသည်။
 ၆ LIFT Baseline Survey, 2012
 ၇ LIFT Baseline Survey, 2012

တစ်ဝက်ခန့် သို့မဟုတ် ယေဘုယျအားဖြင့် ၅. ၅ ဧက ကိုသာ ပိုင်ဆိုင်ကြသည်။^၈

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် မိုးစပါး စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်ခြင်းသည် အဓိက စီးပွားရေးလုပ်ငန်း တစ်ခု ဖြစ်ပြီး လယ်သမားများအတွက် အရေးအကြီးဆုံးဖြစ်သည့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းလည်း ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် နေ့စား အလုပ်သမားများအတွက် ဒုတိယ အရေးအကြီးဆုံး ဝင်ငွေ ရရှိနိုင်သည့် လုပ်ငန်းလည်း ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် အထွက်နှုန်း နည်းပါး ကျဆင်းလာခြင်း၊ မျိုးစပါး အရည်အသွေး မကောင်းခြင်း၊ သွင်းအားစုများအတွက် ကုန်ကျစရိတ် များပြားခြင်း၊ ရိတ်သိမ်းချိန်လွန် နည်းပညာ စီမံမှု အားနည်းခြင်း၊ လယ်သမား အများစု ဆန်စက်ပိုင်ရှင်များနှင့် ဆန်စပါး လုပ်ငန်းအတွင်း လုပ်ကိုင်နေသူများအတွက် လုံလောက်သည့် ချေးငွေ မရနိုင်ခြင်း စသည် တို့ကြောင့် မိုးစပါး စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်ခြင်းသည်လည်း အမြဲတမ်း အကျိုး အမြတ်မရှိနိုင်ပါ။^၉

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ရှိ လယ်သမား အများစုသည် ၎င်းတို့ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သည့် ဆန်စပါး အများစုကို စားသုံးခြင်းမပြုဘဲ ရောင်းချကြရသည်။ Mercy Corps ကောက်ယူထားသည့် အခြေခံ အချက်အလက်များ အရ လပွတ္တာမြို့နယ်တွင် ထုတ်လုပ်သော ဆန်စပါးစုစုပေါင်း၏ ၇၅%ကို စျေးကွက်တွင် ရောင်းချခဲ့ပြီး ၂၀% ကို စားသုံးကာ၊ ၅%ကို လာမည့်ရာသီအတွက် မျိုးစပါးအဖြစ် ထားရှိကြောင်း သိရပါသည်။

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် မတူညီသည့် သီးနှံ စိုက်ပျိုးမှု ဂေဟဗေဒ ဧရိယာ သုံးပိုင်း တည်ရှိနေပါသည်။

- ရေချိုဒေသ (မြစ်ဝကျွန်းပေါ်၏ အလယ်ပိုင်းမှ စတင်ကာ မြောက်ပိုင်းအထိ)၊ လယ်ယာလုပ်ငန်းကို အဓိက လုပ်ကိုင်လျက်ရှိပြီး စပါးကို သီးထပ် စိုက်ပျိုး နိုင်ခြင်းကြောင့် အလုပ်အကိုင် ပေါများသည်။ ရေသွင်း စိုက်ပျိုးသည့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်နှင့် ပန်းစိုက်ပျိုးမှု၊ အသေးစားနှင့် အလတ်စား မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများသည်လည်း အရေးပါသည်။
- ရေငန် ဒေသ (ပင်လယ်နှင့် နီးကပ်သည့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်၏ တောင်ဘက် အစွန်ပိုင်း)၊ ငါးလုပ်ငန်းမှာ အဓိက စီးပွားရေး လုပ်ငန်း တစ်ရပ်ဖြစ်ပါသည်။ အခြား စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများမှာ စီးပွားဖြစ် ပုစွန် ဖမ်းဆီးခြင်း၊ ဆားလုပ်ငန်း၊ မိုးစပါး စိုက်ပျိုးခြင်း (မြေ ဧရိယာ ကျယ်ဝန်းသည့် လယ်မြေများပေါ်တွင် သွင်းအားစု အနည်းငယ်ဖြင့် စိုက်ပျိုးသည်။ အထွက်နှုန်းလည်း နည်းပါးသည်) နှင့် အသေးစား မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများ ဖြစ်ကြသည်။
- အလယ်ပိုင်း ဒေသ (ရေချို နှင့် ရေငန် ဒေသ နှစ်ခု အကြားရှိ ဒေသ)၊ ခြောက်သွေ့သည့် ကာလတွင် ရေငန် ဝင်ရောက်သည်။ စပါးကို တစ်နှစ်တွင် တစ်ကြိမ်သာ စိုက်ပျိုးနိုင်သည်။ အသေးစား မွေးမြူရေးနှင့် မြစ်ချောင်းများအတွင်း ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းတို့သည်လည်း အရေးပါသည်။ ဤဒေသသည် မိုးရာသီတွင် တောင်ဘက်နှင့် နွေရာသီတွင် မြောက်ပိုင်းသို့ ကျယ်ပြန့်လေ့ ရှိသည်။

LIFT ၏ လုပ်ငန်းများသည် အထက်ပါ ဒေသ သုံးမျိုးစလုံးတွင် တည်ရှိသည်။ သို့သော် စပါးစိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းများကို ရေချိုနှင့် အလယ်ပိုင်း ဒေသတို့တွင်သာ ကန့်သတ် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဒေသတွင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် LIFT လုပ်ငန်းများ

၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်တွင် LIFT သည် နာဂစ်မုန်တိုင်းဒဏ်ကြောင့် ပျက်စီးခဲ့ရသည့် လယ်ယာလုပ်ငန်းကို ပြန်လည် ထူထောင်နိုင်ရန် အတွက် ပံ့ပိုးကူညီမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်၍ တစ်နှစ် စီမံကိန်း ၂၂ ခုကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။^{၁၀} အဆိုပါ တစ်နှစ် စီမံကိန်း လုပ်ငန်း ၂၂ ခု (Delta 1) ၏ တိုးတက်မှုနှင့် စိန်ခေါ်မှုများကို LIFT ၏ ၂၀၁၁ ခုနှစ် နှစ်ဝက် အစီရင်ခံစာနှင့် Delta 1 အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှု အစီရင်ခံစာတို့တွင် ဖော်ပြထားပြီး ဖြစ်ပါသည်။ Delta 1 အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှု အစီရင်ခံစာတွင် ဖော်ပြထားချက်အရ LIFT ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များကြောင့် လယ်သမားများ၏ ဝင်ငွေများသည် သုံးဆခန့် တိုးတက်လာကြောင်း သိရှိရပါသည်။

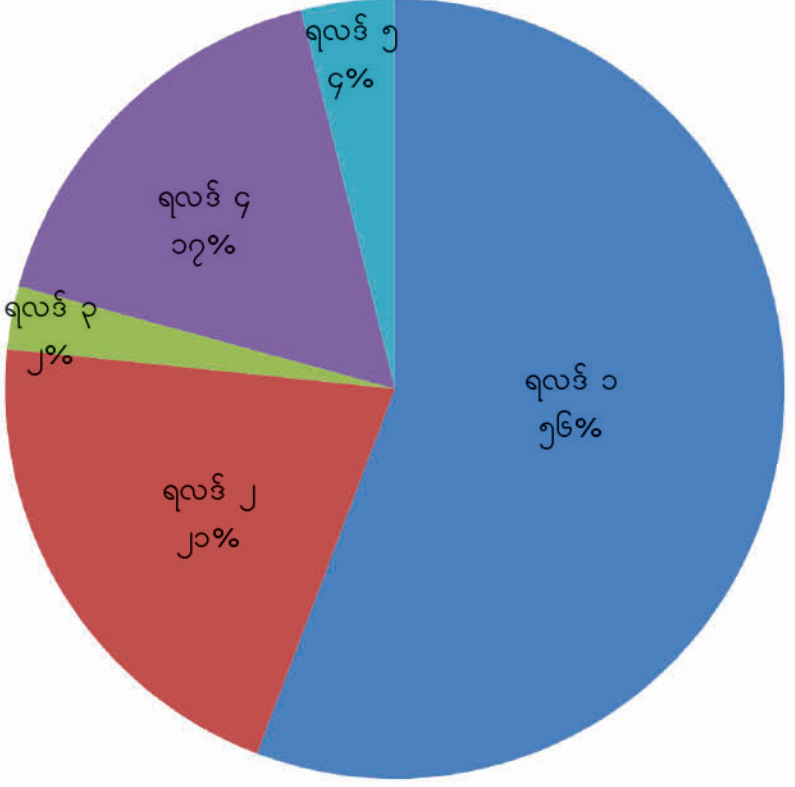
၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်မှ စတင်ကာ LIFT သည် ဝင်ငွေနည်းသည့် လယ်သမားများအတွက် သီးနှံအထွက်နှုန်းနှင့် ဝင်ငွေတိုးတက်စေမည့် လုပ်ငန်း အမျိုးမျိုး ကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၈ IHLCA2
၉ Proximity Designs 2010
၁၀ ၂၀၀၈ ခုနှစ်တွင် နာဂစ် ဆိုင်ကလွန်းမုန်တိုင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဆန်စပါးထုတ်လုပ်မှု အများဆုံးဖြစ်သည့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသရှိ လူ့အသက်အိုးအိမ် စည်းစိမ်များနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု လုပ်ငန်းများကို ပျက်ဆီးပစ်ခဲ့ပါသည်။
၁၆

၂၀၁၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလတွင် LIFT သည် ၂၀၁၄ အထိ မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဒေသတွင် ဆောင်ရွက်ရန် ဒေါ်လာ သန်းပေါင်း ၁၁.၆ ပေးအပ်သွားမည့် သုံးနှစ် စီမံကိန်း လုပ်ငန်း ကိုးခု အတွက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု စာချုပ်များကို ချုပ်ဆိုနိုင်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။^{၁၁} အဆိုပါ ပမာဏ၏ တစ်ဝက်ကျော်ကို ရလဒ် ၁ ဖြစ်သည့် လယ်ယာလုပ်ငန်းအတွက် ပံ့ပိုးသွားမည်ဖြစ်သည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် လုပ်ငန်း သဘောတူညီမှု သုံးခု ကို လက်မှတ်ရေးထိုးနိုင်ခဲ့သော်လည်း ယခု အစီရင်ခံစာတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြထားခြင်း မရှိသေးပါ။ ၂၀၁၁ ခုနှစ်အတွက် မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ၏ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် အသုံးပြုသည့် ငွေကြေးပမာဏသည် ဒေါ်လာ သန်းပေါင်း ၁.၅ ရှိခဲ့ပြီး စာချုပ် ချုပ်ဆိုထားသည့် ပမာဏစုစုပေါင်း၏ ၁၃% ဖြစ်ပါသည်။ လုပ်ငန်း သုံးခုကသာလျှင် ၎င်းတို့ ရည်မှန်းထားသည့် သုံးစွဲမှု ပမာဏကို ပြည့်မီအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

လပွတ္တာ၊ ဘိုကလေးနှင့် မော်လမြိုင်ကျွန်းမြို့နယ်များတွင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် LIFT ၏ သုံးနှစ်စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများသည် ဆန်စပါး အထွက်နှုန်းနှင့် အကျိုးအမြတ် တိုးတက်ရရှိစေရေးအတွက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက် ရှိကြပါသည်။ အဆိုပါ လုပ်ငန်းများသည် ဆန်စပါး ထုတ်လုပ်မှု လုပ်ငန်းတစ်ခုလုံး (value chain) တွင် ပါဝင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသူ အားလုံးနှင့် ပူးပေါင်းကာ စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်သူများအတွက် ဈေးကွက် ထိုးဖောက်နိုင်ရေးကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ LIFT သည် ရတနာ ဧရာ၊ WHH ၊ GRET ၊ Mercy Corps ၊ IRRRI စသည့် မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဗျူဟာကျသည့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများကိုပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု နည်းလမ်းများကို ပိုမို အားကောင်းလာစေခဲ့သည်။ LIFT ၏ မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများကို ကောင်းမွန်သည့် မျိုးစပါး အမြောက်အများ ပံ့ပိုးပေးနိုင်ရန်အတွက် နည်းပညာ အကူအညီများ တိုက်ရိုက် ပေးအပ်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်၍ LIFT သည် IRRRI နှင့် စာချုပ် ချုပ်ဆိုနိုင်ခဲ့သည်။ ထို့အပြင် အဆိုပါ လုပ်ငန်းများသည် LIFT ၏ အခြားသော မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ၏ လုပ်ငန်းများနှင့် အပြန် အလှန် အထောက်အကူပြုစေနိုင်ခဲ့သည်။ ဥပမာ အားဖြင့် UNDP/Pact ၏ လုပ်ငန်းများသည် လယ်သမားများအတွက် လက်လှမ်းမီစေသည့် ချေးငွေများကို ပေးအပ်နိုင်ခဲ့သည်။ Proximity Designs သည် လယ်သမားများအတွက် ဈေးကွက်နှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်နိုင်မှု ပိုမို တိုးတက်လာစေရန်အတွက် အလုပ်အကိုင် ဖန်တီးပေးခြင်းဖြင့် ဝင်ငွေရရှိရေး လုပ်ငန်းများမှ တစ်ဆင့် အသေးစား အခြေခံ အဆောက်အအုံ စီမံကိန်းများကို အကောင်အထည် ဖော်ခဲ့သည်။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဒေသရှိ LIFT ၏ လုပ်ငန်းအများစုသည် ၂၀၁၁ ခုနှစ်၏ ဇူလိုင်၊ ဩဂုတ်၊ စက်တင်ဘာ လများအတွင်း စတင်ခဲ့ကြသည်။ ထိုလုပ်ငန်းများတွင် ADRA ၊ AVSI ၊ LEAD ၊ MSN ၊ UNDP / Pact နှင့် Proximity Designs စသည့် မိတ်ဖက် အဖွဲ့များ ပါဝင်သည်။

မြစ်ဝကျွန်းပေါ် စီမံချက် (၁) နှင့် (၂) တို့ရှိ မျှော်မှန်းရလဒ်အလိုက် ဘဏ္ဍာငွေ သုံးစွဲမှု

၁၁ ပုံတွင် LIFT ၏ ၂၀၀၉-၂၀၁၀ တစ်နှစ်စီမံကိန်း ၂၂ ခုနှင့် ၂၀၁၁ ခုနှစ် သုံးနှစ် စီမံကိန်း ကိုးခုကို ဖော်ပြထားပါသည်။

၁။ တိုးတက်လာသည့် ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ရိတ်သိမ်းချိန်လွန် နည်းပညာများ၊ သွင်းအားစုများ ဗိုဗို ရရှိလာနိုင်ခြင်းနှင့် ဈေးကွက်သို့ ဗိုဗို ရောက်ရှိနိုင်ခြင်း စသည်တို့မှ တစ်ဆင့် လယ်ယာ စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဝင်ငွေများကို တိုးတက်စေခြင်း။

အဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းခြင်း (လယ်သမား အဖွဲ့များ)

စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ ရေရှည်တည်တံ့စေရန် အတွက် LIFT သည် ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းများကို ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင် စနစ်နှင့် ကျွမ်းကျင်မှု များကို ရရှိနိုင်ရန် ကူညီပေးပါသည်။ မြို့နယ် တစ်ခုချင်းစီတွင် LIFT ၏ မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်း တစ်ခုက ဦးဆောင်ကာ ပံ့ပိုးမှုများ ပေးအပ်ပါသည်။ ထို ပံ့ပိုးမှုများတွင် စိုက်ပျိုးရေး တိုးချဲ့ လုပ်ငန်းများ၊ ထုတ်လုပ်မှု လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပါဝင်သူများ (ဥပမာ အားဖြင့် စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်သူများ၊ သီးနှံ ပြုပြင် ထုတ်ပိုးသူများ၊ ကုန်သည်များ)နှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ စပါး၊ ပဲနှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်စသည့် စိုက်ပျိုးရေး ထုတ်ကုန်များအတွက် ဈေးကွက် ရရှိရေး အခွင့်အလမ်းများကို ဖန်တီးပေးခြင်းစသည် တို့ ပါဝင်သည်။ စုပေါင်းစွမ်းအားဖြင့် ချဉ်းကပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းက လယ်သမားများအတွက် သွင်းအားစုများကို ဈေးသက်သာစွာ ဝယ်ယူနိုင်ခြင်း၊ လယ်ယာထွက်ကုန်များကို ဈေးကောင်းနှင့် ရောင်းချနိုင်ခြင်း အစရှိသည့် အရေးပါသည့် အကျိုး ကျေးဇူးများကို ရရှိစေသည်။

မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ၏ လူဝင်ငွေဆောင်ရွက်မှု ဗျူဟာ

အဆိုပါ လုပ်ငန်းများ၏ အဓိက ရည်မှန်းချက်မှာ လယ်သမားများ စုပေါင်းဆောင်ရွက်တတ်လာစေရန်အတွက် အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးပေးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဒေသရှိ LIFT ၏ ရန်ပုံငွေဖြင့် ဆောင်ရွက်နေသော လုပ်ငန်းများသည် ခြားနားသည့် နည်းလမ်းသုံးမျိုးဖြင့် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြသည်။

လပွတ္တာမြို့နယ်တွင် MercyCorps သည် လယ်သမားများနှင့် မြေပိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများအတွက် မျိုးကောင်းများ၊ ဓာတ်မြေဩဇာ စသည့် သွင်းအားစုများကို ရရှိစေရန် နှင့် ဈေးကွက် ထိုးဖောက်နိုင်ရန် အတွက် လယ်ယာထွက်ကုန် ထုတ်လုပ်သူ အဖွဲ့များ နှင့် ကျေးရွာ ဟင်းသီးဟင်းရွက် အဖွဲ့များ ကို ထူထောင်ပေးခဲ့သည်။ အဆိုပါ အဖွဲ့များသည် လယ်သမားများအတွက် သွင်းအားစုများ ဝယ်ယူခြင်း နှင့် ၎င်းတို့၏ ထုတ်ကုန်များကို ရောင်းချခြင်း ကိစ္စများတွင် ဈေးနှုန်းများ အကောင်းဆုံး ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ကူညီပေးနိုင်ခဲ့သည်။

WHH/GRET သည် ကျေးရွာ အလိုက် အဖွဲ့များကို ထူထောင်ပေးခြင်းဖြင့် လယ်သမားများကို ပထမဦးဆုံးအကြိမ်အဖြစ် အတူတကွ လုပ်ဆောင်ကြစေရန် စည်းရုံးနိုင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ကျေးရွာ အလိုက် အဖွဲ့များကို ပူးပေါင်းပြီး ပိုမို ကြီးမားသော အဖွဲ့များအဖြစ် ထူထောင်ပေးနိုင်ခဲ့ပြီး သွင်းအားစု အများအပြားကို စုပေါင်း ဝယ်ယူသကဲ့သို့ ထုတ်ကုန်များကို စုပေါင်းကာ အရောင်းအဝယ် ပြုလုပ် နိုင်ခဲ့ကြသည်။ ဘိုကလေးနှင့် မော်လမြိုင်ကျွန်း မြို့နယ်များတွင် WHH/GRET သည် ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီ ၆၀ ကို လူထု လယ်ယာ စီးပွား ဖွံ့ဖြိုးရေး စခန်း (Community Agro-Economic Development Platforms) ဟုခေါ်တွင် သည့် အဖွဲ့ပေါင်း ၁၀ ဖွဲ့ အဖြစ် ဖွဲ့စည်းရန် ပံ့ပိုးကူညီနိုင်ခဲ့သည်။ ထို လူထု လယ်ယာ စီးပွား ဖွံ့ဖြိုးရေး စခန်းများသည် လယ်ယာထွက်ကုန် ရောင်းချသည့် ဆိုင်များကို ထူထောင်ပြီး သွင်းအားစု များကို စုပေါင်းကာ အမြောက်အမြားဝယ်ယူပြီး လယ်သမားကို အကြွေးစနစ်ဖြင့် ပြန်လည်ရောင်းချ ပေးသည်။ သို့ဖြစ်ရာ လယ်သမားများ၏ အချိန်နှင့် ငွေကို သက်သာစေသည်။ ထို စခန်းများသည် ၎င်းတို့၏ လှည့်ပတ် ရန်ပုံငွေများကို စီမံခန့်ခွဲရန် စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများကို ရေးဆွဲခဲ့ကြပြီး အတိုးနှုန်းများ သတ်မှတ်နိုင်ခဲ့ကြပြီး ချေးငွေကို မည်မျှ ကြာကြာ ထုတ်ချေးမည်၊ မည်သူကို ထုတ်ချေးမည် စသည်တို့ကို ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။

လပွတ္တာမြို့နယ် တွင် AVSI သည် လယ်သမားအတွက် ပိုမို ဝန်ဆောင်မှုများ ပေးအပ်နိုင်ရန် အတွက် တရားဝင် မှတ်ပုံတင်ကာ ဖွဲ့စည်း တည်ထောင်ထားသည့် သမဝါယမ အဖွဲ့ တစ်ဖွဲ့အား လုပ်ငန်းများ တိုးချဲ့နိုင်ရန် ကူညီပေးနိုင်ခဲ့သည်။

သနေ အထိ ရရှိခဲ့သည့် တိုးတက် အောင်မြင်မှုများ

၂၀၁၁ ခုနှစ်နှစ်ကုန်ပိုင်းတွင် WHH/GRET သည် ပထမဦးဆုံး လူထုလယ်ယာစီးပွားဖွံ့ဖြိုးရေးစခန်း (Community Agro-Economic Development Platforms) ကို ကျေးရွာ ခြောက်ရွာ စုပေါင်းပြီး ထူထောင်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။^{၁၂} GRET ၏ Value Chain Officer

၁၂ ၂၀၁၁ ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင် WHH/GRET နှင့် ရန်ပုံငွေ ပေးအပ်မှု စာချုပ် ချုပ်ဆိုနိုင်ခဲ့သည်။
၁၈

သည် လယ်သမားများ၊ ဆန်စက်ပိုင်ရှင်များ၊ ကုန်သည်များ နှင့် ပုံမှန် တွေ့ဆုံပြီး ကျေးရွာနှင့် မြို့နယ် အဆင့် ဈေးနှုန်း သတင်းအချက်အလက်များကို ပံ့ပိုးခဲ့သည်။ နောက်တစ်ဆင့်တွင် GRET သည် သွင်းအားစုများ၊ ကိရိယာများ၊ ဆောက်လုပ်ရေး ပစ္စည်းများနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ဆိုင်ရာ ဈေးနှုန်း သတင်းအချက်အလက်များကို ပေးအပ်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်းတွင် Mercy Corps သည် လယ်ယာ ထွက်ကုန် ထုတ်လုပ်သူ အဖွဲ့ ၂၀ ဖွဲ့လျာထားသည့်အနက် ၁၄ ဖွဲ့ကို ထူထောင်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ စီမံကိန်း ကျေးရွာ ၃၄ ရွာမှ အဖွဲ့ဝင်ပေါင်း ၅၃၈ ဦး ပါဝင်နိုင်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် အဆိုပါ လုပ်ငန်းများမှ ထွက်ပေါ်လာမည့် ရလဒ်များသည် ကျေးရွာအဆင့် အဖွဲ့ နှင့် ကျေးရွာတစ်ရွာထက် ပိုမို ပါဝင်သည့် အဖွဲ့ တို့၏ နှိုင်းယှဉ်ချက်များအပေါ် စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းသည့် သင်ခန်းစာများ ရရှိနိုင်မည်ဟု ယူဆရပါသည်။

AVSI သည် သမဝါယမ လုပ်ငန်းများကို စိတ်ပါဝင်စားလာကြစေရန် လယ်သမားများအတွက် သင်တန်းများ ပို့ချခြင်း၊ လေ့လာရေး ခရီးစဉ်များ စီစဉ်ပေးခြင်း စသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ထို့အပြင် လပွတ္တာမြို့နယ်ရှိ လယ်သမားများကို ဆန်စက်များ၊ မျိုးစေ့ဘဏ်အဖြစ် အသုံးပြုနိုင်မည့် စပါးသိုလှောင်ရုံ အငယ်စား ၂ ခု အစရှိသည့် ဆန်စပါး ထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေမည့် ပစ္စည်းများကို ထောက်ပံ့ပေးအပ်ခဲ့သည်။ အဆိုပါ ပစ္စည်းများကို အသုံးပြုရန် သမဝါယမ အဖွဲ့များက စီမံခန့်ခွဲမည် ဖြစ်ပါသည်။ AVSI သည် စီမံကိန်း ကျေးရွာ တစ်ခုစီတွင် ကြော်ငြာသင်ပုန်းများ ထားရှိပြီး နှစ်ပတ်တစ်ကြိမ် လယ်ယာထွက်ကုန် ပစ္စည်း အမျိုးမျိုး၏ ဈေးနှုန်း သတင်းများကို ထုတ်ပြန်ပေးသည်။ လက်ရှိ ဈေးကွက် အတွင်း ဖြစ်ပေါ်နေသော ဈေးနှုန်းသတင်းများ ကို စဉ်ဆက်မပြတ် သိရှိစေရန်အတွက် လယ်သမား အဖွဲ့များအား တယ်လီဖုန်းများ ပံ့ပိုးပေးအပ်ခဲ့သည်။

စိုက်စရိတ်ချေးငွေရရှိနိုင်မှု

LIFT သည် လယ်ယာထွက်ကုန် တိုးတက်ထုတ်လုပ်နိုင်ရေးနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ တိုးတက်စေရေးအတွက် ချေးငွေ ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းသည် အရေးကြီးသော ဦးစားပေး လုပ်ငန်းတစ်ခုအဖြစ် ယူဆထားပါသည်။ စပါး စိုက်ပျိုးချိန်တွင် လယ်သမားများသည် တရားဝင်မဟုတ်သည့် ငွေချေးပေးသူများထံမှ အတိုးနှုန်း မြင့်မားစွာဖြင့် မဖြစ်မနေ ငွေချေးကြရပါသည်။ စပါးပေါ်ချိန်တွင် ဈေးကောင်းမရသေးသော်လည်း ထိုချေးငွေများကို ပြန်ဆပ်ကြရန် စပါးများကို ရောင်းချကြရသည်။ LIFT ၏ အခြေခံ အချက်အလက် ကောက်ယူစုဆောင်း လေ့လာမှု အရ ပြီးခဲ့သည့် ၁၂ လအတွင်း မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဒေသရှိ အိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း၏ ၈၈% သည် ချေးငွေများကို ချေးယူခဲ့သည်ဟု သိရှိရသည်။ သို့သော် ၎င်းတို့အနက် ၂၂% ကသာ အတိုးနှုန်း နည်းနည်းနှင့် ချေးယူနိုင်ခဲ့ကြပါသည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် WHH/GRET သည် ဒေသခံများ၏ ချေးငွေ ရရှိမှု အခြေအနေကို လေ့လာမှုတစ်ရပ် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ လေ့လာချက်အရ အဓိက ပြဿနာသည် ချေးငွေ မရရှိနိုင်ခြင်း မဟုတ်ဘဲ ချေးငွေ၏ အတိုးနှုန်းများ ကြီးမြင့်နေခြင်းဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ကျေးလက်နေ ပြည်သူများသည် တစ်ရစ်ထက် တစ်ရစ် တိုးလာသည် ကြွေးမြီများကြောင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု သံသရာအတွင်း ချောင်ပိတ်မိနေကြသည်။ ငွေကြေးစီးဆင်းမှု ပိုမိုကောင်းမွန်လာစေရန်နှင့် ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုများ ပိုမို ပြုလုပ်လာနိုင်ကြစေရန်အတွက် အလယ်အလတ်ရှိသော သို့မဟုတ် နည်းပါးသော အတိုးနှုန်းဖြင့် ချေးငွေများ ပေးသွားနိုင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ စပါးပေါ်ချိန်တွင် ဈေးကောင်းမရဘဲ စပါးများကို မဖြစ်မနေ ရောင်းချပြီး အကြွေးဆပ်ကြရသည့် လယ်သမားများအတွက် ပြေလည်စေမည့် နည်းလမ်းများကို ရှာဖွေရန်လည်း အရေးကြီးလိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။ အဆိုပါ လိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန် WHH/GRET သည် ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ကုန်ပစ္စည်းများကို အကြွေးဖြင့် ရောင်းချပေးခြင်း၊ အရစ်ကျ စနစ်ဖြင့် ရောင်းချပေးခြင်း စသည့် နည်းလမ်းနှစ်ခုကို စမ်းသပ်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

စိတ်ဝင်စားဖွဲ့များ၏လူဦးရေဆောင်ရွက်မှုမျှတမှု

LIFT သည် UNDP/Pact အား သီးနှံ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုနှင့် မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများအတွက် ချေးငွေများ ထုတ်ပေးနိုင်ရန် ရန်ပုံငွေ ပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။ မွေးမြူရေးအတွက် ထုတ်ချေးပေးသည့် ချေးငွေ သက်တမ်းသည် တစ်နှစ်ဖြစ်ပြီး ယေဘုယျအားဖြင့် ငွေပမာဏ ၁၁၅ ဒေါ်လာအထိချေးယူနိုင်ပါသည်။ အတိုးနှင့် အရင်းကို ပေါင်းကာ နှစ်ပတ်တစ်ကြိမ် ဖဲ့ဆပ် သွားရန်ဖြစ်ပါသည်။ ယူထားသည့် ချေးငွေကို ၁၀၀% ကြေအောင်ဆပ်ပြီးပါက ငွေပမာဏ ပိုမို များပြားသည့် နောက်ထပ် ချေးငွေအမျိုးအစား တစ်ခုကို ပြန်လည် ချေးယူနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ဒုတိယနှစ်တွင် ပထမနှစ်တွင် ယူထားသည့် အကြွေးများကို ကြေအောင်ဆပ်ပြီးသူသည် ချေးငွေ နှစ်မျိုးကို တစ်ပြိုင်နက် ချေးယူနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် စိုက်စရိတ်ချေးငွေနှင့် အခြား ရည်ရွယ်ချက်အတွက် ချေးငွေ တစ်မျိုးဖြစ်ပါသည်။ Pact သည် စိုက်စရိတ် ချေးငွေ အမျိုးအစား နှစ်မျိုးကို ခြောက်လစာ ထုတ်ချေးပေးပါသည်။ တစ်မျိုးမှာ

မိုးစပါးအတွက် ဖြစ်ပြီး တစ်ဧက အတွက် ၉၁ ဒေါ်လာ အထိ ချေးယူနိုင်ပြီး ၂၀၁၁ ခုနှစ် မေနှင့် ဇွန်လ အတွင်း ထုတ်ချေးပေးခဲ့ပါသည်။ နောက်တစ်မျိုးမှာ နွေစပါးအတွက် ဖြစ်ပြီး ဒေါ်လာ ၁၂၂ အထိ ချေးယူနိုင်ပြီး ၂၀၁၁ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာနှင့် ဒီဇင်ဘာလများတွင် ထုတ်ချေးပေးခဲ့ပါသည်။ နွေစပါးစိုက်ပျိုးခြင်းသည် ဓာတ်မြေဩဇာများ ပိုမို သုံးစွဲရန် လိုအပ်သည့်အလျောက် ကုန်ကျစရိတ် ပိုမို များပြားလေ့ရှိပါသည်။

လနေ့အထိရရှိခဲ့သည့်တိုးတက်အောင်မြင်မှုများ

၂၀၁၁ တွင် တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် အိမ်ထောင်စုပေါင်း နှစ်သောင်းငါးထောင်ကျော် (၂၅၀၉၉)ကို ချေးငွေများ ပေးအပ်သွားရန် လျာထားသည့်အနက် အိမ်ထောင်စုပေါင်း ရှစ်ထောင်ကျော် (၈၇၁၃) အတွက် လယ်ယာ၊ မွေးမြူရေးနှင့် ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများလုပ်ကိုင် နိုင်ရန်အတွက် ချေးငွေများကို ပေးအပ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ဖျာပုံမြို့နယ်တွင် Pact သည်သုံးနှစ်တာ လျာထားချက် (၂၀၁၄ ခုနှစ် နှစ်လယ်အထိ) စုစုပေါင်း၏ ၈၁%ဖြစ်သည့် အိမ်ထောင်စုပေါင်း နှစ်ထောင်ကျော် (၂၀၄၉)အား ချေးငွေ ပမာဏ ဒေါ်လာ နှစ်သိန်းလေးသောင်းကျော် (၂၄၄၉၅၆) ကို ပေးအပ်နိုင်ခဲ့သည်။ ထုတ်ချေးပေးလိုက်သည့် ချေးငွေများလုံး ပြန်ဆပ်သည့် နှုန်းသည်လည်း ၁၀၀% ဖြစ်ပါသည်။ Pact သည် ၂၀၁၂ ခုနှစ် မိုးစပါး ရာသီတွင် WHH/GRET နှင့် Mercy Corps အဖွဲ့များက ထောက်ပံ့နေသည့် ပြည်သူများအား ချေးငွေများ ထုတ်ချေးပေးသွားရန် စီစဉ်လျက်ရှိပါသည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ် မေလမှ စတင်ကာ UNDP သည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ရှိ လယ်သမား တစ်ထောင်ကျော် (၁၂၁၈)ကို ချေးငွေ ပမာဏ စုစုပေါင်း ဒေါ်လာ တစ်သိန်းရှစ်သောင်းကျော် (၁၈၀၀၀၀) ထုတ်ချေးပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။^{၁၃}

၂၀၁၁ ခုနှစ် တွင် မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဒေသတွင် ထုတ်ချေးပေးခဲ့သည့် စိုက်စရိတ်ချေးငွေများ

	မိုးစပါးအတွက် ချေးငွေ	နွေစပါး အတွက် ချေးငွေ
လယ်သမားပေါင်း	၂၀၀၀	၁၀၉၆
ဧကပေါင်း	၅၇၀၃	၉၃၅

၂၀၁၁ ခုနှစ် တွင် မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဒေသတွင် Pact က ထုတ်ချေးပေးခဲ့သည့် ချေးငွေများ

စီမံကိန်း	ကျေးရွာ	ငွေချေးသူ	ချေးငွေ (အမေရိကန် ဒေါ်လာဖြင့်)	ချေးငွေအမျိုးအစား (ရာခိုင်နှုန်းဖြင့်)	
				လယ်ယာ	မွေးမြူရေး
စုစုပေါင်း	၁၁၅	၃၂၆၇	၄၂၄၉၅၆	၄၆%	၂၃%

Pact ၏ ချေးငွေကို ရရှိသည့် လယ်သမားများသည် နှစ်ပတ်တစ်ကြိမ် အကြွေးဆပ်နိုင်သူများ ဖြစ်ကြောင်း လေ့လာ တွေ့ရှိရပါသည်။ ၎င်းတို့သည် နေ့စားအလုပ်သို့မဟုတ် ဘဲမွေးမြူရာမှ ရရှိသည့် ဘဲဥများ ရောင်းချခြင်းစသည့် လုပ်ငန်းများမှ ရရှိသည့် ဝင်ငွေဖြင့် ချေးငွေကို ပေးဆပ်နိုင်ခြင်း ဖြစ်သည်။ LIFT ရန်ပုံငွေ စီမံခန့်ခွဲမှုရုံးသည် လယ်သမားများ ချေးငွေ ပြန်လည် ပြန်ဆပ်နိုင်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး အနီးကပ် ကြီးကြပ် စောင့်ကြည့်လျက်ရှိပါသည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်၏ ငွေကြေးလည်ပတ် စီးဆင်းမှုနှင့် သင့်လျော်မည့် နှစ်ပတ်တစ်ကြိမ် မဟုတ်သည့် အခြား အကြွေးပြန်ဆပ်သည့် နည်းလမ်း အသစ်များဖြင့် ချေးငွေများပေးအပ်သွားရန် ရှာဖွေ စီစဉ်လျက်ရှိပါသည်။

အရည်အသွေးကောင်းမွန်သည့်မျိုးစပါးများထုတ်လုပ်ခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံတွင် လယ်ယာထွက်ကုန်များ တိုးတက်ရေး၏ အဓိက အခက်အခဲမှာ မျိုးစပါး အမျိုးအစားနည်းပါးခြင်းနှင့် ကောင်းမွန်သည့် မျိုးစပါးများ မရှိခြင်း တို့ဖြစ်ကြသည်။ လယ်သမား အများစုသည် ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင် စပါးများကို နောက်တစ်နှစ်အတွက် မျိုးစပါးအဖြစ် ချန်ကြရသည်။ ထိုနည်းလမ်းက စရိတ်သက်သာသော်လည်း အရည်အသွေး ကောင်းသည့် မျိုးစပါးများ မဖြစ်နိုင်ပါ။ လယ်သမားများသည် အကောင်းဆုံး ဖြစ်သည့် စပါးများကို မျိုးအဖြစ် ရွေးချန်ရန် အခွင့်အရေးမရှိကြပါ။ ထို့အတူ လက်မှတ်ရ မျိုးစပါး

၁၃ LIFT ၏ တစ်နိုင်ငံလုံး လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု စီမံကိန်း နှင့် Delta 2 စီမံကိန်း တွင် မိတ်ဖက်အဖွဲ့များဖြစ်သည့် Pact ၊ GRET နှင့် Save the Children စသည်တို့သည် အသေးစား ငွေစု ငွေချေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ကြမည်ဖြစ်ပြီး ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် ဦးတည်ထားသည့် အိမ်ထောင်စုပေါင်း သုံးသောင်းကျော်ကို ကျော်လွန်နိုင်မည်ဟု ခန့်မှန်းထားပါသည်။

အသစ်များကို သုံးနှစ် တစ်ကြိမ် ဝယ်ယူနိုင်ရန်လည်း ငွေကြေး မတတ်နိုင်ကြပါ။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဒေသတွင် ၂၀၀၈ ခုနှစ် နာဂစ် ဆိုင်ကလုန်း မုန်တိုင်း တိုက်ခတ်ခဲ့ပြီးနောက် မျိုးစပါးများ၏ အရည်အသွေးသည် တစ်နှစ်ထက် တစ်နှစ်ကျဆင်းလာခဲ့သည်။ ပိုမို ခေတ်မီသည့် အထွက်နှုန်းကောင်းသည့် မျိုးစပါးများကို အမြောက်အမြားရရှိနိုင်ရန် အခက်အခဲရှိနေပါသည်။ အစိုးရ ဌာနဆိုင်ရာ သို့မဟုတ် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍများမှတစ်ဆင့် ဖြန့်ဖြူးရောင်းချရေးသည်လည်း အကန့်အသတ်များနှင့် ရင်ဆိုင်လျက်ရှိနေပါသည်။ လက်မှတ်ရ မျိုးစပါး ကောင်းများကို ဖြန့်ဖြူးပေးနိုင်မှုမှာ ဒေသ လိုအပ်ချက်၏ ၁၀% ခန့်သာ ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ တွင် LIFT ၏ အဓိက ဦးတည်ချက်မှာ စပါး မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များ ဖြန့်ဖြူး ပံ့ပိုးပေးနိုင်ရေး ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် LIFT သည် အစိုးရ နှင့် စပါး မျိုးသစ်များ တိုးတက်ထုတ်လုပ်နိုင်ရေးတွင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။ လယ်သမားများအတွက် သုံးနှစ် တစ်ကြိမ် မျိုးစပါး ပြောင်းလဲ စိုက်ပျိုးရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်ရာ ထိုမဟာဏကို လုံလောက်အောင် ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်မည့် လက်မှတ်ရ မျိုးစပါး များကို ပံ့ပိုးပေးသွားနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။

မိတ်ဖက်အဖွဲ့များ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ဗျူဟာ

အရည်အသွေးကောင်းသည့် မျိုးစပါးများကို ပံ့ပိုးပေးခြင်းကြောင့် လယ်သမားများ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သော ဆန်စပါးများအား ဝယ်လိုအားတက်လာစေပြီး ဈေးကောင်းရရှိစေပါသည်။ WHH/GRET ၊ Mercy Corps နှင့် ရတနာ ဧရာ (၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် စာချုပ် ချုပ်ဆိုခဲ့သည်) စသည့် အဖွဲ့များသည် မျိုးစပါး ထုတ်လုပ်မှု ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြပါသည်။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် အထွက်နှုန်းကို ပိုမိုနက် တိုးတက်စေမည်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ရေရှည်တွင် လယ်သမားများအတွက် ၎င်းတို့ လယ်ယာမြေများတွင် မျိုးစပါးများကို ကောင်းမွန်သည့် နည်းစနစ်များဖြင့် စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်နိုင်ရန် အားပေးကူညီ သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ IRRI သည် ဘိုကလေး၊ မော်လမြိုင်ကျွန်းနှင့် လပွတ္တာမြို့နယ်များတွင် သရုပ်ပြစိုက်ကွက်များ၊ စမ်းသပ်စိုက်ကွက်များကို ထပ်မံ ထူထောင်သွားရန် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။

ရတနာ ဧရာ၏ လုပ်ငန်းများသည် ဘိုကလေးမြို့နယ်ရှိ လယ်သမားများ၏ လိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်တင်းနိုင်ရန်အတွက် ဒေသခံမျိုးနှင့် အထွက်နှုန်းကောင်းသည့် မျိုးစပါး နှစ်မျိုးစလုံး တိုးတက် ထုတ်လုပ်ရေးကို ဦးတည်ချက်ထားကာ ဆောင်ရွက်ပါသည်။^{၁၄} ၂၀၁၄ ခုနှစ်အထိ ရတနာ ဧရာ ၏ စီမံကိန်း လုပ်ငန်းများမှ အရည်အသွေးကောင်းမွန်ပြီး သန့်စင်သည့် မျိုးစပါး တင်းပေါင်း သုံးသောင်းခန့် အနည်းဆုံး ထုတ်လုပ်သွားနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။

လနေအထိရရှိခဲ့သည့်တိုးတက်အောင်မြင်မှုများ

Mercy Corps သည် အရည်အသွေးမြင့်မားသည့် မျိုးစပါးများ စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်နိုင်ရန်အတွက် မျိုးစပါး စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သူ ၁၀ ဦးကို ပံ့ပိုးကူညီပေးခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် Mercy Corps သည် တစ်ဧကလျှင် တင်း ငါးဆယ်နှုန်းဖြင့် အရည်အသွေးကောင်းသည့် မျိုးစပါး တင်းပေါင်း နှစ်ထောင်ကျော် (၂၁၁၉)ကို ရိတ်သိမ်းနိုင်ခဲ့ပါသည်။ သုံးနှစ်အတွင်း လယ်သမား လေးရာခန့်သည် လယ်ဧက နှစ်ထောင်ပေါ်တွင် အရည်အသွေးကောင်းသည့် မျိုးစပါးများ တင်းပေါင်း တစ်သိန်းခန့်ကို စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်လာကြရန် ရည်မှန်းထားပါသည်။ အဆိုပါ မျိုးစပါးများကို လယ်ဧက ခြောက်သောင်းကျော် (၆၆၀၀၀) ပေါ်တွင် စိုက်ပျိုးမည်ဆိုပါက တစ်ဧက အထွက်နှုန်းသည် လာမည့် သုံးနှစ်အတွင်း ၁၅% ခန့် တိုးတက်လာနိုင်သည်ဟု Mercy Corps က ခန့်မှန်းထားပါသည်။^{၁၅} အရည်အသွေးကောင်းသည့် မျိုးစပါးအတွက် ဝယ်လိုအားမှာ အလွန် ကောင်းမွန်လျက်ရှိပါသည်။ Mercy Corps က ပံ့ပိုးကူညီလျက်ရှိသည့် မျိုးစပါး စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်သူများသည် အနီးအနားရှိ လယ်သမားများထံမှ ကြိုတင် အမှာစာများ လက်ခံ ရရှိလျက်ရှိပါသည်။ တစ်တင်းလျှင် ဒေါ်လာ ၇. ၄ မှ ၉. ၈ အထိ ဈေးနှုန်းဖြင့် ရောင်းချနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်းတွင် Mercy Corps သည် လျာထားသည့် အဖွဲ့ ၂၀ အနက် လယ်ယာထုတ်ကုန် ထုတ်လုပ်သူများ အဖွဲ့ (Farm Produce Enterprises) ၁၄ ဖွဲ့ကို ထူထောင်ပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ စီမံကိန်း ကျေးရွာ ၃၄ ရွာမှ အဖွဲ့ဝင်ပေါင်း ၅၃၈ ဦး ပါဝင်လျက်ရှိပါသည်။ စီမံကိန်း ကာလအတွင်း အဆိုပါ လယ်ယာထုတ်ကုန် ထုတ်လုပ်သူများအဖွဲ့သည် လယ်သမားများအတွက် သင်ယူလေ့လာနိုင်စေရန်နှင့် ဈေးကွက် သတင်းအချက်အလက်များ ရရှိနိုင်စေရန်အတွက် မျိုးစပါး ထုတ်လုပ်သူများ ဆွေးနွေးပွဲတစ်ခုကို ကျင်းပသွားမည် ဖြစ်ပါသည်။ လယ်သမားများသည် မျိုးစပါး အမျိုးမျိုး၏ အထွက်နှုန်းများကို တိုင်းတာ စမ်းသပ်သွားမည်ဖြစ်ပြီး ဈေးကွက် အတွင်း မျိုးစပါး ပြတ်လပ်မှု ရှိ မရှိ သတင်းများကို အချင်းချင်း မျှဝေသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ စီမံကိန်းသည် အရည်အသွေးကောင်းသည့် မျိုးစပါးများကို စတင် ထုတ်လုပ်နေပြီ ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် ထုတ်လုပ်နိုင်သည့် မဟာဏသည် ဈေးကွက်

၁၄ ရတနာ ဧရာသည် မျိုးစပါး ထုတ်လုပ်ရေးကို အဓိက ဆောင်ရွက်သည်။ ဒေသမျိုး (ပေါ်ဆန်းဘေးကြားနှင့် နံကြီး) အထွက်နှုန်းကောင်းသည့် မျိုးများ (ဆင်းသွယ်လတ်၊ သီးထပ်ယဉ်နှင့် ရတနာတိုး) တို့ စသည့် မျိုးများဖြစ်သည်။
၁၅ တစ်ဧကလျှင် ၁. ၅ တင်း မျိုးစပါး အသုံးပြုမှုနှုန်း (တိုးတက်ကောင်းမွန်သည့် နည်းစနစ်များဖြင့် စိုက်ပျိုးခြင်း)

လိုအပ်ချက်အပေါ် ကြီးမားသည့် သက်ရောက်မှုမျိုး မရှိနိုင်သေးသည့်အပြင် ပြည့်မီအောင် မဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်သေးပါ။ သို့သော် စီမံကိန်းသည် လမ်းကြောင်းမှန်ပေါ်တွင် ရှိနေပြီး အောင်မြင်မှုရရှိရန် အလားအလာကောင်းများ ရှိနေပါသည်။

IRRI ၏ လုပ်ငန်းများကို မကြာသေးမီက စတင်နိုင်ခဲ့ပြီး အစိုးရ၏ စိုက်ပျိုးရေး တိုးချဲ့ လုပ်ငန်းများ၊ စိုက်ပျိုးရေး သုတေသန လုပ်ငန်းများနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရာတွင် အကျိုးသက်ရောက်မှုများ တိုးတက်မှု ရရှိနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ LIFT ရန်ပုံငွေ စီမံခန့်ခွဲမှု ရုံးအနေဖြင့် အတူတကွ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် နည်းလမ်းများကို ရှာဖွေလျက်ရှိပြီး ဈေးကွက်အတွင်း မျိုးစပါးများ ပိုမို ပံ့ပိုးပေးနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေး တိုးချဲ့လုပ်ငန်းများနှင့် ဆောင်းသီးနှံများ စိုက်ပျိုးရေး

မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဒေသတွင် ကုန်ထုတ်လုပ်မှု နည်းပါးခြင်း၏ အကြောင်းရင်းများအနက် တစ်ခုမှာ လယ်ယာ၊ သစ်တောနှင့် မွေးမြူရေး တိုးချဲ့ လုပ်ငန်းများအတွက် နည်းစနစ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးပေးမှုမရှိခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ တိုးချဲ့ လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုတွင် အပြောင်းအလဲများ သိသိသာသာ ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။ တောင်သူကျောင်းများမှတစ်ဆင့် လယ်သမားများ၏ တိုက်ရိုက် ပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုကို မြှင့်တင်ခြင်း၊ တိုးချဲ့သင်တန်း ဝန်ထမ်းများကို လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးခြင်း စသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။ ရေချိုဒေသတွင် သီးထပ် စိုက်ပျိုးခြင်းသည် အဓိက စိုက်ပျိုးမှု ပုံသဏ္ဍာန်ဖြစ်ပါသည်။ ဆားငန်ရေဝင်ရောက်သည့် ဒေသတွင်မူ ယခင်က သီးထပ်စိုက်ပျိုးခဲ့သော်လည်း ယခုအခါ စိုက်ပျိုးမှု မရှိပါ။ ဝင်ငွေများ တိုးတက်လာစေရန်နှင့် နေ့စဉ် စားသောက်မှုအတွက် လိုအပ်သည့် အစားအစာများ ရရှိမှု ကို တိုးတက်လာစေရန် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ လယ်ယာသီးနှံများကို ထုတ်ပိုးပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် ဈေးကွက် ချိတ်ဆက်ပေးခြင်းဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးပေးမှုများကြောင့် ဝင်ငွေများ သိသိသာသာ တိုးတက်လာမည့် အလားအလာများ ရှိနေပါသည်။

မိတ်ဖက် အဖွဲ့များ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ဗျူဟာ

Mercy Corps ၊ WHH/GRET နှင့် Proximity Designs စသည့် အဖွဲ့များသည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် LIFT ၏ အဓိက စိုက်ပျိုးရေး တိုးချဲ့ လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြပါသည်။ Mercy Corps နှင့် WHH/GRET အဖွဲ့ နှစ်ဖွဲ့ စလုံးသည် ဆန်စပါး ထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေရန်၊ ဆောင်းသီးနှံများကို စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ကြရန်နှင့် မျိုးစပါးများကို စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်နိုင်ရန် တောင်သူကျောင်းများကို တည်ထောင်ပေးခဲ့ကြပါသည်။ Proximity Designs သည် ခြားနားသော နည်းလမ်းဖြင့် ကျယ်ပြန့်သည့် ဧရိယာတစ်လုံးသို့ အဓိကကျသည့် သတင်းအချက်အလက်များကို ဖြန့်ဝေနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

လပွတ္တာ မြို့နယ်တွင် Mercy Corps သည် ရှမ်းမောမြေ လယ်ယာစီးပွားရေး ကုမ္ပဏီနှင့် ပူးပေါင်းကာ လယ်ယာ ထုတ်ကုန် ထုတ်လုပ်သူ အဖွဲ့များကို စာချုပ်ဖြင့် လုပ်ကိုင်သည့် လယ်ယာစနစ်အကြောင်းကို မိတ်ဆက်ပေးခဲ့ကြပါသည်။ စီမံကိန်းသည် အဖွဲ့ဝင်ပေါင်း ၃၇၃ အား ရှမ်းမောမြေ ထံမှ ဆောင်းသီးနှံအတွက် မျိုးစေ့များ ဝယ်ယူနိုင်ရန်အတွက် ငွေသားများကို ပံ့ပိုး ပေးအပ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ Mercy Corps သည် ရှမ်းမောမြေနှင့် ပူးပေါင်းကာ ဟင်းသီးဟင်းရွက်များ စိုက်ပျိုးနိုင်ရန်အတွက် နည်းစနစ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးမှုများ ပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။ ရှမ်းမောမြေက လိုအပ်သည့် သွင်းအားစုများကို ပံ့ပိုးပေးခဲ့ပါသည်။ ဆောင်းသီးနှံအတွက် တောင်သူများသည် ပဲတီစိမ်း၊ ငရုပ်သီးနှင့် ခရမ်းချဉ်သီးစသည်တို့ကို ရွေးချယ် စိုက်ပျိုးခဲ့ကြပါသည်။

လနေအထိရရှိခဲ့သည့် တိုးတက်အောင်မြင်မှုများ ဆန့်ခေါင်း

ပထမနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်းတွင် Mercy Corps သည် လယ်သမား စုစုပေါင်း ၃၉၈ ဦးကို လေ့ကျင့် သင်ကြားပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတို့၏ စပါး စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်များကို တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ လယ်သမားများအနက် ၃၇၃ ဦး သို့မဟုတ် ၉၀% ကျော်သည် ဆောင်းသီးနှံများကို စတင် စိုက်ပျိုးခဲ့ကြပါသည်။ လယ်ယာ ထုတ်ကုန် ထုတ်လုပ်သူ အဖွဲ့များနှင့် ကျေးရွာ ဟင်းသီးဟင်းရွက် အဖွဲ့များမှ တစ်ဆင့် လယ်သမား အဖွဲ့ပေါင်း ၃၀ အတွက် Mercy Corps သည် သီးနှံ အမျိုးမျိုး၏ အထွက်နှုန်းများကို စမ်းသပ်ခြင်း၊ ဈေးကွက်အတွင်း ရရှိနိုင်သည့် အရည်အသွေးကောင်းမွန်သည့် မျိုးစေ့များနှင့် သက်ဆိုင်သည့် သတင်းအချက်အလက်များ စုဆောင်းခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ထုတ်လုပ်ရောင်းချခြင်း လုပ်ငန်းစဉ် အတွင်းရှိ အဓိကကျသည့် အဆက်အသွယ်များနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးခဲ့ပါသည်။ Mercy Corps သည် လယ်သမား အဖွဲ့များကို လယ်ယာသုံးပစ္စည်း ရောင်းချသူများထံမှ မျိုးစေ့နှင့် မြေဩဇာများကို တိုက်ရိုက် ဝယ်ယူနိုင်စေရန် ဆက်သွယ် ချိတ်ဆက်ပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။

WHH သည် နွေစပါးအတွက် သရုပ်ပြစိုက်ခင်းများကို လယ်သမား ၇၆ ဦးကို ပြသသင်ကြား ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ပါဝင်ခဲ့သော လယ်သမားများအား အစေ့ချ ကိရိယာများနှင့် ပေါင်းရှင်း ကိရိယာများကို ပေးအပ်ခဲ့ကြသည်။ ထို့အပြင် လယ်သမား စုစုပေါင်း ၁၇၄ ဦးသည် ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင်လယ်မြေများ၏ အနည်းဆုံး တစ်ဧကပေါ်တွင် တစ်ပင်ချင်းစီ ပြောင်းရွှေ့ စိုက်ပျိုးခြင်း နည်းလမ်းကို စမ်းသပ် စိုက်ပျိုးခဲ့ကြသည်။

LEAD သည် ဒေသခံ စေတနာ့ ဝန်ထမ်း စုစုပေါင်း ၃၄ ဦးအား စိုက်ပျိုးရေး တိုးချဲ့ လုပ်သားများအဖြစ် လေ့ကျင့် သင်ကြားပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ထိုသင်တန်းသားများ အားလုံးသည် သဘာဝ မြေဩဇာပြုလုပ်နည်း၊ ဆောင်းသီးနှံ စိုက်ပျိုးရေး အစရှိသည့် ဒေသအလိုက် လယ်ယာစိုက်နည်း စနစ်များ မည်ကဲ့သို့တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ရမည်ကို လယ်သမားများအား သင်ကြားပြသပေးနိုင်ခဲ့သည်။ AVSI သည် ဆားငန်ရေနှင့် ထိတွေ့မှု အနည်းအများအလိုက် စိုက်ခင်းများကို စိုက်ပျိုးပြသနိုင်ခဲ့ပြီး လယ်သမားများကို စိုက်ခင်းတစ်ခုစီ၏ အထွက်နှုန်းများကို ပြသနိုင်ခဲ့သည်။

ProximityDesignsသည် လယ်သမားများအတွက် အဓိက အသိပညာနှစ်ခုကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ပြန့်ဝေနိုင်ခဲ့သည်။ ပထမတစ်ခုမှာ ရိုးရှင်းသည့် ဆားငန်ရေနည်းလမ်းဖြင့် အရည်အသွေးကောင်းသည့် မျိုးစပါးများကို မည်ကဲ့သို့ ရွေးချယ်ရမည်ဆိုသည့် အသိပညာဖြစ်သည်။ နောက်တစ်ခုမှာ မြေဆီလွှာ အရည်အသွေးကို ကောင်းမွန်လာစေသည့် သီးနှံကို စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အသိပညာဖြစ်ပါသည်။^{၁၆} လယ်ယာလုပ်ငန်း အတိုင်ပင်ခံ ဝန်ဆောင်မှု (Farm Advisory Service) မှ တစ်ဆင့် လယ်သမားများအတွက် ၎င်းတို့ ကိုယ်တိုင် လယ်ယာများတွင် ပိုးမွှားနှိမ်နင်းနိုင်မည့် အစီအမံများ အစရှိသည့် အသိပညာ ဗဟုသုတများကို ဝေမျှပေးပါသည်။ ထို့အပြင် လယ်သမားများ ကြုံတွေ့နေရသည့် ပိုးမွှားဆိုင်ရာသို့မဟုတ် သီးနှံဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များအတွက် နည်းစနစ်ပိုင်း အကူအညီပေးနိုင်ရန် လယ်ယာ ဆေးကုသခန်း ဟု ခေါ်သည့် ဝန်ဆောင်မှုကို ထူထောင်ပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ဆောင်းသီးနှံ စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်ခြင်း

ရေချိုဒေသနှင့် ဆားငန်ဒေသတွင် လယ်သမားများသည် ၎င်းတို့၏ ဝင်ငွေများ တိုးတက်လာစေရန်နှင့် ဒေသခံပြည်သူများအတွက် အစားအစာများ ပိုမို ရရှိလာစေရန်အတွက် ဆောင်းသီးနှံများကို စိုက်ပျိုးနိုင်ပါသည်။ ဘိုကလေးတွင် WHH သည် လယ်သမားများကို ပဲအမျိုးမျိုး စိုက်ပျိုးနိုင်ရန်အတွက် မျိုးစေ့များ ကို ပေးအပ်ခဲ့သည်။ လယ်သမား ၂၂ ဦးကို မြေဧက ၉.၁ ပေါ်တွင် ကုလားပဲ စမ်းသပ်စိုက်ပျိုးနိုင်ရန် မြေဩဇာများကို ပေးအပ်ခဲ့သည်။

AVSI သည် လယ်သမားများအား ပဲတီစိမ်းနှင့် ပဲနောက် မျိုးစေ့များ၊ ရှိုင်ဇိုဘီယမ်၊ ကွန်ပေါင်း မြေဩဇာများ၊ ပိုးသတ်ဆေးများနှင့် ဆေးဖြန်းပုန်းများကို ပေးအပ်ခဲ့သည်။ စီမံကိန်း ကျေးရွာ ၆ ရွာမှ လယ်သမား ၉၄ ဦးသည် သင်တန်းများကို တက်ရောက်နိုင်ခဲ့ ကြသည်။ စီမံကိန်း စတင်မီက AVSI ၏ လက်ရှိလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် ကျေးရွာများတွင် လယ်သမား အနည်းငယ်ကသာ ပဲ စိုက်ပျိုးခဲ့ကြသည်။ ယခုအခါ လယ်သမားများသည် သီးနှံ အသစ်များကို စိုက်ပျိုးရန် ဆန္ဒရှိလာကြသည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် လယ်သမားများသည် ကုလားပဲစိုက်ပျိုးခြင်းက မြေဆီလွှာ အရည်အသွေးကို ကောင်းမွန်စေသည်ဟု သင်တန်းများမှ တစ်ဆင့် သိရှိလာကြပြီးနောက် ကုလားပဲကို ပိုမို စိုက်ပျိုးလာခဲ့ကြသည်ဟု AVSI က အစီရင်ခံ တင်ပြထားပါသည်။

WHH/GRET သည် ဆားငန်ဒေသတွင် ကျရောက်သည့် စီမံကိန်း ကျေးရွာ ခြောက်ရွာမှ လယ်သမား ၂၆ ဦးအား ဈေးကွက် ဝယ်လိုအား မြှင့်မားပြီး ဈေးကောင်းရသည့် ကုလားပဲ စိုက်ပျိုးနိုင်ရန် ကူညီ ပံ့ပိုးပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ပဲစိုက်ပျိုးချိန်နှင့် စပါးရိတ်သိမ်းသည့် ကာလနှင့် တိုက်ဆိုင်နေသည့်အတွက် ပဲစိုက်ပျိုးရန် မြေပြုပြင်ရာနှင့် စိုက်ပျိုးရာတွင် လယ်သမားများသည် အခက်အခဲများနှင့် ကြုံတွေ့ခဲ့ကြရသည်ဟု WHH/GRET က တင်ပြထားပါသည်။ စပါးသာလျှင် ၎င်းတို့အတွက် အဓိက သီးနှံဖြစ်သည့်အပြင် အနှုံးအမြတ် တွက်ချက်ရန် လွယ်ကူသဖြင့် စပါးကိုသာ စိုက်ပျိုးရန် ရွေးချယ်ခဲ့ကြသည်။ ပဲစိုက်ပျိုးရန်အတွက် လယ်သမားများတွင် လက်တွေ့ကျသည့် အတွေ့အကြုံမရှိကြသကဲ့သို့ မည်သို့ ဈေးကွက်တင် ရောင်းချ ရမည်ကို မသိရှိကြပါ။

ဟင်းသီးဟင်းရွက်စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ခြင်း

၂၀၁၁ ခုနှစ် တွင် Mercy Corps ၏ စီမံကိန်း ကျေးရွာ ၃၈ ရွာတွင် ဟင်းသီးဟင်းရွက် အဖွဲ့ ၁၆ ဖွဲ့ကို အဖွဲ့ဝင်ပေါင်း ၆၂၈ ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတို့သည် မိမိတို့ အိမ်ထောင်စု စားသုံးနိုင်ရန်အတွက် အခြား သီးနှံများ စိုက်ပျိုးခြင်း မရှိသည့်

၁၆ မြေဆီလွှာ အရည်အသွေးကို ကောင်းမွန်စေသည့် သီးနှံတစ်မျိုးသည် မြေဆီလွှာအား မြေဩဇာနှင့် အော်ဂဲနစ် ပစ္စည်းများဖြင့် ပြန်လည် အားဖြည့် ပေးနိုင်သည်။

မြေလွတ်ပေါ်တွင် ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို စိုက်ပျိုး နိုင်ခဲ့ကြသည်။ Mercy Corps သည် ငွေကြေး ထောက်ပံ့မှု ပမာဏ စုစုပေါင်း ဒေါ်လာ တစ်သောင်းငါးထောင်ကျော် (၁၅၃၂၂) ကို အဆိုပါ အဖွဲ့ဝင်များအား ပေးအပ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတို့သည် ပဲတောင့်ရှည်၊ ခရမ်းချဉ်သီး၊ ငရုပ်သီး၊ ခရမ်းသီး၊ သခွား၊ ကြက်ဟင်းခါးသီး၊ ရုံးပတီသီး၊ မုန်လာ နှင့် ကန်စွန်းရွက်များကို စိုက်ပျိုးခဲ့ကြသည်။ Mercy Corps က ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည့် လုပ်ငန်းများ၏ အမြတ်ငွေ ပမာဏသည် တစ်ဧကလျှင် ဒေါ်လာ ၂၀၀ ခန့်ရှိမည့်ဟု ခန့်မှန်းထားပါသည်။

Mercy Corps သည် သရုပ်ပြ စိုက်ကွက်များကို အောင်မြင်စွာ ထူထောင်နိုင်ခဲ့သည်။ သို့သော် လယ်သမား အရေအတွက် မည်မျှက ထိုနည်းလမ်းများကို လိုက်နာကျင့်သုံးမည်ဆိုသည့် အချက်၊ ဝင်ငွေတိုးတက်လာစေရန်နှင့် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံလာစေရန် မည်သို့သော အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိလာမည် ဆိုသည့် အချက်များကိုမူ စောင့်ကြည့်ရဦးမည် ဖြစ်ပါသည်။ အခြားသီးနှံများ စိုက်ပျိုးခြင်း မရှိသည့် မြေလွတ်များကို အသုံးချနိုင်ခြင်းနှင့် ထိုမြေလွတ်ကို ရေရှည် ငှားရမ်း အသုံးပြုနိုင်ခြင်းက မြေယာ မပိုင်သည့်သူများ အပါအဝင် ဒေသခံများအတွက် ဟင်းသီးဟင်းရွက် စိုက်ခင်းများ ထူထောင်နိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းများကို ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့ပါသည်။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် ဟင်းသီးဟင်းရွက်စိုက်ပျိုးခြင်းက အမြတ်ရစေသည်။ ပဲမျိုးစုံကို ဆောင်းရာသီတွင် စိုက်ပျိုးခြင်းကလည်း မြေဆီလွှာ အရည်အသွေးကို တိုးတက်ကောင်းမွန်စေပါသည်။ ထို့ကြောင့် မြေဩဇာ အသုံးပြုရသည့် ပမာဏကို လျော့နည်းစေပါသည်။ ထိုအချက်ကို လယ်သမားများ ပိုမို သဘောပေါက်လာပါက ဆောင်းသီးနှံ စိုက်ပျိုးမှုနှုန်းများပြားလာမည်ဟု ခန့်မှန်းထားပါသည်။

ရိတ်သိမ်းခြင်းလွန် နည်းစနစ် စီမံခန့်ခွဲမှု

မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဒေသရှိ လယ်သမားများအတွက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမှ အမြတ်ပြန်လည်ရရှိနိုင်စေရန် ရိတ်သိမ်းချိန်လွန်ကာလတွင် ဆုံးရှုံးမှုများ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းဟူသည့် အဓိက အခက်အခဲကို ဖြေရှင်းသွားနိုင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် ရိတ်သိမ်းချိန်နှင့် ရိတ်သိမ်းချိန်လွန် ကာလ ဆုံးရှုံးမှုများသည် ဆန်စပါး အထွက်နှုန်း၏ ၁၅-၂၀% ခန့်ရှိမည်ဟု ခန့်မှန်းထားပါသည်။ ရိတ်သိမ်းချိန်တွင် ဆုံးရှုံးမှုများအပြင် ရိတ်သိမ်းပြီးနောက် စပါးကို အစဉ်အလာ နည်းစနစ်များအတိုင်း သိုလှောင်သိမ်းဆည်းခြင်းက ဆန်စပါး အရည်အသွေးကို ကျဆင်းစေပြီး ဈေးကွက်တွင် ဈေးကောင်း မရနိုင်တော့ပါ။ ဆိုင်ကလုနီး မတိုက်ခတ်မီ ကာလနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက ဆန်စပါး သိုလှောင်နိုင်သည့် နေရာများ လျော့နည်းသွားခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ထို့အပြင် ဆန်စက်မှ ထုတ်လုပ်လိုက်သည့် ဆန်၏ အရည်အသွေးကောင်းမွန်စေရန် အတွက် ဆန်စက်များကို တိုးတက်ကောင်းမွန်အောင် ပြုလုပ်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

စနစ်မကျသည့် စပါးလှေခြင်း၊ တိုက်ရိုက် နေရောင်အောက်တွင် စပါး အခြောက်ခံခြင်းနှင့် ကောင်းမွန်ခြင်း မရှိသည့် သိုလှောင် သိမ်းဆည်းခြင်းတို့ကြောင့် စပါး၏ အရည်အသွေးကို အလျင်အမြန် ကျဆင်းစေပါသည်။ လယ်သမား အများစုသည် ၎င်းတို့၏ စပါးများကို တိုက်ရိုက် နေရောင်အောက်တွင် အခြောက်ခံလေ့ရှိကြပါသည်။ ထိုသို့ ပြုလုပ်ခြင်းက စပါးကို ကွဲအက်စေပြီး ကြိတ်ခွဲရာတွင် ဆန်ကျိုးများ ပိုမို ထွက်ပေါ်စေနိုင်ပါသည်။ စပါးသိုလှောင်သည့် ကျိုးများသည်လည်း ပိုးကောင်နှင့် အခြား အင်းဆက်များ အလွယ်တကူ ဝင်ရောက်နိုင်ခြင်းကြောင့် ဆန်စပါး၏ အာဟာရတန်ဖိုးကို ကျဆင်းစေသကဲ့သို့ ပြန်လည် စိုက်ပျိုးမည် ဆိုပါကလည်း အပင်ပေါက်နှုန်းကို ကျဆင်းစေပါသည်။ အိမ်များတွင် သီးနှံများ သိုလှောင်သိမ်းဆည်းရာတွင် ကြွက်အန္တရာယ်သည်လည်း အခြားသော ပြဿနာတစ်ခုဖြစ်သည်။

စိတ်ဓာတ်အခွံ့များ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုဖျက်ဟာ

Mercy Corps နှင့် WHH တို့သည် စပါးလှေသည့် ကိရိယာများ၊ မျိုးစေ့များ သိုလှောင်ရန် လေလုံသည့် အိတ်များ၊ သတ္တု စပါးကျိုးများနှင့် နည်းစနစ်ပိုင်းဆိုင်ရာ သင်တန်း အစရှိသည့် ရိတ်သိမ်းချိန်လွန် ကာလအတွက် အကျိုးရှိစေရန် ပံ့ပိုး ကူညီပေးခဲ့သည်။^{၁၇} ရိတ်သိမ်းပြီးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် လယ်သမားများသည် စပါးလှေသည့် ကိရိယာကို အသုံးပြုကာ စပါး ခြွေလှေ့နိုင်သည့်အတွက် ဆုံးရှုံးမှု လျော့နည်းစေပါသည်။ အကြိမ်ကြိမ်ပြန်လည် အသုံးပြုနိုင်သည့် ပိုင်ဆိုင်မှု ပစ္စည်းများဖြစ်သည့် စပါးလှေသည့် ကိရိယာနှင့် လက်တွန်း လက်ထွန်စက်များကို ပေးအပ်ခြင်းဖြင့် လုပ်ငန်းများ ရေရှည်တည်တံ့စေပါသည်။ လှည့်ပတ်ရန်ပုံငွေများ ရေရှည်တည်တံ့နိုင်ရန်နှင့် ကိရိယာ ပစ္စည်းများကို ထိန်းသိမ်းတတ်စေရန် ရည်ရွယ်လျက် LIFT ၏ မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများသည် စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် နည်းစနစ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကူညီ ပံ့ပိုးမှုများကိုလည်း ပေးအပ်ခဲ့ကြပါသည်။ စပါးကျိုးများ သို့မဟုတ် လေလုံအိတ်များဖြင့်

၁၇ မြေဆီလွှာတွင် ကျန်ရှိနေသည့် အစိတ်ကို ရရှိနိုင်ရန် အတွက် မိုးစပါး ရိတ်သိမ်းပြီးသည်နှင့် ဆောင်းသီးနှံများကို ချက်ချင်း စိုက်ပျိုးကြခြင်းဖြစ်ရာ လယ်သမားများ အတွက် အချိန်ကိုက် လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် ဖိအားများနှင့် ရင်ဆိုင်ကြရသည်။ ခြွေလှေ့ကိရိယာများ မရှိသောကြောင့် လယ်သမားများသည် ရိတ်သိမ်းပြီးသည့် သီးနှံများကို လယ်ကွင်းပြင်တွင်သာ ဆောင်းသီးနှံများ မစိုက်ခင်အချိန်ထိ ထားလေ့ရှိကြသည်။ ကြွက်များကြောင့်လည်း သီးနှံ အတော်များများ ဆုံးရှုံးကြရသည်။

သို့လျှောက်ခြင်းသည် လယ်သမားများအတွက် ၎င်းတို့၏ သီးနှံများကို ပြန်လည်ရောင်းချသည့်အချိန် သို့မဟုတ် ပြန်လည် စိုက်ပျိုးသည့် အချိန်တိုင်အောင် ကြာရှည် သို့လျှောက်ထားရန် အဆင်ပြေစေပါသည်။

ယနေ့အထိရရှိခဲ့သည့် တိုးတက် အောင်မြင်မှုများ

WHH က စိုက်ပျိုးရေး တိုးချဲ့ လုပ်ငန်းများမှ တစ်ဆင့် ပံ့ပိုးသည့် စပါးခြွေလှေ့မှုဆိုင်ရာ အကူအညီများကြောင့် တစ်ရာသီအတွက် ခြွေလှေ့စက်ကိုင်တွယ်သူ ၂၅ ဦးအတွက် တစ်ဦးလျှင် ဝင်ငွေ ဒေါ်လာ ၁၁၀ သို့မဟုတ် စုစုပေါင်း ဒေါ်လာ ၂၈၀၀ ကျော် ရရှိစေခဲ့သည်။ ယနေ့တွင် စပါးခြွေလှေ့သည့် အဖွဲ့ စုစုပေါင်း ၂၅ ဖွဲ့အနက် ၁၉ ဖွဲ့ သို့မဟုတ် ၇၅%သည် စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီများ ဖွဲ့စည်းကာ ကိုယ်ပိုင် စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများကို သဘောတူ ချမှတ်နိုင်ခဲ့ကြပြီး ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် ဆုံးဖြတ်ချက်များနှင့် အပြည့်အဝ လည်ပတ် လုပ်ကိုင်လျက် ရှိကြသည်။

လေလုံအိတ်များကို အသုံးပြုကာ လယ်သမားများသည် ၎င်းတို့၏ သီးနှံများကို သီးခြားစီ သို့လျှောက်သိမ်းဆည်းနိုင်ခဲ့ကြသည်။ ထိုသို့ သိမ်းဆည်းနိုင်ခြင်းကြောင့် သီးနှံများအတွင်း ဝင်ရောက်မည့် ပိုးမွှားများနှင့် အစိုဓာတ်ကို ဓာတုဗေဒ ပစ္စည်းများ သုံးရန် မလိုဘဲနှင့် ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းနိုင်ခြင်းကြောင့် အပင်ပေါက်နှုန်းကိုလည်း ကောင်းမွန်စေပါသည်။ Mercy Corps သည် လယ်သမားများနှင့် လေလုံအိတ် ထုတ်လုပ်သူများကို ချိတ်ဆက်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၃ ခုနှစ်မှ စတင်ကာ Pioneer Harvesting Group^{၁၈} သည် လပွတ္တာမြို့နယ်တွင် လေလုံအိတ်များကို စတင်ရောင်းချသွားရန် ရည်မှန်းထားပါသည်။ မျိုးစပါးများကို လုံခြုံစွာ သိမ်းဆည်းထားနိုင်ရန် အတွက် WHH/GRET တို့သည် မျိုးစပါး စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သူများကို လေလုံအိတ်များ ပံ့ပိုး ကူညီခဲ့ပါသည်။

Delta 1 လုပ်ငန်းများအား သုံးသပ် အကဲဖြတ်မှု အရ သတ္တု စပါးကျိများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက လေလုံအိတ်များ ပံ့ပိုးခြင်းသည် မျိုးစပါးများ သိမ်းဆည်းရန် ပိုမို သင့်လျော်ကြောင်း တွေ့ရှိခဲ့ရပါသည်။ လေလုံအိတ်များသည် သို့လျှောက်ထားစဉ် အတွင်း စပါး၏ အစိုဓာတ်ကို အကောင်းမွန်ဆုံး အနေအထားတစ်ခုတွင် ရှိနေစေရန် ထိန်းသိမ်း ပေးနိုင်ပါသည်။ လယ်သမားများကို ပံ့ပိုးပေးခဲ့သည့် သတ္တုစပါးကျိများသည် အရည်အသွေးမကောင်းသည့်အပြင် မျိုးစပါးစိုက်ပျိုးသူ အနည်းငယ်ကိုသာ ပံ့ပိုး ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ လယ်သမားများသည် လေလုံအိတ်များကို အသုံးပြုကာ ၎င်းတို့၏ စပါးများကို အခြားသူများနှင့် မရောနှောဘဲ သီးခြားစွာ သို့လျှောက်နိုင်ခဲ့ကြပါသည်။

Delta 1 လုပ်ငန်းများအား သုံးသပ် အကဲဖြတ်မှုအရ ရေတိုတွင် လယ်သမားများသည် လေလုံအိတ်များကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့် ရိတ်သိမ်းချိန်လွန်ကာလ နည်းစနစ်များကို ကောင်းမွန်အောင် ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့သော်လည်း ရေရှည်ကြိုနေရသည့် အခက်အခဲ တစ်ခု အဖြစ် ကျန်ရှိနေသည့် အချက်မှာ သီးနှံများကို ရိတ်သိမ်းပြီးသည်နှင့် အကြွေးဆပ်ရန် တာဝန်များ ရှိနေခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအခက်အခဲကို ဖြေရှင်းနိုင်မည့် နည်းလမ်းမှာ အတိုးနှုန်းသက်သက်သာသာဖြင့် ချေးငွေများ ထုတ်ချေးပေးခြင်း ဖြစ်ပြီး ပြန်ဆပ်ရမည့် အချိန်ကာလကို လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်၏ ငွေကြေးလည်ပတ်စီးဆင်းမှုနှင့် လျော်ညီစွာ သတ်မှတ်ပေးရန် ဖြစ်သည်ဟု လယ်သမားက ပြောကြားသည်။^{၁၉} အမျိုးအစားနှင့် အရည်အသွေး မတူညီသည့် စပါးများ ရောနှောသွားခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်နိုင်ရန်အတွက် လယ်သမားများသည် ၎င်းတို့၏ စပါးများကို သီးခြားစီသာ သို့လျှောက် သိမ်းဆည်း လိုကြသည်။ သို့သော်လည်း လယ်သမားများ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်မည့် သမဝါယမ အဖွဲ့ကဲ့သို့ အဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်း နိုင်ရန်လည်း အလားအလာများ ရှိနေပါသည်။ ထိုအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းပြီး လယ်သမားများ အတူတကွ လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်ကြခြင်းဖြင့် ပိုမို ကောင်းမွန်သည့် မျိုးစပါးများကို စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်လာနိုင်မည်ဖြစ်သကဲ့သို့ ပိုမိုကောင်းမွန်သည့် သို့လျှောက်ရေး ကိရိယာနှင့် နည်းစနစ်များကို ဈေးသက်သက်သာသာနှင့် ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

ဒီးနိုဒ်အခြားတိရစ္ဆာန်မွေးမြူရေး

မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဒေသရှိ အိမ်တိုင်းနီးပါးသည် ကြက်၊ဘဲ၊ ဝက် အစရှိသည့် တိရစ္ဆာန်များကို မွေးမြူထားကြသည်။ ဝက်ကို ငွေစုသည့် အနေနှင့် မွေးမြူသည်။ သို့သော် အခြား အရှေ့တောင် အာရှ နိုင်ငံများရှိ ပုံစံချင်းတူသည့် ဒေသများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ပါက ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းကို လုပ်ကိုင်ခြင်း နည်းပါးသည်ကို တွေ့ရသည်။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ၏ နေရာ အတော်များများတွင် ဆားငန်ရေ ဝင်ရောက်မှု ရှိခြင်းကြောင့် ရေချိုကန်များကို တည်ဆောက်ပြီး ရေချိုငါးများကို မွေးမြူကြသည်။ သို့သော် အချို့နေရာများတွင် ပင်လယ်သို့မဟုတ် မြစ်နှင့် သွယ်တန်းထားသည့် ကန်များကို အသုံးပြုကာ ဂဏန်းများကို မွေးမြူကြပါသည်။

၁၈ Pioneer Harvesting Group သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရိတ်သိမ်းချိန်လွန်နည်းပညာဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်နေသော အဖွဲ့ဖြစ်သည်။
၁၉ Delta 1 Evaluation report, Page 36

ဒီဇိုင်းအဖွဲ့များ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ဗျူဟာ

LEAD နှင့် WHH/GRET တို့သည် မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ကြသည်။ ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းကိုမူ ADRA/ EcoDev နှင့် Oxfam/NAG တို့က ဆောင်ရွက်ကြသည်။ အဆိုပါ လုပ်ငန်းများသည် မြေယာ မပိုင်ဆိုင်သည့် နေ့စား အလုပ်သမား မိသားစုများကို ဝင်ငွေ ရရှိရေး အခွင့်အလမ်းများ ဖြစ်ပေါ်စေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ADRA/EcoDev သည် အသေးစား ငါးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူများကို ရည်ရွယ်ကာ ဒီရေတော ဧရိယာအတွင်း ရနိုင်သည့် မြေနေရာပေါ်တွင် ဂဏန်းမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများကို ထူထောင်ပေးခဲ့သည်။

သန့်ရှင်းရေးရရှိခဲ့သည့် တိုးတက် အောင်မြင်မှုများ

LEAD သည် ဒေသခံ ၁၅၀ ဦး (အမျိုးသမီး ၁၁%) အတွက် ကြက် ဆယ်ကောင်စီနှင့် ကြက်စာများကို ပေးခဲ့ပြီး ကြက်ခြံများ ဆောက်လုပ် ရာတွင်လည်း ပံ့ပိုးပေးခဲ့သည်။ LEAD သည် အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့် အိမ်ထောင်စု ခြောက်စု အပါအဝင် အိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း ၅၀ အား ဝက်ပေါက်များ ပေးအပ်ခဲ့သည်။ ကြက်နှင့် ဝက်မွေးမြူခြင်းကြောင့် ရရှိသည့် အကျိုးရလဒ်များကို ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် တိုင်းတာသုံးသပ်မည်ဖြစ်ပါသည်။ LEAD သည် မွေးမြူရေး တိုးချဲ့ လုပ်သား (Livestock Extension Workers) များကို စီမံကိန်းလုပ်ငန်းအား ကြီးကြပ်ရန်နှင့် မွေးမြူရေး လုပ်ကိုင်သူများကို တိရစ္ဆာန်ကုသရေးဆိုင်ရာ ကူညီမှုများ ပေးနိုင်ရန် သင်တန်းများ ပို့ချပေးခဲ့ပြီးသည်။

WHH/GRET သည် ကျေးရွာ ၁၉ ရွာရှိ မြေယာမပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စု ၃၂ စုအား ဒေသမျိုး ဘဲကောင်ရေ ၅၀ စီ ပေးအပ်ခဲ့သည်။ ထို့အပြင် ပံ့ပိုးပေးထားသည့် ဝက်များတွင် ရောဂါကျရောက်ခဲ့ရာ မြို့နယ် တိရစ္ဆာန် ဆရာဝန်နှင့် ဆက်သွယ်ကာ ထိုပြဿနာမှ ကျော်လွှားနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြောင်း သိရသည်။ ဝက်အချို့ သေဆုံးခဲ့သော်လည်း လေ့ကျင့် ပေးထားသည့် ရပ်ရွာ တိရစ္ဆာန် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု လုပ်သားများ (Community Animal Health Workers) က ဝက်ကောင်ရေ ၃၀၄ ကောင်ကို ကုသပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့အနက် ၂၈၇ ကောင် အသက်ရှင်ခဲ့သည်။ ကျေးရွာပေါင်း ၅၉ ရွာတွင် လေ့ကျင့် ပေးထားသည့် ရပ်ရွာ တိရစ္ဆာန် လုပ်သားများသည် တိရစ္ဆာန်ဆိုင်ရာ မွမ်းမံသင်တန်းကိုလည်း တက်ရောက် နိုင်ခဲ့ကြသည်။

Oxfam သည် ဒေသအတွင်းရှိ အစိုးရ ငါးလုပ်ငန်း သင်တန်းကျောင်းနှင့် ပူးပေါင်းကာ ငါးမွေးမြူရေးဆိုင်ရာ သင်တန်းတစ်ခုကို ပို့ချပေးခဲ့သည်။ ဂဏန်း၊ ပုစွန်နှင့် ငါးမွေးမြူရေးစသည့်တို့အပါအဝင် ရေချိုငါးမွေးမြူရေးဆိုင်ရာ အမျိုးမျိုးသော သင်ခန်းစာများကို ပို့ချနိုင်ခဲ့သည်။

ADRA/EcoDev သည်ကျေးရွာ ခြောက်ရွာတွင် ၎င်းတို့၏ ဒီရေတော ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရေး လုပ်ငန်း၏ အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုအဖြစ် ဒီရေတောများအတွင်း ဂဏန်းမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများကို ထူထောင်ပေးခဲ့သည်။ နည်းစနစ်ပိုင်းတွင် တိုးတက်မှုများ ရရှိခဲ့သော်လည်း ဈေးကွက်သို့ ရောက်ရှိနိုင်ရန် အလှမ်းဝေးကွာခြင်းနှင့် ဂဏန်းဈေး မငြိမ်သက်ခြင်းစသည့် အခက်အခဲများနှင့် ရင်ဆိုင်နေရသည်။

မြေယာ မပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများအတွက် မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန် ပံ့ပိုးကူညီရာတွင် ကာကွယ်ဆေး ထိုးပေးခြင်း၊ တိရစ္ဆာန်အစာနှင့် တိရစ္ဆာန်များအတွက် ခြံများ ဆောက်လုပ်ပေးခြင်း စသည့် ပံ့ပိုးမှုများကိုပါ ပြုလုပ်ခြင်းကပိုမို အောင်မြင်နိုင်ကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ စိုက်ပျိုးရန် မြေယာ မပိုင်ဆိုင်သော်လည်း အဆိုပါ မိသားစုများသည် ၎င်းတို့၏ နေထိုင်ရာ အိမ်အနီးတဝိုက်တွင် တိရစ္ဆာန်များကို လွတ်ကျောင်းနိုင်ကြသည်။ သို့သော် အချို့နေရာများတွင်မူ ငါးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ခွင့် စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းများကြောင့် ဘဲများကို ရေပြင်တွင် လွတ်ကျောင်းရန် အကန့်အသတ် အခက်အခဲများ ရှိနေတတ်ပါသည်။ Delta 1 သုံးသပ် အကဲဖြတ်မှု အရ အိမ်ထောင်စု တစ်စု ထိန်းကျောင်းနိုင်မည့် တိရစ္ဆာန်အရေအတွက်ကိုသာ ပံ့ပိုးပေးခြင်းက ပိုမို အကျိုးရှိစေသည် ဟု သိရသည်။ ဘဲမွေးမြူရေးအတွက် အိမ်ထောင်စု တစ်စု ထိန်းကျောင်းနိုင်သည့် အနည်းဆုံး အရေအတွက်မှာ ကောင်ရေ ၅၀ ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် လယ်သမားများနှင့် ငါးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူများသည် ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်း၏ အလားအလာရှိမှုကို ကောင်စွာ သဘောမပေါက်ကြသေးပေ။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် ကွဲပြားခြားနားသည့် ဂေဟဗေဒစနစ်များ ရှိနေခြင်းသည် ငါးမွေးမြူရေး လုပ်ငန်းကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းများစွာ ရှိနေပါသည်။ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံများ၏

အတွေ့အကြုံများအရ ငါးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းသည် မိသားစု ဝင်ငွေကို သိသိသာသာ တိုးစေနိုင်ပြီး စားနပ်ရိက္ခာ ဖူလုံမှုကိုလည်း အထောက်အကူပြုပေးပါသည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ယခုကဏ္ဍအား ပိုမို လုပ်ဆောင်သွားရန် စီစဉ်ထားပါသည်။

ရလဒ် ၂။ ဦးတည်ထားသည့် ဒဏ်ထောက်မှုများအတွက် လယ်ယာလုပ်ငန်းမဟုတ်သည့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများတွင် ပံ့ပိုးပေးခြင်းနှင့် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများအတွက် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှု သင်တန်းများ ပေးခြင်း။

ဝင်ငွေ ရရှိရေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းနှင့် ချေးငွေ ထုတ်ပေးခြင်း

မြေယာမပိုင်ဆိုင်သူများနှင့် ကျေးလက်ဒေသနေ အင်အားနည်းပါးသည့် ပြည်သူများအတွက် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများ နှင့် ဝင်ငွေများ တိုးတက်လာစေရန် ရည်ရွယ်ပြီး LIFT သည် လယ်ယာလုပ်ငန်းမဟုတ်သည့် အလုပ်အကိုင် ရရှိရေးနှင့် ဝင်ငွေ ရရှိရေး လုပ်ငန်းများဖြင့် ပံ့ပိုးကူညီပေးလျက်ရှိပါသည်။ ထိုလုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် LIFT သည် ပြည်သူများအတွက် ရေရှည်တည်တံ့နိုင်သည့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု လုပ်ငန်းများ ဖန်တီးပေးနိုင်ရေး ဟူသည့် ရိုးရှင်းသည့် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်လျက်ရှိပါသည်။

ဖိတ်ဖက်အဖွဲ့များ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ဖျူပာာ

ADRA နှင့် Oxfam သည် ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု နည်းလမ်းကို LIFT ၏ အခြားမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ နှင့် မျှဝေခဲ့ပါသည်။ ဈေးကွက် အခွင့်အလမ်းများကို သုံးသပ်လေ့လာမှုများ ပြုလုပ်ပြီးနောက် ၎င်းအဖွဲ့များသည် စီမံကိန်း ကျေးရွာများတွင် အစားအစာ ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် ထုတ်ပိုးခြင်းဆိုင်ရာ သင်တန်းများကို ပို့ချခဲ့ကြသည်။ LEAD သည် အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီးများကို ရည်ရွယ်ပြီး သင်တန်းများ ပို့ချပေးပါသည်။ အဆိုပါ အမျိုးသမီးများသည် ကျေးရွာ လှည့်ပတ် ရန်ပုံငွေမှ တစ်ဆင့် ချေးငွေများကို ရရှိကြသည်။ အဆိုပါ သင်တန်းများသည် စီးပွားရေး အမျိုးအစားစုံလင်သည့် လုပ်ငန်းခွင် ကျွမ်းကျင်မှုများကို သင်ကြားပေးခဲ့ကြသည်။

ယနေ့အထိရရှိခဲ့သည့် တိုးတက် အောင်မြင်မှုများ

Oxfam သည် သင်တန်းသား ၂၉၉ ဦးအတွက် ငါး ထုတ်ကုန်များ ထုပ်ပိုးမှု သင်တန်းများ ပို့ချပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ထိုသင်တန်းများတွင် တက်ရောက်သူများသည် ငါးခြောက်၊ ငါးမုန့်ကြော်များပြုလုပ်နည်းနှင့် ပစ္စုန်ချဉ် ထုပ်ပိုးနည်းများကို သင်ယူနိုင်ခဲ့ကြသည်။ ADRA သည် အမျိုးသမီး အဖွဲ့ပေါင်း ၄၈ ဖွဲ့ကို ထူထောင်ပေးနိုင်ခဲ့ပြီး အစားအစာ ပြုပြင် ထုပ်ပိုးမှုသင်တန်းများကို ပို့ချပေးခဲ့ပြီး ငါးမွေးကန်များကိုလည်း တူးဖော်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ထို့အပြင် ထုတ်ကုန်များ ရောင်းချနိုင်ရန်အတွက် ဈေးကွက်နှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ အဓိက ပြဿနာ တစ်ခုမှာ လပွတ္တာရှိ ဈေးကွက်သို့ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးသည် အခက်အခဲရှိပြီး ဈေးနှုန်းကြီးမြင့်နေခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

Pact သည် ငွေချေးယူမည့်သူများကို စီးပွားရေး အခြေခံသင်တန်းများ ပို့ချပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် သုံးရက်တာ ကြာမြင့်သည့် စီးပွားရေး အခြေခံသင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်ပေးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် ငွေချေးသူ စုစုပေါင်း နှစ်ထောင်ကျော် (၂၀၇၅) သည် အဆိုပါ သင်တန်းကို တက်ရောက်ခဲ့ကြပြီး အခြားသော ငွေချေးသူ နှစ်ထောင်သုံးရာကျော် (၂၃၀၅)သည် စီးပွားရေး စီမံခန့်ခွဲမှု ကျွမ်းကျင်မှုများကို လေ့လာ သင်ယူနိုင်ခဲ့ကြပါသည်။

Delta 1 အကဲဖြတ်မှု အရ အဆိုပါ လုပ်ငန်းများကြောင့် အမျိုးသမီးများသည် ပိုမို အမှီအခိုကင်းသည့် လွတ်လပ်မှုမျိုးကို ခံစားရရှိလာကြသည်ဟု သိရပါသည်။ သို့သော် အချို့ ဝင်ငွေရရှိရေး လုပ်ငန်းများသည် ဒေသခံများ၏ လိုအပ်ချက်ကို မဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ထို့ကြောင့် အောင်မြင်မှု အနည်းငယ်သာ ရရှိခဲ့ပါသည်။ သင်တန်းများ မပြုလုပ်မီတွင် ထုတ်ကုန်ပစ္စည်းသို့မဟုတ် ဝန်ဆောင်မှုများသည် ဈေးကွက်တင် ရောင်းချနိုင်ခြင်း ရှိ မရှိ ဆိုသည့် အချက်ကို ဖော်ထုတ်နိုင်ရန်အတွက် ဈေးကွက်ကို သေချာစွာ အသေးစိတ် လေ့လာမှု ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

ဦးလုပ်ငန်း

တင်ဒါခေါ်ယူခြင်းနှင့်ငါးဖမ်းလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ခွင့်ချပေးသည့်စနစ်သည်အကန့်အသတ်များရှိခြင်းကြောင့်ဒေသခံငါးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူ အနည်းငယ်ကသာလျှင် ငါးဖမ်း လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်ခွင့်ရှိပါသည်။ အသေးစား ငါးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူများသည် ကုန်သည်ကြီးများထံတွင် ကြိုတင် ငွေများ ရယူထားခြင်း စသည်တို့ကြောင့် ဖမ်းဆီးရသမျှ ငါးတို့ကို ၎င်းတို့ထံတွင်သာ မဖြစ်မနေ ရောင်းချကြရသည်။

မိတ်ဖက် အဖွဲ့များ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ဗျူဟာ

Oxfam နှင့် ၎င်း၏ မိတ်ဖက်ဖြစ်သည့် Network Activities Group (NAG) သည် ဖျာပုံနှင့် ဒေးဒရဲမြို့နယ်များတွင် ငါးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူများ၊ အခြား မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ရပ်ရွာ အခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများကို ငါးဖမ်းခွင့်နှင့် စပ်လျဉ်းပြီး ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရာတွင် ပိုမို ထိရောက်မှု ရှိစေရန် ကူညီပေးမည့် စီမံကိန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ ထိုစီမံကိန်းသည် ငါးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများနှင့် ဈေးကွက်ကို ချိတ်ဆက်ရာတွင် ပိုမို တိုးတက်ကောင်းမွန်စေရန်လည်း ကူညီပေးခဲ့သည်။

သနေအထိရရှိခဲ့သည့် တိုးတက် အောင်မြင်မှုများ

ဒေးဒရဲနှင့် ဖျာပုံမြို့နယ်များတွင် Oxfam/NAG သည် ဝင်ငွေရရှိရေး အဖွဲ့ပေါင်း ၁၇ ဖွဲ့၊ ထုတ်ကုန် ပြုပြင် ထုပ်ပိုးသူ အဖွဲ့ ၂၁ ဖွဲ့နှင့် ငါးဒိုင် ၂ ခု ကို ဖွဲ့စည်းပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ငါးဒိုင်များသည် ငါးဖမ်းသူများထံမှ ငါးများကို ဝယ်ယူပြီး ဈေးကွက်တွင် ပြန်လည်ရောင်းချပေးခြင်းဖြင့် အကျိုးဆောင်အဖြစ် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ပေးသည်။ Oxfam/NAG သည် ကျေးရွာ အစည်းအဝေးပွဲများ ပြုလုပ်ပေးပြီး ထုတ်ကုန်များကို မည်သို့ စုပေါင်း ရောင်းချနိုင်မည့် ကိစ္စများ၊ အားလုံး အတူတကွ ငါးလုပ်ကွက် များကို စုပေါင်း တင်ဒါလျှောက်ရန် စသည့် ကိစ္စများကို ဆွေးနွေးစေခဲ့သည်။ ကျေးရွာ ၁၅ ရွာသည် ၎င်းတို့ကို ငါးများကို စုပေါင်းရောင်းချကြရန်နှင့် ငါးလုပ်ကွက်များကို စုပေါင်း ရယူနိုင်ရန် အစီအစဉ်များကို ရေးဆွဲနိုင်ခဲ့ကြသည်။

ရလဒ် ၃။ ဒေသခံများ၏ အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းမှု လုပ်ငန်းများကို ကာကွယ်ပေးရာတွင် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် ရေရှည်တည်တံ့သော သဘာဝ အရင်းအမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ပြန်လည် ကောင်းမွန်စေရန် ထိန်းသိမ်းရေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း။

စွမ်းအင် ချွေတာသည့် မီးဖိုများ ထုတ်လုပ်ခြင်း

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် ထင်းအသုံးပြု၍ ချက်ပြုတ်ခြင်းသည် အိမ်ထောင်စုများအတွက် အဓိက ကုန်ကျစရိတ်တစ်ခု ဖြစ်လျက်ရှိပါသည်။ MSN ၏ စစ်တမ်းတစ်ရပ်အရ နေ့စဉ် ထင်း အသုံးပြုမှုသည် ၈၆% သို့မဟုတ် ငါးကီလိုဂရမ်ရှိပြီး ခန့်မှန်းခြေ ၀.၅၀ ဒေါ်လာခန့် ကျသင့်နေပါသည်။ ထင်း ခုတ်ယူ စုဆောင်းခြင်းကြောင့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တွင် ကျန်ရှိနေသည့် ဒီရေတောများလည်း ပြုန်းတီးလျက်ရှိပါသည်။

မိတ်ဖက် အဖွဲ့များ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ဗျူဟာ

MSN ၏ စစ်တမ်းအရ နာဂစ် ဆိုင်ကလုန်း ကြောင့် ပျက်စီးသွားခဲ့သည့် ဒီရေတောများကို ပြန်လည် ထူထောင်ခြင်းနှင့် နှစ်ရှည် သစ်သီးပင်များ ပြန်လည် စိုက်ပျိုးခြင်းတို့ကို အရေးတကြီး လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။ ထို့အတူ ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုက် ဓာတ်ငွေ့ ထုတ်လွှတ်မှု နည်းပါးသည့် စွမ်းအင် နှင့် ငွေကြေး ချွေတာရေး မီးဖိုများ တွင်ကျယ်စွာ အသုံးပြုနိုင်ရန်လည်း လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။

သနေအထိရရှိခဲ့သည့် တိုးတက်အောင်မြင်မှုများ

ဘိုကလေးနှင့် မော်လမြိုင်ကျွန်းမြို့နယ်များတွင် MSN သည် စွမ်းအင်ချွေတာရေး မီးဖို ထုတ်လုပ်သည့် လုပ်ငန်းများကို ထူထောင်ပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ မီးဖိုများကို ပြုလုပ်သည့် စနစ်ကို ပိုမို ကောင်းမွန်အောင် ပြုပြင်ပြီးသည့်နောက်တွင် MSN သည် ပိုမို တာရှည်ခံသည့် အပြင် လမ်းကြမ်းမှတစ်ဆင့် သယ်ယူပို့ဆောင်နိုင်မည့် မီးဖိုများကို ထုတ်လုပ်လာနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ကျေးရွာ ၄၀ တွင် မီးဖို ထုတ်လုပ်သည့် လုပ်ငန်းနှင့် ဒီရေတော စိုက်ခင်းများအတွက် စီမံခန့်ခွဲရေး ကော်မတီများကို ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့သည်။ စပါးခွံကို ထင်းအစားထိုး လောင်စာအဖြစ် သုံးစွဲခြင်းကြောင့် လုပ်ငန်းလည်ပတ်စရိတ်နှင့် ထင်းအသုံးပြုမှုကို လျှော့ချနိုင်ခဲ့သည်။

ဒီရေတောများပြန်လည်ထူထောင်ခြင်းနှင့်သစ်ပင်များစိုက်ပျိုးခြင်း

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် ဒီရေတောများ ပျက်စီးနေမှုကြောင့် ပင်လယ်ကမ်းပါးများသည် ကျေးရွာများအား ဆိုင်ကလုန်းမုန်တိုင်း အစရှိသည့် သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်များမှ အကာအကွယ်ပေးနိုင်ခြင်း မရှိနိုင်တော့ပါ။ ထို့အတူ ထင်းရရှိရန်ခက်ခဲသွားစေပြီး ငါး အမျိုးမျိုးအတွက် သားပေါက်နိုင်မည့် သဘာဝ မြေဧရိယာများကိုလည်း အရည်အသွေးကျဆင်းသွားစေပါသည်။ ဒီရေတောများကို ထိန်းသိမ်းထူထောင်ခြင်းသည် ကောင်းမွန်သည့် စီးပွားရေး အကျိုးအမြတ် များကို တိုက်ရိုက်ရရှိစေနိုင်ပါသည်။

စိတ်ဖက် အဖွဲ့များ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ဗျူဟာ

ADRA နှင့် EcoDev သည် လပွတ္တာမြို့နယ်တွင် ဒီရေတော ပြန်လည် ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ စီမံကိန်းသည် ရွာသားများအား စိတ်ပါဝင်စားမှု ပိုမို ရှိလာစေရန်ရည်ရွယ်၍ ဒေသအတွင်း ဆောက်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းများတွင် အသုံးပြုနိုင်သည့် ယခုအခါ မျိုးသုန်းပျောက်ကွယ်ခါနီးနေသော တန်ဖိုးကြီးသည့် ဒီရေတောပင်ပေါက်များကို ပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။ MSN သည်ဘိုကလေးမြို့နယ်တွင် ထင်းအတွက် အသုံးပြုနိုင်မည့် သစ်ပင်စိုက်ခင်းများကို ထူထောင်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။

လနေအထိရရှိခဲ့သည့် တိုးတက်အောင်မြင်မှုများ

ADRA နှင့် EcoDev သည် ဒီရေတော စိုက်ခင်း လေးခုကို ထူထောင်ပေးနိုင်ခဲ့ပြီး ကျေးရွာ အဖွဲ့များကို သင်တန်းများ ပို့ချပေးခဲ့သည်။ ထို့အပြင် လေကာပင်များအဖြစ် ဒီရေတောများကို ပြန်လည်ထူထောင်ပေးခဲ့ပြီး မြစ်ကမ်းများ ပြိုကျခြင်းမှ ကာကွယ်နိုင်မည့် အစိအမံများကို ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည်။ ဒီရေတော ပင်များကို ပြန်လည်စိုက်ပျိုးပေးခြင်းအားဖြင့် ပျက်စီးနေသည့် သစ်တော ၈ ဧက ၆၈၀ ကို ပြန်လည် ကောင်းမွန်လာစေသည်။ ပြင်းထန်သော လေတိုက်ခတ်သည့် ဒဏ်မှ ကာကွယ်နိုင်ရန် ကျေးရွာ ၈ ရွာအတွက် သစ်တော ၈ ဧက ၈၀ ကို ထူထောင်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ကျေးရွာ ၁၃ ရွာတွင် လမ်းဘေးဝဲယာ သစ်တော စိုက်ခင်း ၁၇ ဧကကို ထူထောင်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ကျေးရွာ လေးရွာတွင် အဖွဲ့များက ဒီရေတော အပင်ပေါက် တစ်သိန်းကျော် (၁၁၂၀၀၀)ကို စိုက်ပျိုးနိုင်ခဲ့သည်။

MSN ၏ ဒီရေတော အပင်ပေါက် စိုက်ခင်းများမှ ထွက်ရှိသော အပင်များကို ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ရွှေ့ပြောင်း စိုက်ပျိုးနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာ ၄၀ တွင် သစ်တော စိုက်ခင်း နှင့် စွမ်းအင် ချွေတာ မီးဖို စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီများကို ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ရလဒ် ၄။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ဝိုင်းခံ့ခိုင်းမှုများကို ကာကွယ်ပေးနိုင်ရန်၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု အခွင့်အလမ်းများကို ဖော်ဆောင်ပေးနိုင်ရန်နှင့် ဝင်ငွေ တိုးတက်စေရန်အတွက် ကာလရှည်ကြာစွာ ဆင်းရဲနွမ်းပါးနေသူများအတွက် ထိရောက်သည့် ဘဝလုံခြုံရေး ဆောင်ရွက်ချက်များ။

အလုပ်အကိုင် ဖန်တီးပေးမှု အစီအစဉ်များ

LIFT ၏ အခြေခံအချက်အလက်စစ်တမ်းအရမြစ်ဝကျွန်းပေါ်နှင့်ကမ်းရိုးတန်းဒေသရှိအိမ်ထောင်စုစုစုပေါင်း၏ ၄၄% သည် လွန်ခဲ့သော တစ်နှစ်အတွင်း နေ့စားအလုပ်မှ ရသည့် ဝင်ငွေဖြင့်သာ အဓိက ရပ်တည်ခဲ့ကြောင်း သိရပါသည်။ သို့သော်လည်း အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းသည် တစ်နှစ်ပတ်လုံး ကောင်းမွန်နေခြင်း မရှိသည့်အတွက် အချို့ကာလများတွင် နေ့စဉ် စားသောက်နိုင်ရန် ချေးငှားရခြင်း၊ သားသမီးများကို ကျောင်းမှ နှုတ်ရခြင်း စသည့်တို့ကို မဖြစ်မနေ လုပ်ကြရကြောင်း သိရသည်။ ထိုအချက်များက ၎င်းအိမ်ထောင်စုများအတွက် ရေရှည် တည်တံ့သည့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု အလားအလာများကို ခြိမ်းခြောက်လျက်ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် LIFT ၏ မိတ်ဖက် အဖွဲ့များသည် အလုပ်ရှားသည့် ကာလများတွင် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသည့် အိမ်ထောင်စုများအတွက် အလုပ်ပေးနိုင်ရန် Cash-for-Work လုပ်ငန်းများဖြင့် အခြေခံ အဆောက်အအုံ စီမံကိန်းများကို အကောင်အထည် ဖော်ခဲ့ကြပါသည်။

စိတ်ဖက်အဖွဲ့များ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ဗျူဟာ

ADRA နှင့် EcoDev တို့သည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်းများတွင် အလုပ်အကိုင် ဖန်တီးပေးရေး စီမံကိန်းများကို ထည့်သွင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါသည်။ ၂၀၁၂ ဇန်နဝါရီလမှ စတင်ကာ Proximity Designs သည် ရွာအချင်းချင်း ဆက်သွယ်သည့် လမ်းများ ကောင်းမွန်စေရန် ဆောင်ရွက်မည့် စီမံကိန်းများကို Cash-for-Work အစီအစဉ်များဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

လနေအထိရရှိခဲ့သည့် တိုးတက်အောင်မြင်မှုများ

ADRA သည် အလုပ်ရက်ပေါင်း နှစ်သောင်း ရှစ်ထောင်ကျော် (၂၈၆၄၉) သို့မဟုတ် တစ်နှစ်စာ လျာထားချက်၏ ၈၈% ကို ဖန်တီးပေးနိုင်ခဲ့သည်။ စီမံကိန်း ကျေးရွာ ၁၈ ရွာတွင် ဒီရေတောများ ပြန်လည် ထူထောင်ရေးနှင့် မြစ်ကမ်းပါး အကာအရံများကို ပြုပြင်ခြင်းလုပ်ငန်းများ၌ အိမ်ထောင်စုပေါင်း နှစ်ထောင်ကျော် (၂၃၄၅) ကို ရေတို အလုပ်အကိုင်များ ဖန်တီးပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ အိမ်ထောင်စုများအား စုစုပေါင်း အားဖြင့် ဒေါ်လာ ခုနစ်သောင်းခြောက်ထောင်ကျော် (၇၆၃၀၀) ကို ပေးအပ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ တစ်ဦးချင်း အနေနှင့် ဒေါ်လာ ၃၂ ခန့် ရရှိနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ADRA နှင့် EcoDev သည် ဒီရေတော ပြန်လည် ထူထောင်ရေး

လုပ်ငန်းများတွင် လူ-ရက်ပေါင်း ကိုးထောင်ငါးရာကျော် (၉၅၂၀)ကို ဖန်တီးပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသည် ရွာသားများအတွက် မြစ်ကမ်းပါးများတွင် သစ်ပင်များစိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းများ၌ အလုပ်ရက်ပေါင်း ၅၅၅ ကို ဖန်တီးပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ စီမံကိန်းများသည် ၎င်းတို့နှင့် သက်ဆိုင်သည်ဟူသော ခံစားမှုပေါ်ပေါက်လာပြီး တာဝန်ယူစိတ်များ ပိုမို ဖြစ်ပေါ်လာစေရန် ရည်ရွယ်၍ စီမံကိန်းများကို အစီအစဉ်ရေးဆွဲခြင်း၊ ပုံစံထုတ်ခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း လုပ်ငန်း အဆင့်တိုင်း၌ ဒေသခံ ရွာသားများကို ပါဝင်စေခဲ့ပါသည်။ ရပ်ရွာအခြေပြု အခြေခံ အဆောက်အအုံ အားလုံးကို ရပ်ရွာများထံ လွှဲပြောင်းပေးနိုင်ခဲ့ပြီး ရေရှည်ထိန်းသိမ်းသွားရန် တာဝန်ယူစေခဲ့ပါသည်။

အသေးစားအာမခံစနစ်နှင့် အခြားသောဘဝလုံခြုံရေးအာမခံချက်များ

ကမ္ဘာပေါ်ရှိ အခြားနေရာဒေသများ၏ အတွေ့အကြုံများအရ အာမခံ စနစ်နှင့် အခြားသော ဘဝ လုံခြုံရေး အာမခံချက်များ ပံ့ပိုးပေးအပ်ခြင်းသည် အသေးစား စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် လယ်သမားများအတွက် အရေးပါကြောင်း သိရပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ၎င်းတို့သည် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ၊ စီးပွားရေး ကျဆင်းမှုများ စသည်အပါအဝင် လူသားများ ကြုံတွေ့ရနိုင်သည့် အခက်အခဲများကို ရင်ဆိုင်ရာတွင် အင်အားနည်းပါးသောကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် အဆိုပါ စနစ်များ မရှိသလောက်နည်းပါးလျက်ရှိပါသည်။ အစိုးရ မဟုတ်သည့် အဖွဲ့အချို့ကသာ ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင် ရန်ပုံငွေဖြင့် ထိုစနစ်မျိုးကို ဆောင်ရွက်နေကြခြင်းမျိုးသာ ရှိပါသည်။

စိတ်ဓာတ်အခွံ့များ၏လူ့စီးပွားဆောင်ရွက်မှုမျှတလာ

UNDP/Pact သည် ငွေချေးသူများကို အာမခံ စနစ်ပုံစံတစ်မျိုး ပေးအပ်ထားပါသည်။ ချေးယူသည့် ငွေပမာဏ၏ တစ်ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် အောက်ပါ အခွင့်အရေးများကို ပေးအပ်ထားပါသည်။

- ငွေချေးသူ တစ်ဦးဦး သေဆုံးပါက ပံ့ပိုးမှု တစ်ကြိမ် ပေးအပ်ခြင်း (ခန့်မှန်းခြေ ဒေါ်လာ ၆၀)
- သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ် ကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ငွေချေးသူ တစ်ဦးဦး သေဆုံးလျှင်ဖြစ်စေ ချေးယူထားသည့် ချေးငွေကို လျော်ပေးခြင်း၊
- မီး၊ ရေကြီးခြင်း၊ ငလျင်၊ မုန်တိုင်း၊ မြေပြိုခြင်းသို့မဟုတ် အခြားသော သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်များကြောင့် ပစ္စည်း ဥစ္စာဆုံးရှုံးသွားပါက အများဆုံး ဒေါ်လာ ၆၀ အထိ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း။

ယနေ့အထိရရှိခဲ့သော တိုးတက်အောင်မြင်မှုများ

၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် Pact သည် ငွေချေးသူများထံမှ အာမခံစနစ်အတွက် ဒေါ်လာ ၂၅၀၀ ကောက်ယူရရှိခဲ့ပါသည်။ ငွေချေးသူ သုံးဦး သေဆုံးသွားခဲ့ရာ ကျန်ရစ်သူများထံ တစ်ဦးလျှင် ဒေါ်လာ ၆၀ စီ ထောက်ပံ့ပေးခဲ့ပြီး ၎င်းတို့ ချေးယူထားသည့် ငွေပမာဏ ဒေါ်လာ ၅၈ ကို လျော်ပေးခဲ့ပါသည်။ သို့သော် သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်ကြုံလာသည့်အခါ တောင်းခံသည့် ငွေကြေး ပမာဏသည် ကောက်ယူရရှိသည့် ငွေပမာဏထက် အလွန် များပြား ကျော်လွန်လေ့ရှိပါသည်။ ထိုအချက်ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း အသေးစား ငွေစုငွေချေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်နေသူများအနေနှင့် ထိုအာမခံစနစ်မျိုးကို ထားရှိရန် စိတ်အားထက်သန်မှု နည်းပါးနေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် လာမည့်နှစ်များအတွက် စဉ်းစားရမည့်အချက်မှာ ပွဲစားများမှ တစ်ဆင့် အာမခံကုမ္ပဏီများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် မြန်မာနိုင်ငံအတွက် သင့်လျော်မှု ရှိ မရှိဟူသည့် ကိစ္စရပ် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ ဖြစ်လာပါက ရာသီဥတုအပေါ် အခြေခံထားသည့် အာမခံ အမျိုးအစားများအပါအဝင် အခြားသော အသေးစား အာမခံ စနစ်များ ဖွံ့ဖြိုးလာမည့် အလားအလာများ ရှိနေပါသည်။

မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဒေသအတွင်း တိုးတက်အောင်မြင်မှုများအနှစ်ချုပ်

Delta 1 လုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည့် အတွေ့အကြုံများမှတစ်ဆင့် LIFT ၏ ရန်ပုံငွေဖြင့် လုပ်ငန်းများ ထပ်မံ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ထည့်သွင်း စဉ်းစားနိုင်ရန်အတွက် LIFT သည် Oxford Policy Management အဖွဲ့အား သုံးသပ် အကဲဖြတ်မှုတစ်ခု ပြုလုပ်စေခဲ့ပါသည်။ (ထို အကဲဖြတ်မှု အစီရင်ခံစာအား LIFT ၏ ဝက်ဆိုက်တွင် ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။)

နာဂစ်မုန်တိုင်းကြောင့် ပျက်စီးသွားခဲ့ရသည့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ ပြန်လည် ထူထောင်နိုင်ရန်အတွက် ပံ့ပိုး ကူညီမှုများ ပြုလုပ်ရန် အဓိက ရည်ရွယ်ပြီး ဆောင်ရွက်ခဲ့သော မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသရှိ တစ်နှစ် စီမံကိန်း လုပ်ငန်း ၂၂ ခု ပြီးဆုံးခဲ့ပြီးနောက် LIFT ၏ လက်ရှိဆောင်ရွက်နေသည့် လုပ်ငန်းများသည် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု လုပ်ငန်းများတိုးတက်ရေးအတွက် အရေးကြီးသည့် ကိစ္စများကို အဓိက ရည်ရွယ်ကာ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ လုပ်ငန်း ၉ ခုသည် တစ်ခုနှင့် တစ်ခု အပြန်အလှန် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြပြီး အရည်အသွေး ကောင်းမွန်စေရေး လုပ်ငန်းစဉ် ဖြစ်ထွန်းပေါ်ပေါက်ရေးအား အခြေခံထားသည့် ပံ့ပိုးကူညီမှုများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

Delta 2 လုပ်ငန်းများ၏ အဓိက ရည်ရွယ်ချက်သည် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ရရှိစေရန် ဆောင်ရွက်သွားရန်ဖြစ်ပါသည်။ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေး ဦးတည်ချက်ဖြင့် ချဉ်းကပ်လုပ်ဆောင်ခြင်းမှ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ရရှိစေရေး ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ပြောင်းလဲ လုပ်ဆောင်လျက် ရှိကြသည့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့များ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များကို LIFT သည် ကြီးကြပ်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

အဓိက ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် လုပ်ငန်းတစ်ခုမှာ ဆန်စပါးထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေရန် ဆောင်ရွက်မှုဖြစ်သည်။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဒေသတွင် အရည်အသွေးကောင်းသည့် မျိုးစပါးများ မရနိုင်ခြင်းသည် စပါးအထွက်နှုန်းအတွက် အဓိက အခက်အခဲတစ်ခု ဖြစ်လျက်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် မျိုးစပါးများ တိုးတက်စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်နိုင်ရေးကိုလည်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ LIFT သည် IRRI နှင့် စာချုပ် ချုပ်ဆိုနိုင်ခဲ့ပြီး မိတ်ဖက် အဖွဲ့များဖြစ်သည့် Mercy Corps၊ GRET နှင့် ရတနာ ဧရာ အဖွဲ့များကို အရည်အသွေးမြင့်မားသည့် မျိုးစပါးများ တိုးတက်ရရှိနိုင်ရေးတွင် ပံ့ပိုးကူညီခဲ့သည်။ ကမ္ဘာပေါ်တွင် မျိုးစပါးထုတ်လုပ်မှုရာ၌ အောင်မြင်မှုရရှိနေသည့် IRRI သည် အစိုးရ၏ စိုက်ပျိုးရေး တိုးချဲ့ လုပ်ငန်း၊ သုတေသန ဌာန တို့နှင့် အတူတကွ ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ IRRI ၏ လုပ်ငန်းများသည် နည်းသစ်များ၊ မျိုးသစ်များဖြင့် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုကြောင့် ရရှိလာသည့် အထွက်နှုန်းကို တိကျစွာ တိုင်းတာ ပေးနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး လယ်သမားများအတွက် အသားတင် အမြတ်ငွေကို တွက်ချက် ဆုံးဖြတ်ပေးနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်းတွင် LIFT သည် စိုက်စရိတ် ချေးငွေ အနည်းငယ်သာ ထုတ်ချေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ် မိုးစပါးရာသီတွင် LIFT သည် စိုက်စရိတ် ချေးငွေများကို ပထမဦးဆုံးအကြိမ်အဖြစ် အမြောက်အမြား ထုတ်ချေးပေးနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအချက်က မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော အခြားသောလုပ်ငန်းများအတွက် အကျိုးသက်ရောက်မှု ထူးထူးခြားခြား ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

၃.၂ မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်းဒေသ

ဒေသအကြောင်းဖော်ပြချက်

မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်းတွင် တည်ရှိသော အပူပိုင်းဒေသသည် မကွေးတိုင်းဒေသကြီး၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးနှင့် စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး၏ တောင်ဘက်တို့ ပါဝင်ပြီး လူဦးရေ ၁၄ သန်းခန့်နေထိုင်လျက်ရှိပါသည်။ မိုးရွာသွန်းမှုမှာ နည်းပါးပြီး (တစ်နှစ်လျှင် မိုးရေချိန် ၅၀၀-၁၀၀၀) မြန်မာနိုင်ငံတွင် စားနပ်ရိက္ခာ ဖူလုံမှု အခြေအနေ အဆိုးဆုံးဖြစ်သည့် နေရာဒေသများတွင် ပါဝင်သည်။ ဤဒေသသည် ရေရှားပါးခြင်း၊ (သုံးရေ၊ သောက်ရေ၊ မွေးမြူရေးနှင့် စိုက်ပျိုးရေးအတွက် ရေ စသည် အားလုံး အပါအဝင်)၊ သီးနှံအထွက်နှုန်း နည်းပါးခြင်း၊ စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံခြင်းနှင့် ကြွေးမြီ ပြဿနာများကို ရင်ဆိုင်နေကြရသည်။

ဤဒေသတွင် မိုးရွာမှသာ ရေရပြီး စိုက်ပျိုးနိုင်သည်။ ထိုလုပ်ငန်းကသာ ဒေသခံ ပြည်သူ အများစု အတွက် အဓိက ဝင်ငွေ ရသည့် လုပ်ငန်း ဖြစ်သည်။^{၂၀} မိုးရွာသွန်းမှု ပုံမှန်မဟုတ်ခြင်းနှင့် မြေပေါ် မြေအောက် ရေကို ရယူသုံးစွဲနိုင်ခြင်းမှာ အကန့်အသတ်နှင့်သာ ရှိခြင်းကြောင့် သီးနှံအထွက်နှုန်းများ ကျဆင်းလျက်ရှိသည်။ ဆန်ကို အဓိက စားသုံးကြသော်လည်း ဒေသ၏ မြေအမျိုးအစားနှင့် မိုးရွာသွန်းမှုသည် စပါးစိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်နိုင်ရန် သင့်လျော်ခြင်း မရှိပါ။ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းဖြင့် အသက်မွေးသည့် အိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း၏ ၅၀% ကျော်သည် တစ်နှစ်လျှင် သီးနှံ သုံးမျိုးထက် ပို၍ စိုက်ပျိုးကြသည်။ သို့သော် စိုက်စရိတ် ချေးငွေများ မရနိုင်ခြင်း၊ ရေလုံလောက်မှု မရှိခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေး သွင်းအားစုများ မတတ်နိုင်ခြင်း စသည်တို့ကြောင့် အမြောက်အမြား စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်နိုင်ခြင်း မရှိချေ။ ရေရှားသည့် ကာလ၌ တောင်သူများသည် သီးနှံ တစ်မျိုးတည်းကိုသာ စိုက်ပျိုးကြရသည်။ အိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း၏ ၇၀% သည် ပဲအမျိုးမျိုးကို အဓိက သီးနှံအဖြစ် စိုက်ပျိုးကြသည်။ နှမ်း (၆၃%) နှင့် စပါး (၃၈%) တို့ကိုလည်း စိုက်ပျိုးကြပါသည်။^{၂၁} The Food Security and Agriculture Thematic Group (FSATG) အဖွဲ့ မြေဆီလွှာ အရည်အသွေးကောင်းမွန်လာစေရေး၊ မြေဆီလွှာ ပြုန်းတီးမှုကို လျော့နည်းလာစေရေး၊ ရေအရင်းအမြစ်များကို ထိရောက်စွာ အသုံးပြုနိုင်ရေးနှင့် ကုန်ကျစရိတ်သက်သာသည့် သီးနှံများ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်နိုင်ရေး စသည်တို့သည် သီးနှံ ထုတ်လုပ်မှု တိုးတက်စေမည့် အဓိက အချက်များ ဖြစ်သည်ဟု တင်ပြထားပါသည်။

မြေယာ မပိုင်ဆိုင်သူ လူဦးရေသည် (၄၃%) ရှိသော်လည်း တစ်နိုင်ငံ၏ ရာခိုင်နှုန်း (၅၀%) နှင့်နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ပါက နည်းသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ ၎င်းအိမ်ထောင်စုများ၏ ဝင်ငွေသည် အခြား လယ်သမား အိမ်ထောင်စုများ (လယ် (၂) ဧက သို့မဟုတ် လယ် (၂) ဧက အောက် လျော့နည်း ပိုင်ဆိုင်သူများ)^{၂၂} နှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်လျှင် သိသာစွာ ကွာခြားခြင်းမရှိချေ။ ၎င်းတို့အတွက် နေ့စားလုပ်ကိုင်ခြင်းသည် အဓိက ဝင်ငွေရသည့် လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး အသေးစား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းနှင့် လယ်ယာလုပ်ငန်းမဟုတ်သည့် အသေးစား ကုန်ထုတ်လုပ်မှု လုပ်ငန်းများကိုလည်း လုပ်ကိုင်ကြသည်။ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု နှင့် အဆိုးရွားဆုံး ကြုံနေရသည့် အိမ်ထောင်စုများ၏ ဝင်ငွေသည် တစ်လလျှင် ဒေါ်လာ ၂၂ အောက် လျော့နည်းကြသည်။^{၂၃}

တိရစ္ဆာန် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ LIFT ၏ အခြေခံ အချက်အလက်များ စစ်တမ်း အရ ဤဒေသတွင် အိမ်ထောင်စု အများစုသည် ကျွဲနွားများကို မွေးမြူကြပြီး ကြက်နှင့် ဝက် မွေးမြူမှုမှာ ဒုတိယနေရာတွင် ရှိပါသည်။^{၂၄} ထို့အပြင် သိုးနှင့် ဆိတ်များကိုလည်း မွေးမြူကြသည်။ သို့သော် အစာ ရှားပါးခြင်းနှင့် လွှတ်ကျောင်းရန် မြေနေရာ အကန့်အသတ်ရှိခြင်းတို့က တိရစ္ဆာန် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းအတွက် အဓိက အခက်အခဲများ အဖြစ် တည်ရှိနေကြသည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ယိုယွင်းလာခြင်းနှင့် အလွန်အကျွံ အသုံးပြုခြင်းတို့ကြောင့် လွှတ်ကျောင်းရန် နေရာများ ရှားပါးလာခြင်းဖြစ်ပါသည်။

အမျိုးသားများသည် အလုပ်အကိုင်ရှာဖွေရန်အတွက် အခြားအရပ်ဒေသများသို့ ပြောင်းရွှေ့လျက်ရှိကြသည်။ ထို့ကြောင့် တစ်နှစ်တာ ကာလ၏ အချို့သော အပိုင်းအခြားများတွင် အမျိုးသမီးများသာ အိမ်ထောင်၏ တာဝန်ကို ဦးဆောင် ထမ်းရွက်ကြရသည်။^{၂၅} မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသနှင့် ကွာခြားသည့် အချက်တစ်ခုမှာ ဤဒေသရှိအမျိုးသမီးများသည် စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းခွင်၌

၂၀ Food Security and Agriculture Thematic Group, Action Plan for the Central Dry Zone, June 2011
၂၁ FSATG, June 2011
၂၂ LIFT Baseline Survey, 2011
၂၃ LIFT Baseline Survey, 2011
၂၄ LIFT Baseline Survey, 2011
၂၅ LIFT Baseline Survey, 2011

အလုပ်ပိုလုပ်ကြရသည်။ အမျိုးသမီးများသည် တစ်နှစ်လျှင် ၁၀၈ ရက် လယ်ယာလုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ကြပြီး အမျိုးသားများ၏ အလုပ်လုပ်သည့် ရက်မှာ တစ်နှစ်လျှင် ၆၇ ရက် ဖြစ်သည်။ ဤဒေသရှိ အိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း၏ ၅၃%ကို အမျိုးသမီးများက ဦးဆောင်နေကြပြီး ထိုအိမ်ထောင်စုများတွင် ကလေးပါဝင်မှုနှုန်း နည်းပါးသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

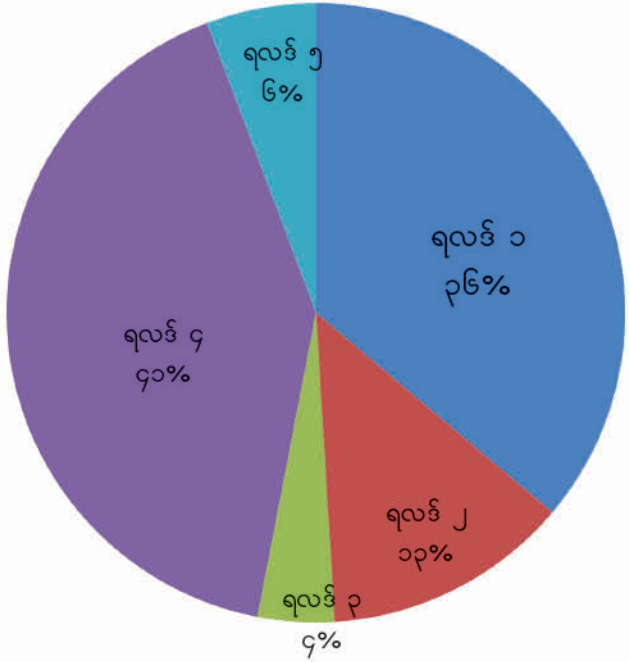
အဓိက စီးပွားရေး လုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ကြရာတွင် တစ်ရွာနှင့် တစ်ရွာ သိသိသာသာ ကွာခြားမှုများရှိကြသည်။ ထိုအချက်မှာ သဘာဝ ပထဝီဝင် အနေအထားများ ကွာခြားခြင်းကြောင့် ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ကုန်းမြင့်ဒေသမှသည် မြေနိမ့် နုန်းတင်မြေဒေသ စသည်တို့ ပါဝင် တည်ရှိနေပြီး သဘာဝအရ ဖြစ်ပေါ်နေသည့် မြေဆီလွှာကောင်းမွန်ခြင်း၊ ဧရာဝတီမြစ်နှင့် နီးကပ်စွာ တည်ရှိနေခြင်းတို့ ကြောင့် ကွာခြားမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ ထို့အတူ ဈေးကွက်သို့ လက်လှမ်းမီ ရောက်ရှိနိုင်ခြင်းအပေါ် အခြေခံ၍ ကွာခြားမှုရှိနိုင်သည်။ ထိုကွာခြားမှုများကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း၊ နေ့စား အလုပ်အကိုင် နှင့် လယ်ယာမဟုတ်သည့် အလုပ်အကိုင်စသည့်တို့၌ တစ်ရွာနှင့် တစ်ရွာ သိသာသော ကွဲပြားခြားနားမှုများ ဖြစ်ပေါ်စေသည်။^{၂၆} သို့သော် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်းများအတွက် အဓိကကျသည့် အခက်အခဲမှာ ရေရရှိနိုင်ရေးပင်ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်းတွင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော LIFT ၏ လုပ်ငန်းများ

LIFT သည် မိတ်ဖက် အဖွဲ့များနှင့်အတူ စိုက်ပျိုးမြေ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ ရေရရှိရေး၊ အတိုးနှုန်းနည်းသည့် ချေးငွေ ထုတ်ပေးခြင်းနှင့် ရိတ်သိမ်းချိန် ကာလ ဆုံးရှုံးမှုများ မဖြစ်ပေါ်စေရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း စသည့်လုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့ပါသည်။ LIFT ၏ မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများသည် လယ်သမားအဖွဲ့များဖြစ်သည့် Farmer Exchange Groups အစရှိသည့် အဖွဲ့များမှ တစ်ဆင့် အသိပညာ၊ အတတ်ပညာများကို ထိရောက်စွာ ဖြန့်ဝေနိုင်ခဲ့ကြသည်။

LIFT ၏ မိတ်ဖက် အဖွဲ့ ခြောက်ဖွဲ့သည် အပူပိုင်း ဒေသ စိုက်ပျိုးရေး၊ ချေးငွေရရှိရေး၊ စွမ်းရည် မြှင့်တင်ပေးရေး စသည့် လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ မြေဆီလွှာ ထိန်းသိမ်းခြင်းနှင့် ရပ်ရွာပိုင် သစ်တောစိုက်ခင်းများ ထူထောင်ခြင်းဖြင့်လည်း သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးလုပ်ငန်းများကိုဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းသည် အိမ်ထောင်စုများ၏ စားနပ်ရိက္ခာ ဖူလုံရေးအတွက် အရေးကြီးသည်ဟု LIFT က ယူဆထားပါသည်။ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ဝင်ငွေရရှိနိုင်သည့်အပြင် စားသုံးခြင်းဖြင့် အာဟာရကိုဖြစ်စေသည်။ ထို့အတူ ကြပ်တည်းသည့် ကာလတွင် ရောင်းချပြီး ငွေကြေးအဖြစ် ပြောင်းလဲနိုင်သည့် ပိုင်ဆိုင်မှု တစ်ခုလည်း ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်းဒေသတွင် မျှော်မှန်းရလဒ်အလိုက် ဘဏ္ဍာငွေသုံးစွဲမှု အခြေအနေ

^{၂၆} Livelihoods in the Dry Zone in Myanmar: A Pilot Qualitative Social and Economic Assessment, LIFT, September 2011

၂၀၁၁ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်းအထိ LIFT သည် အမေရိကန် ဒေါ်လာ ၂၁ သန်းကျော် (၂၁၉၀၀၀၀) တန်ဖိုးရှိသည့် သုံးနှစ် စီမံကိန်း လုပ်ငန်း ၁၁ ခု ဆောင်ရွက်ရန် မိတ်ဖက်အဖွဲ့ များနှင့် လုပ်ငန်း စာချုပ်များ ချုပ်ဆိုခဲ့ပါသည်။^{၂၇} ထိုလုပ်ငန်းများကို ၂၀၁၄ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်းအထိ ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ပမာဏ၏ ထက်ဝက်ကျော်ကို လုပ်ငန်း ရလဒ် ၄ အတွက် သုံးစွဲသွားမည်ဖြစ်သည်။ ရလဒ် ၄ အတွက် ရန်ပုံငွေများ အမြောက်အမြားကို ကျေးရွာ ခြောက်ရာကျော် (၆၉၅)တွင် ရေကန်များ ပြုပြင်ဆယ်ယူရေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန် အလုပ်အကိုင်ဖန်တီးပေးခြင်းဖြင့် ဝင်ငွေရရှိစေမည့် အစီအစဉ် (Cash-for-Work) လုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သွားရန် ခွဲဝေ ပေးအပ်ထားပါသည်။

၁။ တိုးတက်လာသည့် ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ရိတ်သိမ်းချိန်လွန် နည်းပညာများ၊ သွင်းအားစုများ ဝိုင်ရီရီလာနိုင်ခြင်းနှင့် ဈေးကွက်သို့ ဝိုင်ရီ လက်လှမ်းမီ နိုင်ခြင်း စသည့်တို့မှ တစ်ဆင့် လယ်ယာ စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဝင်ငွေများကို တိုးတက်ခြင်း။

စိုက်ပျိုးရေး တိုးချဲ့ လုပ်ငန်းများ

လယ်သမားများအား မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များ ရွေးချယ်ခြင်း၊ စိုက်ပျိုးမြေ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ စိုက်နည်းစနစ်များနှင့် ရိတ်သိမ်းချိန်လွန် နည်းစနစ်များစသည့် သီးနှံဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု နည်းစနစ်များကို သင်ကြားပေးခဲ့သည်။ ထိုသင်တန်းများသည် လယ်သမားများအတွက် သီးနှံများ အထွက်တိုးစေပြီး ဝင်ငွေများတိုးတက်ရရှိစေခဲ့သည်။ သို့သော် အခြားသော ပံ့ပိုးမှု များကို ဆောင်ရွက်ရန် အကန့်အသတ်များ ရှိနေဆဲပင် ဖြစ်ပါသည်။

မိတ်ဖက်အဖွဲ့များ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ဖျူပာ

LIFT ၏ မိတ်ဖက် အဖွဲ့ ခြောက်ဖွဲ့ဖြစ်သည့် Action Aid ၊ ADRA ၊ DPDO ၊ HelpAge ၊ Mercy Corps နှင့် Oxfam/NAG သည် ကျေးရွာ ၂၄၃ ရွာမှ အိမ်ထောင်စုပေါင်း နှစ်သောင်းခုနစ်ကျော်ကို ပံ့ပိုး ကူညီနိုင်ခဲ့ကြသည်။ နည်းစနစ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အသိပညာ၊ အတတ်ပညာများ သင်ကြားပေးခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရေး သွင်းအားစုများ ပေးအပ်ခြင်းနှင့် လယ်ယာသုံး ပစ္စည်းကိရိယာများ ပံ့ပိုးပေးခြင်း စသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ Action Aid သည် ADRA နှင့် ပူးပေါင်း အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သည့် စီမံကိန်းတွင် စိုက်ပျိုးရေး သင်တန်းများကို ပို့ချပေးခဲ့ ပြီး သွင်းအားစုများကို ပေးအပ်ခဲ့သည်။ သောက်သုံးရေနှင့် အိမ်ခြံဝင်းအတွင်း တစ်နိုင်တစ်ပိုင် စိုက်ခင်းများအတွက် သုံးရေရရှိအောင်လည်း ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။

လနေအထိရရှိခဲ့သည့် တိုးတက်အောင်မြင်မှုများ

HelpAge ၊ Mercy Corps ၊ DPDO နှင့် ADRA အစရှိသည့် အဖွဲ့များသည် ပဲခူးမြို့နယ်နှင့် ဆီထွက်သီးနှံများကို စိုက်ပျိုးနိုင်ရန် လယ်သမားကို လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးနိုင်ခဲ့ကြသည်။ တောင်သူသင်တန်းကျောင်းများနှင့် အခြားသော တောင်သူ ပညာပေး သင်တန်း အစီအစဉ်များကို တည်ထောင်ပေးနိုင်ခဲ့ပြီး လယ်သမားများကို စနစ်ကျသည့် စိုက်ပျိုးမြေ ပြင်ဆင်ခြင်း၊ သီးနှံ ရွေးချယ်စိုက်ပျိုးခြင်း၊ မျိုးစေ့ ပွားခြင်း၊ မြေဩဇာ အသုံးချခြင်း၊ ပိုးမွှား နှိမ်နင်းခြင်းနှင့် မြေဆီလွှာ ပြုပြင်ခြင်း စသည့် နည်းလမ်းများကို သင်ကြားပေးခဲ့ကြသည်။

ပျော်ဘွယ်မြို့နယ်တွင် Mercy Corps သည် ၎င်း၏ မိတ်ဖက် အဖွဲ့တစ်ခုဖြစ်သည့် CDA နှင့် ပူးပေါင်းကာ လယ်သမား ၉၈၂ ဦးအတွက် တောင်သူကျောင်း ၄၁ ကျောင်းကို တည်ထောင်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ လယ်သမားများသည် အတန်းလိုက် အစေ့ချ စိုက်ပျိုးခြင်း၊ သင့်လျော်သည့် အပင်ခြား စိုက်စနစ်နှင့် ပျိုးထောင်ရန် မြေပြုပြင်ခြင်း စသည့်တို့ကို လေ့လာသင်ယူနိုင်ခဲ့ကြသည်။ သရုပ်ပြ စိုက်ကွက် ၂၀ ကို ထူထောင်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ၎င်းအနက် ၁၇ ကွက်မှာ ကုလားပဲအတွက်ဖြစ်ပြီး၊ ကြက်သွန်နီ စိုက်ကွက် တစ်ကွက်နှင့် ကျန်သည့် အကွက်များမှာ စပါးစိုက်ပျိုးသည့် သရုပ်ပြစိုက်ကွက်များ ဖြစ်ကြပါသည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်းအထိ Mercy Corps ၏ စီမံကိန်းကျေးရွာ ၁၇ ရွာအနက် လေးရွာ ရှိ တောင်သူများကသာ သင်တန်းမှ ရရှိသည့် နည်းလမ်းများကို ၎င်းတို့၏ ကုလားပဲစိုက်ခင်းများတွင် ပြန်လည်အသုံးပြုလျက်ရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

ADRA သည် ကျေးရွာ ၄၁ ရွာတွင် ဥယျာဉ်ခြံစိုက်ပျိုးရေးအတွက် လိုအပ်သည့် သွင်းအားစု၊ လယ်ယာသုံး ကိရိယာများနှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက် မျိုးစေ့များ ဝယ်ယူနိုင်ရန်အတွက် နွမ်းပါးသည့် တောင်သူ အိမ်ထောင်စုများအား ငွေသား ရန်ပုံငွေများ

^{၂၇} ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်းတွင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော မိတ်ဖက် အဖွဲ့များ၏ လုပ်ငန်းများသည် စုစုပေါင်း အသုံးပြုငွေ ပမာဏမှာ ဒေါ်လာ လေးသန်းခုနစ်သိန်း သို့မဟုတ် စာချုပ် ချုပ်ဆိုထားသည့် ပမာဏ၏ ၄၁% ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

ပံ့ပိုးကူညီခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် အိမ်ထောင်စု ၁၂၉ စု အတွက် ဖီးပိုချောင်ထွက် အမှိုက်များဖြင့် မြေဩဇာပြုလုပ်နိုင်ရန် လိုအပ်သည့် ပစ္စည်း ကိရိယာများကို ဖေးအပ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုမြေဩဇာများသည် ဟင်းသီးဟင်းရွက်များ စိုက်ပျိုးရာတွင် အလွန် အသုံးဝင်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ADRA သည် ကျေးရွာ ၁၀ ရွာတွင် ဟင်းသီးဟင်းရွက် စိုက်ခင်းများအတွက် ရေရရှိရန် ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာရှိ အမျိုးသမီးများအတွက် ဝေးလံသည့် နေရာများမှ ရေသယ်ယူရသည့် ဒုက္ခမှ ကင်းလွတ်သွားစေနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ဟင်းသီးဟင်းရွက် စိုက်ပျိုးခြင်းကြောင့် အိမ်ထောင်စု စားသုံးရန် ရရှိသကဲ့သို့ ရောင်းချခြင်းဖြင့် ဝင်ငွေလည်း ရရှိနိုင်ကြပါသည်။ အိမ်ခြံဝင်းတွင်း စိုက်ပျိုးရေးကို တစ်နှစ်ပတ်လုံးပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ နွေရာသီတွင် စိုက်ခင်းများအတွက် ရေကန်များမှ ရေကို အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။

HelpAge နှင့် ၎င်း၏ မိတ်ဖက်အဖွဲ့ဖြစ်သည့် Golden Plain တို့သည် လယ်သမား ၉၄ ဦး (အမျိုးသား ၇၃ ဦးနှင့် အမျိုးသမီး ၂၁ ဦး) အတွက် အဖွဲ့ကို အခြေခံကာ တည်ထောင်ထားသည့် တောင်သူကျောင်းများ မှ တစ်ဆင့် လယ်သမားများ ဦးဆောင်သည့် သုတေသနအဖွဲ့များကို ထူထောင်ကာ ပံ့ပိုးပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ အခြားသော လယ်သမား ၅၇၀ ဦးအတွက် နည်းစနစ်ပိုင်း သင်တန်းများ သင်ကြားပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ သင်တန်းများသည် နှမ်း၊ မြေပဲနှင့် နေကြာစသည့် အလားအလာကောင်းသည့် သီးနှံများအတွက် ပိုမို ကောင်းမွန်သည့် စိုက်ပျိုးနည်း စနစ်များဖြစ်ကြသည့် ကြားပေါင်းလိုက်ခြင်း၊ ပေါင်းရှင်းခြင်း၊ အပင်ရှင်းလင်းခြင်း၊ အပင် မျိုးစပ်ခြင်း၊ ကန်သင်းရိုးများ မြှင့်တင်ခြင်းစသည်တို့ကို ပို့ချခဲ့ကြသည်။ သို့သော် လယ်သမားအနည်းငယ်ကသာလျှင် အဆိုပါ နည်းစနစ်များကို ၎င်းတို့၏ လယ်ယာမြေများပေါ်တွင် ပြန်လည် အသုံးပြုခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

Disabled People's Development Organization (DPDO) သည် ကျေးရွာ ခုနစ်ရွာရှိ လယ်သမား ၉၄၄ ဦးကို ရေရှည်တည်တံ့နိုင်မည့် စိုက်ပျိုးရေး နည်းပညာများကို သင်ကြားပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့အနက် လယ်သမား ၄၅၀ ဦး သည် တိုးတက်ကောင်းမွန်သည့် စိုက်ပျိုးရေး နည်းစနစ်များကို လေ့လာသင်ယူနိုင်ခဲ့ကြပြီး အရွက်ဆွေးများဖြင့် ပြုလုပ်နိုင်သည့် အော်ဂဲနစ် မြေဩဇာ လုပ်ငန်း အငယ်စား ၁၂ ခုကို ထူထောင်နိုင်ခဲ့ကြသည်။ ရပ်ရွာရှိ ပြည်သူများသည် အော်ဂဲနစ် မြေဩဇာ၏ အကျိုးရှိမှုကို ပိုမို သိရှိလာကြသည်။ မြေဩဇာမှ ထွက်ရှိသည့် အပူဓာတ်ကြောင့် ပေါင်းမြက်ပင်များ ရှင်သန်သည့်နှုန်းကို ကျဆင်းစေပါသည်။

နည်းစနစ် အသစ်များကို ကျင့်သုံး လိုက်နာ လာစေရန်အတွက် လယ်သမားများအား ရေရှည် သင်တန်းများ ပို့ချခြင်း၊ သွင်းအားစုနှင့် ပစ္စည်း ကိရိယာများကို ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ သရုပ်ပြစိုက်ခင်းများ ပြုလုပ်ပေးခြင်း စသည်တို့ကို ပေါင်းစပ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။ ရေတိုသင်တန်း ပို့ချခြင်းသည် လယ်သမား၏ နည်းစနစ်များကို မပြောင်းလဲနိုင်ကြောင်းကို တွေ့ရပါသည်။

အတိုးနှုန်းနည်းပါးသည့် ချေးငွေများကို ထုတ်ပေးခြင်း

လယ်ဧက အနည်းငယ်ပေါ်တွင် လုပ်ကိုင်နေကြရသည့် လယ်သမားများနှင့် မြေယာမပိုင်ဆိုင်သည့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများအတွက် စိုက်ပျိုးရေး သွင်းအားစုများ ဝယ်ယူရန်၊ ဝင်ငွေရနိုင်သည့် အသေးစား စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများတွင် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံနိုင်ရန်အတွက် ချေးငွေများ လုံလောက်စွာ မရရှိနိုင်ပါ။ LIFT ၏ အခြေခံ အချက်အလက် စုဆောင်း ကောက်ယူမှု လေ့လာချက်အရ မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်းရှိ LIFT ၏ လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်နေသည့် ကျေးရွာများတွင် နေထိုင်လျက်ရှိကြသည့် အိမ်ထောင်စုစုပေါင်း၏ ၈၁% သည် လွန်ခဲ့သည့် တစ်နှစ်အတွင်း ချေးငွေ များကို ရယူခဲ့ကြရသည်။ သို့သော် ၎င်းတို့အနက် ၃၆% ကသာလျှင် အတိုးနှုန်းနည်းနည်းနှင့် ချေးယူခွင့်ရခဲ့ကြသည်။ အခြား ဒေသများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်ပါက ကောင်းမွန်သည်ဟု ဆိုနိုင်သော်လည်း သက်သာသည့် နှုန်းထားနှင့် ချေးငွေမရနိုင်ခြင်းသည် ပြည်သူများ၏ ကြွေးမြီ ပြဿနာကို ပိုမို ဆိုးရွားစေမည်ဖြစ်ပါသည်။

မိတ်ဖက်အဖွဲ့များ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ဗျူဟာ

LIFT ၏ မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများသည် မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်းရှိ လယ်သမားများနှင့် မြေယာ မပိုင်ဆိုင်သည့် အလုပ်သမားများကို အတိုးနှုန်း နည်းပါးသည့် ချေးငွေများ စတင် ထောက်ပံ့နိုင်ခဲ့ကြပါသည်။ သို့သော် ထို ချေးငွေများတွင် စိုက်စရိတ် ချေးငွေများ မပါဝင်နိုင်သေးပါ။ (ရလဒ် ၂ တွင် ကြည့်ပါ။) အချို့ မိတ်ဖက် အဖွဲ့များသည် နည်းအမျိုးမျိုး ကြံဆကာ ချေးငွေများကို ပေးအပ်နိုင်ခဲ့ကြသည်။ ဥပမာအားဖြင့် Proximity Designs သည် ခြေနင်းရေတင်စက်များ ဝယ်ယူနိုင်ရန်အတွက် တောင်သူများကို ချေးငွေများ ထုတ်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။

လနေ အထိ ရရှိခဲ့သည့် တိုးတက်မှုအောင်မြင်မှုများ

Proximity Designs သည် ဒေါ်လာ ၆၀ နှင့် ၁၂၄ အတွင်း ကျသင့်သည့် ခြေနင်းရေတင်စက် သုံးမျိုးအတွက် ချေးငွေစုပေါင်း

ငါးထောင်ကျော် (၅၀၇၃)ကို ထုတ်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။^{၂၈} ချေးငွေများကို ၂၀၁၁ ခုနှစ် မတ်လနှင့် နိုဝင်ဘာလ များတွင် နှစ်ကြိမ် ထုတ်ချေးပေးခဲ့သည်။ ပထမအကြိမ်တွင် ငွေချေး နှစ်ထောင်ကျော် (၂၀၇၃)နှင့် ဒုတိယအကြိမ်တွင် ငွေချေးသူ သုံးထောင်ကျော် (၃၀၀၂) အသီးသီးရှိခဲ့သည်။ ငွေချေးသူ စုစုပေါင်း၏ ၂၃% သည် အမျိုးသမီးများဖြစ်ကြသည်။ ချေးငွေများကို ရေတွင်း တူးဖော်ခြင်း၊ ရေပုံးများ ဝယ်ယူခြင်းနှင့် ရေသယ်ယူရန် လမ်းဖောက်ခြင်း စသည့် လုပ်ငန်းများတွင်လည်း အသုံးပြုနိုင်ခဲ့ကြသည်။ တောင်သူအချို့သည် Proximity Designs က ထုတ်လုပ်သော ရေကို အကျိုးရှိစွာ အသုံးပြုနိုင်စေသည့် အစက်ချ ရေလောင်းသည့် စက်ကို ဝယ်ယူခဲ့ကြသည်။ ထို စက်အတွက် ချေးငွေ ပိုမို လိုအပ်မည်ဖြစ်သည်။ ပထမ အကြိမ်အဖြစ် ၂၀၁၂ ဩဂုတ်လတွင် ချေးငွေ စုစုပေါင်း၏ ၆၄% ကို ပြန်ဆပ်နိုင်ခဲ့ကြသည်။ မိုးခေါင်ခြင်းနှင့် သီးနှံအထွက်နှုန်းကျခြင်းကြောင့် ချေးငွေပြန်ဆပ်ရာတွင် ကြန့်ကြာမှုဖြစ်ပေါ်နိုင်သည်။ ခြေနင်းရေတင်စက်များရရှိခဲ့ခြင်းကြောင့် မြစ်နှင့်နီးသည့် ကျေးရွာများအတွက် မိုးခေါင်သော်လည်း ပြဿနာကြီးကြီးမားမား မဖြစ်နိုင်ပါ။

တောင်သူ အများစု သည် ပမာဏ ပိုများသည့် ချေးငွေအမျိုးအစားကို ရွေးချယ်ကြခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် စုစုပေါင်း တောင်သူ ၆၀၀၀ ဦးကို ထုတ်ချေးပေးရန် လျာထားသော်လည်း အမှန်တကယ် ချေးပေးနိုင်သည့် လူဦးရေသည် ထိုအရေအတွက်ထက် လျော့နည်းခဲ့ကြောင်း Proximity Designs က ပြောသည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် လူဦးရေ လေးထောင်ကို ချေးငွေများ ထုတ်ပေးသွားမည်ဟု ရည်မှန်းထားပါသည်။ ထို့သို့ ရည်မှန်းထားသော်လည်း ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ချေးထားသည့် ချေးငွေများကို ပြန်ဆပ်ရာတွင် ကြန့်ကြာမှုများ ပေါ်ပေါက်နေသည့်အတွက် အမှန်တကယ် ချေးငွေ ထုတ်ပေးရာတွင် ထိုအရေအတွက်ထက် လျော့နည်းနိုင်သည်ဟု ခန့်မှန်းထားပါသည်။ Proximity Designs သည် ချေးငွေပြန်ဆပ်ရမည့် ရက်များကို နောက်ဆုတ်ပေးထားပါသည်။ သို့သော် ကြွေးကျန်အပေါ်တွင် အတိုးကောက်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအခြေအနေများကို LIFT ရန်ပုံငွေ စီမံခန့်ခွဲမှုရုံးက စောင့်ကြည့် လေ့လာလျက်ရှိပါသည်။

ဈေးကွက် ဝိုင်းရံ ရရှိစေရန် နှင့် ဈေးကွက် ဖွံ့ဖြိုးရေးစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း

တောင်သူအများစုသည် ၎င်းတို့၏ သီးနှံများကို မရောင်းချမီတွင် သီးနှံ ပေါက်စေရန်ကို ကောင်းစွာ စုံစမ်းသိရှိနိုင်ကြပါသည်ဟု ပြောဆိုပါသည်။ LIFT ၏ အခြေခံအချက်အလက် ကောက်ကုမှု စစ်တမ်းအရ (မြေပိုင်သည့်) လယ်သမားအားလုံး၏ ၈၅% သည် လွန်ခဲ့သည့် တစ်နှစ်အတွင်း ၎င်းတို့၏ သီးနှံများကို ရောင်းချခဲ့ကြကြောင်းနှင့် ၈၆% သည် မရောင်းချမီ သီးနှံပေါက်စေရန်ကို ကောင်းစွာ သိရှိခဲ့ကြောင်း ပြောဆိုခဲ့ကြသည်။^{၂၉} ဈေးကွက်ပေါက်စေရန်ကို အဓိကအားဖြင့် မိသားစုနှင့် မိတ်ဆွေများ (၇၀%) ထံမှ လည်းကောင်း၊ ကုန်သည်၊ ပွဲစားများ (၆၀%) ထံမှ လည်းကောင်း သိရှိခဲ့ကြပါသည်။ သို့သော် ထိုပေါက်စေရန်အပေါ် (အထူးသဖြင့် ကျေးရွာ တစ်ရွာနှင့် တစ်ရွာ ကူးသန်းကာ သီးနှံများကို လိုက်လံ ဝယ်ယူကြသည့် ကုန်သည်၊ ပွဲစားများထံမှ ရရှိသည့် ပေါက်စေရန်အပေါ်) စိတ်ချယုံကြည်နိုင်မှု ရှိ မရှိဆိုသည့် အချက်မှာ မရှင်းလင်းပေ။ ထို့အပြင် တောင်သူများစုပေါင်းပြီး ကုန်သည်များနှင့် ဈေးနှုန်းညှိနှိုင်းပြောဆိုနိုင်သည့် အဖွဲ့များကို ဖွဲ့စည်းထားနိုင်ခြင်း မရှိကြပါ။ ၁၀% ခန့်ကသာ ၎င်းတို့၏ သီးနှံများကို စုပေါင်းရောင်းချလေ့ရှိသည်ဟု ပြောဆိုပါသည်။ တောင်သူများသည် ဈေးကွက်က လိုအပ်သည့် သီးနှံ အရည်အသွေးကို နားလည် သဘောပေါက်ခြင်းမရှိသည့်အတွက် ၎င်းတို့၏ သီးနှံများ ဈေးကောင်းမရနိုင်ပါဟု ကုန်သည်များက ပြောသည်။

အချို့ တောင်သူများသည် ၎င်းတို့ထံတွင် ကောင်းမွန်သည့် သိုလှောင်စရာနေရာများ မရှိခြင်း^{၃၀} ၊ တရားဝင်မဟုတ်သည့် ငွေချေးသူများကို အတိုးနှုန်းမြင့်မားစွာဖြင့် ပြန်လည် ပေးဆပ်ရခြင်းနှင့် မြို့ဈေးကွက်သို့ အရောက် ပို့ဆောင်ရန် သယ်ယူစရိတ် ကြီးမြင့်ခြင်း စသည့် အကြောင်းရင်းများကြောင့် ၎င်းတို့၏ သီးနှံများကို ရိတ်သိမ်းပြီးသည်နှင့် ပွဲစားများ လာဝယ်သည့် အချိန်တွင် (ဈေးကောင်းသည် ဖြစ်စေ မကောင်းသည် ဖြစ်စေ) မဖြစ်မနေ ရောင်းချကြရသည်။

မိတ်ဖက် အဖွဲ့များ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ဗျူဟာ

ကျေးရွာများသည် ၎င်းတို့၏ လယ်ယာသီးနှံများ ဈေးကွက်သို့ တင်ပို့ရောင်းချနိုင်ရေးတွက် LIFT ၏ မိတ်ဖက်အဖွဲ့များထံမှ နည်းစနစ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးမှုများ ရရှိစေရန် MBCA သည် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍ အထူးသဖြင့် ကုန်သည်များနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ကုန်သည်နှင့် တောင်သူများအကြား အချိတ်အဆက်ရရှိစေရန်လည်း ကူညီဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိပါသည်။ Oxfam နှင့် ၎င်း၏ မိတ်ဖက်အဖွဲ့ဖြစ်သည့် NAG သည် ဈေးကောင်းရနိုင်ရေး ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန်အတွက် လယ်ယာ

၂၈ Proximity Design သည် မြစ်ကမ်းတစ်လျှောက်တွင် တည်ရှိသည့် ကျေးရွာများတွင် တစ်နှစ်ပတ်လုံး ရေချိုရရှိနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိသည်။

၂၉ LIFT Baseline Survey, 2011

၃၀ မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်းတွင် လယ်သမားများသည် ဝါးဖြင့်ပြုလုပ်သည့် ပုတ်ကို အသုံးပြုကာ စပါးနှင့် မျိုးများကို သိုလှောင်လေ့ရှိကြသည်။ ပုတ်ကို နွားချေး၊ ရွှံ့တို့ဖြင့် မဲပြီးအသုံးပြုသည်။ ငွေကုန်ကြေးကျ သက်သာသော်လည်း ပိုးမွှားများ အလွယ်တကူဝင်ရောက်နိုင်သည်။

ထွက်ကုန်သီးနှံများကို တောင်သူများအား စုပေါင်းအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းနိုင်ရန် ကူညီပေးနိုင်ခဲ့သည်။ NAG သည် သီးနှံအမျိုးမျိုး၏ ဈေးနှုန်းများကို ကျေးရွာများထံ ပြန့်ပွားပေးသည့် လုပ်ငန်းကိုလည်း စတင်လုပ်ဆောင် နိုင်ခဲ့ပါသည်။

လနေအထိရရှိခဲ့သည့် တိုးတက်အောင်မြင်မှုများ

မြို့နယ် သုံးမြို့နယ် (မုံရွာ၊ မန္တလေးနှင့် ပခုက္ကူ)တွင် MBCA သည် ဦးဆောင်ကော်မတီများကို ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့ပြီး ရပ်ရွာလူထုနှင့် အစိုးရ၏ စိုက်ပျိုးရေး ပညာရေး အဖွဲ့များအတွက် အစည်းအဝေးများကို ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့သည်။ ထို့အပြင် ကျေးရွာများသို့ တယ်လီဖုန်းဖြင့် တိုက်ရိုက်ဆက်သွယ်ပြီး ဈေးကွက်သတင်းပြန့်ပွားသည့် စနစ်ကိုလည်း စတင်နိုင်ခဲ့သည်။ သို့သော် ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် အဖွဲ့အစည်းအတွက်တင်မက ရပ်ရွာအတွက်ပါ ကုန်ကျစရိတ်မြင့်မားကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ထို့ကြောင့် MBCA သည် FM ရေဒီယိုမှ တစ်ဆင့် ဈေးကွက် သတင်းများကို စတင် ထုတ်လွှင့်ခဲ့သည်။ ဦးတည်ထားသည့် ကျေးရွာများရှိ တောင်သူ စုစုပေါင်း၏ ၇၀% သည် ရေဒီယို အစီအစဉ်များကို နားထောင်ကြောင်း သိရှိရသည်။ ထို့ကြောင့် ရေဒီယို အသံလွှင့်ဌာနများကို ဆက်သွယ်ကာ တရားဝင် ဖြစ်ပေါ်နေသည့် ဈေးကွက်ပေါက်ဈေးများကို အချိန်မှန် ထုတ်လွှင့်ပေးလျက်ရှိပါသည်။

ဆောင်းသီးနှံများ စိုက်ပျိုးရန် ပြင်ဆင်သည့်ကာလအတွင်း သာစည်မြို့နယ်တွင် Oxfam သည် မြန်မာ့လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း (MAS) နှင့်ဒေသခံကုန်သည်များအကြား အချိတ်အဆက်ရစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခဲ့ပြီး ကုလားပဲ စိုက်ပျိုးရန်အတွက် အစီအစဉ်တစ်ခုကို စုပေါင်း ချမှတ်နိုင်ခဲ့သည်။ Oxfam ၏ အရောင်းအဝယ် ကော်မတီသည် မြန်မာ့လယ်ယာထွက်ကုန်လုပ်ငန်း (MAS) နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည်။ ကုန်သည်များနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပြီး သွင်းအားစုများဝယ်ယူရာတွင် လည်းကောင်း၊ သီးနှံများကို ရောင်းချရာတွင် လည်းကောင်း ဈေးနှုန်းများကို ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ကြသည်။ ပိုးသတ်ဆေးနှင့် ဓာတ်မြေဩဇာများကို ၂၀% လျှော့စျေးဖြင့်လက်လီဝယ်ယူနိုင်ရန် စာချုပ် ညှိနှိုင်း ချုပ်ဆိုနိုင်ခဲ့ပါသည်။ စာချုပ်များ ညှိနှိုင်း ချုပ်ဆိုနိုင်ခဲ့ခြင်းကြောင့် တောင်သူလယ်သမားများသည် ဈေးနှုန်းများ စုံစမ်းခြင်း၊ ဈေးပြိုင် စနစ်ဖြင့် ရောင်းချခြင်း၊ သီးနှံများကို မရောင်းချမီ ကြိုတင် သဘောတူညီမှုများ ရယူခြင်း စသည့်ကိစ္စရပ်များကို ပိုမို နားလည် သဘောပေါက်လာခဲ့ကြသည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ် မေလမှ စတင်ကာ Oxfam သည် အပတ်စဉ်ထုတ် ဂျာနယ်များဖြစ်သည့် ဒို့ကျေးရွာ ဂျာနယ်နှင့် လယ်ယာ စီးပွား ဂျာနယ်များကို သာစည်မြို့နယ်တွင် စတင် ပြန့်ပွားပေးခဲ့သည်။ ပြန်ကြားရေး ဝန်ကြီးဌာန လက်အောက်ရှိ ပြည်သူ့ ဆက်ဆံရေးနှင့် ပြန်ကြားရေး ဌာနနှင့် လယ်ယာ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန လက်အောက်ရှိ မြန်မာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း တို့က နှစ်ပတ်တစ်ကြိမ် ထုတ်ဝေလျက်ရှိသည့် ၎င်းဂျာနယ်များကို ကျေးရွာများရှိ ကြော်ငြာသင်ပုန်းများပေါ်တွင် ကပ်ထားပေးပါသည်။ အသင်းဝင် အဖွဲ့များသည် အနီးအနားရှိ ဈေးကွက်များမှ လက်ရှိ ဈေးကွက်ပေါက်ဈေးများကို စုံစမ်းပြီး ထိုဈေးနှုန်းများကိုလည်း သင်ပုန်းပေါ်တွင် ကပ်ထားပေးပါသည်။ ရပ်ရွာလူထုများအား ဈေးကွက်ပေါက်ဈေးများအား အချိန်မီ သိရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။ မင်းဘူးမြို့နယ်တွင် NAG သည် နှစ်ပတ်လျှင် တစ်ကြိမ် ပဲအမျိုးမျိုးနှင့် ဆီထွက်သီးနှံများ၏ ဈေးနှုန်းသတင်းများကို ကြော်ငြာသင်ပုန်းတွင် ကပ်ထားပေးပါသည်။ အဆိုပါ သတင်းများကို အပတ်စဉ် ထုတ်ဂျာနယ်များဖြစ်သည့် စီးပွားရေးဂျာနယ်၊ ဈေးကွက်ဂျာနယ်နှင့် ကုန်သွယ်ရေး သတင်းဂျာနယ် စသည့် ဂျာနယ်များနှင့် မကွေးနှင့် မင်းဘူးမြို့နယ်များရှိ ကုန်သည်များထံမှ စုဆောင်းရယူခြင်းဖြစ်ပါသည်။

သီးနှံထွက်ကုန်များကို ဈေးအမြင့်ဆုံးဖြင့် ရောင်းချနိုင်ရန်ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန်လိုအပ်သည့် အရေးကြီးသည့် အချက်များကို MBCA သည် တောင်သူများအား ထောက်ပြခဲ့ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် သီးနှံထွက်ကုန်များ၏ အရည်အသွေးကို ကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်ရန်၊ ဈေးကွက်နှင့် ဈေးနှုန်း အပြောင်းအလဲများကို အမြဲမပြတ် လေ့လာ စောင့်ကြည့်နေရန်နှင့် အဝယ်တော်များနှင့် အမြဲမပြတ် အဆက်အသွယ်ရှိနေရန် စသည့် အချက်များဖြစ်ပါသည်။ ကုန်သည်များသည် လည်းကောင်း တောင်သူများသည် လည်းကောင်း မည်သည့် သီးနှံများသည် ဈေး အမြင့်ဆုံးဖြင့် အမြတ်ငွေ အများဆုံးရအောင် ရောင်းချနိုင်မည် ဆိုသည့်အချက်ကို မသိရှိကြဟု MBCA က အစီရင်ခံ တင်ပြထားပါသည်။^{၃၁} MBCA သည် ကုန်သည်များ၊ စိုက်ပျိုးရေး ပညာရှင်များ၊ တောင်သူများ နှင့် အစိုးရ မဟုတ်သည့် ဒေသခံအဖွဲ့များ စသည်ဖြင့် အားလုံးပါဝင်သည့် ဆွေးနွေးပွဲများ ပြုလုပ်ပြီး သီးနှံများ၏ အသေးစိတ် စိုက်ပျိုးစရိတ်ကျသင့်မှု၊ အမြတ်ငွေရရှိမှု စသည်တို့ကို လေ့လာသုံးသပ်သွားရန် စီစဉ်လျက်ရှိပါသည်။

၃၁ ဈေးနှုန်းများသည် ရာသီပတ် အခြေအနေ၊ နိုင်ငံရေး အခြေအနေများအပေါ် မူတည်ကာ အပြောင်းအလဲများ ဖြစ်ပေါ်နိုင်သည်။ တောင်သူများသည် ယခင်က ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည့် အခြေအနေများကို သိရှိထားပါက ဈေးကွက် အပြောင်းအလဲအပေါ်မှန်းဆနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး ၎င်းတို့၏ သီးနှံများကို ရောင်းချရာတွင် ကောင်းမွန်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ချမှတ်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ရလဒ် ၂။ ဦးတည်ထားသည့် အိမ်ထောင်စုများအတွက် လယ်ယာလုပ်ငန်းမဟုတ်သည့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများတွင် ပံ့ပိုးပေးခြင်းနှင့် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများအတွက် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှု သင်တန်းများ ပေးခြင်း။

ချေးငွေ ရရှိနိုင်ခြင်း

မိတ်ဖက် အဖွဲ့များ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ဗျူဟာ

၂၀၁၁ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလမှ စတင်ကာ UNDP/Pact ၊ GRET နှင့် Save the Children အဖွဲ့များသည် အသေးစား ငွေစု ငွေချေး လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ်နှင့် ကချင် ပြည်နယ် စသည့် ဒေသ သုံးခုရှိ ကျေးရွာပေါင်း တစ်ထောင့်ခုနစ်ရာကျော် (၁၇၀၅) ရှိ အိမ်ထောင်စုပေါင်း တစ်သောင်းခုနစ်ထောင်ကျော် (၁၇၂၂၀)အား ချေးငွေများ ထုတ်ပေးသွားရန် စီစဉ်ထားပါသည်။

လနေ့အထိရရှိခဲ့သည့် တိုးတက်အောင်မြင်မှုများ

၂၀၁၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလအထိ မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်းဒေသရှိ အိမ်ထောင်စုပေါင်း ၃၇၉ အား လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး မဟုတ်သည့် လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန် အတွက် ချေးငွေများကို ထုတ်ချေးပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ချေးငွေ ချေးယူခြင်းဆိုင်ရာ စည်းကမ်းများနှင့် ပြန်ဆပ်ရမည့် ကာလတို့မှာ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တွင် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် ချေးငွေ အစီအစဉ်များ အတိုင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။

ငွေချေးသူများသည် ဝက်နှင့် ကြက်မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများကို အဓိက ဆောင်ရွက်ကြကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ချေးငွေများ ပိုမို ချေးယူနိုင်မည် ဆိုပါက ထိန်းကျောင်းစရိတ်နည်းသည့် ဆိတ်ကို မွေးမြူလိုကြောင်း ဒေသခံများက ပြောကြားကြသည်။ ပထမအကြိမ် ချေးယူထားသည့် ချေးငွေများကို ပြန်ဆပ်ပြီးသူများသည် နောက်နှစ်တွင် ထုတ်ပေးမည့် ချေးငွေများကို ချေးယူနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ စီမံကိန်းသည် ပထမနှစ်အတွင်း စိုက်စရိတ် ချေးငွေများကို ထုတ်ပေးရန် အစီအစဉ်မရှိသေးပါ။ (ရလဒ် ၁ ကို ကြည့်ပါ)

ဝင်ငွေရရှိရေး လုပ်ငန်းများ

ကမ္ဘာ့စားနပ်ရိက္ခာ အစီအစဉ်၏ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်တွင် ကောက်ယူခဲ့သည့် စစ်တမ်းတစ်ခုအရ မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်းတွင် နေ့စားလုပ်ငန်းသည် အဓိက အကျဆုံး လုပ်ငန်းတစ်ခုဖြစ်ပြီး လယ်ယာလုပ်ငန်း၊ အသေးစား ကုန်သွယ်ရေး နှင့် မွေးမြူရေးထွက်ကုန် ရောင်းချရေးလုပ်ငန်းတို့သည်လည်း အရေးပါသည့် လုပ်ငန်းများဖြစ်ကြကြောင်း သိရသည်။ ၂၀၀၉ ခုနှစ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ကြည့်မည်ဆိုပါက နေ့စားလုပ်ငန်းသည် ၂၃%မှ ၃၈%၊ အသေးစား ကုန်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းသည် ၈%မှ ၁၆%နှင့် မွေးမြူရေး ထွက်ကုန် ရောင်းချရေးလုပ်ငန်းသည် ၆% မှ ၉% သို့ အသီးသီး တိုးတက်လာခဲ့ကြောင်းသိရသည်။^၃ အမျိုးသမီးများသည် အိမ်ထောင်စုများတွင် အဓိက ငွေရှာသူများဖြစ်ကြပြီး ငွေရှာသူစုစုပေါင်း၏ ၄၅% သည် အမျိုးသမီးများဖြစ်ကြသည်။

မိတ်ဖက်အဖွဲ့များ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ဗျူဟာ

လက်သမား၊ ပန်းရံ၊ ပန်းပဲ၊ ဆိုင်ကယ်နှင့် ထွန်စက် ပြုပြင်ခြင်း၊ စက်ချုပ်၊ အစားအစာ ပြုပြင်ထုပ်ပိုးခြင်းနှင့် တာရှည်ခံအောင် ပြုလုပ်ခြင်း စသည့် ကျွမ်းကျင်မှုများ တိုးတက်လာစေရန်အတွက် အဓိကဦးတည်သည့် နည်းစနစ်ပိုင်းနှင့် ငွေကြေးပံ့ပိုးမှုများကို ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။ အရေးပါသည့် အချက်တစ်ခုမှာ လှည့်ပတ်ရန်ပုံငွေများ စုဆောင်းခြင်းဖြင့် ဒေသခံများ ကိုယ်တိုင် စီမံအုပ်ချုပ်သော မိမိဘာသာ ရပ်တည်နိုင်သည့် အဖွဲ့များ ထူထောင်နိုင်ရန် အတွက် စွမ်းဆောင်ရည်များ တိုးတက်စေရန် သင်ကြားပေးခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ ရန်ပုံငွေများသည် ဒေသခံများ၏ ဦးစားပေး လိုအပ်ချက်များအရ ငွေသားနှင့် ပစ္စည်းများကို ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ခဲ့သည်။

လနေ့အထိရရှိခဲ့သည့် တိုးတက် အောင်မြင်မှုများ

ADRA သည် ကျေးရွာ ၅၀ မှ သင်တန်းသား ၈၉၅ ဦး (အမျိုးသား ၂၄၃ ဦးနှင့် အမျိုးသမီး ၆၅၂ ဦး)အား လုပ်ငန်းခွင် သင်တန်းများကို ပို့ချပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတို့အနက် ၅၀%သည် အသေးစားစီးပွားရေးလုပ်ငန်းစီမံခန့်ခွဲမှု သင်တန်းများကို တက်ရောက်နိုင်ခဲ့ကြသည်။ သင်တန်းများမှာ စက်ပြင်ခြင်း၊ လက်သမားနှင့် ပန်းရံလုပ်ငန်း၊ အစားအသောက် ပြုပြင်ထုပ်ပိုးခြင်းနှင့် စက်ချုပ်သင်တန်းတို့ ဖြစ်ကြသည်။ အိမ်ထောင်စု တစ်ရာတစ်ဆယ်ကျော်သည် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများကို စတင် လုပ်ဆောင်နိုင်မည့် အထောက် အကူပြု ပစ္စည်းများကို လက်ခံရရှိခဲ့ကြသည်။

အသေးစား စီးပွားရေးလုပ်ငန်း ဆိုင်ရာ သင်တန်းများကို DPDO သည် အိမ်ထောင်စု ၁၅၇ စု အားလည်းကောင်း၊ HelpAge သည် အိမ်ထောင်စု ၂၀၀ အားလည်းကောင်း ပို့ချပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတို့အနက် ၁၁၁ ဦးသည် အမျိုးသမီးများ ဦးဆောင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ ဖြစ်ကြပါသည်။ HelpAge မှ ငွေကြေးပံ့ပိုးမှုများ ရရှိပြီးနောက် သင်တန်းတက်ရောက်ခဲ့သူများအားလုံးသည် ၎င်းတို့ကိုယ်ပိုင် လုပ်ငန်းငယ်များကို ထူထောင်နိုင်ခဲ့ကြပါသည်။

ရလဒ် ၃။ ဒေသခံများ၏ အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းမှု လုပ်ငန်းများကို ကာကွယ်ပေးရာတွင် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် ရေရှည်တည်တံ့သော သဘာဝ အရင်းအမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ပြန်လည် ကောင်းမွန်စေရန် ထိန်းသိမ်းရေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း။

မြေဆီလွှာနှင့် ရေထိန်းသိမ်းခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်း ဒေသသည် မိုးရွာသွန်းမှု ပုံသဏ္ဍာန် မမှန်ခြင်း၊ မိုးရွာချိန် တိုတောင်းခြင်းနှင့် မြေဆီလွှာ ပြုန်းတီးမှုများပြားခြင်း စသည်တို့ကြောင့် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကို အခက်အခဲကြီးမားစွာ ဖြစ်ပေါ်စေလျက်ရှိပါသည်။ လာမည့်နှစ် အနည်းငယ်အတွင်း သစ်တောပြုန်းတီးခြင်းနှင့် မြေဆီလွှာ အရည်အသွေးကျဆင်းခြင်းတို့သည် ပိုမို ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ပါသည်။ သစ်တောဦးစီးဌာနအရ တစ်နိုင်ငံလုံးတွင် သစ်တောပြုန်းတီးမှုနှုန်းသည် တစ်နှစ်လျှင် ၁% သာရှိသော်လည်း မကွေးတိုင်းဒေသကြီးတွင် ၄% ရှိကြောင်း သိရသည်။^{၁၃} နေ့စဉ်စားဝတ်နေရေး လုံလောက်ရန် အတွက် သစ်တောများမှ အရင်းအမြစ်များကို အလွန်အကျွံထုတ်ယူ သုံးစွဲခြင်းကြောင့် သစ်တောပြုန်းတီးမှုများ လျင်မြန်စွာ ဖြစ်ပေါ်နေပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်းဒေသ၏ ယိုယွင်းနေသည့် ဂေဟစနစ်အား ပြန်လည်ကောင်းမွန်လာစေရန်အတွက် မြေဆီလွှာ ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ရေရရှိရေးလုပ်ငန်း အစီအမံများကို စတင် မိတ်ဆက်ပေးခဲ့သည်။ ထို လုပ်ငန်းများတွင် အိမ်ထောင်စုများအတွက် ထင်းနှင့် တိရစ္ဆာန်များအတွက် အစာများ ရရှိစေခြင်း၊ စီမံကိန်း ကျေးရွာများတွင် မြေယာများကို ပြန်လည်ပြုပြင်ပေးခြင်းနှင့် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးပေးခြင်း စသည့် ရပ်ရွာ အခြေပြု သစ်တော စီမံကိန်းများ ပါဝင်သည်။

မိတ်ဖက် အဖွဲ့များ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ဗျူဟာ

သစ်တောများကို ထိန်းသိမ်းရန်နှင့် သစ်ပင်များကို စိုက်ပျိုးရန်အတွက် ADRA/Action Aid သည် သစ်တောအသုံးပြုသူ အဖွဲ့များ (Forest User Group) ကို ဖွဲ့စည်းပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ADRA သည် တောင်သူများအား လယ်ယာများရှိ ရေနှင့် မြေဆီလွှာကို ထိန်းသိမ်းနိုင်မည့် အကာအရံများ၊ ကျောက်တုံးများဖြင့် ကာကွယ်ထားပြီး အနည်ကျစေခြင်းဖြင့် မြေဆီလွှာကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန် ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည်။ ထို အကာအရံများပေါ်တွင် သစ်သီးပင်များကိုလည်း စိုက်ပျိုးနိုင်သည်။

ပနေအထိရရှိခဲ့သည့် တိုးတက်အောင်မြင်မှုများ

သစ်တောများ ထိန်းသိမ်းရန်နှင့် ရပ်ရွာပိုင် သစ်တောလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ADRA/Action Aid သည် ပခုက္ကူနှင့် မြိုင်မြို့နယ်များတွင် လူဦးရေ ၁၇၈ ဦးကို သင်တန်း ပို့ချပေးခဲ့ပြီး သစ်တော အသုံးပြုသူ အဖွဲ့ပေါင်း ဆယ်ဖွဲ့ကို တည်ထောင်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ထို့အပြင် မျိုးစေ့နှင့် အပင်ပေါက်များကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်ရန်အတွက် ပျိုးဥယျာဉ်များကိုလည်း တည်ထောင်နိုင်ခဲ့ကြသည်။ မြေ (၁၀) ဧကတွင် ကျေးရွာသုံးရွာစုပေါင်းပြီး ရပ်ရွာပိုင် သစ်တောအဖြစ် ထူထောင် လုပ်ကိုင်နိုင်ရန်အတွက် သစ်တောဌာနသို့ လျှောက်ထားခဲ့ပါသည်။ သစ်တောဌာနနှင့် သစ်တော အသုံးပြုသူ အဖွဲ့များသည် ရပ်ရွာပိုင် သစ်တောများကို အတူတကွ စီမံအုပ်ချုပ်ကြပါသည်။ သစ် မဟုတ်သည့် အခြားသော သစ်တောထွက် ပစ္စည်းများကို ရပ်ရွာလူထုက ထုတ်ယူသုံးစွဲခွင့်ရကြပါသည်။ နေရာ အမျိုးမျိုးတွင် ပြန်လည် စိုက်ပျိုးနိုင်ရန် အတွက် ပျိုးပင်ပေါင်း တစ်သိန်းကျော် (၁၁၅၂၀၀) ကို စိုက်ပျိုးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ လက်ရှိဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော လုပ်ငန်းများကြောင့် လက်ရှိ သစ်တောများကို ပြန်လည် ကောင်းမွန်လာစေခြင်း၊ မြေဆီလွှာ အရည်အသွေး တိုးတက်လာခြင်းနှင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသည့် ဒေသခံများအား အလုပ်ပါးသည့် ကာလများတွင် Cash-for-Work အစီအစဉ်များဖြင့် အလုပ်အကိုင်များ ဖန်တီးပေးနိုင်ခြင်း စသည့် အကျိုးကျေးဇူးများကို ရရှိခဲ့ပါသည်။

ရလဒ် ၄။ ရလဒ် ၄။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ဝိုင်ဆိုင်မှုများကို ကာကွယ်ပေးနိုင်ရန်၊ အသက်မွေး
ဝမ်းကျောင်းမှု အခွင့်အလမ်းများကို ဖော်ဆောင်ပေးနိုင်ရန်နှင့် ဝင်ငွေ တိုးတက်စေရန်အတွက် ကာလရှည်ကြာ
ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများအတွက် ထိရောက်သည့် ၁၀ လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ချက်များ။

ရေရရှိရေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်း ဒေသရှိ ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စုများသည် သောက်သုံးရေကို ဈေးကြီးပေးကာ ဝယ်ယူ
သောက်သုံးနေရပါသည်။^{၃၅} ကျေးရွာအတွင်းရှိ ကန်များ ခန်းခြောက်သွားသည့် ကာလများတွင် ရေ ဝယ်သုံးရသည့် အတွက် လစဉ်
၁၀ ဒေါ်လာ ခန့် ကုန်ကျပါသည်။ ကျေးရွာအတွင်း သို့မဟုတ် အနီးအနားတွင် ကောင်းမွန်သည့် ရေအရင်းအမြစ် ရှိမည်ဆိုပါက
ရေကို အကုန်အကျမရှိဘဲ ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ရေခပ်ခြင်းဖြင့် အချိန်ကုန်နေစရာမလိုတော့ဘဲ ကလေးငယ်များသည် ပညာရေးကို
ပိုမို အလေးပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ထို့အတူ ရေများများ သုံးနိုင်ခြင်းကြောင့် မိသားစုတစ်ခုလုံး၏ တစ်ကိုယ်ရေ သန့်ရှင်းရေးနှင့်
ကျန်းမာရေးများလည်း တိုးတက်ကောင်းမွန်လာနိုင်ပါသည်။

လွန်ခဲ့သည့် နှစ်များအတွင်း မိုးခေါင်ခြင်းကြောင့် သီးနှံများ အထွက်ကျဆင်းပြီး နေ့စား အလုပ်သမားများ ပိုမို များပြားလာခြင်းနှင့် အခြား
အရပ်ဒေသများသို့ ပြောင်းရွှေ့လုပ်ကိုင်ကြခြင်း စသည်တို့ ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသည်ဟု ဒေသခံများက ရန်ပုံငွေ စီမံခန့်ခွဲမှုရုံး၏ စိစစ်
ကြီးကြပ်ရေး ခရီးများတွင် တင်ပြခဲ့ကြသည်။ ငွေကျပ်တည်းသည့် အိမ်ထောင်စုများအတွက် သောက်ရေအပေါ် ငွေကုန်ခံရခြင်းသည်
ကြီးမားသည့် အခက်အခဲတစ်ခုဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိခဲ့ရသည်။ အထူးသဖြင့် အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ၊
မသန်စွမ်းသူ တစ်ဦးဦးပါဝင်သည့် အိမ်ထောင်စုများအတွက် ခက်ခဲလျက်ရှိပါသည်။

မိတ်ဖက် အဖွဲ့များ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ဗျူဟာ

ရေရှားသည့် ကာလတွင် ရေဝယ်ယူရန်အတွက် သုံးစွဲနေရသည့် ငွေကြေးပမာဏ ကို လျော့နည်းသွားအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့်
LIFT ၏ မိတ်ဖက်အဖွဲ့များသည် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများကို ကူညီနိုင်ခဲ့ကြပါသည်။ Proximity Designs နှင့် ADRA/Action-
Aid တို့သည် ရေရရှိရေး လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ကြသည်။ Proximity Designs ၏ ရေကန် ဆယ်ယူပြုပြင်ခြင်း
လုပ်ငန်းများသည် ကျေးရွာတစ်ခုစီတွင် အလုပ်-ရက်ပေါင်း ၂၂ စီကို ဖန်တီးပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ Cash-for-Work
အစီအစဉ်များကြောင့် မိသားစုတစ်စုသည် ဒေါ်လာ ၄၄ ခန့် ရရှိနိုင်ခဲ့ကြသည်။ သုံးနှစ်အတွင်း စီမံကိန်းကိန်းသည် Cash-for-
Work အစီအစဉ်များမှတစ်ဆင့် ရပ်ရွာ လူထုကို ဒေါ်လာ ၃ သန်း ပံ့ပိုးသွားနိုင်ရန် စီစဉ်ထားပါသည်။

LIFT ၏ အချို့ မိတ်ဖက်အဖွဲ့များဖြစ်သည့် Proximity Designs နှင့် Mercy Corps တို့သည် ဧရာဝတီမြစ်နှင့် နီးသည့်
ကျေးရွာများတွင် လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ အခြား မိတ်ဖက် အဖွဲ့များက မြစ်နှင့် ဝေးသည့် ကျေးရွာများတွင်
လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ Proximity Designs သည် မြစ်နှင့် နီးသည့် ရွာများတွင် ခြေခင်း ရေတင်စက်
လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး မြစ်နှင့် ဝေးသည့် ရွာများတွင် ကန် တူးဖော်ပြုပြင်သည့် လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။
ရေလိုအပ်ချက်နှင့် စပ်လျဉ်းပြီး ပိုမို သိရှိနားလည်နိုင်စေရန်အတွက် သောက်သုံးရေနှင့် စိုက်ပျိုးရေးအတွက် ရေရရှိမှု ဆိုင်ရာ
အသေးစိတ် လေ့လာမှုတစ်ရပ်ကို ဆောင်ရွက်သွားရန် LIFT သည် မိတ်ဖက်အဖွဲ့များနှင့် ပူးပေါင်းကာ စီစဉ်လျက်ရှိပါသည်။

ယနေ့အထိရရှိခဲ့သည့် တိုးတက်အောင်မြင်မှုများ

Proximity Designs ၏ ရေကန် ဆယ်ယူပြုပြင်သည့် လုပ်ငန်းများကြောင့် ရေသိုလှောင်နိုင်သည့် ပမာဏ ရေလီတာ
သန်းပေါင်း ၂.၆ အထိ ရှိလာသည်။ အိမ်ခြေ ၂၀၀ ခန့်ရှိသည့် ကျေးရွာများအတွက် တစ်နှစ်လျှင် ရေရရှိနိုင်သည့် ရက်ပေါင်း
၁၅၀ ခန့် တိုးလာခဲ့သည်။ သောက်ရန်၊ လျှော်ဖွတ်ရန်နှင့် ချက်ပြုတ်ရန်အတွက် အိမ်ထောင်စုတစ်စု၏ အနည်းဆုံး
ရေလိုအပ်ချက်မှာ တစ်နေ့လျှင် လီတာ ၉၀ ဖြစ်သည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် Proximity Designs သည် မြို့နယ် ဆယ်မြို့နယ်တွင်
ရေကန် စုစုပေါင်း ၁၇၂ ကန်ကို ပြန်လည်ပြုပြင်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ အိမ်ထောင်စုပေါင်း နှစ်သောင်းကျော် (၂၁၄၉၄)
အတွက် လူ-ရက်ပေါင်း သုံးသိန်းကျော် (၃၀၃၇၅၃) ကို ဖန်တီးပေးနိုင်ခဲ့သည်။ အမျိုးသမီးများပါဝင်မှုမှာ ၃၇% ရှိပြီး
၃၁% သည် ရပ်ရွာအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ၏ အဖွဲ့ဝင်များဖြစ်ကြသည်။ သောက်သုံးရေ ဝယ်ယူရန် မလိုတော့သည့်
အတွက် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသည့် အိမ်ထောင်စုများကို ငွေကို အခြားနေရာများအတွက် ပိုမို အသုံးပြုလာနိုင်ကြသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

ADRA / ActionAid တို့သည်ကျေးရွာ ၃၆ ရွာတွင် ရေရရှိစေမည့် နည်းလမ်း အမျိုးမျိုးကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပြီး တစ်နှစ်ပတ်လုံး ရေရရှိစေရန် ကူညီခဲ့ကြသည်။^{၃၅} Cash-for-Work အစီအစဉ်များဖြင့် ရေကန်များ ဆယ်ယူခြင်း၊ တည်ဆောက်ခြင်း လုပ်ငန်းများကြောင့် အိမ်ထောင်စုပေါင်း ၁၃၀၀ အား ဒေါ်လာ ၂၅ ခန့်စီ ရနိုင်သည့် ရေတို အလုပ်အကိုင် ဖန်တီးပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ရန်ပုံငွေ စီမံခန့်ခွဲမှုရုံးသည် ပြုပြင်ထားသည့် ကန်များအား ဆက်လက်ပြီး လေ့လာစောင့်ကြည့်သွားမည်ဖြစ်သည်။ ADRA က တူးဖော်ပေးထားသည့် ရေကန်များသည် တစ်နှစ်ပတ်လုံး အိမ်ထောင်စုများအတွက် လိုအပ်သည့် အိမ်သုံးနှင့် သောက်သုံးရေ အတွက် ဖူလုံစေနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုကန်များကို ခြံခတ်ထားပြီး ရေသွယ်ရန် ပိုက်များကို တပ်ဆင်ထားနိုင်ခဲ့ပါသည်။ သဲဖြင့် ရေစစ်သည့် စနစ်နှင့် ရေလှောင်ကန်များသည် ရေအရည်အသွေးကို တိုးတက်စေနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ADRA/ActionAid တို့၏ ပံ့ပိုးမှု အစိုးရ ဌာနဆိုင်ရာ၏ စက်ကိရိယာများဖြင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဖြင့် ရွာသားများသည် အသေးစား ဆည်တစ်ခုကို ဆောက်လုပ်နိုင်ခဲ့သည်။ ကျေးရွာပေါင်း ၃၄၅ ရွာတွင် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသည့် အိမ်ထောင်စုများအား လူ-ရက်ပေါင်း သုံးသိန်းကျော် (၃၃၇၉၄၂) ကို အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းအဖြစ် ဖန်တီးပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။^{၃၆}

ရေကန်များ တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် ပြန်လည်ပြုပြင်ခြင်း လုပ်ငန်းတွင် အကျိုးကျေးဇူး နှစ်မျိုးရှိသည်။ အလုပ်ရှားသည့် ကာလတွင် ဒေသခံများအတွက် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း ရရှိစေခြင်းနှင့် ရေရှားသည့် ကာလတွင် ရေဖူလုံစေခြင်းတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ အထူးသဖြင့် နွမ်းပါးသည့် အိမ်ထောင်စုများတွင် ရေပိုရရှိနိုင်ခြင်းကြောင့် ငွေများ ပိုမို စုဆောင်းလာနိုင်ခဲ့ကြသည်ကိုလည်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ရန်ပုံငွေ စီမံခန့်ခွဲမှုရုံးသည် ရေရှားပါးမှုကို မဖြစ်ပေါ်စေရန်အတွက် အသေးစား ဆည်များ တည်ဆောက်ရန် ထပ်မံ စဉ်းစားလျက်ရှိပါသည်။ ရေရရှိရေး တိုးတက်စေမည့် အခြားသော နည်းလမ်းများကိုလည်း ရှာဖွေလျက်ရှိပါသည်။

ရပ်ရွာ ဦးဆောင်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် အားလုံးကို ဖိဝင်စေခြင်း

TheDisabledPeople’sDevelopmentOrganization (DPDO) သည်မြန်မာနိုင်ငံ အလည်ပိုင်းဒေသရှိကျေးရွာပေါင်း ၂၃ ရွာရှိ နွမ်းပါးသည့် အိမ်ထောင်စုများမှ ဖြေဆိုသူ စုစုပေါင်း တစ်ထောင်ငါးရာကျော် (၁၅၄၄) ပါဝင်သည့် အခြေခံ စစ်တမ်း တစ်ခုကို ကောက်ယူခဲ့ပါသည်။ ၂၇.၄% သည် အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့် အိမ်ထောင်စုများဖြစ်ကြပြီး ၃၅% သည် မသန်စွမ်းသူ တစ်ဦးဦး ပါဝင်သည့် အိမ်ထောင်စုများဖြစ်ပြီး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုပေးရန် လိုအပ်နေကြောင်း တွေ့ရှိခဲ့ရပါသည်။ သက်ကြီးရွယ်အို ပါဝင်သည့် အိမ်ထောင်စုမှာ ၂၃% ဖြစ်ပြီး အနာကြီးရောဂါရှိသူ အိမ်ထောင်စုမှာ ၃% အသီးသီး ရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ အဆိုပါ မိသားစုများအတွက် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများ တိုးတက်စေရန်နှင့် စားနပ်ရိက္ခာ ဖူလုံစေရန်အတွက် အကူအညီများ လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။

မိတ်ဖက်အဖွဲ့များ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ဗျူဟာ

DPDO နှင့် Help Age တို့သည် ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အားလုံးပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် နည်းလမ်းဖြင့် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ မသန်စွမ်းသူ ပါဝင်သည့် အိမ်ထောင်စုများကို ကူညီရာတွင် ငွေကြေး ပံ့ပိုးမှု တစ်ခုတည်းဖြင့် အလုပ်မဖြစ်နိုင်ကြောင်း တင်ပြခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် နည်းစနစ်ပိုင်း ဆိုင်ရာ ကူညီမှုများ ပေးခဲ့ပြီး၊ မြန်မာ့ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း၊ စိုက်ပျိုးရေး တက္ကသိုလ်၊ သုတေသနဌာနနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ ကုန်သည်ကြီးများနှင့် စက်မှုလက်မှု လုပ်ငန်းရှင်းများ အသင်းချုပ် (UMFCCI)^{၃၇} စသည်တို့နှင့် အချိတ်အဆက်များ ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍနှင့် အစိုးရ ကဏ္ဍကို ချိန်ဆက် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခြင်းဖြင့် စီမံကိန်း လုပ်ငန်းများ ပြီးဆုံးသွားသည့်တိုင် ဒေသခံ အိမ်ထောင်စု များကို နည်းစနစ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကူညီမှုများကို ဆက်လက်လုပ်ဆောင်စေနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

၃၅ ယခု စာရင်း၌ ကျေးရွာ လေးရွာတွင် ရေကန်တွင်းများ၊ စာသင်ကျောင်းများအတွက် မိုးရေ သိုလှောင်ကန် ၁၃ ကန်၊ ဆည် သုံးခု၊ ပြန်လည်ဆယ်ယူခဲ့သည့် ရေကန် ၁၀ ကန်၊ တွင်းတိမ် ၁၅ တွင်း၊ လက်ယက်တွင်း ၁၀ တွင်း၊ ဂါလန် ငါးထောင်ဆန်သည် မိုးရေ သိုလှောင်ကန် ၁၃ ကန်၊ ရေပိုက်ဖြင့် သွယ်တန်းသည့် စနစ် ၁၀ ခုနှင့် အိမ်ထောင်စု ၆၀၀ အတွက် ရေလှောင်ကန်များ ပါဝင်သည်။

၃၆ ယခု စာရင်းသည် အခြေခံအဆောက်အဦး လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်သော ကျေးရွာများ၌ လုပ်သား အင်အားအများစု စုဆောင်းရရှိသည့် ရွာများဖြစ်သည်။ ရေကန်များကို မြန်နိုင်သမျှ မြန်မြန် ပြုပြင် ဆယ်ယူနိုင်ရန်အတွက် အနီးအနားကျေးရွာများမှ လူအင်အား ၂၀၉ ဦးခန့် ခေါ်ယူခဲ့ရပါသည်။

၃၇ DPDO ၏ စစ်တမ်းအရ စီမံကိန်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် ဒေသ၌ အမျိုးသမီးဦးဆောင်သည့် အိမ်ထောင်စု ၂၇% သည် မသန်စွမ်းသူတစ်ဦးဦး ပါဝင်သည့် အိမ်ထောင်စုများဖြစ်ကြပြီး၊ မသန်စွမ်းသူများအနက် ၅၁% သည် အမျိုးသမီးများဖြစ်ကြသည်ဟု သိရှိရပါသည်။

၃၈ UMFCCI သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အကြီးဆုံး စီးပွားရေးလုပ်ငန်းအဖွဲ့ချုပ်ဖြစ်ပါသည်။ ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပ ကုမ္ပဏီပေါင်း တစ်သောင်းတစ်ထောင်ကျော် ကိုယ်စားပြုပါဝင်သည်။

ဗဟုသုတ ရရှိခဲ့သည့် တိုးတက် အောင်မြင်မှုများ

မသန်စွမ်းသူပါဝင်သည့် မိသားစုများ၏ နေအိမ် ၆၀% တွင် မြေလွတ်များရှိပြီး ဟင်းသီးဟင်းရွက်များ စိုက်ပျိုးနိုင်ကြောင်း DPDO က တင်ပြခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အိမ်ထောင်စု ၁၈၀ အား ဟင်းသီးဟင်းရွက် စိုက်ပျိုးနိုင်ရန်အတွက် ငွေသား ပံ့ပိုးမှု ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ငွေသား ရရှိသူများတွင် အမျိုးသမီးများက ၄၅% ခန့်ပါဝင်ပါသည်။

DPDO သည် မသန်စွမ်းသူ တစ်ထောင်လေးရာကျော် (၁၄၁၈) အတွက် ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုး အဖွဲ့ ၁၁ ဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းပေး နိုင်ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့၏ ကိုယ်စားလှယ် တစ်ဝက်ကျော်မှာ အမျိုးသမီးများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် အိမ်ထောင်စုပေါင်း ၅၃၂ သည် ငွေသားထောက်ပံ့မှု စုစုပေါင်း ဒေါ်လာ ၂၈၀၀၀ ကို ရရှိခဲ့ကြသည်။ ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုး အဖွဲ့များက စီမံ ခန့်ခွဲလျက်ရှိသည့် ချေးငွေ စုစုပေါင်း ပမာဏသည် ဒေါ်လာ ကိုးသောင်းကိုးထောင် (၉၉၀၀၀) ရှိလာပြီဖြစ်သည်။ မသန်စွမ်းသူ ပါဝင်သည့် အိမ်ထောင်စု ၁၅၇ ခု အတွက် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းငယ် ၅၅ ခုကို ကူညီ တည်ထောင်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ အဆိုပါ လုပ်ငန်းများတွင် မြေဩဇာ လုပ်ငန်း၊ တိရစ္ဆာန် အစာအရောင်းဆိုင်၊ ကုန်စုံဆိုင်နှင့် အခြား မိသားစု လုပ်ငန်းများ ပါဝင်သည်။ သက်တူရွယ်တူ အုပ်စုတူများ အချင်းချင်း သင်တန်းများပေးခြင်း၊ ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုး အဖွဲ့များအား မြန်မာ့ လယ်ယာ စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်း၊ စိုက်ပျိုးရေး တက္ကသိုလ်၊ သုတေသနဌာနနှင့် မြန်မာနိုင်ငံ ကုန်သည်ကြီးများနှင့် စက်မှုလက်မှု လုပ်ငန်းရှင်းများ အသင်းချုပ် စသည်တို့နှင့် အချိတ်အဆက်များ ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း စသည်တို့ကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ခဲ့သည်။ ကျေးရွာ ၄၆ ရွာအနက် ၃၄ ရွာရှိ စေတနာ့ ဝန်ထမ်းများသည် အမျိုးသမီးများ ဖြစ်ကြပါသည်။

ရပ်ရွာများသည် မသန်စွမ်းသူများနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး အသိပညာဗဟုသုတများ ပိုမို ရရှိခဲ့ကြပြီး မသန်စွမ်းသူများသည် မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်မှု ပိုလာကြပြီး စီမံကိန်းများကို အကောင်အထည် ဖော်ရာတွင် အရေးကြီးသည့် နေရာများမှ ပါဝင်လာကြသည်ဟု DPDO က တင်ပြ ခဲ့ပါသည်။ Help Age ၏ လူတိုင်းပါဝင်နိုင်သည့် နည်းလမ်းများသည် အင်အားနည်းသည့် ပြည်သူများအား ရပ်ရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများတွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ကူညီနိုင်ခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်း ဒေသရှိ တိုးတက်အောင်မြင်မှုများ အနှစ်ချုပ်

LIFT ၏ မိတ်ဖက် အဖွဲ့ ၁၁ ဖွဲ့က ၂၀၁၁ မှ ၂၀၁၄ ခုနှစ်အထိ သုံးနှစ်အတွင်း ဆောင်ရွက်သွားမည့် လုပ်ငန်းများ၏ ပမာဏသည် ၂၀၁၁ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်းတွင် ဒေါ်လာ ၂၁ သန်းကျော် (၂၁၉၀၀၀၀) အထိ ရောက်ရှိလာပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်း ဒေသရှိ လုပ်ငန်းများသည် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး (ရလဒ် ၁) နှင့် ရေရရှိရေး တိုးတက်စေရန် ဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်းများကို အဓိက ပံ့ပိုးပေးခဲ့သည်။ ရေရရှိရေး လုပ်ငန်းများကို အစီအစဉ်များ (ရလဒ် ၄)ဖြင့် ခန်းခြောက်နေသည့် ကန်များ ပြုပြင် ဆယ်ယူခြင်း လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး ကဏ္ဍတွင် စပါးနှင့် အခြား အမြတ်ရစေမည့် သီးနှံများ အထွက်တိုးစေရန်နှင့် သီးနှံများကို ဈေးကောင်းနှင့် ရောင်းချနိုင်စေရန် တောင်သူများကို ကူညီနိုင်ခဲ့ပါသည်။

LIFT ၏ ရန်ပုံငွေဖြင့် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော လုပ်ငန်းများသည် အိမ်ထောင်စုများ အသုံးပြုရန် ရေရရှိရေး လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခဲ့သော် စိုက်ပျိုးရေးရရှိရေးအတွက် အနည်းငယ်သာ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် LIFT သည် နည်းစနစ်ပိုင်းဆိုင်ရာ လေ့လာသုံးသပ်မည့် အဖွဲ့တစ်ခုအား ရန်ပုံငွေ ပံ့ပိုးခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံတော် အစိုးရသည် ၎င်း၏ မြစ်ရေတင်စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုကို လေ့လာသုံးသပ်မှု ပြုလုပ်လျက်ရှိသည်။ အဆိုပါ နည်းစနစ်ပိုင်းဆိုင်ရာ လေ့လာရေးအဖွဲ့၏ နည်းလမ်းများနှင့် အကြံပြုချက်များကို အစိုးရက လက်ခံခဲ့သည်။ မြစ်ရေတင် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများသည် လယ်ဧက အနည်းငယ်တွင် လုပ်ကိုင်နေသည့် လယ်သမားများအတွက် စိုက်ပျိုးရေးရရှိစေရန် ရည်ရွယ် ထားပါသည်။ LIFT သည် မြစ်ရေတင် စီမံကိန်း နောက်ဆက်တွဲ လေ့လာမှုများ ထပ်မံပြုလုပ်သွားရန် စီစဉ်ထားပါသည်။

ဧရာဝတီမြစ်နှင့် ဝေးသည့် ကျေးရွာများအတွက် ရေရှားပါးသည့် ပြဿနာကို ဖြေရှင်းပေးနိုင်ရန်အတွက် ဆည်အသေးစားများ တည်ဆောက်ပေးပြီး ဖြေရှင်းပေးရန်မှာ အရေးကြီးသည့် လုပ်ငန်းများဖြစ်သည်။ ထိုဆည်များသည် မိုးရာသီတွင် မိုးရေများကို စုဆောင်းပေးထားနိုင်ပြီး ရာသီဥတုကို လည်း သမ မျှတစေနိုင်ပါသည်။ ရေကို သိုလှောင်ထားနိုင်ခြင်းကြောင့် မိုးသီးနှံ တစ်မျိုးတည်းကို သာမက သီးထပ်ပါ စိုက်ပျိုးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ စက်ယန္တရားများကို အသုံးပြုကာ Cash-for-Work အစီအစဉ်များဖြင့် ဆည်များကို တည်ဆောက်နိုင်မည်ဖြစ်ပြီး မြေယာမပိုင်သည့် ဒေသခံများအတွက်ပါ ရေ အသုံးပြုနိုင်ရန် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ လာမည့်နှစ်များတွင် LIFT ၏ ရန်ပုံငွေဖြင့် ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းများအတွက် အလားအလာကောင်းများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် LIFT သည် မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်းဒေသတွင် အိမ်သုံးရေ သာမက စိုက်ပျိုးရေး ရရှိရေးကိုပါ တိုးတက်ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် နည်းလမ်းများကို လေ့လာဖော်ထုတ်သွားရန် စီစဉ်ထားပါသည်။

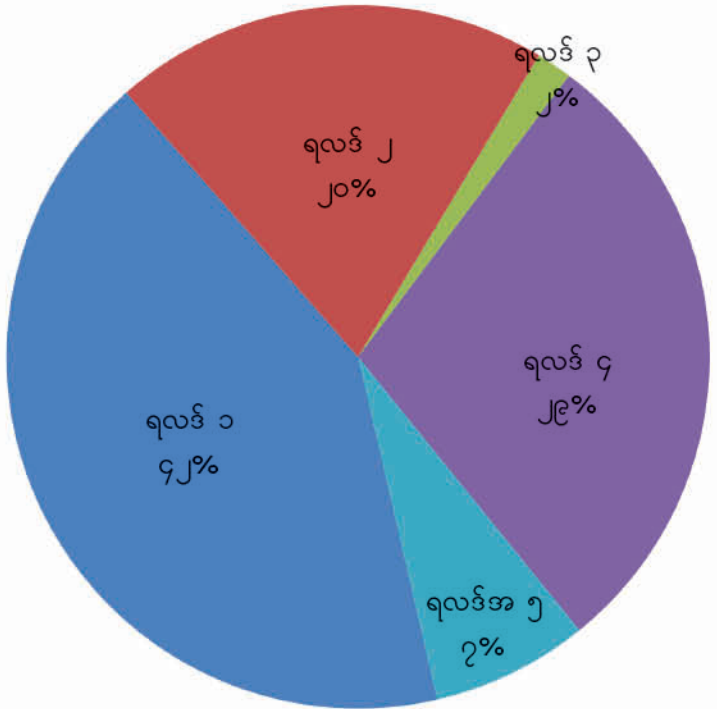
ဒေသအခြေခံဖွံ့ဖြိုးရေး

ကချင်၊ ကယား၊ ကရင်၊ ချင်းနှင့် ရှမ်းပြည်နယ်များတွင် နေထိုင်လျက်ရှိသည့် ခန့်မှန်းခြေ လူဦးရေ စုစုပေါင်း ၂.၆ သန်းသည် တောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးသည် လူဦးရေ အများစုအတွက် အဓိက ဝင်ငွေရသည့် လုပ်ငန်းဖြစ်ပြီး အိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း၏ ၆၁% က လုပ်ကိုင်ကြသည်။ သို့သော် လူဦးရေ၏ လေးပုံတစ်ပုံ (၂၆%) သည် မြေယာမပိုင်ဆိုင်သူများ ဖြစ်ကြပါသည်။ အိမ်ထောင်စု ၁၉% ၏ အဓိက ဝင်ငွေကို လယ်ယာလုပ်ငန်းတွင် နေ့စား ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ခြင်းမှ ရရှိသည်။ လယ်ယာမဟုတ်သည့် အခြားလုပ်ငန်းမှ ဝင်ငွေရသူ ၁၀% ခန့်ရှိသည်။^{၃၉}

လူဦးရေ တိုးတက်လာသည်နှင့်အမျှ တောင်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းသည် မြေအရည်အသွေးကို ကျဆင်းစေခဲ့ပြီး သီးနှံ အထွက်နှုန်းလည်း ကျဆင်းလာခဲ့သည်။ လယ်သမားများသည် မိသားစု ဝမ်းစာ ဖူလုံရေးအတွက် တောင်ပေါ်တွင် သစ်ပင်များကိုရှင်းလင်းပြီး စပါးစိုက်ပျိုးကြသည်။ စပါးချိန်ပြီးဆုံးသွားသည့်အခါပြောင်းနှင့် အာလူးစသည့် အခြားသီးနှံများကို စိုက်ပျိုးကြသည်။ မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းသည်လည်း အရေးကြီးသည့် လုပ်ငန်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ ဈေးကွက်တင်ပို့ရောင်းချနိုင်ခြင်းနှင့် ချေးငွေရရှိနိုင်ခြင်း စသည့် အခက်အခဲများကြောင့် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းကို အရေးပေါ်အချိန်တွင် ငွေပေါ်စေရန် ရည်ရွယ်ပြီး လုပ်ကိုင်ကြသည်။

တောင်ယာလုပ်ငန်းအတွက် အသုံးပြုနိုင်ရန် မြေရှင်းရာတွင် သစ်ပင် အမြောက်အမြားကို ခုတ်လှဲကြရသည်။ ထို့ကြောင့် သစ်တောပြုန်းတီးမှုများကို ပိုမို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ လယ်သမားများသည် မတ်စောက်သည့် တောင်စောင်းများပေါ်တွင် သီးနှံများကို စိုက်ပျိုးကြသောကြောင့် မြေဆီလွှာများ ပိုမို ပြုန်းတီးစေသည့်အပြင် မြေဆီလွှာအရည်အသွေးကိုလည်း ကျဆင်းစေပါသည်။ ရှမ်းပြည်နယ်တွင် လယ်သမားများသည် စပ်မျိုး ပြောင်းဖူးများကို တစ်ခုတည်းသော သီးနှံအဖြစ် စိုက်ပျိုးကြသည်။ ထို့အချက်ကလည်း မြေဆီလွှာများ ပိုမို ပြုန်းတီးစေသည့်အပြင် မြေဆီလွှာအရည်အသွေးကိုလည်း ကျဆင်းစေပါသည်။ ထို့အပြင် ပိုးသတ်ဆေးများကို အသုံးပြုခြင်းကလည်း ကျန်းမာရေးအတွက် အန္တရာယ်ရှိနိုင်ပါသည်။

တောင်တန်းဒေသများတွင် မျှော်မှန်းရလဒ်အလိုက် ဘဏ္ဍာငွေသုံးစွဲမှု အခြေအနေ

တောင်တန်းဒေသများတွင် နေထိုင်သော အိမ်ထောင်စုများတွင် မိသားစုဝင် အရေအတွက် မြင့်မားသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ အိမ်ထောင်စု တစ်စုတွင် မိသားစုဝင် ငါးဦးအထက် ပါဝင်ဖွဲ့စည်းထားသည်ကို တွေ့ရပြီး လူဦးရေ၏ ၃၆% သည် အသက် ၁၅ နှစ်အောက် ကလေးများ ဖြစ်ကြသည်။^{၄၀} တိုင်းရင်းသားလူဦးရေအများစုသည် အဆိုပါဒေသများတွင် နေထိုင်လျက်ရှိပြီး ဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေသည့် လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခများသည်လည်း အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများအတွက် အဓိက စိန်ခေါ်မှု များ ဖြစ်လျက်ရှိကြသည်။

တောင်တန်းဒေသတွင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော LIFT ၏ လုပ်ငန်းများ

LIFT သည် ကချင်ပြည်နယ်၊ ချင်းပြည်နယ်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်တို့တွင် လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ တိုးတက်သည့် နည်းစနစ်အသစ်များကို လယ်သမားများအား သင်ကြားပေးခြင်းဖြင့် သီးနှံအထွက်တိုးစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၄ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်းအထိ ဆောင်ရွက်ရန် ဒေါ်လာ တစ်ဆယ့်လေးသန်းကျော် (၁၄၃၀၀၀) တန်ဖိုးရှိသည့် သုံးနှစ် စီမံကိန်း လုပ်ငန်းများ ခုနစ်ခု ကို ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားကြရန် LIFT နှင့် မိတ်ဖက် အဖွဲ့များသည် ၂၀၁၁ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်းတွင် သဘောတူညီခဲ့ကြသည်။ ရန်ပုံငွေ အများစုကို လယ်ယာထွက်ကုန်လုပ်ငန်းများ (ရလဒ် ၁) တိုးတက်စေရန် အသုံးပြု သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ်အတွက် တောင်တန်းဒေသရှိ မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများသည် စာချုပ်ချုပ်ဆိုထားသည့် စုစုပေါင်း အသုံးစရိတ်၏ ၁၂% သို့မဟုတ် ဒေါ်လာ တစ်သန်းရှစ်သိန်းကျော် (၁၈၀၀၀၀)ကို သုံးစွဲနိုင်ခဲ့သည်။ အသုံးစရိတ်များ နည်းပါးခဲ့ခြင်းသည် ကချင်ပြည်နယ်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်တွင် ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသည့် လက်နက်ကိုင်ပဋိပက္ခများကြောင့် SwissAid နှင့် CESVI တို့၏ စီမံကိန်း လုပ်ငန်းများတွင် နှောင့်နှေးကြန့်ကြာမှုများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ရသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

ရလဒ် ၁။ တိုးတက်လာသည့် ထုတ်လုပ်မှု စရိတ်နှင့် ခြိတ်သိမ်းချိန်လွန် နည်းပညာများ၊ သွင်းအားစုများ ဝိုင်ရစ်ရရှိလာနိုင်ခြင်းနှင့် ချေးကွက်သို့ ဝိုင်ရစ် လက်လှမ်းမီနိုင်ခြင်း စသည့်တို့မှ တစ်ဆင့် လယ်ယာစိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဝင်-ငွေများ တိုးတက်ခြင်း။

စိုက်ပျိုးရေး တိုးချဲ့လုပ်ငန်းများ

မိတ်ဖက်အဖွဲ့များ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ဗျူဟာ

တောင်တန်းဒေသရှိ LIFT ၏ မိတ်ဖက်အဖွဲ့များ (Metta ၊ GRET၊ Mercy Corps၊ Swiss Aid နှင့် CESVI) သည် လယ်သမားအား ပိုမို ကောင်းမွန်သည့် စိုက်နည်းစနစ်များနှင့် ပိုမို သင့်လျော်သည့် ထွန်ယက်သည့် ကိရိယာများကို လေ့ကျင့် သင်ကြားပေးနိုင်ရန် တောင်သူကျောင်းများကို ထူထောင်နိုင်ခဲ့ကြသည်။ မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းအားလုံးသည် အစိုးရ၏ စိုက်ပျိုးရေးတိုးချဲ့လုပ်ငန်းနှင့် နီးကပ်မှု ရှိစွာ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြသည်။ သင်တန်းများသည် စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်များ ကိုသာမက မြေဆီလွှာနှင့် ရေ ထိန်းသိမ်းရေး၊ သီးနှံဖျက်ပိုး နှင့် သီးနှံရောဂါများ၊ ပေါင်းမြက် ထိန်းချုပ်ရေး စသည့် သင်ခန်းစာများ ကိုလည်း သင်ကြားပေးနိုင်ခဲ့သည်။

လနေအထိရရှိခဲ့သည့် တိုးတက်အောင်မြင်မှုများ

၂၀၁၁ ခုနှစ် တွင် စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်သစ်များကို သင်ယူနိုင်ခဲ့ကြသောကြောင့် စပါး အထွက်နှုန်းသည် တစ်ဧကလျှင် ၁၈-၂၀ တင်းမှ ၂၅-၃၀ တင်းအထိ တိုးတက် ထုတ်လုပ်လာနိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ရှမ်းပြည်နယ်နှင့် ကချင်ပြည်နယ်များတွင် လယ်သမားများသည် ဆားရေစိမ့်သည့်နည်းဖြင့် မျိုးများကို ရွေးချယ်စိုက်ပျိုးလာခဲ့ကြသည်။ အချို့လယ်သမားများသည် အတန်းလိုက် အစေ့ချစိုက်သည့်နည်းလမ်း (အစေ့ချသည့် ကိရိယာ သုံး၍ ဖြစ်စေ၊ မသုံးဘဲနှင့်ဖြစ်စေ) ကို ကျင့်သုံးစိုက်ပျိုးနိုင်ခဲ့ကြသည်။ လယ်သမားများသည် ယခင်က တစ်ဧကအတွက် မျိုးစပါး ၂. ၅ တင်း အသုံးပြုခဲ့သော်လည်း ယခုအခါ တစ်တင်းသာလျှင် အသုံးပြုရန် လိုအပ်ကြောင်း ပြောပြကြပါသည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် Metta သည် တောင်သူကျောင်း ၈၀ ကို ထူထောင်ပေးခဲ့ပြီး သင်တန်းသားများကို ဒေသမျိုးစပါး အမျိုးမျိုး၊ အစေ့ချသည့် ကိရိယာ အမျိုးမျိုး (တွဲထားသည့် ပုံစံနှင့် သီးခြားစီ ပုံစံများ အပါအဝင်)၊ ပေါင်းရှင်း ကိရိယာ အမျိုးမျိုးနှင့် အတန်းလိုက် စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် ပေါင်းရှင်းခြင်းစသည့် စမ်းသပ်စိုက်ကွက်များတွင် အသုံးပြုနိုင်မည့် ထွန်ခြစ်များကို ပေးအပ်ခဲ့သည်။ ရှမ်းပြည်နယ်ရှိ

၄၀ LIFT Baseline Survey report, 2011

သင်တန်းသားများ အကြားတွင် နည်းစနစ်အသစ်များကို ပြန်လည်အသုံးပြုမှု နှုန်းသည် မြင့်မားကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ သို့သော် ကချင်ပြည်နယ်တွင် သင်တန်းသား ၄၈၈ ဦးအနက် ၂၇၈ ဦးကသာ နည်းစနစ် အသစ်များကို ၎င်းတို့၏ လယ်များတွင် ပြန်လည် အသုံးပြုနိုင်ခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

Swiss Aid သည် ကချင်ပြည်နယ်တွင် လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခများ ဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေသော်လည်း လျာထားသည့် စီမံကိန်းရွာ ၅၄ ရွာအနက် ၅၃ ရွာတွင် လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ သင်တန်းများသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး၊ နှစ်ရှည်ပင်များ စိုက်ပျိုးရေး၊ ကွန်ပေါင်း မြေဩဇာပြုလုပ်နည်း၊ အော်ဂဲနစ် မြေဩဇာနှင့် ပိုးသတ်ဆေး ပြုလုပ်နည်းနှင့် စီးပွားရေး စီမံခန့်ခွဲမှု စသည့် သင်ခန်းစာများကို ပို့ချသင်ကြားပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ နောက်ဆက်တွဲ ပြုလုပ်ပေးရန်ရှိသည့် အကူအညီများမှာ လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခများကြောင့် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အခက်အခဲများနှင့် ကြုံနေရပါသည်။ မြေဩဇာ၊ မျိုးစေ့၊ လက်ယာသုံး ကိရိယာ၊ ပိုးသတ်ဆေးနှင့် ကွန်ပေါင်း မြေဩဇာပြုလုပ်ရန် လိုအပ်သည့် ပစ္စည်းများ ဝယ်ယူနိုင်ရန် လယ်ဧက အနည်းငယ်သာ ပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်သမား ၂၉၉ ဦးအာ ဒေါ်လာ ၁၀၀ စီ ပေးအပ်ခဲ့သည်။

ချင်းပြည်နယ်တွင် Mercy Corps ၏ မိတ်ဖက်အဖွဲ့ဖြစ်သည့် အရုဏ်ဦး ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့သည် သင်တန်းသား ၄၀၀ ကျော်ပါဝင်သည့် တောင်သူကျောင်း ၁၆ ကျောင်းကို ထူထောင်နိုင်ခဲ့သည်။ GRET သည် ကျေးရွာများတွင် ပံ့ပိုးကူညီမည့်သူ ၅၆ ဦးနှင့် လယ်သမား တစ်ထောင်ကျော် (၁၀၄၂) အား ကုန်ကျစရိတ်သက်သာစေမည့် စိုက်နည်းစနစ်များကို သင်ကြားပေးခဲ့ပြီး ပံ့ပိုးကူညီသူများကို သရုပ်ပြစိုက်ခင်းများ ထူထောင်နိုင်ရန် အားပေးကူညီနိုင်ခဲ့သည်။ CESVI သည် မြန်မာ့ လယ်ယာ စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းနှင့် ပူးပေါင်းကာ ငါးရက်ကြာမြင့်သည့် ပိုးမွှားနှိမ်နင်းရေး သင်တန်းကို မြို့နယ်နှစ်ခုတွင် သင်တန်းသား ၈၀ အတွက် ဖွင့်လှစ်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ သင်တန်းသားများသည် အစိုးရဌာနမှ ပေးအပ်သည့် သင်တန်းဆင်း လက်မှတ်များကို ရရှိခဲ့ကြပြီး ပိုးသတ်ဆေးများကို တရားဝင် အသုံးပြုခွင့်ရရှိလာခဲ့ကြသည်။

တောင်တန်းဒေသတွင် လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နေသည့် LIFT မိတ်ဖက်အဖွဲ့များအားလုံးသည် စီမံကိန်းများတွင် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်နိုင်စေရန် ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသော်လည်း အမျိုးသမီးများ ပါဝင်မှုမှာ တစ်နေရာနှင့် တစ်နေရာ ကွဲပြားမှု များ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။ လယ်သမားအဖွဲ့ ၅၆ ဖွဲ့အား အမျိုးသား အမျိုးသမီး ဆိုင်ရာ သင်တန်း (Gender) များကို ပို့ချပေးနိုင်ခဲ့ခြင်းကြောင့် ချင်းပြည်နယ်တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့သော လယ်သမားအဖွဲ့များတွင် အမျိုးသမီးပါဝင်မှုသည် ၃၀% အထိ ရှိခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတို့၏ တောင်သူကျောင်းများတွင် စီမံအုပ်ချုပ်ရေးရာ ကဏ္ဍတွင် ပါဝင်သည့် အမျိုးသမီးဦးရေသည် ၂၆ - ၃၂% အထိ ရှိသည်ဟု Metta က တင်ပြထားပါသည်။ CESVI ၏ တောင်သူကျောင်းများတွင်မူ အမျိုးသမီးပါဝင်မှုသည် ၃၃% ဖြစ်ပြီး Swiss Aid ၏ စီမံကိန်းများတွင် ၃၆% အသီးသီး ရှိကြကြောင်းသိရပါသည်။ သို့သော် ချင်းပြည်နယ်တွင် အမျိုးသမီးများသည် အမျိုးသားထက် ပိုမိုပြီး လယ်ယာလုပ်ငန်းခွင်တွင် လုပ်ကိုင်လျက်ရှိကြသော်လည်း အဆိုပါ ဒေသတွင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော Mercy Corps/ အရုဏ်ဦး ၏ တောင်သူကျောင်းများတွင် အမျိုးသမီး ပါဝင်မှုသည် ၁၆% သာရှိကြောင်းသိရသည်။

အချို့သော လုပ်ငန်းများတွင် ပြဿနာ အနည်းငယ် ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါသည်။ ကချင်ပြည်နယ်တွင် Metta က ပေးအပ်သည့် လယ်ယာသုံး ကိရိယာများဖြစ်သော အစေ့ချ ကိရိယာနှင့် ပေါင်းရှင်း ကိရိယာများသည် မတ်စောက်သော မြေပြင်အနေအထားနှင့် သင့်လျော်မှုမရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ရန်ပုံငွေ စီမံခန့်ခွဲမှုရုံး၏ ကချင်ပြည်နယ်ရှိ Metta ၏ စီမံကိန်းများသို့ သွားရောက်ခဲ့သည့် ခရီးစဉ်များအတွင်း လေ့လာတွေ့ရှိမှုအရ တောင်သူကျောင်းများတွင် သင်ကြားပေးသည့် နည်းစနစ်များအနက် အချို့သည် ဒေသနှင့် ကိုက်ညီမှု မရှိကြောင်း သိရပါသည်။ Metta သည် တောင်သူကျောင်းများတွင် ပေးအပ်သည့် လယ်ယာသုံး ကိရိယာများကို ဒေသနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိစေရန် ပြန်လည် ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ရပါသည်။ ထိုပြဿနာသည် ကချင်ပြည်နယ် မြောက်ပိုင်းတွင် အဓိက ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်။ သင်တန်းဆရာများသည် ရှမ်းပြည်နယ်တွင် သင်တန်းတက်ထားကြသူများဖြစ်ပြီး ရှမ်းပြည်နယ်နှင့် ကချင်ပြည်နယ်သည် သဘာဝ အနေအထားနှင့် လယ်သမားများ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများ ခြားနားမှု ရှိခြင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

အတိုးနှုန်း နည်းပါးသည့် စိုက်ခင်းစိုက် ချေးငွေ ပေးအပ်ခြင်း

အခြားဒေသများကဲ့သို့ပင် မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်းရှိ လယ်ဧကအနည်းငယ်သာ ပိုင်ဆိုင်ကြသည့် လယ်သမားများနှင့် မြေယာ လုံးဝ မပိုင်ဆိုင်ကြသည့် လယ်သမားများသည် အတိုးနှုန်းသက်သာသည့် စိုက်စရိတ်ချေးငွေများ မရနိုင်ကြပါ။ LIFT ၏ အခြေခံ လေ့လာမှု စစ်တမ်းအရ လွန်ခဲ့သည့် တစ်နှစ်အတွင်း အိမ်ထောင်စု စုစုပေါင်း၏ ၇၇% သည် ငွေချေးခဲ့ကြရပြီး ယင်းတို့အနက် ၁၈% ကသာ အတိုးနှုန်းနည်းသည့် ချေးငွေများကို ရရှိနိုင်ကြသည်။

မိတ်ဖက်အဖွဲ့များ၏ လူ့ဝန်ဆောင်ရွက်မှု ဗျူဟာ

LIFT သည် ကချင်ပြည်နယ်၊ ချင်းပြည်နယ်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်များတွင် အသေးစား ငွေစု ငွေချေး စီမံကိန်း လုပ်ငန်း နှစ်ခုကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် ရန်ပုံငွေ ပံ့ပိုးပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ UNDP/Pact သည် ကျေးရွာပေါင်း ၄၁၅ တွင် အိမ်ထောင်စုပေါင်း ခုနစ်ထောင်ကျော် (၇၆၅၅) အတွက် မေလ ၂၀၁၄ ခုနှစ်အထိ ငွေချေးပေးသွားရန် စီစဉ်ထားပါသည်။ တောင်တန်းဒေသတွင် ချေးငွေ ထုတ်ပေးနိုင်မှုကို အောက်ပါအတိုင်း အနှစ်ချုပ် တင်ပြထားပါသည်။

ပြည်နယ်	လျာထားသည့် ကျေးရွာ အရေအတွက်	လျာထားသည့် အိမ်ထောင်စု အရေအတွက်
ချင်း	၂၀	၆၆၀
ကချင်	၆၀	၂၀၀၀
ရှမ်း	၃၅၅	၅၆၆၅
စုစုပေါင်း	၄၃၅	၈၃၂၅

၂၀၁၁ ခုနှစ် နှောင်းပိုင်းတွင် UNDP/Pact သည်ရှမ်းပြည်နယ်တွင် အသေးစား ငွေစု ငွေချေး စီမံကိန်း လုပ်ငန်း အသစ် သုံးခုကို စတင်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော် နှစ်ကုန်ပိုင်း အထိ ချေးငွေများ ထုတ်ပေးနိုင်ခြင်း မရှိခဲ့ပါ။ ကချင်ပြည်နယ်တွင် လုပ်ငန်း နှစ်ခုကို စတင်ရန် စီစဉ်ထားသော်လည်း မတည်ငြိမ်သည့် ဒေသ အခြေအနေကြောင့် ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ဆောင်ရွက်ရန် ရွှေ့ဆိုင်းခဲ့ပါသည်။ ချင်းပြည်နယ်တွင် စတင်မည့် GRET ၏ စီမံကိန်းကိုလည်း အလားတူပင် ရွှေ့ဆိုင်းခဲ့ပါသည်။

မွေးမြူရေး လူ့ဝန်ဆောင်

မိတ်ဖက်အဖွဲ့များ၏ လူ့ဝန်ဆောင်ရွက်မှု ဗျူဟာ

LIFT ၏ မိတ်ဖက်အဖွဲ့များ (Swiss Aid, GRET, CESVI) သည် တိရစ္ဆာန် မွေးမြူရေး သင်တန်းများကို ပို့ချနိုင်ခဲ့ပါသည်။ စီမံကိန်း အများစုသည် ဒေသခံများအား မွေးမြူရန် တိရစ္ဆာန်များ မပေးမီတွင် တိရစ္ဆာန်များ ကို ထားနိုင်မည့် ခြံများ ဆောက်လုပ်ရန် ငွေကြေး ပံ့ပိုးပေးအပ်ခဲ့သည်။ လယ်သမား အဖွဲ့များသည် သဘောတူညီထားသည့် အတိုင်း (တိရစ္ဆာန် အကောင်ပေါက်၊ ငွေသား သို့မဟုတ် စပါးစသည်ဖြင့်) ပုံသဏ္ဍာန် တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ပေးချေပြီးပါက တိရစ္ဆာန်များကို ကိုယ်ပိုင်အဖြစ်ရရှိနိုင်ကြသည်။ အချို့စီမံကိန်းများသည် အဖွဲ့ဝင်များအားလုံး တိရစ္ဆာန်များကို ရရှိပြီးပါက အဆုံးသတ်ရန် စီစဉ်ထားသော်လည်း အချို့ စီမံကိန်းများသည် အဖွဲ့ဝင်အသစ်များကို ထပ်မံ လက်ခံခြင်းဖြင့် ကြာရှည် ဆောင်ရွက်သွားရန် စီစဉ်ထားပါသည်။

သနေ အထိရရှိခဲ့သည့် တိုးတက် အောင်မြင်မှုများ

Swiss Aid သည် ရှမ်းပြည်နယ် အရှေ့ပိုင်းတွင် ကျွဲဘဏ်နှင့် ကချင်ပြည်နယ်တွင် ကျွဲနွားဘဏ်များကို လှည့်ပတ် ရန်ပုံငွေ အစီအစဉ်တစ်ခုအဖြစ် ထူထောင်ပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ကျွဲမွေးမြူသူများသည် ကျွဲအကောင်ပေါက်၊ ငွေသား သို့မဟုတ် စပါး စသည့် ပုံစံ တစ်မျိုးမျိုးဖြင့် ပြန်လည်ပေးဆပ်ခြင်းဖြင့် ကျွဲများကို အပိုင်ရရှိနိုင်ကြသည်။ ကျွဲဘဏ် ခြောက်ခု တွင် အဖွဲ့ဝင်များသည် ကော်မတီအား ငွေသားဖြင့် စတင် ပေးချေနေကြပြီဖြစ်သည်။ SwissAid သည် အိမ်ထောင်စု ၁၂၈ စုဖြင့် အတူတကွ ဖွဲ့စည်းထားသည့် ဝက်ဘဏ် ၁၀ ခုကို တည်ထောင်နိုင်ခဲ့ပြီး ဝက်များကို ဖြန့်ဖြူးပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ CESVI သည် ရှင်သန်မှု နှုန်းကောင်းသည့် မျိုးကောင်းသည့် ဝက်များကို ဖြန့်ဖြူးပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ လယ်ယာစိုက်ပျိုးချိန်တွင် ကျွဲငှားရမ်း လုပ်ကိုင်နေရသော ဆင်းရဲသည့် အိမ်ထောင်စုများအတွက်လည်း ကျွဲများကိုပေးအပ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ GRET သည် နွားနှင့် ဆိတ်ကောင်ရေ ၂၀၀ ကျော်ကို အိမ်ထောင်စုပေါင်း ၉၄၄ စုကို ပေးအပ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ဝက်ဘဏ်များသည် အခြေအနေကောင်းပြီး ဝက်များကို ကာကွယ်ဆေးများ ထိုးပေးနိုင်ခဲ့ခြင်းကြောင့် ဝက်သေဆုံးနှုန်း ကျဆင်းစေခဲ့သည်။

နွားနှင့်ဆိတ်များ၏ ပေါက်ဖွားချိန်သည် ကြာရှည်သောကြောင့် အကျိုးရလဒ်နှင့် စပ်လျဉ်းပြီး အချက်အလက်များ မရရှိနိုင်သေးပါ။ ရန်ပုံငွေ စီမံခန့်ခွဲမှုရုံး၏ စိစစ် ကြီးကြပ်ရေး ခရီးစဉ်များအရ တိရစ္ဆာန်များ၏ ရှင်သန်မှုနှုန်းသည် ၂၀၁၁ နှစ်ကုန်ပိုင်းအထိ ကျေနပ်ဖွယ်ရာ ကောင်းပါသည်။ ကျွဲဘဏ်များတွင် ပါဝင်သည့် အိမ်ထောင်စုများသည် ကျွဲအကောင်ပေါက်ဖြင့် ကျွဲတန်ဖိုးကို ပြန်လည်ပေးချေစေမည်ဆိုပါက ထိုစနစ်က အချိန်ကြာမြင့်ပါသည်။ သို့သော် စပါး၊ ဆန်သို့မဟုတ် ငွေသားဖြင့် ပေးချေစေမည်ဆိုပါက

အလျင်အမြင် ပေးချေနိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ကျွဲတစ်ကောင် ရှိခြင်းက လယ်သမား အိမ်ထောင်စုများအတွက် ငွေပိုမို စုဆောင်းမိစေပြီး လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးတွင် လိုအပ်သည့် အခြားသော သွင်းအားစုများကို ပိုမို ဝယ်ယူလာနိုင်ပြီး အထွက်နှုန်းကို တိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေပါသည်။

ရလဒ် ၂။ ဦးတည်ထားသည့် အိမ်ထောင်စုများအတွက် လယ်ယာလုပ်ငန်းမဟုတ်သည့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများတွင် ပံ့ပိုးပေးခြင်းနှင့် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများအတွက် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှု သင်တန်းများ ပေးခြင်း။

ဝင်ငွေရရှိရေး လုပ်ငန်းများနှင့် ချေးငွေရရှိရေး ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း

လယ်ယာလုပ်ငန်းမဟုတ်သည့် ဝင်ငွေရရှိရေး ဆောင်ရွက်မှုများသည် ကျွမ်းကျင်မှုဆိုင်ရာ သင်တန်းများ သင်ကြားပေးသည့် လုပ်ငန်းများ အပေါ်တွင် အခြေခံထားပါသည်။ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းငယ်များကို စတင်ရန် မြေနှင့် မွေးမြူထားသည့် တိရစ္ဆာန်များ ရှိထားရန် မလိုအပ်ပါ။ ဝင်ငွေရရှိရေး လုပ်ငန်းများသည် နေ့စား အလုပ်သမားများနှင့် မြေယာ မပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေခဲ့ပါသည်။

ဖိတ်ခေါ်များ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ဗျူဟာ

ရှမ်းပြည်နယ်တွင် CESVI၊ MCS နှင့် SwissAid တို့သည် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသည့် အိမ်ထောင်စုများအတွက် ကျွမ်းကျင်မှု သင်တန်းများကို ပို့ချပေးနိုင်ခဲ့ကြသည်။ ထို့နောက် နောက်ဆက်တွဲ ပံ့ပိုးမှုများကိုလည်း ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ SwissAid သည် ရွာသားများကို အသေးစား စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ စတင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ငွေကြေး ထောက်ပံ့မှုများ ပေးအပ်ခဲ့သည်။ CESVI သည် တိရစ္ဆာန် ကျန်းမာရေး လုပ်သားများနှင့် စက်ပြင်လုပ်သားများအား လုပ်ငန်းစတင် ထူထောင်နိုင်ရန် လိုအပ်သည့် ပစ္စည်း ကိရိယာများကို ထောက်ပံ့ ပေးအပ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထို့အတူ MCS သည် အသေးစား လှည့်ပတ် ရန်ပုံငွေ အဖွဲ့များအား ကျေးရွာ စီမံအုပ်ချုပ်မှု ကော်မတီများမှ တစ်ဆင့် ငွေကြေး ပံ့ပိုးပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။

သန့်အေးအိမ်ခြံမြေတိုးတက်အောင်မြင်မှုများ

ချင်းပြည်နယ်တွင် GRET နှင့် Mercy Corps တို့သည် မွေးမြူရေး လုပ်ငန်း၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက် စိုက်ပျိုးခြင်း၊ အစားအစာ ပြုပြင်ထုပ်ပိုးခြင်း၊ စက်ချုပ်နှင့် လက်မှုပစ္စည်း ပြုလုပ်ခြင်း ဆိုင်ရာ သင်တန်းများကို ပို့ချပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ရလဒ် ၁ တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့် အတိုင်း ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် အသေးစား ငွေစု ငွေချေး အစီအစဉ်များကို စတင်နိုင်ရန် စီစဉ်ခဲ့သော်လည်း နယ်မြေ လုံခြုံရေး အခြေအနေများကြောင့် ရွှေ့ဆိုင်းထားပါသည်။

ရှမ်းပြည်နယ်တွင် CESVI သည် အစားအစာ ပြုပြင်ထုပ်ပိုးခြင်း၊ တာရှည်ခံအောင် ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ စက်ချုပ်နှင့် ဆံပင်ညှပ်စသည့် လုပ်ငန်းခွင်ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှု သင်တန်းများကို ပို့ချနိုင်ခဲ့ပါသည်။ CESVI သည် လှည့်ပတ်ရန်ပုံငွေ စုဆောင်းသည့် အဖွဲ့ပေါင်း ၂၀ ခန့်ကို ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့ပြီး အမျိုးသမီး ၃၀၀ ပါဝင်လျက် လည်ပတ်လျက်ရှိပါသည်။ CESVI သည် ၎င်း၏ စီမံကိန်းများတွင် အမျိုးသမီးပါဝင်မှုနှုန်းသည် ၈၀% ဖြစ်သည်ဟု တင်ပြခဲ့ပါသည်။ Myanmar Ceramics Services (MCS) သည် အိုးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူ ၄၆ ဦးအား ရေစစ် စဉ်းစမ်းအိုးများ ပြုလုပ်နိုင်ရန်သင်ကြားပေးနိုင်ခဲ့ပြီး အိမ်ထောင်စု ၃၂၀ အတွက် လှည့်ပတ် ရန်ပုံငွေကို ထူထောင်ပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။

သင်တန်းများကို တက်ရောက်လိုသူများပြားကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။ သို့သော် သင်တန်းများတွင် အချိန်ပေးရခြင်း၊ သင်တန်းပြုလုပ်သည့် နေရာသို့ သွားလာရန် အခက်အခဲရှိခြင်း စသည်တို့ကြောင့် ဦးတည်အုပ်စုဖြစ်သည့် အင်အားနည်းပါးသူများနှင့် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်မှုနှုန်းထားသည် အကန့်အသတ်ရှိကြောင်း သိရသည်။ ထို့အပြင် ရွာတစ်ရွာအတွင်း အမျိုးအစား တူညီသော သင်တန်းများကို အများအပြား ပြုလုပ်လျက်ရှိကြောင်း တွေ့ရှိပါသည်။ ရည်ရွယ်ချက်ကောင်းမွန်သော်လည်း ပါဝင်သူ အများစုသည် ယှဉ်ပြိုင်စွမ်းအား နည်းပါးသောကြောင့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများကို မတည်ထောင်နိုင်ခဲ့ကြပေ။

ရလဒ် ၃။ ဒေသခံများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု လုပ်ငန်းများကို ကာကွယ်ပေးရာတွင် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် ရေရှည်တည်တံ့သော သဘာဝ အရင်းအမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပြန်လည် ကောင်းမွန်စေရန် ထိန်းသိမ်းဆောင်ရွက်ခြင်း။

မြေဆီလွှာနှင့် ရေထိန်းသိမ်းခြင်း

ချင်းပြည်နယ် မြောက်ပိုင်းနှင့် ရှမ်းပြည်နယ်များရှိ တောင်တန်းများသည် သစ်ထုတ်လုပ်ခြင်းကြောင့် သစ်တောဖုံးလွှမ်းမှု ဧရိယာ လျော့နည်းကျဆင်းလျက်ရှိသည်။ ထို့အပြင် မြေမျက်နှာပြင်သည် ရေကို ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ခြင်း မရှိသည့်အတွက် မြေဆီလွှာ ပြုန်းတီးမှုများ ပိုမို ဖြစ်ပွားလျက်ရှိသည်။ LIFT သည် လှေခါးထစ်စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းနှင့် သစ်တောထိန်းသိမ်းခြင်း လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပြီး သစ်တောပြုန်းတီးမှုများကို ကာကွယ်တားဆီးနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းလျက်ရှိသည်။

မိတ်ဖက်အဖွဲ့များ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ဗျူဟာ

GRET သည် ချင်းပြည်နယ်တွင် တောင်ယာစိုက်ပျိုးသည့် နေရာများတွင် လှေခါးထစ်စိုက်ခင်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ကူညီပေးနိုင်ခဲ့သည်။ လှေခါးထစ်စိုက်ခင်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီးနောက် ဥယျာဉ်ခြံ သီးနှံများကို သေချာစွာ ရွေးချယ် စိုက်ပျိုးခြင်း၊ ရေသွယ်တန်း စိုက်ပျိုးခြင်းတို့ဖြင့် စိုက်ပျိုးမှု ဂေဟဗေဒစနစ်အသစ်ကို စတင်နိုင်ခဲ့ကြပါသည်။ ရှမ်းပြည်နယ်တွင် CESVI သည် ရပ်ရွာပိုင် သစ်တောနှင့် သစ်ပင်စိုက်ခင်းများကို ထူထောင်နိုင်ရန် ကူညီပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။

လနေ့အထိရရှိခဲ့သည့် တိုးတက်အောင်မြင်မှုများ

GRET သည် လှေခါးထစ်စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ဆောင်ရန် ရေသွယ်တန်းပေးနိုင်သည့် လယ်ဧက ၂၉၀ အတွက် ပံ့ပိုးကူညီမှုများ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ အကူအညီ ရရှိသူများ၏ ၃၀% ကျော်သည် အမျိုးသမီးများဖြစ်ကြသည်။ လှေခါးထစ် စိုက်ပျိုးရေး ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် နည်းစနစ် စံသတ်မှတ်ချက်များနှင့် နည်းလမ်းများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲတစ်ခုကို GRET သည် မိတ်ဖက်အဖွဲ့များနှင့် ဒေသရှိ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်း တာဝန်ရှိသူများကို ပါဝင်စေလျက် ဦးဆောင်ကျင်းပပေးခဲ့သည်။^{၇၀} ထို့အပြင် အမျိုးသမီး ၉၅ ဦးပါဝင်သည့် လယ်သမား စုစုပေါင်း ၂၃၀ ဦးအား သစ်တော စိုက်ပျိုးရေး ကနဦး စမ်းသပ် စိုက်ကွက်များဆီသို့ လေ့လာရေး သွားရောက် နိုင်ရန် စီစဉ်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ CESVI သည် အဖွဲ့ဝင်ပေါင်း ၄၄၉ ဦးပါဝင်သည့် သစ်တောပြန်လည် ထူထောင်ရေး ကျေးရွာ အဖွဲ့ပေါင်း ၂၉ ဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့သည်။ ကျေးရွာ ၁၀ ရွာတွင် သစ်ပင်စိုက်ခင်းများကို ထူထောင်နိုင်ခဲ့ပြီး အခြေအနေ တိုးတက်ကောင်းမွန်လျက်ရှိပါသည်။ သို့သော် အဖွဲ့ဝင်များသည် အရိပ်ရအပင်အဖြစ် စိုက်ပျိုးရန် ရွေးချယ်ထားသည့် ယူကလစ်ပင်များသည် ရေလိုအပ်ချက် များပြားကြောင်း လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။

CESVI ၏ စီမံကိန်း ကျေးရွာများတွင် ရပ်ရွာပိုင် သစ်တောစိုက်ခင်းလုပ်ငန်းများကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ CESVI ၏ နှစ်ဝက် အကဲဖြတ်သုံးသပ်မှုများအပေါ် အခြေခံထားသည့် ဗျူဟာ အသစ်တစ်ခု အဖြစ် ကျေးရွာများကို ၎င်းတို့၏ ရပ်ရွာပိုင် သစ်တောစိုက်ခင်း မြေများကို တရားဝင် မှတ်ပုံတင်ရန် ကူညီလုပ်ဆောင်ပေးလျက်ရှိပါသည်။^{၇၁} အစဉ်အလာ အရ အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီး လုပ်ငန်းများကို ခွဲခြားထားရာ ထင်းခုတ်ခြင်းသည် အမျိုးသားများ၏ တာဝန်ဖြစ်သောကြောင့် ကျေးရွာ သစ်တော ထူထောင်ရေး ကော်မတီများတွင် အမျိုးသမီး ပါဝင်ခြင်း မရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ CESVI သည် ၎င်း၏ ကော်မတီများတွင် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်နိုင်ရန် အားပေးဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

ရလဒ် ၄။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ဝိုင်ဆိုင်မှုများကို ကာကွယ်ပေးနိုင်ရန်၊ အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းမှု အခွင့်အလမ်းများကို ဖော်ဆောင်ပေးနိုင်ရန်နှင့် ဝင်ငွေ တိုးတက်စေရန်အတွက် ကာလရှည်ကြာ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများအတွက် ထိရောက်သည့် ဘဝ လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ချက်များ။

ရပ်ရွာ အခြေခံ အထောက်အပံ့များ တည်ဆောက်ခြင်း

တောင်ပေါ်ဒေသတွင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော လူမှုကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဆိုင်ရာ အဓိကလုပ်ငန်းများမှာ Cash-for-

၇၀ ပါဝင်တက်ရောက်ခဲ့သူများမှာ MAS, UNDP, CAD, CACC, ZBC, AYO, UNDP, WFP, FBA, CRDP, MCC Thantlang, YMCA, KHSS, OCHA, CARD, GRET စသည့် အဖွဲ့များမှ ဖြစ်ကြပြီး CAD, KMSS နှင့် GRET တို့က ပံ့ပိုးကူညီသည့် တောင်ယာစိုက်ပျိုးရေး စီမံကိန်းများတွင် တောင်သူ ၆ ဦး ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၇၂ B. Tucknott, Independent CESVI Evaluation, 2012

Work အစီအစဉ်များဖြင့် အလုပ်အကိုင်များ ဖန်တီးပေးခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုအစီအစဉ်ဖြင့် ရပ်ရွာပိုင် အခြေခံ အဆောက်အဦးများ ဆောက်လုပ်ခြင်းနှင့် လှေကားထစ် စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ကြသည်။

ဖိတ်ခေါ်အဖွဲ့များ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ဗျူဟာ

ရှမ်းပြည်နယ်တွင် SwissAid သည် Cash-for-Work အစီအစဉ်များဖြင့် ကျေးရွာ လမ်းတံတားများကို တည်ဆောက်နိုင် ခဲ့ပါသည်။ ရပ်ရွာရှိ အခြေခံ အဆောက်အဦးများကို ဆောက်လုပ်ပြီးစီးသည့်အခါ ရပ်ရွာလူထုထံ အပ်နှံပြီး ထိန်းသိမ်းရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန် တာဝန်ပေးအပ်ပါသည်။ ချင်းပြည်နယ်တွင် GRET သည် မြေဆီလွှာထိန်းသိမ်းနိုင်ရန်နှင့် သီးနှံ အထွက် ကောင်းစေရန် အတွက် လှေကားထစ် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းကို ဆောင်ရွက်ရန် ကူညီနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ယနေ့အထိ တိုးတက် အောင်မြင်မှုများ

ချင်းပြည်နယ်တွင် တောင်ယာလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်နေသည့် ရပ်ရွာများအတွက် လှေကားထစ်စိုက်ပျိုးရေး ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ကူညီပေးခြင်းသည် အရေးကြီးသည့် လုပ်ငန်းဖြစ်ပါသည်။ လှေခါးထစ်များကို ပြုလုပ်ရန်အတွက် Cash-for-Work အစီအစဉ်များဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့ရာ ပါဝင်သည့် အိမ်ထောင်စု တစ်စုလျှင် ဒေါ်လာ ၈၈ မှ ဒေါ်လာ ၁၀၀ အထိ ရရှိနိုင်ခဲ့ ကြပါသည်။ GRET သည် အမျိုးသမီးနှင့် အမျိုးသားများ တန်းတူ လုပ်ခအဖြစ် တစ်နေ့လျှင် ဒေါ်လာ ၂.၅၀ ရရှိစေရန် အားပေး ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ လှေခါးထစ်များဖြင့် အသစ်ပြုပြင်ထားသည့် မြေယာများပေါ်တွင် တောင်သူများသည် ကြက်သွန်နီနှင့် ကြက်သွန်ဖြူများကို စိုက်ပျိုးခဲ့ကြသည်။

ရှမ်းပြည်နယ် အရှေ့ပိုင်း၊ ကျိုင်းတုံမြို့နယ်တွင် Swiss Aid သည် ရွာသား ၁၉၄ ဦး (အမျိုးသား ၁၄၉ ဦးနှင့် အမျိုးသမီး ၄၅ဦး) ပါဝင်စေလျက် လမ်းပြုပြင်ရေး လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ ထိုသို့ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ကျေးရွာ ကိုးရွာအတွက် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး ပိုမို လွယ်ကူလာပြီး ဈေးကွက်သို့ ပိုမို လက်လှမ်းမီနိုင်လာခဲ့သည်။ Swiss Aid သည် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသည့် အိမ်ထောင်စုများအတွက် အခြားသော လူမှုကာကွယ်ရေး လုပ်ငန်းများဖြစ်သည့် ဆန်သိုလှောင်ဘဏ် လုပ်ငန်းများကို နယ်မြေ မတည်ငြိမ်ခြင်းကြောင့် မဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ချေ။

တောင်ပေါ်ဒေသတွင် ရရှိခဲ့သော အောင်မြင် တိုးတက်မှုများ အနှစ်ချုပ်

၂၀၁၁ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်းအထိ တောင်ပေါ်ဒေသတွင် LIFT သည် စုစုပေါင်း ဒေါ်လာ ၁၄.၃ သန်းတန်ဖိုးရှိသည့် လုပ်ငန်း သဘော တူညီမှု ခုနစ်ခုကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ အချို့ လုပ်ငန်းများသည် ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် စတင်ခဲ့ ကြပြီး ရှမ်းပြည်နယ်နှင့် ကချင်ပြည်နယ်ရှိ အချို့ဒေသများတွင် နယ်မြေ မတည်ငြိမ်ခြင်းကြောင့် လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် နှောင့်နှေးကြန့်ကြာမှုများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ရသည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ်အတွက် တောင်ပေါ်ဒေသရှိ မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများသည် ရန်ပုံငွေ အသုံးစရိတ် ပမာဏ ဒေါ်လာ တစ်သန်းရှစ်သိန်းကျော် သို့မဟုတ် စာချုပ်ချုပ်ဆိုထားသည့် ပမာဏ၏ ၁၂% ကို သုံးစွဲခဲ့ကြကြောင်း သိရှိရပါသည်။

တောင်ပေါ်ဒေသရှိ LIFT ၏ ရန်ပုံငွေဖြင့် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် လုပ်ငန်းများသည် အမျိုးမျိုးသော လယ်ယာ စိုက်ပျိုးနည်း စနစ်အသစ်များကို သင်ကြားပို့ချပေးနိုင်ခဲ့သည်။ အခြားဒေသများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက စပါး စိုက်ပျိုးရေး အပေါ် အဓိက မထားသည့် စိုက်ပျိုးရေး တိုးချဲ့လုပ်ငန်းကိုလည်း ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည်။ အဓိကထားသည့် သီးနှံများမှာ ပြောင်းဖူးနှင့် ပဲပိစပ် တို့ ဖြစ်ကြသည်။ တောင်သူကျောင်းများကို စီမံကိန်းနေရာအများစုတွင် တည်ထောင်နိုင်ခဲ့ပြီး တောင်သူများသည် စိုက်ပျိုးနည်း အသစ်များကို စတင် အသုံးပြုလျက်ရှိကြသည်။ (ရှမ်းပြည်နယ်တွင် ကချင်ပြည်နယ်ထက် ပိုမို အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့ပါသည်။)

ကွာဟချက် ကြီးကြီးမားမား ရှိနေသည်မှာ အသေးစား ငွေစုငွေချေး လုပ်ငန်းများ ဖြစ်ကြသည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ်အတွင်း UNDP/ Pact သည် ရှမ်းပြည်နယ်တွင် ရှုံးခဲ့ သုံးခု ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့သော်လည်း နှစ်ကုန်ပိုင်းအထိ ချေးငွေများ ထုတ်ပေးနိုင်ခြင်း မရှိခဲ့ပါ။ စိုက်စရိတ်ချေးငွေ နှင့် လယ်ယာလုပ်ငန်းအတွက် မဟုတ်သည့် ချေးငွေများကို ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ချေးသွားရန် Pact နှင့် GRET တို့သည် စီစဉ်လျက်ရှိပါသည်။

LIFT သည် ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် တောင်ပေါ်ဒေသရှိ လုပ်ငန်းများကို တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားရန် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။ အထူးသဖြင့် စားနပ်ရိက္ခာမဖူလုံသည့် နေရာများဖြစ်သည့် နှစ်ပေါင်းများစွာ လက်နက်ကိုင် ပဋိပက္ခများ ဖြစ်ပွားနေသော နေရာဒေသများတွင် ဖြစ်ပါသည်။

ဒေသအကြောင်းဖော်ပြချက်

လက်ရှိအချိန်၌ LIFT သည် ကမ်းရိုးတန်းဒေသများအနက် ရခိုင်ပြည်နယ် ကမ်းရိုးတန်းဒေသ တစ်ခုတည်းတွင်သာ လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ဤဒေသသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွံ့ဖြိုးမှု အနည်းပါးဆုံး ဒေသတစ်ခုဖြစ်ပြီး အဟာရချို့တဲ့မှု၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု၊ ကောင်းစွာမဖွံ့ဖြိုးသည့် အခြေခံ အဆောက်အအုံများ၊ ပြင်းထန်သည့် ရာသီဥတုဒဏ်အစရှိသည့် နှစ်ပေါင်းများစွာ တည်ရှိနေသည့် စိန်ခေါ်မှုများနှင့် ရင်ဆိုင် ကြုံတွေ့နေရပါသည်။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး အခက်အခဲများကြောင့် သော်လည်းကောင်း၊ နှစ်စဉ် ဖြစ်ပွားသည့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များကြောင့် သော်လည်းကောင်း ရခိုင်ပြည်နယ်သည် စားနပ်ရိက္ခာ ပြတ်လပ်မှုများနှင့်လည်း ရင်ဆိုင် ကြုံတွေ့နေရသည်။

ဒေသခံ အများစုသည် အခြေခံ လိုအပ်ချက်များအတွက် ဒီရေတော အရင်းအမြစ်များ နှင့် ငါးလုပ်ငန်းတို့ကို မှီခိုနေကြရသည်။ ဒေသခံများသည် ထင်းအတွက် ဒီရေတောများမှ သစ်ပင်များကို အလွန်အကျွံ ခုတ်ယူလျက်ရှိသည်။ ထို့အပြင် အချို့သော ဒီရေတောများသည် စပါးစိုက်ပျိုးရန်၊ ပုစွန်မွေးမြူရန်နှင့် ဆားလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ရန် နေရာများအဖြစ် ပြောင်းလဲလာကြသည်။ ဒီရေတော ပြုန်းတီးခြင်းသည် ငါးနှင့် ပုစွန်များ ပေါက်ဖွားသည့် မြေဧရိယာ အပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိပါသည်။

ရခိုင်ပြည်နယ်ရှိ စိုက်ပျိုးမြေအများစုသည် မူလက ဒီရေတော ရွှံ့ညွှန်များဖြစ်ကြသည့် အတွက် နဂိုကပင် မြေဆီလွှာ အရည်အသွေး ကောင်းမွန်ခြင်း မရှိပါ။ ထို့ကြောင့် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်နိုင်ရန်အတွက် ဓာတ်မြေဩဇာ အမြောက်အများသုံးစွဲရန် လိုအပ်သည်။ အချို့ ဒေသများတွင် ပဲမျိုးစုံကို စိုက်ပျိုးကြသော်လည်း ကမ်းရိုးတန်းဒေသတွင် မစိုက်သလောက်ပင်ဖြစ်သည်။ မိုးရာသီ ကုန်ဆုံးသွားပါက ရေချိုမရနိုင်ခြင်းနှင့် ရေစီးဆင်းမှု မကောင်းသည့် ရွှံ့မြေဆီလွှာ အမျိုးအစားနှင့် သင့်လျော်မှု မရှိခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ လယ်သမားများသည် မိုးရာသီတွင်သာ စပါးကို စိုက်ပျိုးကြပြီး ကျန်သည့် နှစ်တစ်ဝက်တွင် မြေကို အလွတ်ထားလေ့ရှိကြပါသည်။ စိုက်ပျိုးမြေ ဧရိယာ၏ ၇၅% တွင် စပါးစိုက်ပျိုးကြပြီး ၁၃% တွင် သစ်သီးနှင့် ထန်းပင်တို့ကို စိုက်ပျိုးကြသည်။

နေရာ အများစုတွင် ဆက်သွယ်သွားလာနိုင်သည့် လမ်းများ မရှိကြပါ။ လှေ သို့မဟုတ် မြစ်ကမ်းပါးပေါ်တွင် ဖောက်ထားသည့် လမ်းများကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့်သာ ခရီးသွားနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် သယ်ယူပို့ဆောင်စရိတ် အလွန်ကြီးမြင့်လျက်ရှိပါသည်။ ရွာအများစုသည် ပင်လယ်ဒီရေ တက်ချိန်၌သာ လှေကို အသုံးပြုနိုင်ကြသည်။ ငါးလုပ်ငန်းသည် အဓိက လုပ်ငန်းဖြစ်သော်လည်း အလွန်အကျွံငါးဖမ်းဆီးမှုကြောင့် ငါးဖမ်းဆီး ရရှိမှုသည်လည်း ကျဆင်းလျက်ရှိပါသည်။

မိုးရာသီတွင် ရခိုင်ပြည်နယ်သည် မိုးရွာသွန်းမှုအများဆုံးဖြစ်သည့် ပြည်နယ်တစ်ခုဖြစ်သော်လည်း နွေရာသီတွင် ရေပြတ်လပ်မှုနှင့် အကြီးအကျယ် ရင်ဆိုင်နေရသည်။ အဓိက အကြောင်းအရင်းမှာ ရေသိုလှောင်နိုင်သည့် စနစ်များ မရှိခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ ရေချိုပြတ်လပ်မှုသည် ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် ကြာရှည် ရင်ဆိုင်နေရသည့် ပြဿနာတစ်ခုဖြစ်ပြီး ရွာအများစုသည် မိုးရာသီတွင် ရေကန်များမှ ရေကို ရယူစုဆောင်းထားခြင်း အပေါ်တွင် အဓိက မှီခိုနေရသည်။

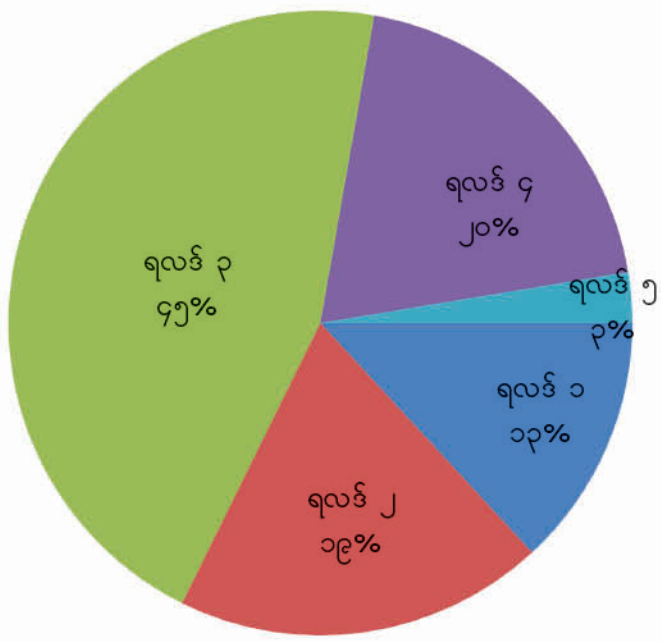
LIFT ၏ အခြေခံ အချက်အလက် စစ်တမ်းအရ လူဦးရေ စုစုပေါင်း၏ ၇၀% သည် မြေယာမဲ့ မိသားစုများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ၆၀% ကျော်သည် လယ်ယာ၊ ငါးလုပ်ငန်းစသည်တို့တွင် နေ့စားအလုပ်သမားများအဖြစ်လည်းကောင်း၊ သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများ ရောင်းဝယ်ခြင်းလုပ်ငန်းများကို လည်းကောင်း လုပ်ကိုင်လျက်ရှိကြသည်။ မြေယာမဲ့ အိမ်ထောင်စုများအတွက် ငါးလုပ်ငန်းမှ ရရှိသည့် ဝင်ငွေသည် ဒုတိယ အရေးအကြီးဆုံး ဝင်ငွေဖြစ်ပါသည်။

ကမ်းရိုးတန်း ဒေသတွင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော LIFT ၏ လုပ်ငန်းများ

လက်ရှိတွင် LIFT သည် ကမ်းရိုးတန်းဒေသတွင် (ဂီရိ ဆိုင်ကလုန်း မုန်တိုင်း ဒဏ်ခံရသည့် ဒေသများ မပါဝင်) ၂၀၁၄ ခုနှစ်အထိ ဆောင်ရွက်မည့် စုစုပေါင်း ဒေါ်လာ သုံးသန်းရှစ်သိန်းတန်ဖိုးရှိသည့် စီမံကိန်း သဘောတူညီမှု နှစ်ခု ကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် မိတ်ဖက်အဖွဲ့များသည် ဒေါ်လာ နှစ်သိန်းငါးသောင်းကျော် (၂၅၅၀၀၀) ကိုသာ အသုံးပြုနိုင်ခဲ့ပါသည်။ MERN ၏ လုပ်ငန်းများသည် ဒီရေတော ကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး (ရလဒ် ၃) ကို အဓိက ဆောင်ရွက်ပါသည်။

ထိုလုပ်ငန်းများကို Cash-for-Work အစီအစဉ်များဖြင့် (ရလဒ် ၄) ဆောင်ရွက် သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ MERN သည် လုပ်ငန်းများကို စတင်ရာတွင် အခက်အခဲ အမျိုးမျိုးနှင့် ကြုံတွေ့ခဲ့ရပြီး ယခုအခါ ၎င်း၏ စီမံကိန်းကို ပြန်လည် ပြင်ဆင် ရေးဆွဲလျက်ရှိပါသည်။ Mercy Corps သည် မြောက်ဦးမြို့နယ်တွင် လယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းတိုးတက်စေရန်၊ ဝင်ငွေ ရရှိရေး အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီးပေးနိုင်ရန်နှင့် ရပ်ရွာလူထုများအတွက် သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ရာတွင် ခံနိုင်ရည် ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန် စသည်တို့ကို သုံးနှစ် အတွင်း ဆောင်ရွက်သွားမည့် စီမံကိန်းကို အကောင်အထည်ဖော်လျက်ရှိပါသည်။

ကမ်းရိုးတန်းဒေသရှိ မျှော်မှန်းရလဒ်အလိုက် ဘဏ္ဍာငွေသုံးစွဲမှု အခြေအနေ

ရလဒ် ၁။ တိုးတက်လာသည့် ထုတ်လုပ်မှု စရိတ်နှင့် ခြိတ်သိမ်းချိန်လွန် နည်းပညာများ၊ သွင်းအားစုများ ပိုမို ရရှိလာနိုင်ခြင်းနှင့် ဈေးကွက်သို့ ပိုမို လက်လှမ်းမီနိုင်ခြင်း စသည်တို့မှ တစ်ဆင့် လယ်ယာစိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဝင်ငွေများ တိုးတက်ခြင်း။

စိုက်ပျိုးရေး တိုးချဲ့လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း

ရခိုင်ပြည်နယ် ကမ်းရိုးတန်း ဒေသရှိ လယ်သမားများသည် မြေဆီလွှာ၊ ရေချိုရရှိမှု၊ စိုက်ပျိုးနည်း စနစ်အသစ်များနှင့် နည်းပညာများရရှိနိုင်မှုနှင့် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး စသည်တို့တွင် အခက်အခဲများနှင့် ရေရှည် ရင်ဆိုင်နေကြရပါသည်။ ဆိုးရွားသည့် ရာသီဥတုနှင့် သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်သည့်အခါ လယ်သမားများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ အား အလွန်အမင်း ထိခိုက်နစ်နာမှုများ ဖြစ်ပေါ်ကြရသည်။ ထို့အပြင် လယ်သမားများသည် သီးနှံအထွက်နှုန်း ကျဆင်းခြင်း၊ စိုက်ပျိုးနိုင်သည့် မြေဧရိယာ ကျဉ်းမြောင်းခြင်း၊ သွင်းအားစုများ၊ တိုးတက်ကောင်းမွန်သည့် စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်များနှင့် ချေးငွေ စသည်တို့ကို လက်လှမ်းမီနိုင်ခြင်း စသည့် အခက်အခဲ အမျိုးမျိုးနှင့် ရင်ဆိုင်နေကြရသည်။

မိတ်ဖက်အဖွဲ့များ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ဗျူဟာ

တောင်သူကျောင်းများမှ တစ်ဆင့် Mercy Corps သည် တောင်သူများအတွက် စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်များ တိုးတက်လာစေရန် ဆောင်ရွက် ပေးနိုင် ခဲ့သည်။ တောင်သူကျောင်းများ မဖွင့်လှစ်မီတွင် Metta သည် Mercy Corps ၏ ဝန်ထမ်းများနှင့် လယ်ယာ ဖွံ့ဖြိုးရေး အရာရှိများကို တစ်ရာသီစာ ကြာမြင့်သည့် သင်တန်းကို ပို့ချပေးခဲ့သည်။

လနေ့အထိ တိုးတက်အောင်မြင်မှုများ

Mercy Corps ၏ ဒေသခံ မိတ်ဖက်အဖွဲ့ဖြစ်သည့် ရခိုင်သဟာယ အသင်းသည် လယ်သမား ၅၆၇ ဦးအတွက် တောင်သူကျောင်း ၂၀ ကို ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့သည်။ ရပ်ရွာအခြေပြု စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးမှု စခန်း (Community Economic Resilience Plans) စုစုပေါင်း

၂၀ ကိုလည်း ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့သည်။ အဆိုပါ စခန်းများသည် ကျေးရွာလူထုအား ထုတ်လုပ်မှုနှင့် ဝင်ငွေများ တိုးတက်လာစေရန်၊ သဘာဝနှင့် လူကြောင့်ဖြစ်သည့် ဘေးအန္တရာယ်များကို ရင်ဆိုင်ကျော်လွှားနိုင်စေရန် ကူညီလုပ်ဆောင်ပေးနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးအတွက် ရေပိုက်များ တည်ဆောက်ခြင်း၊ ထွန်စက်များ ဝယ်ယူခြင်း၊ မြောင်းများ ပြုပြင်ခြင်း၊ ဆင်းရဲသည့် လယ်သမားများအား ငွေထုတ်ချေးပေးခြင်း စသည်တို့ကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။

ရလဒ် ၂။ ဦးတည်ထားသည့် ဒဏ်ထောင်စုများအတွက် လယ်ယာလုပ်ငန်းမဟုတ်သည့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများတွင် ပံ့ပိုးပေးခြင်းနှင့် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများအတွက် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှု သင်တန်းများ ပေးခြင်း။

ဝင်ငွေရရှိရေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း

ယခင်နှစ်များနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက ဂီရိ ဆိုင်ကလုန်းမုန်တိုင်းဒဏ်ကို ခံရသော ဒေသများတွင် နေ့စားအလုပ်အကိုင်များ ၆၀% ခန့် ကွယ်ပျောက် သွားခဲ့ ရသည်။ ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် နေထိုင်သူ ၇၀% သည် မြေယာမပိုင်သူများ ဖြစ်ကြသည့်အတွက် အလုပ်ရှားပါးသည့် ကာလတွင် Cash-for-Work အစီအစဉ်များဖြင့် အလုပ်အကိုင်များ ဖန်တီးပေးရန် လိုအပ်သကဲ့သို့ ရေရှည်အတွက် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှု သင်တန်းများကို ပို့ချပေးသွားရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။

မိတ်ဖက်အဖွဲ့များ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ဗျူဟာ

Mercy Corps သည် ၎င်း၏ ဒေသခံ မိတ်ဖက်အဖွဲ့ဖြစ်သည့် ရခိုင် သဟာဗအသင်းနှင့် အတူ ရပ်ရွာအခြေပြု စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးမှု စခန်း (Community Economic Resilience Plans) တွင် လယ်ယာမဟုတ်သည့် ဝင်ငွေရရှိရေး လုပ်ငန်းများ ပါဝင်နိုင်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့အနက် အချို့ကို စီမံကိန်း၏ ရန်ပုံငွေ ဖြင့် ပံ့ပိုးပေးခဲ့သည်။

လနေ့အထိရရှိခဲ့သည့် တိုးတက်အောင်မြင်မှုများ

Mercy Corps သည် လုပ်ငန်းစတင်သည့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ၌ ရပ်ရွာအခြေပြု စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးမှု စခန်းများ အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် မိတ်ဖက်အဖွဲ့များကို သင်တန်းများ ပို့ချနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထို အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ ပြီးဆုံးသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် Mercy Corps သည် မိတ်ဖက်အဖွဲ့များအား သင်တန်းတွင် သင်ယူရရှိခဲ့သည့် ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် နည်းလမ်းများ လက်တွေ့အသုံးပြုနိုင်ရန် ကူညီပေးခဲ့သည်။ ရပ်ရွာအခြေပြု စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးမှု စခန်း ၂၀ ကို ထူထောင်နိုင်ခဲ့ပြီး လမ်းနှင့် တံတားများ ပြုပြင်ခြင်း၊ လှေဆိပ်များ ဆောက်လုပ်ခြင်း၊ မြောင်းများပြုပြင်ခြင်းနှင့် နေ့စားအလုပ်သမားများအား အသေးစား ချေးငွေထုတ်ပေးခြင်း စသည့် လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ရခိုင် သဟာဗ အသင်းသည် ရပ်ရွာအခြေပြု စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးမှု စခန်း ကော်မတီများကို ချေးငွေများ ထုတ်ပေးသွားနိုင်ရန် စီစဉ်လျက်ရှိသည်။

Mercy Corps နှင့် ဒေသခံ မိတ်ဖက် အဖွဲ့များသည် ရပ်ရွာအခြေပြု စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးမှု စခန်းများကို ထူထောင်ရာ၌ ပုံစံရေးဆွဲခြင်း၊ ပြန်လည် သုံးသပ်ခြင်းနှင့် ခွင့်ပြုခြင်းများ ပြုလုပ်ရန် မျှော်လင့်ထားသည်ထက် ပိုမို အချိန်ယူခဲ့ကြသည်။ ထိုလုပ်ငန်းများသည် ဒေသခံများအတွက် အသစ်အဆန်း တစ်ခု ဖြစ်လျက်ရှိရာ နားလည်နိုင်ရန်နှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရန် အချိန်ယူခဲ့ကြရသည်။

ရလဒ် ၃။ ဒေသခံများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု လုပ်ငန်းများကို ကာကွယ်ပေးရာတွင် အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် ရေရှည်တည်တံ့သော သဘာဝ အရင်းအမြစ်များ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပြန်လည် ကောင်းမွန်စေရန် ထိန်းသိမ်းဆောင်ရွက်ခြင်း။

ဒီရေတောများ ပြန်လည် ထူထောင်ရေးနှင့် ထိန်းသိမ်းရေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း

ကမ်းရိုးတန်း ဒေသရှိ ဒီရေတောများသည် အလွန်လျင်မြန်သည့် နှုန်း ဖြင့် ပြုန်းတီးလျက်ရှိနေသည်။ ဝုမြို့နယ်ရှိ ဒေသခံများသည် ၎င်းတို့၏ အခြေခံ လိုအပ်ချက်များအတွက် ငါးလုပ်ငန်းနှင့် ဒီရေတော အရင်းအမြစ်များအပေါ် အဓိက မှီခိုနေကြရသည်။ တောင်တန်းများရှိ သစ်တောများသည် ဆိုးရွားစွာ ပြုန်းတီးလျက်ရှိပြီး စီးပွားဖြစ် သစ်ထုတ်လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်နိုင်ရန် သစ်ပင်များ မကျန်သလောက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် တောင်တန်းများအနီးရှိ ကျေးရွာများသည် အလွန်အမင်း မြေဆီလွှာပြုန်းတီးခြင်းနှင့် မြေပြိုခြင်း အန္တရာယ်များနှင့် နီးကပ်လျက် ရှိကြသည်။ သစ်တောကာကွယ်ရေးဆိုင်ရာ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ ဥပဒေများနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် အားနည်းချက်များ ဖြစ်ပေါ်နေခြင်းတို့ကြောင့် ဒေသခံများသည် ဒီရေတောများမှ

သစ်၊ ဝါးနှင့် လောင်စာထင်းကို မဆင်မခြင် ထုတ်ယူသုံးစွဲလျက် ရှိသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ ဝင်ငွေနည်းသည့် ငါးဖမ်းလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူများသည် ဒီရေတောများမှ ထင်းခုတ်ကာ အပိုင်ငွေ ရရှိအောင် ရှာဖွေကြရသည်။ အချို့ရွာများသည် သစ်တော ဧရိယာများအတွင်း အခြေချနေထိုင်လျက်ရှိခြင်းကြောင့် သစ်ပင်များ လုံးဝမရှိ သလောက် ဖြစ်လာသည်။

ဆင်းရဲနွမ်းပါးပြီး အင်အားနည်းသည့် မိသားစုများအတွက် အဓိက အစာနှင့် ဝင်ငွေ ဖြစ်သည့် ငါးနှင့် ပုစွန်မျိုးစိတ်များ၏ နေထိုင်ရှင်သန် ပေါက်ဖွားနိုင်သည့် နေရာများသည်လည်း လျော့နည်းကျဆင်းလာလျက်ရှိသည်။ LIFT သည် ဒီရေတောများ မရှိတော့သည့်အတွက် မုန်တိုင်း အန္တရာယ်နှင့် နီးကပ်နေသည့် ဒေသများတွင် လုပ်ငန်းများ အဓိက ဆောင်ရွက်သွားရန် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။

မိတ်ဖက်အဖွဲ့များ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ဗျူဟာ

MERN သည် အစိုးရမဟုတ်သည့် ပြည်တွင်း အခြေစိုက် အဖွဲ့ ခြောက်ဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ကို ထူထောင်ကာ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ ချင်းစီ သည် ၎င်းတို့၏ အထူးပြု ကျွမ်းကျင်မှုအလိုက် လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ ဒီရေတောများကို ကာကွယ်သည့် လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အတွက် သစ်တော အသုံးပြုသူ အဖွဲ့နှင့် သစ်တော လုပ်ငန်း အဖွဲ့များကို လည်း ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့သည်။ ဒီရေတော ဂေဟစနစ် ကို ပြန်လည် ထူထောင်နိုင်ရန်အတွက် ရပ်ရွာ အဖွဲ့အစည်းများ၊ ပါဝင် ပတ်သက်သူများ အားလုံးနှင့် အတူတကွ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ လုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်မဖော်မီတွင် ဂြိုဟ်တု ဓာတ်ပုံများနှင့် GIS နည်းပညာများကို အသုံးပြုကာ ကောက်ယူထားသည့် ရပ်ရွာများ၏ လူမှုရေး စစ်တမ်းများကို အသုံးပြုခဲ့ပါသည်။

သန့်အေးထိရရှိခဲ့သည့် တိုးတက်အောင်မြင်မှုများ

ဂွမြို့နယ်တွင် လျာထားချက်၏ ၂၅% ဖြစ်သည့် ဧကပေါင်း ၅၀ ကိုလည်းကောင်း၊ RIF စနစ်ဖြင့် ဒီရေတောပင်များကို လျာထားချက်၏ ၁၂% ဖြစ်သည့် ပြန်းတီးနေသည့် သစ်တော ဧက ၅၈ ပေါ်တွင် လည်းကောင်း၊ အပင်ဖြည့်တင်းစိုက်ပျိုးမှုအဖြစ် လျာထားချက်၏ ၃၅% ဖြစ်သည့် ဧက ၇၀ ကိုလည်းကောင်း စိုက်ပျိုးနိုင်ခဲ့သည်။

MERN ၏ ပူးပေါင်းအဖွဲ့ သည် စတင်အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အခက်အခဲ အမျိုးမျိုးနှင့် ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်။ အခက်အခဲ အများစုသည် အဖွဲ့ဝင် အချင်းချင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အားနည်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ ထိုအခက်အခဲများကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန်အတွက် အားကောင်းသည့် စီမံကိန်း ဗဟိုပြု စီမံအုပ်ချုပ်မှု ယူနစ်ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့သော်လည်း လုပ်ငန်းအများအပြား၌ နှောင့်နှေးကြန့်ကြာမှုများ ဖြစ်ပေါ် ခဲ့ရသည်။ စီမံကိန်း၏ ဒီဇိုင်းကို ပြောင်းလဲရန်လည်း လိုအပ်လျက်ရှိသည်။ အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့သည့် ပထမလများအတွင်း ကျေးရွာများ၏ အဓိက လိုအပ်ချက်များနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိစေရန် စီမံကိန်းအား အပြောင်းအလဲများစွာ ပြုလုပ်ခဲ့ရသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ဒီရေတောများအပေါ် ထင်းအတွက် မှီခိုနေရမှု လျော့ကျစေရန် အတွက် ထင်းရရှိနိုင်ရန် ဒီရေတော မဟုတ်သည့် ရပ်ရွာပိုင် သစ်တောစိုက်ခင်း လုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် ထည့်သွင်းခဲ့ရသည်။

ရလဒ် ၄။ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ဗိုင်းဆိုင်မှုများကို ကာကွယ်ပေးနိုင်ရန်၊ အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းမှု အခွင့်အလမ်းများကို ဖော်ဆောင်ပေးနိုင်ရန်နှင့် ဝင်ငွေ တိုးတက်စေရန်အတွက် ကာလရှည်ကြာ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများအတွက် ထိရောက်သည့် ဘဝ လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ချက်များ။

Cash-for-Work လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း

ကမ်းရိုးတန်းဒေသတွင် နေထိုင်သူ အိမ်ထောင်စု အများစုသည် (မြေယာမဲ့၊ လယ်ဧက အနည်းငယ်ပိုင်ဆိုင်သည့် လယ်သမားများနှင့် ငါးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူများ) ၎င်းတို့၏ ပုံမှန် အလုပ်အကိုင်များကို လုပ်ကိုင်ခြင်းဖြင့် ရာသီအလိုက်သာ ဝင်ငွေရရှိနိုင်ကြသည်။ ဒီရေတော ပြန်လည် ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်းများကို Cash-for-Work အစီအစဉ်များဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့် အလုပ်ရှားပါးသည့် ကာလများတွင် ဒေသခံများ အဖြစ် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများကို ဖန်တီးပေးနိုင်ခဲ့သည်။

မိတ်ဖက်အဖွဲ့များ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ဗျူဟာ

MERN သည် ဒီရေတော ပြန်လည် ထူထောင်ရေးနှင့် ထိန်းသိမ်းရေး လုပ်ငန်းများကို Cash-for-Work အစီအစဉ်များဖြင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုဒဏ်ကို အခံစားရဆုံး အိမ်ထောင်စုများအတွက် ရည်ရွယ်ကာ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

သန့်အေးထိရရှိခဲ့သည့် တိုးတက်အောင်မြင်မှုများ

၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် MERN သည် လူ-ရက်ပေါင်း ၃၀၂၉ ကို ဖန်တီးပေးနိုင်ခဲ့ပြီး အိမ်ထောင်စု တစ်စုလျှင် ဝင်ငွေ ဒေါ်လာ ၃၈ နှင့် ၁၀၀ အကြားကို အလုပ်အပေါ်မူတည်ကာ ပေးအပ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ဒီရေတော စိုက်ခင်းများ ထူထောင်ရေးနှင့် ဒီရေတော ထိန်းသိမ်းရေး လုပ်ငန်းများတွင် အိမ်ထောင်စု ၁၃၀ ပါဝင် ခဲ့ကြသည်။

MERN ၏ စုပေါင်း အဖွဲ့တွင် ပါဝင်သည့် အဖွဲ့ဝင်များအားလုံး၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို ရရှိရန် အခက်အခဲရှိပါသည်။ အဖွဲ့ဝင်များသည် ရန်ကုန်မြို့ရှိ သက်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့ရုံးများထံသို့သာ သတင်းပို့လုပ်ဆောင်နေကြပြီး ကွင်းထဲရှိ စီမံကိန်း စီမံအုပ်ချုပ်သူများထံ သတင်းပို့ခြင်း မရှိကြချေ။ ထိုအချက်က အချင်းချင်းအကြား ဆက်သွယ်ရေး ပြဿနာကို ဖြစ်ပေါ်စေပြီး ကွင်းထဲရှိ လုပ်ငန်းများကို အဝေးမှ ထိန်းချုပ် လုပ်ကိုင်နေရသည်။ ပထမအကြိမ် Cash-for-Work အစီအစဉ်များသည် အောင်မြင်မှု ရရှိခဲ့သည်။ သို့သော် ကတိပြုထားသည့် ရည်ရွယ်ချက်များ ပြည့်မြောက်စေရန် အဆောတလျင် အကောင်အထည်ဖော်ခဲ့သည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ထိုအချက်ကြောင့် စီမံကိန်းများတွင် ရွာသားများ ပါဝင်မှု အားနည်းခဲ့ရသည်။ MERN သည် လုပ်ငန်း စီမံအုပ်ချုပ်မှု ပိုင်းဆိုင်ရာတွင် အပြောင်းအလဲများ ပြုလုပ်ခဲ့သောကြောင့် လုပ်ငန်း အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရာတွင် လည်းကောင်း၊ လုပ်ငန်းပိုင်းဆိုင်ရာ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်မှုတွင် လည်းကောင်း ပိုမို ထိရောက်မှု ရှိလာခဲ့ပါသည်။

ကမ်းရိုးတန်းဒေသတွင် ရရှိခဲ့သော အောင်မြင် တိုးတက်မှုများ အနှစ်ချုပ်

လက်ရှိအချိန်တွင် LIFT သည် ကမ်းရိုးတန်းဒေသများအနက် ရခိုင်ပြည်နယ် ကမ်းရိုးတန်းဒေသ တစ်ခုတည်းတွင်သာ လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက် လျက်ရှိပါသည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် LIFT ရန်ပုံငွေဖြင့် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော စီမံကိန်းနှစ်ခု သာရှိခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ စီမံကိန်း နှစ်ခု စလုံးသည် အရေးကြီးသည့် ကိစ္စရပ် နှစ်ခုအပေါ်တွင် အထူးအလေးပေး လုပ်ဆောင်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ စစ်တွေမြို့ မြောက်ဘက်တောင်တန်းဒေသများရှိ လယ်ယာလုပ်ငန်းများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာစေရန်နှင့် ရခိုင်ပြည်နယ် တောင်ဘက်ခြမ်းရှိ ဒီရေတောများကို ပြန်လည် ထူထောင် ထိန်းသိမ်းသွားနိုင်ရန် စသည်တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် အဆိုပါ လုပ်ငန်းများအတွက် စုစုပေါင်း အသုံးစရိတ်မှာ ဒေါ်လာ နှစ်သိန်းငါးသောင်းကျော် (၂၅၅၀၀၀) (စုစုပေါင်း ရန်ပုံငွေ ပမာဏ၏ ၇%) ဖြစ်ပါသည်။ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အနည်းငယ်သာ ရှိခဲ့ကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

MERN ၏ စုပေါင်းအဖွဲ့တွင် ပါဝင်သည့် အထက်ပိုင်းအဆင့် ဝန်ထမ်းများ၏ အလုပ်မှ နှုတ်ထွက်နှုန်းသည် မြင့်မားခဲ့ပါသည်။ စီမံကိန်းဆိုင်ရာ စီမံအုပ်ချုပ်မှုနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုကို ပိုမို ကောင်းမွန်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ထို ပြဿနာအား လျော့ချသွားနိုင်ရန် သဘောတူညီခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ဆောင်ရွက်ရန် လျာထားသည့် ရပ်ရွာပိုင် သစ်တောစိုက်ခင်း စီမံကိန်း အများစုကို အကောင်အထည် မဖော်နိုင်ခဲ့ပါ။ ထိုအခက်အခဲများသည် စီမံကိန်း၏ ကနဦးအဆင့်တွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သောကြောင့် MERN သည် ၎င်း၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ပုံစံများကို ပြင်ဆင် ရေးဆွဲခဲ့သည်။ အကူအညီပေးအပ်ရန် အဓိက ဦးတည်ထားသည့် ဒေသခံများအနေနှင့် စီမံကိန်း လုပ်ငန်းများတွင် ပိုမို ပါဝင်နိုင်စေရန် ရည်ရွယ်ပြီး လုပ်ငန်း အသစ်များကို ရွေးချယ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

Mercy Corps နှင့် MERN တို့သည် ပုံမှန် အစည်းအဝေးများတွင် ၎င်းတို့၏ စီမံကိန်း လုပ်ငန်းများ အကြောင်းကို ဒေသ အာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်းများအား အသိပေးခြင်းဖြင့် ကောင်းမွန်သော ဆက်ဆံရေးကို တည်ဆောက်ထားနိုင်ခဲ့သည်။ MERN ၏ မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ သည် ၎င်းတို့၏ ဒီရေတောနှင့် သက်ဆိုင်သည့် သင်တန်းများကို အစိုးရ သစ်တောဌာနနှင့် အနီးကပ် ပူးပေါင်းကာ ဖွင့်လှစ် သင်ကြား ပေးနိုင် ခဲ့သည့် အပြင် ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းများကို အစိုးရ၏ စီမံကိန်းများနှင့် အညီ ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် MERN သည် ဒေသ အာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရ ဌာနဆိုင်ရာမှ အရာရှိများပါဝင်သည့် မြို့နယ်အဆင့် လုပ်ငန်း ညှိနှိုင်း အစည်းအဝေးများကို ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် LIFT သည် ဝီရိ ဆိုင်ကလုန်း မုန်တိုင်းဒဏ်ကို ခံစားခဲ့ရသည့် ပြည်သူများကို အကူအညီပေးနိုင်မည့် လေးနှစ် စီမံကိန်း လုပ်ငန်းတစ်ခုကို စတင် အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ စီမံကိန်းသည် ကနဦး ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော လူသားချင်း စာနာမှု အကူအညီများအပေါ်တွင် အခြေခံကာ ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွံ့ဖြိုးမှု အနည်းဆုံးဖြစ်သည့် ဒေသအား စုစုပေါင်း ဒေါ်လာ သန်း နှစ်ဆယ် ကူညီ ပေးအပ်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဒေသတွင်း စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်မှုသည် ကျယ်ပြန့်မှုမရှိခြင်း၊ ဆိုင်ကလုန်း မုန်တိုင်း တိုက်ခတ်ပြီး နောက်တွင် စားနပ်ရိက္ခာ ထုတ်လုပ်မှု ဆိုးရွားစွာ ကျဆင်းလျက်ရှိခြင်းကြောင့် စီမံကိန်း၏ အဓိက ရည်ရွယ်ချက်မှာ စားနပ်ရိက္ခာ ထုတ်လုပ်မှုကို တိုးတက်လာစေရန်အတွက် ကျေးရွာ တစ်ခုစီ၏ ဖွံ့ဖြိုးမှု အစီအစဉ်များကို ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။ ရေးဆွဲထားသည့် စီမံကိန်းများ ဖြစ်သည့် လယ်ယာ၊ ငါးလုပ်ငန်း၊ အခြေခံ အဆောက်အဦးဆောက်လုပ်ခြင်းနှင့် အသေးစား ငွေစု ငွေချေး လုပ်ငန်းများအနက် အနက် ကျေးရွာတစ်ခုချင်းစီ၏ အဓိက လိုအပ်ချက်အလိုက် ရွေးချယ်ဆောင်ရွက်စေသည့် ထောက်ပံ့ကူညီမှု အစီအစဉ်ဖြင့် လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

၄။ တစ်နိုင်ငံလုံး အတိုင်းအတာဖြင့် ဦးတည်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် လုပ်ငန်းဆိုင်ရာ ရလဒ်များ

၄.၁။ အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများ

ရလဒ် ၅။ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများအတွက် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့် စားနပ်ရိက္ခာ ဖူလုံရေး ဆောင်ရွက်ချက်များကို ပံ့ပိုးသည့် အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည် ပိုမို အားကောင်းလာအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။

ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများ၏ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုကို အထောက်အကူပြုစေနိုင်မည့် စနစ်များ၊ ဖွဲ့စည်းပုံများနှင့် ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်မှုများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများ၏ အခန်းကဏ္ဍကို ပံ့ပိုး ကူညီပေးနိုင်ရန်အတွက် LIFT ၏ ရန်ပုံငွေ ဘုတ်အဖွဲ့သည် ရလဒ် ၅ ကို ထည့်သွင်းခဲ့ပါသည်။ ထို ရလဒ်ကို ထည့်သွင်း ဖော်ပြထားရာတွင် အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများအား ပိုမို အားကောင်းလာစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းသည် LIFT ၏ အရေးကြီးသည့် ဗျူဟာ တစ်ခု ဖြစ်သည့်အပြင် လူမှုရေး ဆောင်ရွက်သူများနှင့် လူမှုရေး လုပ်ငန်းများ သည် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများ၏ စားနပ်ရိက္ခာနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှ လုပ်ငန်းများ တိုးတက်စေရန်အတွက် အဓိကကျသည်ဟု ရှင်းလင်းစွာ အသိအမှတ်ပြုထားပါသည်။

ယနေ့အထိ ရလဒ် ၅ အနေနှင့် ဆောင်ရွက်သည့် LIFT ၏ လုပ်ငန်းများမှာ မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများက ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် သင်တန်းများ ဖြစ်ကြပါသည်။ အပိုင်း ၂.၂ တွင် တင်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း LIFT ၏ လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှု မူဘောင်တွင် ပါဝင်သည့် အညွှန်းကိန်းများသည် စွမ်းဆောင်ရည် ပိုမို အားကောင်းလာစေရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းကို ထည့်သွင်းဖော်ပြထားပါသည်။ ထို့ကြောင့် LIFT သည် သင်တန်းများ ဖွင့်လှစ် ပို့ချရာတွင် ဆီလျော်သည့် အောင်မြင် တိုးတက်မှု များကို ရရှိနိုင်ခဲ့သည်။^{၇၃}

LIFT သည် ခိုင်မာသည့် စီမံကိန်း အောင်မြင်မှုများ ပိုမို ရရှိစေရန်အတွက် ဒေသခံ အဖွဲ့အစည်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်များ ပိုမို အားကောင်း လာစေရန် ဆက်လက် ပံ့ပိုးကူညီသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပင် အခြားသော လုပ်ငန်းများကိုလည်း ထည့်သွင်းသွားရန် လိုအပ်မည် ဖြစ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် LIFT သည် အောက်ပါ အချက်များကို အဓိက ထားလုပ်ဆောင်သွားမည်။

- ဒေသခံ မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများအား ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင် ရည်မှန်းချက်နှင့် ကိုယ်ပိုင် ဗျူဟာများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်သွားနိုင်စေရန် ကူညီဆောင်ရွက်ပေးသွားရန်။
- သင်တန်း အစီအစဉ်များအပေါ် အဓိက မှီခိုနေခြင်းမဟုတ်သည့် အခြားသော စွမ်းဆောင်ရည် တိုးတက်စေမည့် နည်းလမ်းကို ပံ့ပိုး ကူညီသွားရန်။
- လုပ်ငန်း လည်ပတ် ဆောင်ရွက်ခြင်းကို ပိုမို အားကောင်းလာစေရန်၊ ကျေးလက်နေ ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများ၏ ထင်မြင်ယူဆချက်နှင့် အကြံဉာဏ်များ ပိုမို ထွက်ပေါ်လာစေရန် နှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုချင်းစီ၏ စွမ်းဆောင်ရည်များ ပိုမို ကောင်းမွန်လာစေရန် အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အတူတကွ ဆောင်ရွက်သွားရန်။

အဆိုပါ အချက်များကို ဆောင်ရွက်သွားနိုင်ရန် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုနှင့် ကျင့်သုံးလိုက်နာဆောင်ရွက်မှုများကို အားကောင်းလာစေရန် ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။ LIFT ၏ အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာ လေ့လာသင်ယူမှုနှင့် တိုင်းတာဆောင်ရွက်မှုများကိုလည်း တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ် နှစ်လည်ပိုင်းက LIFT က ဦးဆောင် ပြုလုပ်ခဲ့သည့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲတစ်ခုတွင် NGO များ (Oxfam၊ ပေါင်းကူး၊ SwissAid၊ Mercy Corps နှင့် Action Aid) သည် အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများကို အားကောင်းလာစေရန် ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် နည်းလမ်းများနှင့် ထိုဆောင်ရွက်မှုများကို လေ့လာစစ်ဆေးနိုင်မည့် နည်းလမ်းများကို တင်ပြခဲ့ကြသည်။ တက်ရောက်သူများအကြား ယေဘုယျ သဘောတူညီမှု တစ်ခု ထွက်ပေါ်လာခဲ့သည်။ အခြား ဒေသခံ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဆေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်ပြီးသောအခါ အတည်ပြုခဲ့နိုင်သည်။ အဖွဲ့အစည်းများ၏ အားကောင်းလာမှုသည်အလတ်အလတ် ကာလအတွင်း ဆောင်ရွက်သည့် စီမံကိန်း လုပ်ငန်း၏ သက်တမ်းတွင် ချက်ချင်း ဆုံးဖြတ်၍ မရနိုင်သကဲ့သို့ မှန်းဆရန်နှင့် တိုင်းတာ ဆောင်ရွက်ရာတွင်လည်း ခက်ခဲနိုင်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် အဖွဲ့တစ်ခုချင်းစီ၏

၇၃ အညွှန်းကိန်း ၁။ နည်းစနစ်၊ စီမံကိန်းနှင့် ငွေကြေး စီမံအုပ်ချုပ်မှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှု တိုးတက်လာသည့် NGO အရေအတွက်။ အညွှန်းကိန်း ၂။ LIFT ၏ ရန်ပုံငွေ ဖြင့် ဆောင်ရွက်သည့် သင်တန်းများမှ ရရှိခဲ့သည့် အသိပညာကျွမ်းကျင်မှုများအား ပြန်လည် အသုံးပြုနိုင်သည့် ရပ်ရွာအခြေပြု အဖွဲ့များ၏ ရာခိုင်နှုန်း။ အညွှန်းကိန်း ၃။ ပြည်တွင်း NGO များက ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့သည့် နည်းစနစ်ပိုင်းနှင့် စီမံကိန်း စီမံအုပ်ချုပ်မှု ဆိုင်ရာ အပြောင်းအလဲ အရေအတွက်။

စွမ်းဆောင်ရည်ကို အညွှန်းကိန်းများဖြင့် စနစ်တကျ ဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း(အဖွဲ့များ၏ စွမ်းဆောင်ရည် အကဲဖြတ်မှုဟု သိထားကြပါသည်)သည် ရောနှောနေသည့် အဖြေများကို ထွက်ပေါ်လာစေသည်။

၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် LIFT သည် ၎င်း၏ အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည် တည်ဆောက်ခြင်း လုပ်ငန်းများကို ပိုမို တိုးတက်လာစေရန် အစိုးရမဟုတ်သည့် နိုင်ငံ တကာနှင့် ပြည်တွင်း အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဆွေးနွေးမှုများ ဆက်လက် ဆောင်ရွက်သွားရန် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။ အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု၏ စွမ်းဆောင်ရည် တိုးလာသည် မတိုးလာသည်ကို မည်ကဲ့သို့ တိုင်းတာ သိရှိနိုင်မည်နည်း ဟူသည့် မေးခွန်း၏ အဖြေကို ရရှိရန်လည်း ဆက်လက် ဖော်ထုတ်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ ဆောင်ရွက်မှုနှင့် ဆွေးနွေးမှုများသည် LIFT ၏ လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှု မူဘောင်တွင် ရလဒ် ၅ ၏ အောက်တွင် ဖော်ပြထားသည့် အညွှန်းကိန်းများကို ပြန်လည် ကောင်းမွန်အောင် ပြုလုပ်ရာတွင် အသုံးပြုနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

မိတ်ဖက်အဖွဲ့များ၊ ဒေသခံ အဖွဲ့များ၏ ဝန်ထမ်းများအား သင်တန်းများ ပေးခြင်း

LIFT ၏ လုပ်ငန်းအများစုကို အစိုးရမဟုတ်သည့် ဒေသခံ အဖွဲ့အစည်းများ (Local NGOs) က တိုက်ရိုက် ဖြစ်စေ၊ သွယ်ဝိုက်၍ ဖြစ်စေ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြပါသည်။ ၂၀၁၁ နှစ်ကုန်ပိုင်းအထိ အစိုးရ မဟုတ်သည့် ဒေသခံ အဖွဲ့အစည်းများ (Local NGOs) သည် LIFT ၏ ရန်ပုံငွေဖြင့် ဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်း စုစုပေါင်း၏ ၂၇% ကို LIFT နှင့် တိုက်ရိုက် စာချုပ် ချုပ်ဆိုကာ ဆောင်ရွက် လျက်ရှိသည်။ လုပ်ငန်းစုစုပေါင်း၏ ၂၉% ကို အစိုးရမဟုတ်သည့် ဒေသခံ အဖွဲ့အစည်းများ (Local NGOs) သည် LIFT နှင့် တိုက်ရိုက် စာချုပ် ချုပ်ဆိုထားသည့် အစိုးရ မဟုတ်သည့် နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများ (International NGOs) များနှင့် ပူးပေါင်းကာ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြပါသည်။ ကျန်ရှိသည့် လုပ်ငန်းများအနက် အချို့တွင်လည်း အစိုးရ မဟုတ်သည့် ဒေသခံ အဖွဲ့အစည်းများ (Local NGOs) နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများ ရှိကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဒေသခံ အဖွဲ့များ၏ ဝန်ထမ်းများကို သင့်လျော်သည့် သင်တန်းများဖြင့် လေ့ကျင့်ပေးခြင်းသည် LIFT ၏ လုပ်ငန်းများ အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်အတွက် အရေးကြီးသည့် လုပ်ငန်းများ ဖြစ်ကြပါသည်။

မိတ်ဖက်အဖွဲ့များ၏လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုမျှတလာ

ယခုအချိန်အထိ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ပေးရေး ဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်မှု အများစုသည် ဝန်ထမ်းများအတွက် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးသည့် လုပ်ငန်းများ ဖြစ်ကြပါသည်။ ဒေသခံ အဖွဲ့များအတွက် နည်းစနစ်ပိုင်းနှင့် စီမံအုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ သင်တန်းများကို Action Aid ၊ Ox-fam ၊ Help Age ၊ SwissAid ၊ GRET ၊ Save the Children နှင့် Mercy Corps စသည့် အဖွဲ့များက သင်ကြားပေးလျက်ရှိပါသည်။ LIFT ၏ မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ အနက် Action Aid နှင့် Thadar Consortium နှင့် ပူးပေါင်းကာ လုပ်ငန်းညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု၊ လူထုအား စည်းရုံးဆောင်ရွက်မှု၊ အသင်းအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်မှု၊ လူမှုဆက်သွယ်ရေး၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုနှင့် ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ဆက်စပ်သည့် နည်းစနစ်ဆိုင်ရာ ဘာသာရပ်အမျိုးမျိုးကို သင်ကြားပေးလျက်ရှိပါသည်။ ဒေသခံအဖွဲ့ ခြောက်ဖွဲ့ မှ သင်တန်းသား ၁၀၀ ကျော်သည် အဆိုပါ သင်တန်းများကို တက်ရောက်နိုင်ခဲ့ကြပါသည်။ အချို့ သင်တန်းများကို LIFT ၏ မိတ်ဖက်အဖွဲ့မဟုတ်သည့် ပျိုးပင်၊ CDEC နှင့် သင်္ဂဟ အစရှိသည့် အဖွဲ့များက သင်ကြား ပေးခဲ့ကြပါသည်။ GRET သည် ချင်းပြည်နယ် မြောက်ပိုင်းတွင် ဆောင်ရွက်နေသည့် ဒေသခံနှင့် နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့များ ပါဝင်သည့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုတွင် ဦးဆောင်ကာ အဖွဲ့ခြောက်ဖွဲ့မှ ဝန်ထမ်းများအား လုပ်ငန်း လည်ပတ်မှု စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ အဆိုပြုလွှာနှင့် အစီရင်ခံစာများ ရေးသားခြင်း စသည့် သင်တန်းများကို ပို့ချပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ Mercy Corps နှင့် Swiss Aid တို့သည် နည်းစနစ်ပိုင်း၊ လုပ်ငန်း စီမံအုပ်ချုပ်မှု၊ ကျားမ လေ့လာဆန်းစစ်မှု၊ စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်းနှင့် စိစစ်ကြီးကြပ်ခြင်းဆိုင်ရာ သင်တန်းများကို၎င်းတို့၏ ဝန်ထမ်းများနှင့် အခြား ဒေသခံ မိတ်ဖက်အဖွဲ့များ၏ ဝန်ထမ်းများကို သင်ကြားပေးခဲ့ကြပါသည်။

ယနေ့အထိရရှိခဲ့သည့် တိုးတက် အောင်မြင်မှုများ

ယနေ့အထိ LIFT ၏ မိတ်ဖက် အဖွဲ့များသည် ဒေသခံ အဖွဲ့များ၏ ဝန်ထမ်း တစ်သောင်းခြောက်ထောင်ကျော် (၁၆၁၂၁)အား လေ့ကျင့် သင်ကြား ပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ LIFT ရန်ပုံငွေ စီမံခန့်ခွဲမှုရုံး၏ လေ့လာကြီးကြပ်ရေး ခရီးများအတွင်း တွေ့ရှိချက်များအရ လည်းကောင်း၊ ပါဝင်ခဲ့သူများ၏ ပြောဆိုမှုများအရ လည်းကောင်းသင်တန်းများသည် အကျိုးရှိခဲ့ပြီး ၎င်းတို့၏ ကျွမ်းကျင်မှုများသည် သင်တန်း မတက်ထား သူများထက် သာလွန် ကောင်းမွန်သည်ဟု သိရပါသည်။

သင်တန်းသား အမြောက်အများကို လေ့ကျင့်ပေးခဲ့သော်လည်း ကြီးမားသည့် အခက်အခဲများ ရှိနေဆဲပင်ဖြစ်ပါသည်။ ပထမ အခက်အခဲမှာ အဖွဲ့အစည်းအချို့တွင် LIFT ၏ ရန်ပုံငွေဖြင့် ဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်းတွင် လုပ်ကိုင်နေသည့် ဝန်ထမ်းများကသာ သင်တန်းများကို တက်ရောက်ခွင့် ရခဲ့ကြသည်။ LIFT ၏ ရန်ပုံငွေဖြင့် ဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်းများတွင် လုပ်ကိုင်နေသည့် ဝန်ထမ်းများကိုသာ လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးရုံမျှဖြင့် ဒေသခံ အဖွဲ့များအားလုံး၏ စွမ်းဆောင်ရည်များ မြှင့်တက်မလာနိုင်ပါ။ ဒုတိယ အခက်အခဲမှာ သင်တန်း အများစုသည် LIFT က လိုအပ်သည့် အချက်များကို ဖြည့်ပေးနိုင်ရန် သင်ကြားပေးသော သင်တန်းများ (ငွေစာရင်းအင်းများပြုလုပ်ခြင်း၊ အစီရင်ခံ တင်ပြခြင်းနှင့် အစီရင်ခံ တင်ပြရာတွင် အသုံးပြုသည့် ပုံစံ စသည်) ဖြစ်နေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ အချို့ အဖွဲ့များက ထို သင်တန်းများသည် ၎င်းတို့ သင်ကြားရန် လိုအပ်နေသည့် အရာများနှင့် ထပ်တူကျသည်ဟု ပြောဆိုကြသော်လည်း ထိုထပ်တူကျမှုမှာ အနည်းငယ်သာဖြစ်ပါသည်။ တတိယအချက်မှာ အရည်အချင်းပြည့်ဝသည့် သင်ကြားပေးသူများကို ရရှိရန် ခက်ခဲခြင်းပင်ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အချို့သင်တန်းများသည် ထိရောက်မှုမရှိဘဲ ပြန်လည် အသုံးချနိုင်မှုလည်း အားနည်းခဲ့ပါသည်။

ရပ်ရွာအခြေပြုအဖွဲ့များကို ပံ့ပိုးကူညီပေးခြင်း

LIFT ၏ ရန်ပုံငွေဖြင့် ဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်းအားလုံးနီးပါးတွင် ရပ်ရွာအခြေပြုအဖွဲ့များကို သင်တန်းများပေးခြင်းနှင့် ပံ့ပိုးကူညီမှုပေးခြင်းသည် အရေးကြီးသည့် လုပ်ငန်းများ အဖြစ် ပါဝင်နေကြပါသည်။ ၎င်းတို့အနက် အချို့သည် လုပ်ငန်းများ၏ အောင်မြင်မှု ရလဒ်များကို ရရှိစေသည့် ပံ့ပိုး ဆောင်ရွက်မှုများ ဖြစ်ကြပါသည်။ အချို့ကမူ ရပ်ရွာအခြေပြု စီမံကိန်းများ ရေးဆွဲရန် ကူညီပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ပေးအပ်ခဲ့သည့် ပံ့ပိုးကူညီမှု အတိုင်းအတာ၊ ကူညီခဲ့သည့် ရပ်ရွာအခြေပြုအဖွဲ့အမျိုးအစား၊ လူထု စည်းရုံးရေး ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပေးအပ်ခဲ့သည့် အချိန်ကာလ စသည်တို့တွင် မတူညီသည့် ခြားနားချက် အများအပြား ရှိခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ မတူညီသည့် ချဉ်းကပ်မှုများကြောင့် မတူညီသည့် စီမံကိန်း ရလဒ်များ ထွက်ပေါ် ခဲ့ကြပါသည်။

မိတ်ဖက်အဖွဲ့များ၏ လူပိုင်နန်းဆောင်ရွက်မှု ဗျူဟာ

Help Age သည် ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီများ၏ စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ပေးနိုင်ရန် ပံ့ပိုးကူညီမှုများ အများအပြား ဆောင်ရွက် ပေးအပ်နိုင်ခဲ့သည်။ ဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီဝင် ၂၇၀ နှင့် ဒေသ အာဏာပိုင် အဖွဲ့အစည်းများ၏ ဝန်ထမ်း ၂၀ တို့အား ခေါင်းဆောင်မှုနှင့် အားလုံး ပါဝင်နိုင်သည့် စီမံကိန်းဖော်ဆောင်ရေး သင်တန်းများကို ပို့ချပေးနိုင်ခဲ့သည်။ Oxfam နှင့် ၎င်း၏ မိတ်ဖက်အဖွဲ့ဖြစ်သည့် NAG သည် ကျေးရွာအခြေပြု အသင်းဝင် အဖွဲ့များအား ဖွဲ့စည်းပေးနိုင်ခဲ့ပြီး ရပ်ရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းကို ရှေ့ဆက်လက် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် လမ်းညွှန်မှုများ ပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ အချိန် တစ်ခုယူပြီး အဆိုပါ အဖွဲ့များ၏ ဖွဲ့စည်းပုံနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာတို့ကို သတ်မှတ်ခြင်း၊ အဖွဲ့ဝင်များကို သင်တန်းများ ပို့ချခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ သာစည်မြို့နယ်ရှိ ကျေးရွာငါးရွာမှ အသင်းဝင် အဖွဲ့များသည် အဖွဲ့ဝင်များအတွက် သွင်းအားစုများကို စုပေါင်း ဝယ်ယူနိုင်ခဲ့ပြီး အောင်မြင်မှုများ ရရှိခဲ့ပါသည်။ GRET သည် ကျေးရွာများရှိ Facilitator များအား စုပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုနည်းလမ်းများနှင့် ရပ်ရွာလူထု ပါဝင် ဆောင်ရွက်သည့် နည်းလမ်းများ စသည်တို့တွင် အကူအညီများ ပေးအပ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။

Action Aid သည် ရပ်ရွာအခြေပြု ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများအား အသင်းဝင်များဖြင့် ချဉ်းကပ်ဆောင်ရွက်ပါသည်။ ကျေးရွာအခြေပြု အသင်းဝင်များအား သင်ကြားပေးပြီး ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးမှု လုပ်ငန်းစဉ်တွင် ပါဝင်စေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ Action Aid သည် အသင်းဝင်များအား ဖွံ့ဖြိုးရေး ဆိုင်ရာ သဘောတရားများ၊ ရပ်ရွာ စည်းရုံးရေး လုပ်ငန်းများ၊ PRA နည်းစနစ်များအား အသုံးပြုနည်း၊ ကျားမ သဘာဝနှင့် အမျိုးသမီးအခွင့်အရေး၊ တာဝန်ခံမှု၊ ပွင့်လင်းမှု နှင့် ထင်သာမြင်သာရှိမှုနှင့် လုပ်ငန်း ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှုဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်မှုများ စသည်တို့ကို သင်ကြားပေးနိုင်ခဲ့သည်။ အသင်းဝင်များသည် မိတ်ဖက်အဖွဲ့များနှင့် အတူပူးပေါင်းကာ ကျေးရွာ သတင်းအချက်များ စစ်ဆေး ကောက်ယူခြင်း လုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ခဲ့ကြသည်။ အသင်းဝင်များ၏ ၄၀% ကျော်သည် အမျိုးသမီးများဖြစ်ကြပြီး ၎င်းတို့သည် ကျေးရွာရှိ အခြား အမျိုးသမီးများအား ရပ်ရွာ အခြေပြု အဖွဲ့များကို စီမံအုပ်ချုပ်နိုင်စေရန်နှင့် ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးမှု လုပ်ငန်းများတွင်ပါဝင်လာကြစေရန် ကူညီနိုင်ခဲ့ကြသည်။ အသင်းဝင်များနှင့်အတူ သင်တန်း တက်ရောက်ကြသည့် ဒေသခံများသည် ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်လာကြကြောင်း သိရှိရသည်။ အသင်းဝင်များသည် ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုး အဖွဲ့များ၊ ဘေးအန္တရာယ် လျှော့ပါးရေး စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီများ၊ ရေ စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီများ၊ သစ်တော အသုံးပြုသူ အဖွဲ့များနှင့် လှည့်ပတ် ရန်ပုံငွေ ကော်မတီများ အစရှိသည့် ရပ်ရွာအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများကို လည်း သင်တန်းများ ပို့ချပေးခဲ့သည်။ DPDO သည် ကျေးရွာ ၂၃ ရွာရှိ ရပ်ရွာ စေတနာ့ ဝန်ထမ်းများအား လုပ်ငန်း လည်ပတ်မှု စီမံခန့်ခွဲခြင်း၊ မသန်စွမ်းမှုနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ စသည်တို့ကို သင်ကြား ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ စေတနာ့ ဝန်ထမ်းများသည် ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုး အဖွဲ့များအား လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများ၏

တိုးတက်အောင်မြင်မှုကို စိစစ် ကြီးကြပ်မှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် ကူညီပေးနိုင်ခဲ့သည်။ DPDO သည် ခရီးမသွားနိုင်သူများအတွက်ပါ ရည်ရွယ်ပြီး ရွှေ့လျား သင်တန်းများအဖြစ် ကျေးရွာများ အနှံ့ သွားရောက် ပို့ချသင်ကြားပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။

လနေ့အထိရရှိခဲ့သည့် တိုးတက်အောင်မြင်မှုများ

၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင်စီမံခန့်ခွဲမှု၊ ငွေကြေး စီမံခန့်ခွဲမှု၊ စာရင်းအင်း၊ လူမှုရေး လေ့လာဆန်းစစ်မှု၊ လှည့်ပတ် ရန်ပုံငွေ၊ ဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးရေး၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်၊ မွေးမြူရေး ဘဏ်စနစ်၊ အကာအကွယ်မဲ့ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၊ Cash-for-Work အစီအစဉ်များကို အကောင်အထည် ဖော်ခြင်းနှင့် စိစစ်ကြီးကြပ်မှု၊ အကဲဖြတ်မှု (M&E) စသည့် ကဏ္ဍများတွင် ရပ်ရွာအဖွဲ့အစည်းပေါင်း သုံးသောင်းငါးထောင်ကျော် (၃၅၃၂၃)ကို လေ့ကျင့် သင်ကြားပေးနိုင်ခဲ့သည်။ သင်တန်းများနှင့် စီမံကိန်း လုပ်ငန်းများတွင် ရရှိခဲ့သည့် အတွေ့အကြုံများကြောင့် ရပ်ရွာ အခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများ၏ ကျွမ်းကျင်မှု၊ အသိပညာ၊ အတတ်ပညာနှင့် အဖွဲ့ဝင်များ၏ မိမိကိုယ်ကို မိမိ ယုံကြည်မှုများ တိုးတက်လာခဲ့ကြသည်ဟု မိတ်ဖက် အဖွဲ့များက တင်ပြခဲ့ကြပါသည်။

ယခုအခါ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်နေသည့်ရပ်ရွာ အခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများသည် ၎င်းတို့၏ လက်ရှိ စီမံကိန်း လုပ်ငန်းများကို ကျော်လွန်ပြီး မျှော်မှန်းဆောင်ရွက်ရန် အချိန် ကျရောက်ပြီ ဖြစ်ပါသည်။ LIFT အနေနှင့် ရရှိခဲ့သည့် လူမှုရေးဆိုင်ရာ သင်ခန်းစာများ၊ လုပ်ငန်းများ ပိုမို ကျယ်ပြန့်စွာ ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ဆက်လက် ပံ့ပိုး ကူညီသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

ကွန်ဗက် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်မှု၊ လူမှုရေး သင်ခန်းစာ နှင့် စည်းရုံးရေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဖွံ့ဖြိုး ကူညီခြင်း

LIFT ၏ အသစ် ရေးဆွဲထားသည့် လုပ်ငန်း ဗျူဟာသည် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုနှင့် စားနပ်ရိက္ခာဆိုင်ရာ လုံခြုံရေး ရေရှည် ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်စေရန် ဆောင်ရွက်နေသည့် အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများ၏ အဓိက အခန်း ကဏ္ဍအား အပြည့်အဝ အသိအမှတ်ပြုထားသည်။ LIFT သည် ကျေးလက် ဒေသတွင် နေထိုင်သည့် ပြည်သူများ အနေနှင့် ၎င်းတို့ ကိုယ်တိုင် လုံခြုံစေရန်၊ စည်းရုံးဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် အတွက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားရန် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။ အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းမှု ကဏ္ဍတွင် အဓိက ကျသည့် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအနေနှင့် LIFT သည် ၎င်း၏ ရန်ပုံငွေ၊ ကွန်ယက်၊ သင်ခန်းစာများနှင့် သုတေသနများကို အဆိုပါ ရည်ရွယ်ချက်များအတွက် အသုံးပြု ဆောင်ရွက် သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

မိတ်ဖက် အဖွဲ့များ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု ဗျူဟာ

ဒေးဒရဲနှင့် ဖျာပုံမြို့နယ်များတွင် Oxfam နှင့် NAG တို့သည် ရေလုပ်ငန်း စီမံ အုပ်ချုပ်ရေး ကဏ္ဍကို ဆောင်ရွက် လျက်ရှိပါသည်။ စီမံကိန်းသည် ငါးလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သူများ အဖွဲ့၊ ငါးလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ကော်မတီ၊ ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး ကော်မတီ၊ ပြင်ဆင်ထုပ်ပိုးသူများ အဖွဲ့နှင့် ငါးအဝယ်ခိုင် အဖွဲ့ နှစ်ဖွဲ့တို့ကို ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ အဖွဲ့များအတွက် သင်တန်းများ ဖွင့်လှစ် ပို့ချပေးနိုင်ခဲ့သကဲ့သို့ တိုက်နယ်နှင့် မြို့နယ် အဆင့် ငါးလုပ်ငန်း ဌာန၊ မြန်မာ နိုင်ငံ ငါးလုပ်ငန်း အဖွဲ့ချုပ်၊ တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ စသည်တို့နှင့် အချိတ်အဆက် ရရှိစေရန် ဆောင်ရွက် ပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ စီမံကိန်းသည် ငါးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများ အချင်းချင်း ပူးပေါင်းကာ ငါးလုပ်ကွက်များကို ဈေးပြိုင်စနစ်ဖြင့် ဝယ်ယူပြီး အတူတကွ လုပ်ကိုင်နိုင်ရန်အတွက် အစည်းအဝေးများကို ဦးဆောင် ပြုလုပ်ပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ စုပေါင်း ဆောင်ရွက်ခြင်းသည် အလုပ်ဖြစ်ခဲ့ကြောင်း သိရပါသည်။ ငါးလုပ်ကွက်များကို စုပေါင်း ရှာဖွေနိုင်ခဲ့ပြီး ဈေးပြိုင်စနစ်ဖြင့် တိုင်းဒေသကြီး အစိုးရ ထံမှ တိုက်ရိုက် ဝယ်ယူနိုင်ခဲ့ကြသည်။ ကျေးရွာ ၁၅ ရွာသည် ငါးလုပ်ကွက်များကို စုပေါင်း ဝယ်ယူနိုင်ရန် သို့မဟုတ် စုပေါင်းကာ လျှောက်ထားရန်အတွက် ၎င်းတို့၏ ကိုယ်ပိုင် အစီအစဉ်များကို ရေးဆွဲနိုင်ခဲ့ကြသည်။

Swiss Aid သည် ကချင်ပြည်နယ်တွင် လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်ရေးနှင့် လယ်ယာမြေ မှတ်ပုံတင်ခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်များ နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် သင်တန်းများကို ဒေသဆိုင်ရာ အာဏာပိုင်များနှင့် ပူးပေါင်းကာ ပို့ချနိုင်ခဲ့သည်။ အမျိုးသမီး ၂၂ ဦးနှင့် အမျိုးသား ၁၆ ဦးတို့သည် သုံးရက်တာ ကြာမြင့်သည့် လယ်မြေပိုင်ဆိုင်ရေးနှင့် လယ်မြေ မှတ်ပုံတင်ခြင်း ဆိုင်ရာ သင်တန်းကို တက်ရောက် ခဲ့ကြသည်။ လယ်သမားများသည် ၎င်းတို့၏ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာမြေများကို မှတ်ပုံတင်ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန်အတွက် မြန်မာ့ စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်း လက်အောက်ရှိ မြို့နယ် ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်း ဦးစီးဌာနမှ အစိုးရ အရာရှိ တစ်ဦးက သင်တန်း တွင် လာရောက်ပို့ချပေးခဲ့သည်။ ကချင်နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်ရှိ စီမံကိန်း ဒေသများတွင် လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်ရေးဆိုင်ရာ သင်တန်းများသည်

အရေးကြီးသည့် လုပ်ငန်းများဖြစ်ကြပါသည်။ လယ်ယာမြေ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်နှင့် အသုံးချနိုင်မှုတို့သည် စားနပ်ရိက္ခာ လုံခြုံရေးအပေါ် တိုက်ရိုက် အကျိုးသက်ရောက်မှု ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပါသည်။

ယနေ့အထိရရှိခဲ့သည့်တိုးတက် အောင်မြင်မှုများ

မိတ်ဖက်အဖွဲ့အများစုသည် အဆိုပါ လုပ်ငန်းများကို ၂၀၁၂ ခုနှစ် အစောပိုင်းရောက်မှသာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ကြပါသည်။ LIFT သည် အဆိုပါ လုပ်ငန်းများ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုနှင့် သင်ခန်းစာ အသေးစိတ်တို့ကို တစ်နှစ်အကြာတွင် အစီရင်ခံ တင်ပြသွားရန် စီစဉ်ထားပါသည်။ ယခုအချိန်တွင် ရှင်းရှင်းလင်းလင်း မြင်နိုင်သည့် အချက်တစ်ခုမှာ LIFT သည် တစ်နိုင်ငံလုံး ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများအတွက် သင့်လျော်သည့် နိုင်ငံတကာမှ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက် ရှိနေခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။ LIFT သည် အစိုးရ၊ ပုဂ္ဂလိက သို့မဟုတ် ဒေသခံ အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ယခုထက်ပိုသည့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုမျိုးကို လုပ်ဆောင်သွားရန် လိုအပ်နေသည်ဆိုသည့် အချက်ကိုလည်း တွေ့ရှိရပါသည်။ အဖွဲ့အစည်း များအား ပံ့ပိုး ကူညီမှုများ ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ပေးအပ်နိုင်ပြီး LIFT ၏ အခန်းကဏ္ဍ သည် လာမည့်နှစ်များတွင် ယခု ထက် ပို၍ ခိုင်မာ လာနိုင်မည်လား ဆိုသည်မှာ အဓိက မေးခွန်းတစ်ခု ဖြစ်လျက်ရှိပါသည်။

၄.၂။ စိစစ် ကြီးကြပ်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ခြင်း

ရလဒ် ၆။ စီမံကိန်း လုပ်ငန်းနှင့် ဗဟိုဒေသများကို အကောင်အထည် ဖော်ရာတွင် စိစစ် ကြီးကြပ်မှုနှင့် အကဲဖြတ် သုံးသပ်မှုမှ ထွက်ပေါ် လာသည့် သက်သေ အထောက်အထားများနှင့် ငြိမ် အဖွဲ့များကို ဆောင်ရွက်စေသည့် လေ့လာ သုံးသပ်ချက်များအား အသုံးပြု ဆောင်ရွက်ခြင်း။

၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် LIFT ၏ M&E ဌာနသည် အရေးပါသည့် ကဏ္ဍများတွင် တိုးတက်မှုများကို ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ကြသည်။

လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှု မူဘောင် (Logical Framework)

LIFT ၏ လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှု မူဘောင် (Logical Framework) ကို ပြင်ဆင်ထားသည့် ရလဒ်များနှင့် စာဖြင့် ရေးသား ဖော်ပြချက်များ၊ မှတ်တိုင်များနှင့် ဦးတည် လျာထားချက်များစသည်တို့ဖြင့် အသစ်ပြန်လည် ရေးဆွဲနိုင်ခဲ့သည်။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းကြောင့် ရှင်းလင်းမှုနှင့် ကျိုးကြောင်းဆီလျော်မှုတို့ကို ပိုမို တိုးတက်လာစေပြီး အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းမှုနှင့် စားနပ်ရိက္ခာ ဖူလုံရေး ကဏ္ဍ တွင် ဆောင်ရွက်နေသည့် အဓိကကျသည့် မိတ်ဖက် အဖွဲ့များ၏ လုပ်ငန်းများနှင့် လိုက်လျော ညီထွေမှု ပိုမို ရှိလာစေသည်။

LIFT သည် လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှု မူဘောင်ကို ရေးဆွဲရာတွင် ဒေသအသီးသီးတွင် စီမံကိန်း လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့များနှင့် အတူတကွ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ Delta 1၊ Delta 2 နှင့် Countrywide(တစ်နိုင်ငံလုံးတွင် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု) စသည့် မူဘောင်သုံးမျိုးကို ရေးဆွဲ နိုင်ခဲ့သည်။ ထိုမူဘောင်များသည် LIFT ၏လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှု မူဘောင်နှင့် ချိတ်ဆက်ထားသည့် တူညီသော ရလဒ်များကို အသုံးပြုထားပါသည်။ LIFT ၏ မိတ်ဖက်အဖွဲ့များသည် ၎င်းတို့၏ အင်အားနှင့် အရင်းအမြစ်များနှင့် အပေါ် အခြေခံကာ အညွှန်းကိန်းများကို ရေးဆွဲဖော်ထုတ်ရာတွင် ကူညီပေးခဲ့ကြသည်။ မိတ်ဖက်များထံမှ သတင်း အချက်အလက်များ မရရှိနိုင်သည့် အချို့ ကိစ္စရပ်များကို အခြား နည်းလမ်းများ အသုံးပြုကာ ရှာဖွေ ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

စိစစ် ကြီးကြပ်ခြင်းနှင့် တိုးတက် အောင်မြင်မှုများကို အစီရင်ခံ တင်ပြခြင်း

၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် LIFT သည် မိတ်ဖက်အဖွဲ့များ၏ စီမံကိန်း လုပ်ငန်းများကို စီမံခန့်ခွဲရန်နှင့် စိစစ်ကြီးကြပ်နိုင်ရန်အတွက် ရန်ပုံငွေ စီမံခန့်ခွဲမှု ရုံးတွင် အသုံးပြုနိုင်ရန် အချက်အလက်စုဆောင်းထားရှိမှု (Database) ၏ ပုံစံ ဒီဇိုင်းကို ရေးဆွဲနိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထို အချက်အလက်စုဆောင်းထားရှိမှုသည် ရန်ပုံငွေ စီမံခန့်ခွဲမှု ရုံးတွင် ထိန်းသိမ်းထားရန် လိုအပ်သည့် သတင်းအချက်အလက်များ အပြင် မိတ်ဖက်အဖွဲ့များ၏ တိုးတက်အောင်မြင်မှုနှင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများကို စိစစ် ကြီးကြပ်နိုင်စေရန် အတွက် အထောက်အကူပြုသည့် သတင်းအချက်အလက်များကို ပေါင်းစည်းကာ စုဆောင်းထားရှိပါသည်။ ထို Database တွင် လုပ်ငန်း စာချုပ်များ၊ စာချုပ် ပြင်ဆင်ချက်များ၊ မိတ်ဖက်အဖွဲ့များက ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းများ၊ ရန်ပုံငွေ ပေးအပ်မှုများ၊ ကွင်းဆင်း စိစစ် ကြီးကြပ်မှု ခရီးစဉ်များမှ တွေ့ရှိချက်များ၊ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရန် ဦးတည် လျာထားချက်များ၊ မြို့နယ်နှင့် ကျေးရွာ တည်နေရာများ၊ LIFT ၏

ရလဒ်များအလိုက် ရန်ပုံငွေ သုံးစွဲမှုများ စသည့် သတင်းအချက်အလက်များ ပါဝင်သည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်းတွင် ထို Database ကို စမ်းသပ်ခဲ့ပြီး အချက်အလက်များ ထည့်သွင်းမှုကို ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် စတင် ဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်ပါသည်။

LIFT နှင့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့များသည် ခြောက်လတစ်ကြိမ် အစီရင်ခံ တင်ပြရမည့် အစီရင်ခံစာအတွက် အညွှန်းကိန်း နှင့် Template ပုံစံ အသစ် တို့ကိုလည်း သဘောတူညီ ခဲ့ကြပါသည်။

ခမိတမ်းနှင့် လေ့လာမှုများ ဆောင်ရွက်ခြင်း

၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်တွင် စတင်ခဲ့သည့် Delta 1 စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများအား ပြင်ပ အတိုင်ပင်ခံများသည် မြန်မာပြည်ရှိ သုတေသန အဖွဲ့ တစ်ခုနှင့် အတူ ပူးပေါင်းကာ ၂၀၁၁ ခုနှစ်၏ ဒုတိယနှစ်ဝက်တွင် လေ့လာသုံးသပ်ခဲ့ကြသည်။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ Delta 1 စီမံကိန်း လုပ်ငန်းများ၏ အတွေ့အကြုံများမှ သင်ခန်းစာများအား နောင်တွင် ဆောင်ရွက်မည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကို အကောင် အထည် ဖော်ရာတွင် အသုံးပြုနိုင်ရန်ဖြစ်သည်။ ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည့် လုပ်ငန်းများနှင့် ဆောင်ရွက်မှု လုပ်ငန်းစဉ် အဆင့်ဆင့်တို့အနက် မည်သည်တို့သည် အောင်မြင်မှုရရှိခဲ့ပြီး ဒေသခံ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးများ၏ ဝင်ငွေနှင့် စားနပ် ရိက္ခာဖူလုံရေးအတွက် အကျိုး အများဆုံး ဖြစ်ထွန်းကြသည် ဟူသည့် အချက်များကို အဓိက လေ့လာသုံးသပ်ခဲ့ပါသည်။

ကွင်းဆင်း လေ့လာမှု များဆောင်ရွက်ရာတွင် မိတ်ဖက်အဖွဲ့များ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် ကျေးရွာများတွင် ဦးတည်အုပ်စု ဆွေးနွေးပွဲများ၊ အဓိက သတင်းပေးသူများနှင့် အင်တာဗျူးပြုလုပ်ခြင်း နှင့် အိမ်ထောင်စု ၈၀၀ ပါဝင်သည့် စစ်တမ်း ကောက်ယူခြင်း စသည်တို့ ပါဝင်ခဲ့ကြသည်။ အဆိုပါ လုပ်ငန်း၏ အပြီးသတ် လေ့လာမှုနှင့် အစီရင်ခံစာကို LIFT ၏ ဝက်ဆိုက် တွင် ဝင်ရောက် ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် LIFT ၏ ရန်ပုံငွေဖြင့် World Bank က ဆောင်ရွက်သည့် အရည်အသွေးဆိုင်ရာ လူမှုစီးပွားရေး လေ့လာစောင့်ကြည့်မှု အစီရင်ခံစာ (Qualitative Social and Economic Monitoring (QSEM)) ၏ ဒီဇိုင်းကို ရေးဆွဲနိုင်ခဲ့ပါသည်။ QSEM ၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ မြန်မာနိုင်ငံ တွင် ရင်ဆိုင်နေရသည့် အသက်မွေး ဝမ်းကျောင်းမှုနှင့် စားနပ်ရိက္ခာ ဖူလုံရေး ဆိုင်ရာ အရည်အသွေး မြင့်မားသည့် စိစစ် ကြီးကြပ်မှုနှင့် လေ့လာသုံးသပ်မှုများကို ဆောင်ရွက်သွားနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းသည် LIFT ၏လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများကို ပိုမို အားဖြည့် ပေးမည် ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် QSEM ၏ အရေးကြီးသည့် အချက်တစ်ခုမှာ အရည်အသွေးဆိုင်ရာ လူမှု စီးပွားရေး သုတေသနနှင့် လေ့လာ သုံးသပ်မှုများကို ပြုလုပ်နိုင်သည့် ဒေသခံများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်ကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် LIFT သည် အခြေခံ စစ်တမ်းအတွက် ကွင်းဆင်းလေ့လာမှု အားလုံးကို ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည်။ စစ်တမ်းတွင် ပါဝင်သည့် အချက်အလက်များသည် လုပ်ငန်းလည်ပတ်မှု မူဘောင်တွင် ပါဝင်သည့် အညွှန်းကိန်းအများစုအတွက် ကနဦး တန်ဖိုးများ ရရှိစေရန် ပံ့ပိုးပေးကြသည်။ အခြေခံ စစ်တမ်းသည် LIFT ၏ လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် ကျေးရွာ ၁၂ ရွာရှိ အိမ်ထောင်စုပေါင်း လေးထောင် ကို အခြေခံကာ စစ်တမ်းများ၊ ကျေးရွာ အချက်အလက်များနှင့် ဦးတည် အုပ်စု ဆွေးနွေးပွဲများကို ပြုလုပ်ကာ ကောက်ယူ ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ အခြေခံ စစ်တမ်း အစီရင်ခံစာ (Baseline Report) ကိုလည်း LIFT ၏ ဝက်ဆိုက် တွင် ဝင်ရောက် ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။

စိန်ခေါ်မှုများ

၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် M&E အနေနှင့် တိုးတက် အောင်မြင်မှုများ ရရှိခဲ့သော်လည်း ၎င်း၏ လုပ်ငန်းများမှ ရရှိသည့် သင်ခန်းစာများကို မျှဝေပေးရန်နှင့် စုဆောင်း ရယူနိုင်ရန်အတွက် စိန်ခေါ်မှုများစွာ ကျန်ရှိနေပါသည်။ အဆိုပါ သင်ခန်းစာများသည် ကျေးလက်ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေး၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု လျှော့ချရေးနှင့် ဆက်စပ်မှုရှိသည့် မူဝါဒ ချမှတ်ရာတွင် အထောက်အကူ ဖြစ်စေနိုင်ရန် အတွက် LIFT သည် အစိုးရအပါအဝင် အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားနိုင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

၁။ စီမံကြီးကြပ်မှုဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များ၏ အရည်အသွေးကို တိုးတက်စေခြင်း

အစီရင်ခံစာ ပုံစံ အသစ်များ နှင့် ပိုမို ရှင်းလင်းသည့် အညွှန်းကိန်းများကို သတ်မှတ် သဘောတူညီပြီးသည့်နောက်တွင် မိတ်ဖက် အဖွဲ့များဆီမှ ရန်ပုံငွေစီမံခန့်ခွဲမှု ရုံးသို့ စိစစ်ကြီးကြပ်မှု သတင်း အချက်အလက်များ စီးဆင်းမှုသည် ပိုမို မြန်ဆန်လာခဲ့သည်။

သို့သော် အချက်အလက်များ တစ်ပြေးညီ မဖြစ်ခြင်း၊ မြို့နယ်နှင့် ဒေသများအလိုက် အချက်အလက်များကို နှိုင်းယှဉ် နိုင်ရန် ခက်ခဲခြင်းနှင့် ပံ့ပိုးကူညီပေးခဲ့သည့် လူဦးရေကို နှစ်ကြိမ်ရေတွက်မိခြင်း စသည့် ပြဿနာများ ဆက်လက် ကျန်ရှိနေပါသည်။ ရန်ပုံငွေ စီမံခန့်ခွဲမှုရုံးသည် မိတ်ဖက်အဖွဲ့များ၏ M&E ကဏ္ဍကို အားပေးကူညီနိုင်ရန် အချိန်နှင့် အင်အားများ ပေးအပ်ရန် လိုပါသည်။ ထို့အပြင် ရန်ပုံငွေ ပေးအပ်ထားသည့် စီမံကိန်း လုပ်ငန်းများအပေါ် ရရှိသည့် သင်ခန်းစာများကို နှိုင်းယှဉ် လေ့လာမှုများပြုလုပ်နိုင်ရန်အတွင်း ပိုမို ကောင်းမွန်သည့် ရုံးတွင်း စနစ်တစ်ခုကို ထူထောင်ထားနိုင်ရန်လည်း လိုအပ်မည် ဖြစ်ပါသည်။

၂။ အစိုးရနှင့် မူဝါဒ ဆွေးနွေးမှု တိုးတက် ဆောင်ရွက်ခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံ အတွင်း လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အခြေအနေများသည် လျင်မြန်စွာ ပြောင်းလဲနေလျက်ရှိပါသည်။ LIFT သည်နှင့် အတူ ထိုသို့ ပြောင်းလဲနေသည့် အခြေအနေများနှင့် လျော်ညီစွာ ဖြစ်နိုင်ချေရှိသည့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများကို အစိုးရဆောင်ရွက်သွားရန် ရည်မှန်းထားပါသည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ် နှစ်ဦးပိုင်းတွင် အစိုးရနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို မည်ကဲ့သို့ မြှင့်တင်သွားနိုင်မည်ဆိုသည်ကို နည်းလမ်းများ ရှာဖွေသွားရန် ရည်မှန်းထားပါသည်။ LIFT ၏ စီမံအုပ်ချုပ်မှုတွင် လည်းကောင်း၊ LIFT ၏ အဓိက ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများကို သတ်မှတ်ရာတွင် လည်းကောင်း၊ LIFT ၏ ရန်ပုံငွေဖြင့် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် လုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် လည်းကောင်း၊ LIFT အနေနှင့် ကူညီပံ့ပိုးသွားမည့် စွမ်းဆောင်ရည် မြင့်မားရေး လုပ်ငန်းများတွင် လည်းကောင်း ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

၃။ အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများအား လေ့လာဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် လူပိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်းဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးကူညီမှု

စားနပ်ရိက္ခာ ဖူလုံရေးနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု ဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များတွင် အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများသည် ဒေသ အဆင့်တွင် လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော် အဆင့်တွင်လည်းကောင်း ဆွေးနွေးပြောဆိုမှုများတွင် လွှမ်းမိုးမှုများ ပိုမို ရှိလာသည်။ ထိုလမ်းကြောင်းအတိုင်း ဆက်လက်ပြီး ဖြစ်ပေါ်ရန်လည်း အလားအလာများ သေချာပေါက် ရှိနေသည်။ LIFT ၏ မိတ်ဖက် အဖွဲ့များသည် အစိုးရနှင့် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍရှိ အရေးပါသည့် ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်နိုင်သည့် သူများနှင့် တိုက်ရိုက် အဆက်အသွယ် ပြုလုပ်ထားနိုင်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ LIFT သည် ၎င်း၏ M&E အချက်အလက်များနှင့် လေ့လာသုံးသပ်မှုများကို ၎င်း၏ မိတ်ဖက်အဖွဲ့များနှင့် မိတ်ဖက် အဖွဲ့များ၏ ကွန်ယက်များအား ဝေမျှ သွားနိုင်ရန် စီစဉ် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။ သတိပြုရမည့် အချက်တစ်ခုမှာ LIFT ၏ လုပ်ငန်းများနှင့် LIFT ရရှိထားသည့် သင်ခန်းစာများကို မသိရှိသည့် အရေးကြီးသည့် အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်း အများစု ရှိနေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ LIFT ၏ ၎င်း၏ မိတ်ဖက်အဖွဲ့များကို ကျော်လွန်ပြီး အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပိုမို ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားရန် လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။

၄.၃။ ရန်ပုံငွေ ခွဲဝေ ပေးအပ်ခြင်း

ရလဒ် ၇။ ရန်ပုံငွေ ဘဏ်အဖွဲ့၏ မူဝါဒများနှင့် အညီ ရန်ပုံငွေများကို ခွဲဝေပေးအပ်သွားနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ဗဟိုလမ်းကြောင်းသတ်မှတ် နည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်း။

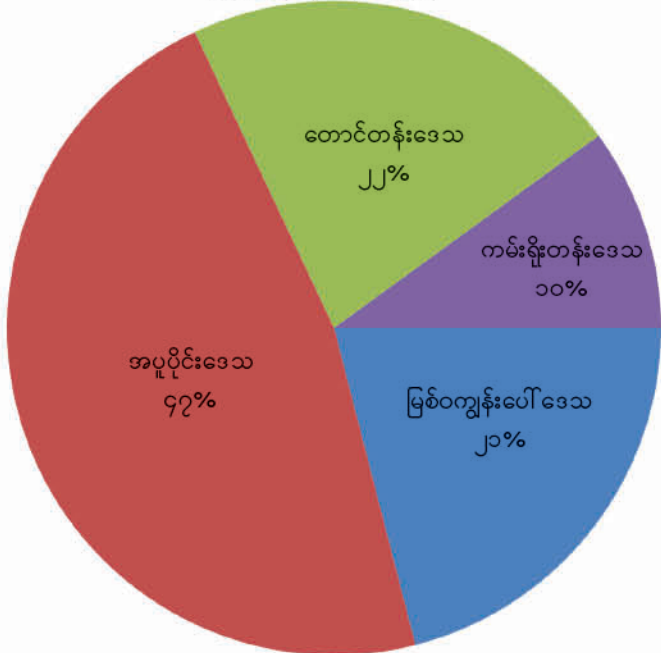
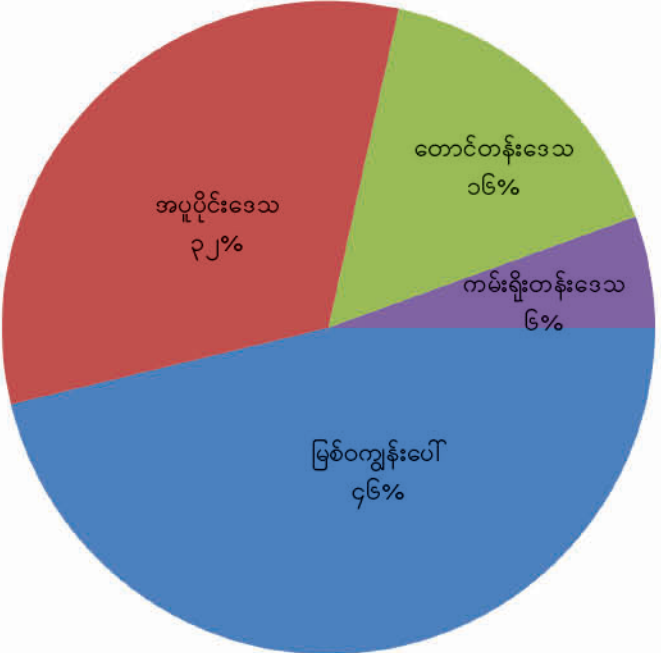
LIFT သည် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း မည်သည့် ဒေသတွင် ၎င်း၏ စီမံကိန်း လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်မည်ဆိုသည်ကို အောက်ပါ အချက် အလက်များ အပေါ် အခြေခံကာ ဆုံးဖြတ် ဆောင်ရွက်ပါသည်။

- ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုနှင့် အကာအကွယ်မဲ့မှု အဆိုးရွားဆုံး ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသည့် နေရာ ဒေသများ (၂၀၀၈ ခုနှစ် အောက်တိုဘာ၊ နိုဝင်ဘာလ တွင် ကောက်ကူခဲ့သည့် FAO/WFP Crop and Food Security Assessment Mission အစီရင်ခံစာမှ အချက်အလက်များအပေါ်တွင် အခြေခံထားပါသည်)
- နိုင်ငံတကာနှင့် ဒေသခံ အဖွဲ့အစည်းများအနေနှင့် လုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အတွေ့အကြုံနှင့် စွမ်းဆောင်နိုင်သည့် အင်အားရှိသည့် နေရာဒေသများ
- လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ရာ၌ အဆက်အစပ်ရှိမှု၊ ကျယ်ပြန့်မှုနှင့် အကျိုးသက်ရောက်မှု ရရှိစေရန် အတွက် နှစ်ဖွဲ့ သို့မဟုတ် ထိုထက်ပိုသည့် မိတ်ဖက် အဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် အလားအလာ ရှိသော နေရာဒေသများ
- စီမံကိန်း လုပ်ငန်းများမှ သင်ခန်းစာများ ရရှိနိုင်ခြင်းနှင့် ၎င်းလုပ်ငန်းများကို စိစစ်ကြီးကြပ်ရန်နှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်နိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းရှိသည့် နေရာဒေသများ။
- အထက်ပါ အချက်များအပေါ် အခြေခံကာ LIFT သည် မြစ်ကျွန်းပေါ် ဒေသ၊ မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်းနှင့် ချင်း၊ ကချင်၊

ရှမ်းနှင့် ရခိုင်ပြည်နယ်များကို လုပ်ငန်းများကို ရွေးချယ် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ယနေ့ အထိ LIFT ၏ ရန်ပုံငွေ ပေးအပ်မှု စုစုပေါင်း၏ တစ်ဝက်သည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသည့် လုပ်ငန်းများ အတွက် ဖြစ်သော်လည်း အချိန်ကြာ လာသည့်အခါ အခြားသော ဒေသများရှိ လုပ်ငန်းများအတွက် ရန်ပုံငွေများကို ခွဲဝေ ချထားပေးလျက်ရှိရာ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ရှိ ရန်ပုံငွေ အချိုးအစားက သေးငယ် လာသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ လာမည့်နှစ်များတွင် မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ပြင်ပရှိ ဒေသများအတွက်

မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဒေသ၊ မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်း၊ တောင်ပေါ်ဒေသ၊ ကမ်းရိုးတန်း ဒေသများတွင် LIFT ရန်ပုံငွေ ခွဲဝေပေးအပ်ထားမှု အခြေအနေ။ (ဒေါ်လာ ၆၈ သန်း) *

မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ၊ မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်း၊ တောင်ပေါ်ဒေသ၊ ကမ်းရိုးတန်း ဒေသများအလိုက် နေထိုင်သည့် လူဦးရေ (LIFT ၏ လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် နေရာဒေသများ = လူဦးရေ ၂၉.၁ သန်း)**

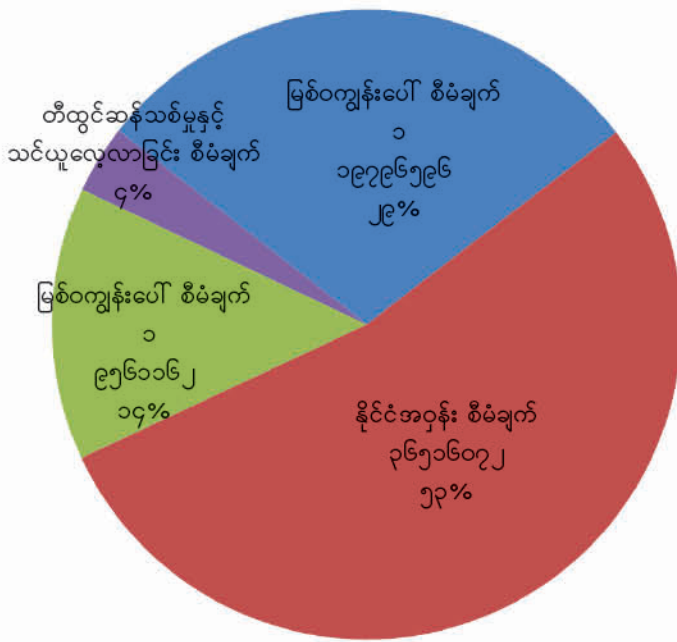
ရန်ပုံငွေများကို ပိုမို ခွဲဝေချထားပေးသွားမည့် အလားအလာများ ရှိနေပါသည်။ LIFT ၏ လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိသော စားနပ်ရိက္ခာ မလုံလောက်မှု၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု နှင့် ရင်ဆိုင်နေရသည့် နေရာဒေသများတွင် ခွင့်ပြုချက်ရရှိပါက ထိုဒေသများတွင် ထပ်မံ တိုးချဲ့ ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

- LIFT သည် နည်းလမ်း လေးမျိုးဖြင့် ရန်ပုံငွေ ခွဲဝေ ပေးအပ်မှုများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။
- ၁။ Delta 1 ။ ၂၀၀၉ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၁ ရက်နေ့တွင် အဆိုပြုလွှာများကို စတင်လက်ခံခဲ့သည်။ ဧရာဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဒေသ တစ်ခုတည်းတွင်သာ လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်သည်။ တစ်နှစ် စီမံကိန်း လုပ်ငန်း ၂၂ ခု ကို ရန်ပုံငွေ ပေးအပ်ရန် ရွေးချယ်နိုင်ခဲ့သည်။ အဆိုပါ လုပ်ငန်းများ၏ စုစုပေါင်းသည် ဒေါ်လာ ၁၉.၅ သန်း ဖြစ်သည်။
  - ၂။ တစ်နိုင်ငံလုံး အတိုင်းအတာဖြင့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ် (Country-wide) ။ အလားတူပင် ၂၀၀၉ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၁ ရက်နေ့၌ အဆိုပြုလွှာများကို စတင် လက်ခံခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်း ဒေသ၊ ချင်း၊ ကချင်၊ ရှမ်းနှင့် ရခိုင်ပြည်နယ်များတွင် လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရန် အဆိုပြုလွှာများကို လက်ခံခဲ့သည်။ ရန်ပုံငွေ ပေးအပ်ရန် စီမံကိန်း ၁၈ ခုကို ရွေးချယ်နိုင်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၁ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်းအထိ စုစုပေါင်း တန်ဖိုး ဒေါ်လာ ၃၆.၅ သန်းရှိသည့် စီမံကိန်း လုပ်ငန်း ၁၆ ခုကို ဆောင်ရွက်ရန် သဘောတူညီမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။
  - ၃။ Delta 2 ။ လုပ်ငန်း အဆိုပြုလွှာ (Concept Notes) များကို ၂၀၁၀ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၅ ရက်နေ့တွင် စတင် လက်ခံခဲ့သည်။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် လုပ်ငန်းများ ထပ်မံ ဆောင်ရွက်သွားရန် ဖြစ်သည်။ စီမံကိန်း ၁၁ ခုကို ရန်ပုံငွေ ပေးအပ်သွားရန် ကနဦး ရွေးချယ်နိုင်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၁ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်းအထိ စုစုပေါင်း တန်ဖိုး ဒေါ်လာ ၉.၆ သန်း ရှိသည့် စီမံကိန်း လုပ်ငန်း ၃ ခုကို ဆောင်ရွက်ရန် သဘောတူညီမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။
  - ၄။ လေ့လာသင်ယူရေးနှင့် တီထွင်ဆန်းသစ်မှု ကဏ္ဍ။ ၂၀၁၁ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၂၃ ရက်နေ့တွင် LIFT သည် လေ့လာသင်ယူရေးနှင့်

* ၂၀၁၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလကုန်အထိ စာချုပ်ချုပ်ဆိုထားသည့် လုပ်ငန်းများ
 ** MIMU website: General Administration Department (GAD) 2009

တီထွင်ဆန်းသစ်မှု (Learning and Innovation Window) ဟူသည့် ရန်ပုံငွေ ပေးအပ်မှု ပုံစံ အသစ်တစ်မျိုးကို စတင်ခဲ့သည်။ အဆိုပြုလွှာများကို ဆက်တိုက် လက်ခံသွားမည်ဖြစ်ပြီး သုံးလတစ်ကြိမ် ကြည့်ရှုသွားမည်ဖြစ်သည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်းအထိ စုစုပေါင်း တန်ဖိုး ဒေါ်လာ ၂.၄ သန်း ရှိသည့် စီမံကိန်း လုပ်ငန်း သုံးခုကို ဆောင်ရွက်ရန် သဘောတူညီမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ အောက်ပါပုံသည် အထက်တွင် ဖော်ပြထားသည့် ရန်ပုံငွေ ပေးအပ်မှု နည်းလမ်းများအရ LIFT ၏ ရန်ပုံငွေများကို ခွဲဝေပေးအပ်ထားမှုကို

ပြသထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

LIFT ၏ ကလေးများအလိုက် ရန်ပုံငွေများခွဲဝေပေးအပ်မှု

၄.၇။ ရန်ပုံငွေယုံကြည်ခြင်း

ရလဒ် ၈။ ရန်ပုံငွေ အသုံးပြုမှုနှင့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ၏ လုပ်ဆောင်ချက်များကို စိစစ်ကြီးကြပ်ခြင်းနှင့် အကဲဖြတ် သုံးသပ်ခြင်း။

LIFT သည် မိတ်ဖက်အဖွဲ့များ၏ လုပ်ငန်းများဆီသို့ တစ်နှစ်လျှင် အနည်းဆုံး သုံးကြိမ် သွားရောက် လေ့လာကြည့်ရှုပါသည်။ အရေးကြီးသည့် ကိစ္စရပ်များ ကို ဖြေရှင်းရန် လိုအပ်သည့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့များ၏ လုပ်ငန်းများဆီသို့ လေးကြိမ် သို့မဟုတ် ထို့ထက် ပို၍ သွားရောက် လေ့လာ ကြည့်ရှု ပါသည်။ ထိုလေ့လာရေး ခရီးစဉ်များ၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ စီမံကိန်း လုပ်ငန်းများ၏ တိုးတက်မှု အခြေအနေကို လေ့လာဆန်းစစ်ရန်၊ စီမံကိန်း လုပ်ငန်းများ အကောင်အထည်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ကိစ္စရပ်များကို လေ့လာ ဖော်ထုတ်ရန်၊ အသုံးပြုသည့် နည်းလမ်းများကို နှိုင်းယှဉ်ကာ လေ့လာခြင်းဖြင့် ရရှိလာသည့် သင်ခန်းစာများကို လေ့လာရန် တို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ ခရီးစဉ်များ အဆုံးသတ်တိုင်းတွင် လေ့လာ တွေ့ရှိချက်များနှင့် ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်သည့် လုပ်ငန်းများကို ဆွေးနွေးရန်အတွက် မိတ်ဖက် အဖွဲ့များနှင့် အစည်းအဝေးများ ပြုလုပ်လေ့ရှိပါသည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် ရန်ပုံငွေ စီမံခန့်ခွဲမှု ရုံးသည် စိစစ်ကြီးကြပ်ရေး ခရီးစဉ်ပေါင်း ၅၄ ခုကို ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ပြီး ကျေးရွာပေါင်း ၁၉၄ ရွာသို့ ရောက်ရှိနိုင်ခဲ့ ပါသည်။ အဆိုပါ ခရီးစဉ်များအတွင်း လေ့လာတွေ့ရှိချက်များကို ရန်ပုံငွေ စီမံခန့်ခွဲမှု ရုံး၏ Database တွင် ထည့်သွင်း စုဆောင်းထားပါသည်။ နောင်တွင် ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်ရန် အတွက် သင်ခန်းစာများနှင့် အကြံဉာဏ် အဆိုပြုချက်များကို LIFT ၏မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ၊ ရန်ပုံငွေ ဘုတ်အဖွဲ့တို့နှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်မှုများ ပြုလုပ်လျက်ရှိပါသည်။ အဓိက ရရှိခဲ့သည့် သင်ခန်းစာများကို အခန်း ၅ တွင် ထည့်သွင်း ဆွေးနွေးဖော်ပြထားပါသည်။^{၄၄}

၄၄ သင်ခန်းစာများ၏ မှန်ကန်မှု၊ သင့်လျော်မှု၊ တူညီသည့် စီမံကိန်းများတွင် ပြန်လည် အသုံးပြုနိုင်မှု၊ လုပ်ငန်း အကောင်အထည် ဖော်စေရန် ကြံတွေးရသည့် သီးခြား အခြေအနေများနှင့် ဆက်စပ်မှု ရှိမရှိ စသည့် အချက်များနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး စဉ်းစားသုံးသပ်မှုများ ရှိနေမည်ဖြစ်သည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ် မေလနှင့် ဇွန်လများတွင် LIFT ၏ ပြည်တွင်းနှင့် ပြည်ပ မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း စုစုပေါင်း ၁၉ ဖွဲ့အား စာရင်းစစ် ဝင်ခဲ့ပါသည်။ ယေဘုယျ အားဖြင့်စာရင်းစစ် အဖွဲ့၏ တွေ့ရှိချက်များသည် အပြုသဘောဆောင်ပြီး ပြဿနာ ကြီးကြီးမားမား ဟူ၍ မပေါ်ပေါက်ခဲ့ကြောင်း သိရှိရပါသည်။ စာရင်းစစ်ရာတွင် ပြည်တွင်း အဖွဲ့ငါးဖွဲ့အတွက် ရရှိခဲ့သည့် ယေဘုယျအမှတ်များသည် နိုင်ငံတကာအဖွဲ့ ၁၄ ဖွဲ့အတွက် ရရှိခဲ့သည့် ယေဘုယျအမှတ်များနှင့် တူညီကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ မိတ်ဖက် အဖွဲ့များအားလုံးသည် စာရင်းစစ်အဖွဲ့၏ အကြံပြု ထောက်ခံချက်များနှင့် အညီ ၎င်းတို့၏ စီမံအုပ်ချုပ်မှုများကို ဆောင်ရွက်သွားရန် စီစဉ်ခဲ့ကြောင်း သိရပါသည်။ ရန်ပုံငွေ စီမံခန့်ခွဲမှုရုံးသည် မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများက ထို အစီအစဉ်များကို မည်သို့ အကောင်အထည်ဖော်မည်ကို လေ့လာကြည့်ရှုသွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

၅။ သင်ခန်းစာများ

ဆက်လက်ဖော်ပြမည့် ကဏ္ဍတွင် ၂၀၁၁ ခုနှစ်အတွင်း LIFT နှင့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့များရရှိခဲ့သည့် သင်ခန်းစာများကို အနှစ်ချုပ် တင်ပြထားပါသည်။ အဆိုပါ သင်ခန်းစာများကို အောက်ဖော်ပြပါ အရင်းအမြစ်များထံမှ စုစည်းထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

- မိတ်ဖက်အဖွဲ့များ၏ ခြောက်လတစ်ကြိမ် အစီရင်ခံစာနှင့် နှစ်ပတ်လည် အစီရင်ခံစာများ
- LIFT အလှူရှင်များနှင့် ရန်ပုံငွေ စီမံခန့်ခွဲမှုရုံး၏ စိစစ်ကြီးကြပ်ရေး ခရီးစဉ်များ
- Delta 1 လေ့လာသုံးသပ်ချက် အစီရင်ခံစာများ။

သင်ခန်းစာများကို အရည်အသွေးဆိုင်ရာ လူမှု စီးပွားရေး လေ့လာစောင့်ကြည့်မှု အစီရင်ခံစာ (Qualitative Social and Economic Monitoring (QSEM)) နှင့် အကြောင်းအရာ ခေါင်းစဉ်အလိုက် လေ့လာမှုများ၊ မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပြုလုပ်သည့် အကြောင်းအရာ ခေါင်းစဉ်အလိုက် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများမှ တစ်ဆင့် ဖော်ထုတ်သွားရန် စီစဉ်ထားပါသည်။ LIFT ၏ အလှူရှင်များသည် သင်ခန်းစာများမှ တစ်ဆင့် လေ့လာမှုကို ပိုမို အားကောင်းလာစေရန် ဆောင်ရွက်သွားနိုင်ရန်အတွက် အောက်ပါ တို့ကို ဆောင်ရွက်ရန် အကြံပြု ထားပါသည်။

- Cash-for-Work အကြောင်းအရာ ခေါင်းစဉ် လေ့လာမှုနှင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲကို မိတ်ဖက်အဖွဲ့များနှင့် ပြုလုပ်သွားရန်။ မည်သူမည်ဝါအား ပံ့ပိုးကူညီသွားရန် ရွေးချယ်ခြင်း၊ လုပ်ခ၊ အမျိုးသား အမျိုးသမီး ပါဝင်မှု၊ အာဟာရ ဆိုင်ရာ ထည့်သွင်းစဉ်းစားမှုနှင့် အခြားကိစ္စရပ်များ စသည်တို့ ပါဝင်သည့် နည်းလမ်းအမျိုးမျိုးကို လေ့လာသွားရန် လိုအပ်ပါသည်။ လေ့လာမှုမှ ပေါ်ထွက်လာသည့် အကောင်းဆုံး ကျင့်သုံး ဆောင်ရွက်မှုများကို အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲတွင် အဓိက ပြောဆိုဆွေးနွေးသွားရန်။
- တောင်သူကျောင်းများတွင် သင်ကြားသည့် နည်းစနစ်များကို လေ့လာသွားရန်နှင့် အကောင်းဆုံး ကျင့်သုံး ဆောင်ရွက်မှုများကို အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲတွင် ပြုလုပ်တင်ပြသွားရန်။
- မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်းတွင် ရေနံနှင့် သန့်ရှင်းရေး၊ ဆိတ်မွေးမြူရေး၏ ဂေဟဗေဒဆိုင်ရာ သက်ရောက်မှု၊ သစ်တောစိုက်ခင်း၊ ရပ်ရွာအခြေပြု လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှုများနှင့် ရေရရှိရေး နည်းလမ်းများ စသည်တို့ကို လေ့လာသွားရန်။

ရန်ပုံငွေ စီမံခန့်ခွဲမှုရုံးသည် အရင်းအမြစ်များအားလုံးမှ ရရှိသည့် သင်ခန်းစာများကို စုဆောင်းထားရှိရန် Database တစ်ခုကို ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထို Database ကို ခေါင်းစဉ် အကြောင်းအရာအလိုက်၊ အရင်းအမြစ်အလိုက် စုဆောင်းထားရှိမည်ဖြစ်ပြီး အရေးကြီးသည့် စာရွက်စာတမ်းများကို ဖတ်ရှုနိုင်မည့် လင့်ခ်များကိုလည်း ဖော်ပြထားမည် ဖြစ်သည်။ LIFT ၏ ပုံမှန် ထုတ်ဝေသည့် အစီရင်ခံစာများတွင် သင်ခန်းစာများကို ဖော်ပြသွားနိုင်ရန် စီစဉ်ထားပါသည်။ နောင်တွင် ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားနိုင်ရန် အတွက် သင်ခန်းစာများနှင့် အကြံဉာဏ် အဆိုပြုချက်များကို LIFT ၏ မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းများ၊ ရန်ပုံငွေ ဘုတ်အဖွဲ့တို့နှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်မှုများ ပြုလုပ်လျက်ရှိပါသည်။

အောက်တွင် ဖော်ပြထားသည်များမှာ ၂၀၁၁ ခုနှစ်အတွင်း LIFT ၏ လုပ်ငန်းများကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ရရှိခဲ့သည့် သင်ခန်းစာများကို အနှစ်ချုပ် တင်ပြထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

၁။ ရပ်ရွာလူထုအား ခည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခြင်း

LIFT ၏ ရန်ပုံငွေဖြင့် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော စီမံကိန်း လုပ်ငန်းများ အားလုံး နီးပါးတွင် ရပ်ရွာ လူထုသည် ကျယ်ကျယ် ပြန့်ပြန့် ပါဝင်လျက်ရှိကြပါသည်။ သို့သော် ရပ်ရွာလူထု၏ ပါဝင်မှု အတိုင်းအတာ၊ အချိန်ပေးမှု၊ စီမံကိန်း ဆောင်ရွက်မည့် ပုံစံနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး ရပ်ရွာလူထုအား အသိပေးဆောင်ရွက်သည့် ပမာဏ စသည်တို့တွင် စီမံကိန်းတစ်ခုနှင့် တစ်ခု အကြား မတူညီမှုများ ရှိကြသည်။ ထိုသို့ မတူညီခြင်းကြောင့် ရလဒ်များလည်း မတူညီနိုင်ကြပါ။

အချို့ မိတ်ဖက်အဖွဲ့များသည် ရပ်ရွာလူထု အပြည့်အဝ ပါဝင်မှုရှိစေရန် အချိန် အနည်းငယ်သာ ပေးပြီး နည်းစနစ်ပိုင်း ဆိုင်ရာ ကိုသာ အဓိက အလေးပေး ဆောင်ရွက်ကြသည်။ အချို့ မိတ်ဖက် အဖွဲ့များသည် လများစွာ ခြားပြီး အစည်းအဝေးများကို အကြိမ်ရေ အနည်းငယ်သာ ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ရပ်ရွာလူထုအား စီမံကိန်း ဆောင်ရွက်မည့် ပုံစံနှင့် စပ်လျဉ်း သည့် သတင်း

အချက်အလက် အနည်းငယ်ကိုသာ အသိပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ရန်ပုံငွေ စီမံခန့်ခွဲမှုရုံး၏ စိစစ်ကြီးကြပ်မှု ခရီးစဉ်များ တွင် လေ့လာ တွေ့ရှိချက်များ အရ ထိုသို့ နည်းလမ်းများကို အသုံးပြုခြင်းကြောင့် ထိုကဲ့သို့သော ပြဿနာများ ဖြစ်ပေါ် လာကြောင်း သိရှိရသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကျေးရွာများတွင် စီမံကိန်းက မည်သည့် လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက် လျက် ရှိသည်၊ မည်သူတို့အား ကူညီ ပံ့ပိုးပေးနိုင်ရန် ရည်ရွယ် လုပ်ဆောင်နေသည် စသည်တို့ကို သိရှိသူ အနည်းငယ်သာ ရှိကြောင်း တွေ့ရှိ ရသည်။ တစ်ခါတစ်ရံတွင် မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများသည် ရပ်ရွာလူထုအား စည်းရုံး ဆောင်ရွက်ရေး လုပ်ငန်းများကို အဆောတလျင် ပြုလုပ်ခဲ့ကြပြီး ရပ်ရွာလူထု၏ လိုအပ်ချက်နှင့် အဓိက ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်လိုသည့် အရာများကို သတ်မှတ် ဖော်ထုတ်ရာတွင် လုံလောက်သော တိုင်ပင် ဆွေးနွေးမှု မရှိခဲ့ကြောင်းတွေ့ရှိရသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်း ဒေသရှိ Oxfam နှင့် NAG စသည့် အခြား မိတ်ဖက်အဖွဲ့များသည် ရပ်ရွာလူထုများ ပါဝင်မှု ရှိစေရန် အချိန် များစွာပေးပြီး ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ရပ်ရွာလူထုပါဝင်သည့် လေ့လာမှု ဆန်းစစ်မှုများ ဖော်ထုတ်ပြီးသည်နှင့် ထို လေ့လာမှုများမှ သိရှိခဲ့သည့် လိုအပ်ချက်နှင့် ဦးစားပေး အရာများအတိုင်း စီမံကိန်း လုပ်ငန်းများကို လျင်မြန်စွာ အကောင်အထည် မဖော်နိုင်ခဲ့ပါ။ ထို့ကြောင့် ရပ်ရွာလူထုသည် အချိန်ကြာမြင့်စွာ စောင့်ဆိုင်းနေကြရပြီး ထိုအချက်က လုပ်ငန်းစဉ်ကို အားနည်း စေခဲ့ပါသည်။ ထို့အတူ AVSI ကဲ့သို့ အချို့ မိတ်ဖက်အဖွဲ့များသည် သမဝါယမ အဖွဲ့ ပုံစံ အသစ်ကို ထူထောင်ပေးသည့် လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် ရပ်ရွာ လူထုအား စည်းရုံး လှုံ့ဆော်မှု လုပ်ငန်းများကို အချိန်နှင့် အင်အား အများအပြား အသုံးပြုကာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။

ရပ်ရွာ လူထုအား စည်းရုံး လှုံ့ဆော်မှု လုပ်ငန်းများကို အချိန် လုံလုံလောက်လောက်ပေးကာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသော်လည်း ရန်ပုံငွေ စီမံခန့်ခွဲမှုရုံး၏ စိစစ်ကြီးကြပ်ခြင်းနှင့် လေ့လာ သုံးသပ်ခြင်း ခရီးစဉ်များတွင် လေ့လာတွေ့ရှိရသည်မှာ ရပ်ရွာအတွင်း စီမံကိန်းသည် မည်သည့် လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်ကို သိရှိ နားလည်သူ အနည်းငယ်သာ ရှိသည်။ ဥပမာ အားဖြင့် MCS နှင့် EcoDev စသည့် မိတ်ဖက်အဖွဲ့များ ဆောင်ရွက်နေသည့် လုပ်ငန်းများတွင် ဖြစ်သည်။ မိတ်ဖက် အဖွဲ့များ အနေနှင့် ကျေးရွာ အစည်းအဝေးများတွင် ဆွေးနွေး ပြောဆိုသည့် သတင်း အချက်အလက်များအား ကျေးရွာ တစ်ခုလုံးကို ပြန့်နှံ့ ရောက်ရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်သည်။

အချို့ မိတ်ဖက်များသည် ရပ်ရွာ စည်းရုံးလှုံ့ဆော်သည့် လုပ်ငန်းများကို အလေးအနက်ထားကာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ ရပ်ရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေး စီမံကိန်းများကို ရေးဆွဲရာတွင် လည်းကောင်း၊ ရပ်ရွာလူထု၏ ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်လိုသည့် လုပ်ငန်းများကို ဖော်ထုတ် သတ်မှတ်ရာတွင် လည်းကောင်း အချိန်ပေးကာ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော် လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အလျှော့ အတင်း သိပ်မရှိချေ။ မိတ်ဖက်အဖွဲ့များသည် ရပ်ရွာလူထုများ ၏ မှန်ကန်သည့် ပါဝင်မှုကို တိုင်းတာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အတွက် ရပ်ရွာ လူထုအား စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်များကို ရှင်းရှင်း လင်းလင်း ဖြစ်ရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်သည်။

အချို့စီမံကိန်းများသည် အသင့်ရေးဆွဲထားသည့် လုပ်ငန်း အစီအစဉ်များဖြင့် ကျေးရွာတိုင်းတွင် တူညီစွာ ချဉ်းကပ်ဆောင်ရွက်ကြသည်။ ကျေးရွာများ၏ အမှန်တကယ် လိုအပ်ချက်များနှင့် အဓိက ဦးစားပေး လုပ်ငန်းများကို လေ့လာ ဖော်ထုတ်ရန် နှင့် စီမံကိန်းရေးဆွဲရာတွင် ကျေးရွာ လူထု ပါဝင်နိုင်သည့် အခွင့်အရေး အနည်းငယ်ရှိသည်။မည်သည့် အိမ်ထောင်စုများအား ပံ့ပိုးကူညီပေးမည်ကို ရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ရာတွင်လည်း ကွဲပြားခြားနားမှုများရှိသည်။အချို့သည်ရှုပ်ထွေးသည့် နည်းလမ်းများကို အသုံးပြုခြင်းကြောင့်ရပ်ရွာ လူထုများက နားမလည်နိုင်ကြပါ။ အချို့သော ကျေးရွာများတွင် စီမံကိန်းက အကူအညီ ပေးအပ်သွားမည့် လူများကို ရွေးချယ်ထားမှုအပေါ် ကျေးရွာလူထုက သဘောတူညီမှု မရှိကြကြောင်း စိစစ်ကြီးကြပ်ရေး ခရီးစဉ်များအတွင်း လေ့လာတွေ့ရှိရသည်။ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု အရှိဆုံး အိမ်ထောင်စုများသည် အကြောင်း အမျိုးမျိုးကြောင့် ရွေးချယ်ရာတွင် မပါဘဲ ဖယ်ထုတ်ခံထားရသည့် အဖြစ်များကိုလည်း တွေ့ရှိခဲ့ရသည်။

၂။ စီမံကိန်းများတွင် ပါဝင်မည့်သူများနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှုပေးမည့်သူများကို ရွေးချယ် ဆုံးဖြတ်ခြင်း

အချို့သော လူအုပ်စုများသည် အကူအညီပေးရန်လိုအပ်သည့် အချက်အလက်များနှင့် ကိုက်ညီသော်လည်း စီမံကိန်းများတွင် မပါဝင်ဘဲ ဖယ်ထုတ်ထားခြင်း ခံကြရသည်ကို လေ့လာ တွေ့ရှိ ရပါသည်။ ထိုကိစ္စသည် အောက်ပါ အကြောင်းရင်းများကြောင့် ပေါ်ပေါက်လာပါသည်။

- ကျေးရွာ အစည်းအဝေးများသို့ တစ်အိမ်လျှင် တစ်ယောက်သာ တက်ရောက်ရန် ဖိတ်ကြားပါက အမျိုးသမီးများသည် အိမ်တွင်

- တစ်ဦးတည်းသာ ကလေးများကို စောင့်ရှောက်နေခြင်း သို့မဟုတ် မသန်စွမ်းသူ ဖြစ်နေခြင်း၊ အိမ်ရှိ မသန်စွမ်းသူ တစ်ဦးဦးကို ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်နေခြင်း စသည့် အကြောင်းရင်း တစ်ခုခုကြောင့် ပါဝင်နိုင်ခြင်း မရှိကြချေ။
- ရွာနှင့် ဝေးကွာသည့် နေရာများတွင် နေထိုင်လျက်ရှိသည့် အချို့ အိမ်ထောင်စုများသည်လည်း ပါဝင်နိုင်ခြင်း မရှိကြချေ။
- အချိန်မပေးနိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ ဥပမာအားဖြင့် နေ့စားလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်နေရသည့် အိမ်ထောင်စုများသည် ကူညီပေးမည့် လူစာရင်း ရွေးချယ်သည့် အချိန်တွင် အလုပ်ရှိနေခြင်းမျိုးဖြစ်ပါက မပါဝင်နိုင်ဘဲ ချန်ထားခံရကြသည်။
- ရာသီအလိုက် အရပ်တစ်ပါးသို့ ရွှေ့ပြောင်းလုပ်ကိုင်ကြရသည့် အိမ်ထောင်စုရှိ မိသားစုဝင်များသည် အဝေးသို့ ရောက်နေပြီး ပါဝင်နိုင်ခြင်း မရှိကြချေ။
- လူမှုရေးအရ ခွဲခြားဆက်ဆံခံရခြင်း၊ ရောဂါ၊ လူမျိုးရေး၊ ဘာသာရေးသို့မဟုတ် အသက်အရွယ်ကြောင့် ဖယ်ကြပ်ခြင်း ခံထားရပြီး အချို့ အိမ်ထောင်စုများသည် ပါဝင်နိုင်ခြင်း မရှိကြချေ။
- အချို့ ကျေးရွာများသည် ယခင် စီမံကိန်းများမှ အကူအညီ အထောက်အပံ့ရခဲ့ဖူးသူများ၊ ကျေးရွာသို့ မကြာသေးမီ အချိန်ကမှ ပြောင်းရွှေ့လာကြသူများနှင့် မိဘအိမ်မှ အိမ်ခွဲဆင်းသွားသည့် မိသားစုများ စသည့်တို့ကို မပါဝင်စေဘဲ ချန်ထားတတ်ကြပါသည်။

ရန်ပုံငွေ စီမံခန့်ခွဲမှုရုံးသည် စီမံကိန်းများတွင် ဦးတည်လျာထားသည့် ပြည်သူများ ပါဝင်နိုင်စေရန် မိတ်ဖက် အဖွဲ့များနှင့် နီးနီးကပ်ကပ် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။ Cash-for-Work လုပ်ငန်းများသည် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု အရှိဆုံး အိမ်ထောင်စုများအတွက် ဘဝ လုံခြုံရေး အစီအစဉ်တစ်ခုအနေနှင့် ရည်ရွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြစ်ရာ Cash-for-Work လုပ်ငန်းများတွင် ဦးတည်ထားသည့် အိမ်ထောင်စုများ ပါဝင်မှု ရှိ မရှိနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် လေ့လာသုတေသနပြုလုပ်မှုများကို ဆောင်ရွက်သွားရန် စီစဉ်ထားပါသည်။

၃။ လတ်လတ်လတ်လတ်နှင့် အခြား လတ်လတ်လတ်လတ် သွင်းအားစုများကို ထောက်ပံ့ပေးခြင်း

သွင်းအားစုများကို ပံ့ပိုးပေးသည့် နည်းလမ်းများသည် အရည်အသွေး၊ အချိန်ကိုက်ဖြစ်မှု၊ ထိရောက်မှုရှိခြင်း စသည်တို့အပေါ်တွင် အကျိုး သက်ရောက်မှုများ ရှိပါသည်။

ပိုင်ဆိုင်မှုများ (Assets) ၊ အရင်းအနှီး ပစ္စည်းများနှင့် တိရိစ္ဆာန်များအား အဖွဲ့လိုက် ပိုင်ဆိုင်မှု အောင်မြင်ခြင်းသည် အဖွဲ့များတွင် စိတ်တူ ကိုယ်တူဖြစ်သည့် (Homogenous) လူဦးရေ အနည်းငယ်သာ ပါဝင်ခြင်း၊ ဝေစုများ ခွဲဝေမှုအား ရှင်းရှင်း လင်းလင်း ပြုလုပ်ထားခြင်းနှင့် တောက်လျှောက် ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းမှုများ ပြုလုပ်သွားရန် သဘောတူညီထားခြင်းစသည် အချက်များနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။^{၇၅}

- သွင်းအားစုများ ဝယ်ယူရန် ဘောင်ချာစနစ်ထက် ငွေသားပေးအပ်ခြင်းကို ပိုမို လိုလားကြသည်။ ဘောင်ချာစနစ်သည် အလျှော့အတင်းလုပ်ရာ၌ အားနည်းပြီး အရည်အသွေးမကောင်းသည့် သွင်းအားစုများကို ဝယ်ယူမိစေပါသည်။ အရေအတွက် အမြောက်အမြားဝယ်ယူသည့်အခါတွင် လည်းကောင်း၊ ဒေသများ၌ သင့်လျော်သည့် သွင်းအားစုများကို မရနိုင်သည့် အခါတွင် လည်းကောင်း သွင်းအားစုများကို တိုက်ရိုက် ထောက်ပံ့ပေးအပ်ခြင်းသည် ထိရောက်မှုရှိသည်ကို တွေ့ရသည်။
- ဝက် စသည့် တိရိစ္ဆာန်များကို တိုက်ရိုက် ပေးအပ်ရာတွင် ၎င်းတို့ကို အခြားနေရာဒေသများမှ ဝယ်ယူလာသည့်အခါ ပြင်ပမှ ရောဂါများ ပါလာတတ်သည်။ ရန်ပုံငွေ စီမံခန့်ခွဲမှုရုံးသည် ဒေသခံ ရောင်းချသူများထံတွင်သာ ဝယ်ယူရန် အကြံပြုထားပါသည်။ သို့သော် ဒေသခံ ရောင်းချသူများအား သင့်လျော်သည့် သင်တန်းများနှင့် ပံ့ပိုးမှုများ ပေးအပ်သွားနိုင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။
- သွင်းအားစုများနှင့် သင်တန်းများကို ပေါင်းစပ် ပေးအပ်ခြင်းသည် အောင်မြင်မှု အလွန် ရရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ အထူးသဖြင့် တိရိစ္ဆာန် မွေးမြူရေး တိုးချဲ့ လုပ်သားနှင့် တိမွေးကု လက်ထောက်များကို လေ့ကျင့်ပေးခဲ့ခြင်းမျိုးဖြစ်သည်။
- လယ်သမားများသည် ၎င်းတို့၏ မျိုးစပါးများကို ရပ်ရွာစုပေါင်း သို့လှောင်သည့် နေရာတွင် အတူတကွ မထားချင်ကြပါ။ အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော် မျိုးမကောင်းသည့် အခြားသူများ၏ မျိုးစပါးများနှင့် ရောနှောသွားမည်ကို စိုးရိမ်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အစိုဓာတ်ပါဝင်မှုကြောင့် လည်းကောင်း၊ အခြား ဆက်စပ်နေသည့် ကိစ္စများကြောင့် လည်းကောင်း ဖြစ်ပါသည်။
- သွင်းအားစုများသည် လိုအပ်ချက်မြင့်မားနေသည့်အခါတွင် လည်းကောင်း၊ ဒေသနှင့် သင့်လျော်သည့် အခါတွင် လည်းကောင်း ထိုသွင်းအားစုများကို တိုက်ရိုက်ပေးအပ်ခြင်းသည် အောင်မြင်မှုများ အလွန်ရရှိခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ မအောင်မြင်သည့် ထောက်ပံ့ ပေးအပ်မှုများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ကြသည်။

၇၅ ကနဦး လေ့လာတွေ့ရှိမှု တစ်ခုအဖြစ် မှတ်သားရန်ဖြစ်သည်။ အဖွဲ့ဝင်များ၏ ရေရှည် ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် စပ်လျဉ်းသည့်အချက်အား ဆက်လက် လေ့လာ ဖော်ထုတ်ရဦးမည်ဖြစ်ပါသည်။

- ဒေသခံများ မနှစ်သက်သည့် အပြင်၊ ဒေသနှင့် အသားမကျနိုင်သည့် မျိုးစပါးများ သို့မဟုတ် အပင်ပေါက်နှုန်း မကောင်းသည့် မျိုးစပါးများ။
- ဒေသခံများ မနှစ်သက်သည့်အပြင်၊ ရောဂါရလွယ်သည့် တိရိစ္ဆာန်များ။
- အသက်အရွယ် ငယ်လွန်းပြီး အခြေအနေမကောင်းသည့် တိရိစ္ဆာန်များ။
- အစားကျွေးရန် အရင်းအနှီးနှင့် မွေးမြူရန် မြေမရှိသည့် အိမ်ထောင်စုများသို့ တိရိစ္ဆာန်များကို ထောက်ပံ့ပေးခြင်း။
- ဆားငန်ရေ ဝင်ရောက်ခြင်းကြောင့် စိုက်စရာ မြေမရှိသည့် အိမ်ထောင်စုများသို့ အိမ်တွင်း စိုက်ခင်းပြုလုပ်ရန် ပစ္စည်းများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း။
- ငါးလုပ်ငန်းမလုပ်သည့် အိမ်ထောင်စုများ သို့မဟုတ် ငါးလုပ်ကွက်များကို လုပ်ခွင့် မရှိသည့် အိမ်ထောင်စုများအား ငါးဖမ်း ကိရိယာများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်း။^၆

၄။ စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်သစ်များကို သင်ကြားပေးခြင်း

အောက်ပါ အချက်များနှင့် ကိုက်ညီမှုရှိမှသာ အိမ်ထောင်စုများသည် စိုက်ပျိုးနည်း စနစ်များကို ကျင့်သုံးနိုင်ကြပါသည်။

- ထိရောက်မှု ရှိပြီး ဒေသ အခြေအနေများနှင့် သင့်လျော်သည့် နည်းများကို သရုပ်ပြနိုင်ခြင်း။
- နည်းစနစ် အသစ်များ၏ ကုန်ကျငွေနှင့် အကျိုးကျေးဇူးများကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိရှိနိုင်ခြင်း။
- ပြန်လည် ရွှေ့ပြောင်းစိုက်ပျိုးရန် လိုအပ်သည့် အထွက်နှုန်းကောင်းသည့် စပါးမျိုးအသစ် ရောင်းချခြင်းမှ ရရှိသည့် ဝင်ငွေနှင့် အလုပ်သမားခ ကို နှိုင်းယှဉ်လိုက်ပါက လက်ခံနိုင်ဖွယ်ရာ ရှိခြင်း။

၅။ အော်ဂဲနစ် စိုက်ပျိုးရေး

LEAD, HelpAge, SwissAid, GRET စသည့် အချို့ မိတ်ဖက်အဖွဲ့များသည် အော်ဂဲနစ် ပိုးသတ်ဆေးများ ပြုလုပ်နည်း အပါအဝင် အော်ဂဲနစ် စိုက်ပျိုးရေး နည်းစနစ်ဆိုင်ရာ သင်တန်းများကို ပို့ချခဲ့ကြသည်။ အော်ဂဲနစ် ပိုးသတ်ဆေးများသည် လယ်သမားများအတွက် ဈေးချိုပြီး ထိရောက်သော်လည်း အချို့ ပိုးမွှားများကို မသေစေနိုင်ချေ။ ထို့ကြောင့် လယ်သမားများသည် အခြား နည်းလမ်းများကိုလည်း သိရှိထားရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်ပြီး ဓာတုဗေဒပိုးသတ်ဆေးများကို အသုံးပြုမှုနှင့် ပတ်သက်သည့် ဗဟုသုတများ၊ ထိရောက်မှု ရှိမရှိ စစ်ဆေးနိုင်သည့် ကျွမ်းကျင်မှုများ ရှိထားရန် လိုအပ်ပါသည်။

LIFT ၏ မိတ်ဖက်အဖွဲ့ သုံးဖွဲ့ဖြစ်သည့် LEAD ၊ GRET နှင့် SwissAid တို့သည် ကွန်ပေါင်းဓာတ်မြေဩဇာပြုလုပ်နည်းနှင့် အော်ဂဲနစ် မြေဩဇာ အသုံးပြုနည်းတို့ကို လယ်သမားများက အသုံးပြုနိုင်ခဲ့ကြသည်ဟု တင်ပြခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ရန်ပုံငွေ စီမံခန့်ခွဲမှုရုံး၏ လေ့လာတွေ့ရှိချက်များအရပြင်ပ ဓာတ်မြေဩဇာများနှင့် ရောနှောအသုံးပြုကြပြီး ကွန်ပေါင်း ဓာတ်မြေဩဇာများကို နေရာ အနည်းငယ်တွင်သာ အသုံးပြုကြောင်း သိရပါသည်။ GRET သည် အော်ဂဲနစ် မြေဩဇာများကို အသုံးပြုခြင်းကြောင့် ချင်းပြည်နယ်တွင် အာလူးအထွက်နှုန်း ၁၅၀% တိုးလာသည်ဟု တင်ပြခဲ့သည်။ သို့သော် အလုပ်သမားလိုအပ်ချက် မြင့်မားမှုကြောင့် လယ်သမားများသည် တစ်ဧက လျှင် လေးပုံ တစ်ပုံသာလျှင် အသုံးပြုခဲ့ကြသည်။

၆။ တောင်သူကျောင်းနှင့် အခြား စိုက်ပျိုးရေး တိုးချဲ့ လုပ်ငန်းများ

LIFT ၏ မိတ်ဖက်အဖွဲ့ ဆယ်တစ်ဖွဲ့ (AVSI ၊ CESVI ၊ LEAD ၊ WHH/GRET ၊ Micy Corps ၊ ADRA ၊ DPDO ၊ HelpAge ၊ Oxfam ၊ Metta ၊ Swiss Aid) တို့သည် စိုက်ပျိုးရေး တိုးချဲ့လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသော်လည်း METTA ၊ CESVI ၊ HelpAge ၊ Swiss Aid စသည့် အဖွဲ့များကသာ တောင်သူကျောင်းလုပ်ငန်းများအဖြစ် တင်ပြခဲ့ကြသည်။^၇ အခြားအဖွဲ့များဖြစ်သည့် WHH နှင့် Micy Corp တို့သည် အလားတူ နည်းလမ်းများကို မတူညီသည့် ခေါင်းစဉ် နာမည်များဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော် DPDO သည် စိုက်ပျိုးရေး သင်တန်းများကို မတူညီသည့် နည်းလမ်းများဖြင့် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ လက်တွေ့တွင် စီမံကိန်း လုပ်ငန်း အများစုသည် တောင်သူကျောင်း၏ နည်းလမ်းများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ အထူးသဖြင့် စိုက်ပျိုးနည်းစနစ် အသစ်များကို

၄၆ မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဒေသတွင် ငါးလုပ်ကွက်များတွင် လုပ်ကိုင်ခွင့်ရရှိရေးသည် ငှားရမ်းခနှင့် တင်ဒါခေါ်ယူခြင်းတို့တွင် ဈေးနှုန်းများ ကြီးမြင့်ခြင်းကြောင့် အခက်အခဲ ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသည်။ ငါးလုပ်ကွက် အလွတ်များသည်လည်း မကြာခဏဆိုသလို ငှားရမ်းလုပ်ကိုင်သူများ၊ တင်ဒါ ရရှိသူများ လက်သို့ ရောက်ရှိသွားကြသည်။ ထို့အပြင် တစ်ဆင့် ပြန်လည် ငှားရမ်းလုပ်ကိုင်ပါကလည်း ဈေးနှုန်းများ ကြီးမြင့်သောကြောင့် လက်လုပ်လက်စား ငါးဖမ်းလုပ်ကိုင်သူများသည် အခက်အခဲများနှင့် ရင်ဆိုင်လျက်ရှိကြရပါသည်။

၄၇ တောင်သူကျောင်းများတွင် လယ်သမားများသည် ကွင်းဆင်းလေ့လာခြင်းနှင့် အုပ်စုလိုက် လေ့လာခြင်းများကို ဆောင်ရွက်ကြရသည်။ လက်တွေ့ လေ့လာမှုနိုင်ခြင်းကြောင့် လယ်သမားသည် သီးနှံစိုက်ပျိုးမှုစီမံခန့်ခွဲသည့် နည်းစနစ်များအား ယုံကြည်မှုရှိရှိနှင့် ပြောင်းလဲ လုပ်ကိုင်လာခဲ့ကြသည်။ ထိုနည်းလမ်းသည် ပညာရှင်များက အကြံပြုထားသည့် နည်းစနစ်များအား လိုက်နာစေခြင်းဖြစ်သည့် မူလက ဆောင်ရွက်သော စိုက်ပျိုးရေး တိုးချဲ့လုပ်ငန်း အစီအစဉ်နှင့် ကွာခြားမှုရှိသည်။

လယ်သမားများ နှင့် ရင်းနှီးလာစေရန် လယ်သမားများ ဦးဆောင်သည့် သရုပ်ပြစိုက်ကွက်များ ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ အဖွဲ့လိုက် လေ့လာသုံးသပ်မှု ပြုလုပ်ခြင်း စသည် နည်းလမ်းများ ဖြစ်ကြသည်။ Metta နှင့် Help Age ၏ စီမံကိန်း လုပ်ငန်းများတွင် စီမံကိန်း ဝန်ထမ်းများသည် ဒေသအခြေအနေများနှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိသည့် နည်းလမ်းများကို ပိုချဲ့ခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ကချင်ပြည်နယ်ရှိ Metta ၏ တောင်သူကျောင်းတွင် သင်ကြားခဲ့သည့် နည်းစနစ်များအနက် အနည်းငယ်ကိုသာ လယ်သမားများသည် ၎င်းတို့၏ လယ်ကွင်းများ၌ အသုံးပြုနိုင်ကြောင်းသိရသည်။

မိတ်ဖက်အဖွဲ့များသည် တောင်သူကျောင်းများတွင် အသင့်စီစဉ်ထားသည့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ အတိုင်း အကောင်အထည် ဖော်လိုကြသည်။ နည်းစနစ် ကျွမ်းကျင်မှုရှိသည့် သင်တန်းဆရာများ ရရှိနိုင်မှုသည် စီမံကိန်းအစီအစဉ်များကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းက အလုပ်ဖြစ်စေသည်။ သို့သော် တောင်သူကျောင်းများသည် ဒေသ အခြေအနေနှင့် လိုက်လျောညီထွေရှိသည့် နည်းစနစ်များကို သင်ကြားပေးနိုင်ရန် လိုကြောင်း စိစစ်ကြီးကြပ်ရေး ခရီးစဉ်များတွင် လေ့လာတွေ့ရှိရပါသည်။ တောင်သူကျောင်း၏ သင်ရိုး တွင် ဒေသခံ လယ်သမားများနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ ၎င်းတို့၏ စွမ်းရည် ကိုမြှင့်တင်ပေးခြင်းဖြင့် ဒေသ၏ အခြေအနေများကို ပိုမို သိရှိ နားလည်လာအောင် ထည့်သွင်း ဆောင်ရွက် သင့်ပါသည်။ တောင်သူကျောင်းများတွင် အစိုးရ ဌာနမှ စိုက်ပျိုးရေး တိုးချဲ့ ဝန်ထမ်းများကို သင်ကြားပေးခြင်းဖြင့် နည်းလမ်းသစ်များသည် ရေရှည် တည်တံ့ စေနိုင်ပါသည်။ ထို့အပြင် လယ်သမားအတွက် အရေးကြီးသည့် အစိုးရ ဌာန စိုက်ပျိုးရေး တိုးချဲ့ ဝန်ထမ်းများ နှင့် ၎င်းတို့အား ချိတ်ဆက် ပေးရာလည်း ရောက်ပါသည်။ ထိုသို့ ချိတ်ဆက်ပေးခြင်းဖြင့်စီမံကိန်းများ ပြီးသွားသည့်တိုင် နည်းစနစ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကူအညီများကို လယ်သမားများ အနေနှင့် ဆက်လက် ရယူ နိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

၇။ အသင့်စီစဉ်ထားသည့် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကို အစဉ်လိုက် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း

ရန်ပုံငွေ စီမံခန့်ခွဲမှုရုံး ဝန်ထမ်းများ၏ စိစစ်ကြီးကြပ်ရေး ခရီးစဉ်များအတွင်း စီမံကိန်း လုပ်ငန်းများတွင် အကြိမ်ကြိမ်တွေ့ရှိရသည့် အချက်တစ်ခုမှာ စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများသည် ကျေးရွာ တစ်ခုချင်းစီ၏ အခြေအနေနှင့် ဦးစားပေး လိုအပ်ချက်များနှင့် အနည်းငယ်သာ ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်လေ့ရှိပြီး အသင့် စီစဉ် သတ်မှတ် ထားသည့် လုပ်ငန်းများ (standard packages of project activities) အတိုင်း ကျေးရွာများ အားလုံးတွင် တပြေးညီ အကောင်အထည်ဖော်ကြခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထို အသင့်စီစဉ်ထားသည့် လုပ်ငန်းများတွင် လယ်ယာထွက်ကုန် တိုးတက်ရေးနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ဆောင်ရွက်မှုများ၊ ဝင်ငွေ ရရှိရေး ဆောင်ရွက်မှုများ စသည်တို့နှင့် သက်ဆိုင်သည့် လုပ်ငန်းများပါဝင်ကြသော်လည်း အခြား အရေးကြီးသည့် ဒေသအလိုက် တည်ရှိနေသည့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု ဆိုင်ရာ ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းပေးနိုင်ခြင်းမရှိဘဲ ဖြစ်နေတတ်ပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်းဒေသတွင် ရေရှားမှုပြဿနာကို ထည့်သွင်း မထားခြင်းမျိုးဖြစ်ပါသည်။ ထိုအချက်သည် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု လုပ်ငန်းများ တိုးတက်ရေးအတွက် အဓိက အတားအဆီးတစ်ခုဖြစ်လျက်ရှိသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ရေရရှိရန် နာရီပေါင်း များစွာ အချိန်ပေးကြရပြီး၊ ရေရှားခြင်းကြောင့် ကျန်းမာရေး ပြဿနာများနှင့် လည်း ရင်ဆိုင်နေကြရသည်။

LIFT သည် မိတ်ဖက် အဖွဲ့များအား အသေးစိတ် လုပ်ငန်း အဆိုပြုလွှာများကို ပေးပို့စေခဲ့ရာတွင် မည်သည့်နေရာ၊ မည်သည့် အချိန်တွင် မည်သည့် လုပ်ငန်းများကို လုပ်မည်ဆိုသည့် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ်များကို ထည့်သွင်းစေခဲ့သည့်အတွက် မိတ်ဖက်များအနေနှင့် ကျယ်ပြန့်မှု မရှိသည့် လုပ်ငန်းများ အစုလိုက် (package of activities) ကို ရွေးချယ်ခဲ့ကြခြင်း ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ရန်ပုံငွေ စီမံခန့်ခွဲမှု ရုံးသည် မိတ်ဖက်အဖွဲ့များ အနေနှင့် လုပ်ငန်း အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် အခက်အခဲများ ကြုံတွေ့လာပါက စီမံကိန်းကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲ လုပ်ဆောင်ရန် အားပေး သော်လည်း ကွင်းဆင်း ဝန်းထမ်းများသည် အစီအစဉ်များမှ သွေဖီ မလုပ်ဆောင်လိုကြပေ။ ကျေးရွာအဆင့် အစီအစဉ်များ ရေးဆွဲပြီးစီးမှသာ ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းများကို ဆုံးဖြတ်လုပ်ဆောင်သည့် စီမံကိန်းများတွင် ရလဒ်ကောင်းများ ထွက်ပေါ်သည်ကို တွေ့ရှိရပြီး ဒေသခံများနှင့်လည်း ပိုမို ကောင်းမွန်သည့် ဆက်ဆံရေးကို တည်ဆောက်နိုင်ကြောင်း သိရှိရသည်။ အစီအစဉ်များ ရေးဆွဲရာတွင် ပြောင်းလွယ်ပြင်လွယ်ရှိစေခြင်းသည် အချိန်၊ အရင်းအနှီး၊ ကွင်းဆင်း ဝန်ထမ်းများ၏ ကျွမ်းကျင်မှု၊ စီမံအုပ်ချုပ်မှု စသည်တို့ ပိုမို ပေးအပ်ရန် လိုအပ်မည်ဖြစ်သည်။ ထို့အတူ ပိုမို အဆင့်မြင့်သည့် စိစစ်ကြီးကြပ်ရေးနှင့် သုံးသပ် အကဲဖြတ်ရေး စနစ်များ ရှိရန်လည်း လိုအပ်မည်ဖြစ်ရာ ထိုအချက်များသည် မိတ်ဖက် အဖွဲ့များသည် ကျေးရွာပေါင်း ၁၀၀ ကျော်နှင့် အထက်တွင် လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာအခက်အခဲများ ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပါသည်။

ပိုမို ပြောင်းလဲ ပြင်လွယ်ရှိခြင်းကြောင့် အကျိုးကျေးဇူးများ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် အခြား ဥပမာ တစ်ခုမှာ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နေသည့် Mangrove Service Network (MSN) စီမံကိန်း ဖြစ်ပါသည်။ ဒေသခံများသည်

စွမ်းအင်ချွေတာသည့် မီးဖိုများကို ထုတ်လုပ်ကြပြီး ဒေသအတွင်း ဈေးကွက်တင် ရောင်းချကြသည်။ ဝယ်လိုအား နည်းပါးသောကြောင့် ရွာသားများသည် ၎င်းတို့၏ ချက်ပြုတ်ပုံ နည်းလမ်းများကို ပြောင်းလဲ ခဲ့ကြပြီး မီးဖို အသုံးပြုသူ များပြားလာအောင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ ရန်ပုံငွေ စီမံခန့်ခွဲမှုရုံးသည် ကုန်ကြမ်းများမှ ထွက်ပေါ်လာသည့် ရွှံ့များဖြင့် အုတ်ပြုလုပ်ရန် အားပေးခဲ့သည်။ မီးဖို ဝယ်လိုအား တက်နေသည့် အပြင် ဆောက်လုပ်ရေး လုပ်ငန်းများ ဖြစ်ထွန်းနေသည့် အချိန်တွင် ထိုအုတ်များကို အလွယ်တကူ ဈေးကွက် ရှာဖွေ ရောင်းချနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။

သင်တန်းများ နှိုင်းယှဉ်ချက်

သင်တန်း နည်းလမ်း	အပြုသဘော ဆောင်သည့် အချက်များ	ဖြစ်နိုင်ချေရှိသည့် အခက်အခဲများ
တောင်သူကျောင်း	<ul style="list-style-type: none"> - လက်တွေ့ကျ။ - ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် လေ့လာနိုင်ရန်၊ အသုံးချနိုင်ရန်နှင့် ယုံကြည်မှု တည်ဆောက်နိုင်ရန် အချိန်ရှိ။ - ပါဝင်သူများသည် စံပြုများအနေနှင့် အခြားသူများ အားကျလာစေရန် ဆောင်ရွက်နိုင်။ - မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်းနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်။ 	<ul style="list-style-type: none"> - တက်ရောက်မည့်သူများသည် ငယ်ရွယ်ပြီး ပညာတတ်ရန် လိုအပ်မည်။ - ပုံမှန် သင်တန်းများကို အမြဲတက်ရောက် နိုင်ရန် မလွယ်ကူ။
လေ့လာရေး ခရီးများ	<ul style="list-style-type: none"> - အခြားသူများ မည်သို့ဆောင်ရွက်နေသည်ကို လေ့လာကြည့်ရှုနိုင်။ - အခြားတစ်နေရာတွင် လေ့လာခဲ့သည်များကို ရပ်ရွာထဲရှိ လူများအချင်းချင်း ပြန်လည် ဝေမျှ ပေးနိုင်။ 	<ul style="list-style-type: none"> - ကုန်ကျစရိတ် ကြီးမား။ - အခြား ဒေသများသို့ သွားရောက် လေ့လာမှုများသည် အချို့ ဒေသများ အတွက် သင့်လျော်မှု မရှိတတ်။
အချိန်ကိုက် ပြုလုပ်ပေးသည့် သင်တန်းများ	<ul style="list-style-type: none"> - လူဦးရေ များများ ပါဝင်ခွင့်ရှိနိုင်။ - အသက်အရွယ် အုပ်စုနှင့် ပညာ အရည်အချင်း မျိုးစုံ ရှိသူတို့ ပါဝင်ခွင့်ရှိနိုင်။ 	<ul style="list-style-type: none"> - အချိန်ပေးမှု နည်းခြင်း၊ လူအများအပြား ပါဝင်ခြင်းကြောင့် လက်တွေ့မကျ။ - နည်းအသစ်များအပေါ် ယုံကြည်လာစေရန် စည်းရုံးရန် အချိန် လုံလောက်မှု မရှိ။ - ဥပမာ ပြန်လည် အသုံးချရာတွင် တောင်သူ ကျောင်းများတွင် သင်ကြား ခဲ့သည့် နည်းများနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက နည်းပါး။

၈။ မြေယာမဲ့ အိမ်ထောင်စုများကို ပံ့ပိုးပေးမှု

မြေယာမပိုင်ဆိုင်သည့် အိမ်ထောင်စုများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုနှင့် စားနပ်ရိက္ခာ ဖူလုံရေးဆိုင်ရာ ကူညီ ပံ့ပိုးပေးမှုများ အနက် ရိုးရှင်းပြီး ကာလတိုတိုတွင် ထိရောက်မှုရှိနိုင်သည့် ရေရှည် အကျိုးရှိသော နည်းလမ်းများမှာ အနည်းငယ်ရှိပါသည်။ တိရိစ္ဆာန်မွေးမြူရေးနှင့် အိမ်တွင်း စိုက်ပျိုးရေး အတွက် သွင်းအားစုများ ပံ့ပိုးပေးရာတွင် မြေယာတွင် လုပ်ကိုင်ခွင့် ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းနှင့် အခြား အရင်းအနှီးများကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်ပါက ပိုမို အောင်မြင်မှုရရှိကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် မြေယာမဲ့သည့် အိမ်ထောင်စုများအတွက် ဘဲကျောင်းနိုင်သည့် မြေ ရရှိရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းနှင့် အိမ်တွင်း သီးနှံ စိုက်ပျိုးနိုင်ရန်အတွက် မြေယာများ ငှားရမ်းပေးခြင်းတို့ ဖြစ်ကြသည်။^{၄၈}

၄၈ Delta 1 Evaluation report

မြေယာမဲ့ အိမ်ထောင်စုဝင်များကို လယ်ယာလုပ်ငန်းအတွက် ဝန်ဆောင်မှု ပေးသူများအဖြစ် လေ့ကျင့်ပေးခြင်းသည်လည်း အဆိုပါ အိမ်ထောင်စုများအတွက် ဝင်ငွေရရှိနိုင်သည့် နည်းလမ်းတစ်ခု ဖြစ်စေနိုင်ပါသည်။ မြေယာမဲ့ အိမ်ထောင်စုများကို လယ်ယာ လုပ်ငန်းသုံး ပစ္စည်း ကိရိယာများ ပေးအပ်ခြင်းနှင့် ထိုကိရိယာများအား လည်ပတ် ဆောင်ရွက်မှု ပြုပြင် ထိန်းသိမ်းမှု သင်တန်းများ ပေးခြင်းသည်လည်း ဝင်ငွေ ရရှိစေနိုင်မည့် ဆောင်ရွက်မှု ဖြစ်သည်။ ထိုကိရိယာများတွင် လက်တွန်း ထွန်စက်၊ မြေဩဇာ ဖြန်းသည့် ကိရိယာ၊ ပိုးသတ်ဆေးဖြန်းသည့် ကိရိယာ၊ ခြေလှေသည့် ကိရိယာ၊ စပါးအခြောက်ခံစက်နှင့် ဆန်စက် အသေးစားများ စသည်တို့ ပါဝင်သည်။ အချို့အဖွဲ့များသည် အဆိုပါကိရိယာများကို လယ်ယာ လုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူများကိုသာလျှင် ပေးအပ်လေ့ရှိကြသည်။

၉။ ဈေးကွက်ရရှိရေး ဆောင်ရွက်မှု

၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်နှင့် ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် LIFT ၏ ရန်ပုံငွေဖြင့် လုပ်ဆောင်ခဲ့သည့် လုပ်ငန်းများ၏ အဓိက ခြားနားချက်မှာ ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် လယ်ယာထွက်ကုန်တိုးတက်ရေးအပြင် လယ်သမားများ၊ ထုတ်လုပ်သူများအနေနှင့် ဈေးကွက် သို့ လက်လှမ်းမီနိုင်စေရန်အတွက် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက် ပေးနိုင်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ဥပမာအားဖြင့် WHH/GRET နှင့် MBCA တို့သည် လယ်သမားအဖွဲ့များအား ကုန်သည်များနှင့် ချိတ်ဆက်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ လပွတ္တာမြို့နယ်တွင် ADRA သည် ဈေးကွက်အချိတ်အဆက်များကို ထူထောင် ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန်အတွက် ဈေးကွက်ဖော်ဆောင်ရေး ဦးဆောင်သူများကို ကျွမ်းကျင်မှု သင်ကြားပေးနိုင်ခဲ့သည်။ MSN သည် စွမ်းအင်ချွေတာရေး မီးဖိုများ ဈေးကွက် တင် ရောင်းချ နိုင်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပြီး MCS သည် ရေစစ်အိုးများကို ရောင်းချနိုင်ရန်နှင့် ဝယ်လိုအား တက်လာစေရန် အတွက် ထုတ်လုပ်သူများကို ကူညီပေးနိုင်ခဲ့သည်။

သို့သော် မိတ်ဖက်အဖွဲ့အများစုသည် ဝင်ငွေရရှိရေး လုပ်ငန်းများသည် အောင်မြင်မှုများ ရရှိခဲ့သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ၎င်းတို့၏ ဝန်ထမ်းများသည် ထိုလုပ်ငန်းများတွင် အတွေ့အကြုံများ ရှိနေကြသောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဝင်ငွေ ရရှိရေး လုပ်ငန်းများကို အများအပြား ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ကုန်ကြမ်း ရရှိနိုင်မှု၊ နည်းစနစ် ကျွမ်းကျင်မှု ရှိ မရှိ၊ ထုတ်ကုန်များ အတွက် ဈေးကွက် အလားအလာနှင့် ဝယ်လိုအား ရှိ မရှိ၊ အမြတ်ရှိ မရှိ စသည့် ကိစ္စရပ်များအပေါ် စနစ်ကျသည့် လုံလောက်သော သုံးသပ် လေ့လာမှုများ မပြုလုပ်ခဲ့ကြကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ထုတ်လုပ်မှု လုပ်ငန်း၏ ကုန်ကျငွေနှင့် ပြန်ရနိုင်သည့် အမြတ်တွက်ချက်ခြင်း၊ ဈေးကွက်တွင် ရင်ဆိုင်ရနိုင်သည့် အခက်အခဲများ စသည့် သတင်းအချက်အလက်များကို ရွာသားများအား လုံလုံလောက်လောက် ပေးနိုင်မှသာ ရွာသားများသည် ထိုလုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်သင့် မလုပ်ကိုင်သင့် စဉ်းစား ဆုံးဖြတ်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

AVSI ၊ ADRA ၊ HelpAge စသည့် အဖွဲ့များသည် ဈေးကွက် သတင်းအချက်အလက် စနစ်ဆိုင်ရာ ပံ့ပိုးမှုများကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ အချို့ အဖွဲ့များသည် မြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းက ထုတ်ဝေသည့် သီးနှံဈေးနှုန်းသတင်းများကို ကျေးရွာများထံသို့ ဖြန့်ဝေကြသည်။ အချို့သည် တယ်လီဖုန်းမှ တစ်ဆင့် ဈေးနှုန်းသတင်းများကို အကြောင်းကြားပေးသည့် နည်းလမ်းကို အသုံးပြုကြသည်။ အဆိုပါ နည်းလမ်းများတွင် အခက်အခဲ နှစ်မျိုးမှာ တာဝန်ပေးထားခြင်းခံရသူသည် ကျေးရွာများထံသို့ အရောက် သတင်းပို့ရန် ပျက်ကွက်မှုများ ရှိနိုင်ခြင်းနှင့် ကုန်ကျစရိတ် များပြားခြင်း တို့ဖြစ်ကြသည်။ MBCA သည် FM ရေဒီယိုမှ တစ်ဆင့် တရားဝင် ဈေးနှုန်းသတင်းများကို အခမဲ့ လွှင့်ပေးခြင်း အစီအစဉ်သည် ဒေသတွင်းရှိ လယ်သမားများ အားလုံးအတွက် အကျိုးရှိစေသည်။ မီဒီယာ လွတ်လပ်ခွင့် ပိုမို ရရှိလာသည်နှင့် အမျှ ဈေးကွက် သတင်းအချက်အလက် ဖြန့်ဖြူးရာတွင် ရေဒီယိုသည် အရေးကြီးသည့် နေရာမှ ပါဝင်လာမည်ဟု မှန်းဆနိုင်ပါသည်။

၁၀။ လှည့်ပတ်ရန်ပုံငွေနှင့် ကိုယ်ထူကိုယ်ထ အဖွဲ့များ

အဖွဲ့များတွင် စိတ်တူ ကိုယ်တူဖြစ်သည့် (Homogenous) လူဦးရေ အနည်းငယ်သာ ပါဝင်ပါကပိုမို အောင်မြင်နိုင်ချေရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ သို့သော် ထို အချက်သည် အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်မှုကို ကန့်သတ်ထားသလို ဖြစ်နေသည့်အပြင် အဖွဲ့အတွင်း ခြယ်လှယ်မှုကို ဖြစ်စေသည်။ ပုံမှန် ငွေစုရန်လိုအပ်သည့် ကိုယ်ထူကိုယ်ထ အဖွဲ့များတွင် ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု အရှိဆုံး အိမ်ထောင်စုများသည် ငွေမထည့်နိုင်သောကြောင့် မပါဝင်နိုင်ကြသည်ကို တွေ့ရသည်။ လှည့်ပတ်ရန်ပုံငွေများသည် ကျေးရွာ တစ်ရွာလုံးအတွက် ဖြစ်ပြီး လူမှုရေးအပြင်၊ ရုပ်ပိုင်း အခြေခံ အဆောက်အအုံများအတွက်ပါ ပံ့ပိုးထောက်ပံ့မှုများ ပြုလုပ်ပေးနိုင်ပါသည်။ ^{၇၉} ၎င်းတို့၏ အောင်မြင်မှုသည် ခေါင်းဆောင်သူများ၏ အင်အားနှင့် တာဝန်ခံမှုအပေါ်တွင် မူတည်နေပါသည်။ အရေးကြီးဆုံးအချက်မှာ လှည့်ပတ် ရန်ပုံငွေနှင့် ကိုယ်ထူ ကိုယ်ထ အဖွဲ့များ၏ အောင်မြင်မှုနှင့် ရေရှည်တည်တံ့မှုသည် အဖွဲ့ဝင်များ၏ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများ ငွေကြေးအရ အောင်မြင်မှု အပေါ် အဓိက မူတည်နေပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် တိရိစ္ဆာန်များ ပေးအပ်သည့် လည်ပတ် ရန်ပုံငွေ အစီအစဉ်များသည် ရောဂါများ ကျရောက်ခဲ့သည့်အတွက် ဆုံးရှုံးမှုများနှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ကြရသည်။

၇၉ အချို့ လှည့်ပတ်ရန်ပုံငွေများသည် အသင်းဝင်ကြေး နှစ်စဉ်ပေးရန် လိုအပ်သည်။

ရန်ပုံငွေ စီမံခန့်ခွဲမှုရုံးသည် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများအတွက် ဆုံးရှုံးမှု ဖြစ်ပေါ်နိုင်ချေရှိသည့် လုပ်ငန်းများ အားလုံးအတွက် အာမခံပေးနိုင်မည့် ဗျူဟာများ ထည့်သွင်း ဖော်ဆောင်ရန် မိတ်ဖက်အဖွဲ့များကို အကြံပြုထားပါသည်။ ထိုအထဲတွင် လှည့်ပတ် ရန်ပုံငွေ လုပ်ငန်းများလည်း ပါဝင်ပါသည်။ ရပ်ရွာလူထု ကိုယ်တိုင်လည်း ထိုကဲ့သို့ ကိစ္စရပ်များ ကြုံလာပါက ဖြေရှင်းနိုင်ရန် ဗျူဟာများ ချမှတ်ထားသင့်ပါသည်။ စီမံကိန်း ဆောင်ရွက်နေစဉ်အတွင်း ဆုံးရှုံးမှု ကြီးကြီးမားမားနှင့် ရင်ဆိုင်ရသည့် အိမ်ထောင်စုများအတွက် မိတ်ဖက်အဖွဲ့များက ကူညီဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သော်လည်း ရပ်ရွာ လူထု ကိုယ်တိုင်သည် မိတ်ဖက် အဖွဲ့များ မရှိတော့သည့်အခါတွင် ဆက်လက် ဖြေရှင်းနိုင်ရန်အတွက် ဆင်းရဲသူများကို ရည်ရွယ်ဦးတည်သည့်သာတူညီမျှရှိသော ဗျူဟာများကို ရေးဆွဲထားသင့်ပါသည်။

၁၁။ ရင်ရွာအဆင့် အဖွဲ့များ တွင် အမျိုးသား နှင့် အမျိုးသမီး ကိုယ်စားပြုပါဝင်မှု အချိုးအစား

ရပ်ရွာ အခြေပြုအဖွဲ့များနှင့် ကိုယ်ထူကိုယ်ထ အဖွဲ့များတွင် အမျိုးသမီးပါဝင်မှုအားကောင်းပြီး စီမံအုပ်ချုပ်ရေး နေရာများတွင်လည်း ပါဝင်နိုင်ကြကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။ ဥပမာအားဖြင့် DPDO ၏ စီမံကိန်းတွင် ကိုယ်ထူကိုယ်ထအဖွဲ့ ကိုယ်စားလှယ် ၃၀၅ ဦးအနက် ၁၃၀ ဦး (၄၃%)နှင့် အဖွဲ့ဝင် ၁၄၁၈ ဦးအနက် ၇၂၄ ဦး (၅၁%) သည် အမျိုးသမီးများ ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။ သို့သော် ထိုအချက်သည် စီမံကိန်းအားလုံးတွင် မတူညီကြပါ။ ဥပမာအားဖြင့် Mercy Corps/RTA ၏ စီမံကိန်းဒေသများတွင် ရပ်ရွာ လူထုသည် ရှေးရိုးဆန်ပြီး အမျိုးသမီးများသည် လူရှေ့သူရှေ့တွင် စကားပြောဆိုလေ့ မရှိကြချေ။ Swiss Aid ၏ စီမံကိန်းဒေသများတွင် ကျေးရွာ ဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီ ဝင်များ၏ ၂၉% ကသာ အမျိုးသမီးများ ဖြစ်ကြသည်။ အလားတူပင် Metta ၏ စီမံကိန်း ဒေသများတွင် တောင်သူကျောင်းများတွင် အမျိုးသမီးပါဝင်မှုသည် ၂၆%၊ စီမံအုပ်ချုပ်ရေး နေရာတွင် ပါဝင်မှုသည် ၃၂% အသီးသီးရှိကြောင်း သိရသည်။

၁၂။ အာဟာရနှင့် သန့်ရှင်းရေး တိုးတက်စေရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း

LIFT ၏ ရည်မှန်းချက်တစ်ခုများအနက် တစ်ခုသည် ကလေးငယ်များ အာဟာရရရှိမှုကို တိုးတက်စေရန် ဖြစ်သော်လည်း လက်ရှိ လုပ်ငန်း လည်ပတ်မှု မူဘောင် (Logical Framework) တွင် အာဟာရနှင့် သက်ဆိုင်သည့် တိကျသည့် ရလဒ်ကို ထည့်သွင်းထားခြင်း မရှိသေးပါ။ သို့သော် ADRA ၊ CESVI ၊ WHH ၊ DPDO စသည့် LIFT ၏ ရန်ပုံငွေဖြင့် ဆောင်ရွက်နေသည့် စီမံကိန်း လုပ်ငန်း လေးခုသည် အာဟာရနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ရည်ရွယ်ချက်များနှင့် လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

DPDO သည်ကျေးရွာ ၁၅ ရွာတွင် အာဟာရနှင့် ကျန်းမာ သန့်ရှင်းရေး သင်တန်းများကို ပို့ချပေးနိုင်ခဲ့သည်။ တက်ရောက်သူများ၏ ၉၁% သည် အမျိုးသမီးများ ဖြစ်ကြသည်။ WHH သည် အာဟာရ တန်ဖိုးမြှင့်တင်ပေးသူများကို လေ့ကျင့်ပေးခဲ့သည်။ အာဟာရ တန်ဖိုး မြှင့်တင်ပေးနိုင်သည့် ဗဟုသုတများကို သင်ကြားခဲ့ကြပြီး ၎င်းတို့သည် အမျိုးသမီးများထံသို့ အစားအစာ ပြင်ဆင် ချက်ပြုတ်ရာနှင့် အစားအသောက် အမျိုးအစားများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အသိပညာများကို ဖြန့်ဝေပေးခဲ့ကြသည်။ ADRA သည် ကျန်းမာရေးဌာနနှင့် ပူးပေါင်းကာ ကျေးရွာပေါင်း ၅၀ ရှိ ကလေးသူငယ်ပေါင်း တစ်ထောင်ငါးရာကျော် (၁၅၆၀) ၏ အသက်အရွယ်အလိုက် ရှိသင့်သည့် ကိုယ်ခန္ဓာ အလေးချိန်များကို လေ့လာခဲ့ကြသည်။ ကလေး ၄၁% သည် ခန္ဓာကိုယ် အလေးချိန် အနည်းငယ် လျော့နည်းလျက်ရှိကြပြီး၊ ၄% သည် ခန္ဓာကိုယ် အလေးချိန် ဆိုးရွားစွာ လျော့နည်းနေကြကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ ကျေးရွာ ၂၆ ရွာတွင် ADRA သည် အာဟာရနှင့် အခြေခံ ကျန်းမာ သန့်ရှင်းရေး သင်တန်းများကို ပို့ချနိုင်ခဲ့ပြီး ကျေးရွာ ၃၈ ရွာတွင် အမျိုးသမီးများအတွက် နို့တိုက်ကျွေးခြင်း၊ ဖြည့်စွက် အစာကျွေးခြင်းနှင့် ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ အလေ့အကျင့်ကောင်းများ စသည့် သင်တန်းများကို ပို့ချပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။

CESVI သည် ရှမ်းပြည်နယ်ရှိမြို့နယ် နှစ်ခု (ကျောက်မဲနှင့် နောင်ချို) တွင် ကလေးငယ်များ၏ အာဟာရဆိုင်ရာ စောင့်ကြည့်လေ့လာမှုကို ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည်။ ကျမ်းပေးချယ်ထားသည့် ငါးနှစ်အောက် ကလေးငယ် ၃၈၆ ဦးအနက်အသက်အရွယ်အလိုက် ရှိသင့်သည့် ကိုယ်ခန္ဓာ အလေးချိန်များကို တိုင်းတာခဲ့ရာတွင် ၃၇% သည် ခန္ဓာကိုယ် အလေးချိန် အနည်းငယ် လျော့နည်းလျက်ရှိကြပြီး၊ ၅% သည် ခန္ဓာကိုယ် အလေးချိန် ဆိုးရွားစွာ လျော့နည်းနေကြကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။ အမျိုးသမီး ၃၀၀ ဦးအား အာဟာရ တန်ဖိုးမြှင့်တင်ပေးသူများ အဖြစ် လေ့ကျင့်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ သင်တန်းများ မပေးမီ စစ်ဆေးချက်အရ ဗဟုသုတ အဆင့်သည် ၃၀% ရှိခဲ့ပြီး သင်တန်းများ ပေးပြီးသွားသောအခါ ၆၅% အထိ ဗဟုသုတအဆင့် တက်လာခဲ့သည်ကို တွေ့ရှိရသည်။

၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် သည် LIFT သည် မိတ်ဖက်အဖွဲ့များပါဝင်သည့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲတစ်ခုကို ပြုလုပ်သွားရန် စီစဉ်လျက်ရှိသည်။ ထိုဆွေးနွေးပွဲတွင် LIFT ၏ လုပ်ငန်းများ၏ အာဟာရဆိုင်ရာ အကျိုးသက်ရောက်မှု တိုးတက်စေရန် နည်းလမ်းများ၊ LIFT အနေနှင့် ထပ်မံ၍ ပံ့ပိုး ကူညီနိုင်မည့် အာဟာရဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများကို ဖော်ထုတ်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

၆။ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု

၆.၁။ သီးနှံစိုက်ပျိုးမှု ဂေဟဗေဒ မတူညီသည့် ဒေသများတွင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် လုပ်ငန်းများ

LIFT ကို တည်ထောင်ဖွဲ့စည်းပြီး မကြာမီတွင် ၂၀၀၉ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်း၌ အဆိုပြုလွှာများကို ဖိတ်ခေါ်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၀ နှင့် ၂၀၁၁ ခုနှစ် အစောပိုင်းတွင် LIFT ၏ရန်ပုံငွေဖြင့် ဆောင်ရွက်သည့် လုပ်ငန်းများကို စတင်နိုင်ခဲ့သည်။^{၅၀} ရန်ပုံငွေ ပေးအပ်မည့် လုပ်ငန်းများကို ယှဉ်ပြိုင်မှု နည်းလမ်းဖြင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုရှိစွာ ရွေးချယ်ခဲ့သော်လည်း အကျိုးဆက်မှာ လုပ်ငန်းများ အချင်းချင်းသည် နီးစပ်မှုမရှိဘဲ ၎င်းတို့၏ အောင်မြင်မှုရလဒ်များကို တစ်စုတစ်စည်းတည်း ဖော်ပြနိုင်ရန် ခက်ခဲသွားစေခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် လုပ်ငန်းများအား သီးခြားစီ အကောင်အထည်ဖော်လျက်ရှိခြင်းကြောင့် စုစည်းမှု အင်အား ရရှိရန်လည်း ခက်ခဲသွားစေသည်။ ဥပမာ အားဖြင့် ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်တွင် LIFT ၏ မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်း အားလုံးသည် စိုက်ပျိုးနည်း အသစ်များကို လယ်သမားများအား သင်ကြားပေးခဲ့ကြသည်။ အထူးသဖြင့် သရုပ်ပြ စိုက်ခင်းများတွင် စိုက်ပျိုးပြသသည့် နည်းအသစ်များကို လယ်သမားများက အထူး လိုလားကြောင်း အစီရင်ခံ တင်ပြခဲ့ကြသည်။ သို့သော် အဆိုပါ နည်းအသစ်များကို လိုက်နာ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် လိုအပ်သည့် စရိတ်အတွက် ချေးငွေရရှိရန် အခက်အခဲ ဖြစ်နေခြင်းက အဓိက အတားအဆီး တစ်ခုဖြစ်ခဲ့သည်။ ထိုအချိန်၌ အဆိုပါဒေသများတွင် စိုက်စရိတ် ချေးငွေ ထုတ်ပေးနိုင်သည့် မိတ်ဖက် အဖွဲ့အစည်း ရှိမနေခဲ့ပါ။

၂၀၁၁ ခုနှစ်မှ စတင်ကာ LIFT သည် ၎င်း၏ လုပ်ငန်းများကို သီးနှံ စိုက်ပျိုးမှု ဂေဟဗေဒ ဧရိယာအလိုက် စုစည်းဆောင်ရွက်လာခဲ့သည်။ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ကွဲပြား ခြားနားသော ဒေသများကို နှိုင်းယှဉ်မှုများ ပြုလုပ်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ဒေသတစ်ခုချင်းစီ၏ အခြေအနေကို ပိုမို သိရှိလာမည်ဖြစ်ပြီး ဒေသနှင့် သင့်လျော်သည့် နည်းလမ်းများဖြင့် ချဉ်းကပ်ဆောင်ရွက်သွားနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။ အဆိုပါ ချဉ်းကပ်မှုကြောင့် (က) သီးနှံ စိုက်ပျိုးမှု ဂေဟဗေဒ ဧရိယာအလိုက် အကျိုးသက်ရောက်မှု၊ လုပ်ငန်း အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် လွယ်ကူစေမည့် နည်းလမ်းများ၊ အခက်အခဲများ စသည်တို့ကို ကို ပိုမို သိရှိလာစေမည်ဖြစ်သည်။ (ခ) ဒေသအလိုက် တည်ရှိနေသည့် တူညီသော မူဝါဒဆိုင်ရာ အတားအဆီးနှင့် အခက်အခဲများကို နှိုင်းယှဉ်လေ့လာမှုများကို ပြုလုပ်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

LIFT ၏ လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော အဓိက ဒေသကြီး လေးခုကို သီးနှံ စိုက်ပျိုးမှု ဂေဟဗေဒ ကွဲပြားမှု အလိုက် ခွဲခြားထားပါသည်။ (အဆိုပါ လုပ်ငန်းများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အသေးစိတ် အကြောင်းအရာများကို အခန်း ၃ တွင် ဖော်ပြခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်)

- ဧရာဝတီ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ။ ။လယ်ယာလုပ်ငန်းနှင့်ချေးငွေလုပ်ငန်းများအကြားပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုနည်းပါးခဲ့ခြင်းကြောင့် လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု အားနည်းခဲ့ရသည်။ သို့သော် LIFT သည် တိုးတက်မှုများ ရရှိ စေရန်အတွက် IRRRI ၊ Ratanar Ayan WHH/GRET ၊ Mercy Corps ၊ UNDP/Pact စသည့်အဖွဲ့များနှင့် ဗျူဟာမြောက်သည့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုများကို ထူထောင်နိုင်ခဲ့သည်။
- မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်း။ ။ ဤဒေသရှိ လုပ်ငန်းများ၏ အဓိက ရည်ရွယ်ချက်မှာ စပါးနှင့် အမြတ်ရလွယ်သည့် သီးနှံများ၏ အထွက်နှုန်း ကောင်းမွန်လာစေရေးနှင့် သီးနှံများကို ဈေးကောင်းနှင့် ရောင်းချနိုင်စေရန် လယ်သမားများအား ပံ့ပိုးကူညီမှုများ ပေးနိုင်ရေးတို့ ဖြစ်ကြပါသည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် LIFT သည် ၎င်း၏ မိတ်ဖက်အဖွဲ့များ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုများကို နှိုင်းယှဉ် လေ့လာမှုများ ပြုလုပ်ပြီးနောက် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် တစ်ခုကို ဆောင်ရွက်သွားနိုင်ရန် ရည်မှန်းထားပါသည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းအပြင် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး၊ မြေဆီလွှာ ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် တိရစ္ဆာန် မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများကိုပါ ဆောင်ရွက်သွားနိုင်ရန် ရည်မှန်းထားပါသည်။ အလားတူပင် သောက်သုံးရေနှင့် စိုက်ပျိုးရေးရရှိရေးအတွက် ရေရှည်တည်တံ့မည့် နည်းလမ်းများကို ရှာဖွေသွားရန်လည်း စီစဉ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။
- တောင်တန်းပေါ်ဒေသ။ ။ LIFT သည်တောင်ပေါ်ဒေသနှင့်သင်္လျော်မည့်စားနပ်ရိက္ခာမူလုံလောက်မှုနှင့်အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုလုပ်ငန်း အစီအစဉ် အသစ်များကို ဆောင်ရွက်သွားရန် စီစဉ်လျက်ရှိပါသည်။
- ကမ်းရိုးတန်းဒေသ။ ။ LIFT သည် ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ကမ်းရိုးတန်း ဒေသ၌ လုပ်ငန်းများကို တိုးတက်ဆောင်ရွက်သွားရန်

၅၀ LIFT သည် ပထမဦးဆုံး အကြိမ် အဆိုပြုလွှာများကို ၂၀၀၉ ခုနှစ်တွင် စတင် ဖိတ်ခေါ်ခဲ့ပြီး ကဏ္ဍနှစ်မျိုးအပေါ်တွင် အခြေခံထားပါသည်။ ပထမ ကဏ္ဍသည် နာဂစ် ဆိုင်ကလုန်း မုန်တိုင်း တိုက်ခတ်ခဲ့သည့် ဧရာဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ်တွင် ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်သွားရန်ဖြစ်ပြီး၊ ဒုတိယ ကဏ္ဍသည် နိုင်ငံအတွင်းရှိ အခြားဒေသများတွင် လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သွားရန်ဖြစ်ပြီး ၂၀၀၈ ခုနှစ် အောက်တိုဘာ၊ နိုဝင်ဘာလ တွင် ကောက်ကူးခဲ့သည့် FAO/WFP Crop and Food Security Assessment Mission အစီရင်ခံစာမှ အချက်အလက်များအပေါ်တွင် အခြေခံထားပါသည်။ (တစ်နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအစီအစဉ် Country Wide Programme ဟု ခေါ်ဆိုပါသည်)

စီစဉ်ထားပါသည်။ ဂီရီ ဆိုင်ကလုန်း မုန်တိုင်း (၂၀၁၀) ဒဏ်ကို ပြင်းထန်စွာ ခံခဲ့ရသည့် မြို့နယ်လေးခုတွင် ပံ့ပိုးကူညီမှု လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်သွားနိုင်ရန်အတွက် ဒေါ်လာ သန်း ၂၀ တန်ဖိုးရှိသည့် စီမံကိန်း တစ်ခုကို ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်သည်။ LIFT သည်လယ်ယာ၊ ငါးလုပ်ငန်း၊ အခြေခံ အဆောက်အအုံ ပြန်လည် ထူထောင်ရေးနှင့် ချေးငွေ ထုတ်ပေးခြင်း လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် စီမံကိန်း အသေးစိတ် တစ်ခုကို ရေးဆွဲနိုင်ရန် အတွက် FAO Investment Center နှင့် စာချုပ်ချုပ်ဆို နိုင်ခဲ့သည်။ တက်လမ်း စီမံကိန်း ဟု အမည်တွင်သည့် ထို စီမံကိန်းအား ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် စတင် ဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်သည်။

၆.၂။ အထူးပြုခြင်းစဉ် အလုပ်ကိစ္စ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု

လေ့လာသင်ယူခြင်းနှင့် ဆန်းသစ်တီထွင်မှု ကဏ္ဍ ရန်ပုံငွေ

၂၀၁၁ ခုနှစ် နှစ်ကုန်ပိုင်းတွင် LIFT သည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ စားနပ်ရိက္ခာ ဖူလုံရေးနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု လုပ်ငန်းများနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး အသိအပညာ ဗဟုသုတများ တိုးပွားလာစေမည့် ဆန်းသစ်သည့် စဉ်းစားကြံဆမှုများကို ပံ့ပိုး ကူညီနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ပြီး လေ့လာသင်ယူခြင်းနှင့် ဆန်းသစ်တီထွင်မှု ကဏ္ဍ သစ်မှု (Learning and Innovation Window) ဟူသည့် ရန်ပုံငွေ ပုံစံ အသစ်တစ်မျိုးကို စတင်ခဲ့သည်။ ယခု ကဏ္ဍတွင် ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းများသည် LIFT ရည်ရွယ်ဆောင်ရွက်နေသည့် လုပ်ငန်း ရလဒ်များနှင့် ဆက်စပ်မှု ရှိရမည်ဖြစ်သည့် အပြင်၊ အဓိက ဦးစားပေးသည့် အချက်များမှာအောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

- မြန်မာနိုင်ငံ အခြေအနေနှင့် လျော်ညီသော တီထွင်ဆန်းသစ်မှု အယူအဆများ ရှိခြင်း၊
- စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေးနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုဆိုင်ရာ အသိပညာများကို တိုးတက်စေနိုင်ခြင်းနှင့် လေ့လာသင်ယူနိုင်မည့် အလားအလာကောင်းများ ရှိခြင်း၊
- မူဝါဒဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးမှုများအတွက် ထိရောက်စွာ ပံ့ပိုးပေးနိုင်ခြင်း၊
- လက်ရှိဆောင်ရွက်နေသည့် LIFT ၏ လုပ်ငန်းများ၏ အရည်အသွေးကို တိုးတက်စေရန် အလားအလာရှိခြင်း။

၂၀၀၉ ခုနှစ်တွင် အဆိုပြုလွှာ (Concept Note) ၂၉ စောင် လက်ခံရရှိခဲ့သည်။ ရန်ပုံငွေ ဘုတ်အဖွဲ့သည် စီမံကိန်း ကိုးခုကို လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ရန် ခွင့်ပြုပေးနိုင်ခဲ့ပါသည်။

၁။ International Rice Research Institute (IRRI) (၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် စာချုပ်ချုပ်ဆိုသည့်)

သုံးနှစ် စီမံကိန်းသည် ဧရာဝတီ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသရှိ မြို့နယ်သုံးခုတွင် ဆန်စပါး စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သည့် အိမ်ထောင်စုပေါင်း တစ်ထောင်ငါးရာ၏ စားနပ်ရိက္ခာ ဖူလုံရေးနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု လုပ်ငန်းများ တိုးတက်စေရေးတို့အတွက် လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နေသော LIFT ၏ မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အတူတကွ ပူးပေါင်း လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်ထားသည်။ IRRI သည် စပါးမျိုးအသစ်များနှင့် လက်ရှိ စပါးမျိုးများသည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဒေသရှိ စိုက်ပျိုးရေး ဇုန်များအလိုက် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရန် ကိုက်ညီမှု ရှိမရှိစသည်တို့ကို အစိုးရ၏ စိုက်ပျိုးရေး တိုးချဲ့ဌာနနှင့် သုတေသနဌာနများနှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ကာ လေ့လာသွားမည်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ သုတေသနပြုမှုများကို LIFT ၏ လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နေသည့် ကျေးရွာများတွင် လယ်သမားများကို စမ်းသပ်ဆောင်ရွက်စေမည်ဖြစ်ပြီး ရရှိခဲ့သည့် သင်ခန်းစာများဖြင့် နောက်ထပ် သုတေသနများကို ထပ်မံ ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ မြို့နယ် သုံးခုတွင် ထုတ်လုပ်မှု မြှင့်တက်စေခြင်းဖြင့် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေးကို ပိုမို ဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် LIFT ၏ မိတ်ဖက်အဖွဲ့များကို နည်းစနစ်ဆိုင်ရာ အကြံဉာဏ်များ ပေးအပ်သွားမည်ဖြစ်သည်။ ရိတ်သိမ်းချိန် မတိုင်မီနှင့် ရိတ်သိမ်းချိန်လွန်ကာ စပါးစိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်ရာတွင် လိုက်နာ ဆောင်ရွက်ရမည့် စီမံခန့်ခွဲမှု နည်းလမ်းကောင်းများ နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အကြံဉာဏ်များ၊ သင်တန်းများကို ပေးအပ်သွားရန် စီစဉ်ထားပါသည်။

၂။ World Food Programme (WFP) (၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် စာချုပ်ချုပ်ဆိုသည့်)

စီမံကိန်းသည် ဈေးကွက် စောင့်ကြည့်လေ့လာရေးနှင့် ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်း အတွက် စံနှုန်းတစ်ခုသတ်မှတ်ထားသည့် ချဉ်းကပ်ဆောင်ရွက်မှု နည်းလမ်းကို ထူထောင်သွားနိုင်ရန်အတွက် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။ ထို့အတူ အရည်အသွေးနှင့် အရည်အတွက်ဆိုင်ရာ စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေး ဆန်းစစ် လေ့လာမှုများကိုလည်း ဆောင်ရွက်သွားရန် ရည်ရွယ်သည်။ LIFT ၏ မိတ်ဖက်အဖွဲ့များ၊ Food Security Working Group NGOs များ၊ အစိုးရ ဌာနဆိုင်ရာများ စသည်တို့နှင့် နီးကပ်စွာ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်သည်။ WFP သည် ၎င်း၏ လုပ်ငန်း အဆိုပြုလွှာတွင် သတင်းအချက်အလက်များ ပြန့်ဝေပေးသွားမည်ဆိုသည့်

အချက်ကိုလည်း ထည့်သွင်းထားပါသည်။ သတင်းအချက်အလက်များ ကောက်ယူ စုဆောင်းခြင်းနှင့် လေ့လာသုံးသပ်မှုများပြုလုပ်ခြင်း နည်းလမ်းတစ်ခုကို ထူထောင်နိုင်မည်ဆိုပါက နိုင်ငံတော် အဆင့် စားနပ်ရိက္ခာ ဖူလုံရေး လေ့လာသုံးသပ်မှုများကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အားပေးကူညီရာ ရောက်မည်ဖြစ်ပါသည်။

၃။ Gender Equity Network (GEN) Women's Protection Thematic Working Group (၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် စာချုပ်ချုပ်ဆိုသည့်)

ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု လျှော့ချနိုင်ရန်နှင့် အမျိုးသမီးများအတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ တိုးတက်စေရန် ဆောင်ရွက်မည့် စနစ်များ၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် နည်းလမ်းများကို ထူထောင်သွားရန် ရည်ရွယ်သည်။ GEN သည် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှုနှင့် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေး ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ၊ သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရ ဝန်ကြီးဌာနများ၊ Food Security Working Group အပါအဝင် အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများ နှင့် နီးကပ်စွာ လက်တွဲလုပ်ဆောင်သွားမည်ဖြစ်သည်။ စီမံကိန်းသည် အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဌာနဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းများ၏ စွမ်းဆောင်ရည်ကို မြှင့်တင်ပေးနိုင်ရန်ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်သည်။ စီမံကိန်း၏ ဆောင်ရွက်ပေးမှုများမှ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးအားလုံး တန်းတူ အကျိုးကျေးဇူးများ ရရှိနိုင်စေရန် ရည်မှန်း ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်သည်။

၄။ CARE International (၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် စာချုပ်ချုပ်ဆိုသည့်)

ယခု စီမံကိန်းသည် ရှမ်းပြည်နယ် မြောက်ပိုင်းရှိ လက်ဖက် စိုက်ပျိုးသည့် တောင်သူများအတွက် ပြည်တွင်း ပြည်ပ ဈေးကွက်များ ရရှိစေရန်အတွက် လက်ဖက် စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ် ရောင်းချသည့် လုပ်ငန်းစဉ်အား ကူညီပံ့ပိုးပေးသွားရန် အဓိက ရည်ရွယ်ထားပါသည်။ CARE သည် ကိုးကန့်တွင် တည်ရှိသည့် Tar Shwe Tan Tea Association (TSTTA) နှင့် ပူးပေါင်းကာ လက်ဖက် ဈေးကွက် ကောင်းလာစေရန်အတွက်ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု ရန်ပုံငွေ တစ်ရပ်ကို ထူထောင်ခဲ့သည်။ ယခု စီမံကိန်းသည် TSTTA နှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိသေးသည့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသည့် တောင်သူများ၊ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်သူများကို ချေးငွေနှင့် သင်တန်းများ ပေးပြီးအဓိက ပံ့ပိုးပေးသွားနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။ စီမံကိန်း၏ အဓိက ရည်ရွယ်ချက်သည် လက်ဖက် စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုနှင့် ပြည်တွင်းရှိ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍ ပိုမို ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်ပြီး တရုတ်နိုင်ငံ၏ မတည်ငြိမ်သည့် ဈေးကွက် အပေါ် မှီခိုနေခြင်းမှ လျှော့ချနိုင်ရန်အတွက် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်သည်။ စီမံကိန်းသည် ဈေးကွက် အသစ်များ ရရှိစေရန် စစ်တမ်းများ ကောက်ယူခြင်းနှင့် လေ့လာမှုများ ပြုလုပ်ခြင်းတို့ကို ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်သည်။ ထို့အတူ လက်ဖက် စိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ် ရောင်းချသည့် လုပ်ငန်းစဉ် တစ်ခုလုံးအတွက် လိုအပ်သည့် ကျွမ်းကျင်မှုများနှင့် ပစ္စည်း ကိရိယာများကို (ရိတ်သိမ်းခြင်း၊ ကြာရှည်ခံအောင်ပြုလုပ်ခြင်း၊ ထုပ်ပိုးပြင်ဆင်ခြင်း စသည်) ပံ့ပိုးပေးသွားရန် ရည်ရွယ်ထားသည်။ သို့မှသာ အရင်းအနှီးနည်းပါးသည့် တောင်သူများသည် ၎င်းတို့၏ ထုတ်ကုန်များကို တံဆိပ် တစ်ခုတည်းဖြင့် ဈေးကွက်တင် ရောင်းချနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

၅။ Oxfam (၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် စာချုပ်ချုပ်ဆိုသည့်)

Better Life အဖွဲ့နှင့် အတူ အကောင်အထည် ဖော်မည့် စီမံကိန်း၏ အဓိက ရည်ရွယ်ချက်မှာ ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် ဆန်စပါးသိုလှောင်ရေးနှင့် ဈေးကွက်တင်ရောင်းချနိုင်ရေးအတွက် နည်းလမ်းအသစ်များကို ရှာဖွေ စမ်းသပ်သွားနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ရခိုင်ပြည်ရှိ LIFT ၏ လုပ်ငန်းများအတွက် သင်ခန်းစာများကို ရရှိစေနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

၆။ Food Security Working Group (FSWG) (၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် စာချုပ်ချုပ်ဆိုသည့်)

လွန်ခဲ့သည့် ငါးနှစ်မှ စတင်ကာ FSWG သည် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေး ဆောင်ရွက်သည့် ကဏ္ဍတွင် အရေးပါပြီး ထိရောက်မှုရှိသည့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သည့် နည်းလမ်းများကို ထူထောင်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ယခု စီမံကိန်းသည် FSWG အတွက် ၎င်း၏ အခန်းကဏ္ဍ ဖြစ်သည့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မှုကို မြန်မာနိုင်ငံ ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများအတွက် ပိုမို ကျယ်ပြန့်သည့် အထောက်အပံ့ တစ်ခုအဖြစ် ချဲ့ထွင်နိုင်စေမည် ဖြစ်သည်။

၇။ Rakhine Consortium (Internationala Rescure Committee, Mercy Corps, Oxfam, Save the Children, Solidarites) (၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် စာချုပ်ချုပ်ဆိုသည့်)

ယခု ကာလတို စီမံကိန်း (၆ လ စီမံကိန်း)၏ အဓိက ရည်ရွယ်ချက်မှာ ရခိုင်ပြည်နယ်ရှိ ဝိရိမုန်တိုင်း ဒဏ်ကို ခံစားရသည့် ဒေသများတွင် သုတေသန လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်သွားရန် ဖြစ်ပါသည်။ အရေးကြီးသည့် လေ့လာမှု နယ်ပယ် သုံးမျိုးမှာ (က) အိမ်ထောင်စုများ၏ ပြန်လည်ထူထောင်နိုင်မှု အင်အား၊ (ခ) ပြုပြင်ရန် လိုအပ်လျက်ရှိသည့် ရေကာတာများ၏ အတိုင်းအဆ ပမာဏနှင့် (ဂ)

သစ်သီးပင်များ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်နိုင်မည့် အလားအလာ စသည်တို့ ဖြစ်ကြသည်။ LIFT သည် ရခိုင်ပြည်နယ်တွင် ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် စတင်မည့် တက်လမ်း စီမံကိန်းကို ရေးဆွဲနိုင်ရန်အတွက် နောက်ခံ သတင်းအချက်အလက်များ ရှိစေရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ယခု သုတေသနလုပ်ငန်းကို လုပ်ဆောင်စေခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

၈။ ရတနာ ဧရာ (၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် စာချုပ်ချုပ်ဆိုသည့်)

ယခု စီမံကိန်းသည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော LIFT ၏ လုပ်ငန်းများအတွက် အဓိက အရေးကြီးသည့် အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ဒေသအတွင်း၌ ကောင်းမွန်သည့် မျိုးစပါးရှားပါးခြင်းကြောင့် အထွက်နှုန်းနှင့် အမြတ်ငွေ လျော့နည်းမှု၏ အဓိက အကြောင်းရင်း တစ်ခု ဖြစ်လျက်ရှိရာ စပါးမျိုးစေ့ ထုတ်လုပ်ခြင်း လုပ်ငန်းကို အဓိက ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်သည်။

၉။ ဒေါင်းကူး (၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် စာချုပ်ချုပ်ဆိုသည့်)

ကျောက်ဖြူနှင့် ထားဝယ် ရေနက်ဆိပ်ကမ်း စီးပွားရေး ဇုန်များ၏ အနီးရှိ ဒေသများတွင် အဓိက ရည်ရွယ်ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်သည်။ ပေါင်းကူး၏ ကောင်းစွာ ထူထောင်ထားပြီးဖြစ်သည့် လက်ရှိ ရှိနေသည့် ဘဏ္ဍာရေး အခြေအနေ၊ စိစစ်ကြီးကြပ်ရေးနှင့် အကဲဖြတ်သုံးသပ်ရေး စနစ်များ၊ ဝန်ထမ်းအင်အားများဖြင့် အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းငယ်များ၏ စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တက်လာစေရန် ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်သည်။ ယခု စီမံကိန်းသည် နိုင်ငံခြား တိုက်ရိုက် ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှု အဓိက ရှိနေသည့် ဒေသများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် သတင်းအချက်အလက်များကို စုဆောင်း ရယူနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

အသေးစား ငွေစုငွေချေးလုပ်ငန်း ကလ္လာ ရန်ပုံငွေ ပေးအပ်မှု

လယ်ယာလုပ်ငန်းနှင့် အခြား အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှ လုပ်ငန်းများတိုးတက်စေရန်အတွက် ချေးငွေရရှိမှုသည် အရေးကြီးသည်နှင့် အမျှ^{၁၂} ရန်ပုံငွေ ဘုတ်အဖွဲ့သည် ကျေးလက်ဒေသ အသေးစား ငွေကြေးလုပ်ငန်းအတွက် ရန်ပုံငွေ ပံ့ပိုးကူညီမှုများ ဆောင်ရွက်သွားရန် ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပါသည်။ လက်ရှိတွင် အသေးစား ငွေစုငွေချေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသော လုပ်ငန်းများမှာ မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဒေသတွင် (UNDP/Pact) ၊ မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်းတွင် (UNDP, Pact, Save the Children) နှင့် တောင်ပေါ်ဒေသတွင် (UNDP, Pact, GRET) စသည်တို့ ဖြစ်ကြသည်။ ယခု ပေးအပ်မည့် ရန်ပုံငွေသည် လက်ရှိဆောင်ရွက်နေသော အသေးစား ငွေစု ငွေချေး လုပ်ငန်းများအပြင် ထပ်မံ ဆောင်ရွက်မည့် စီမံကိန်းများအတွက် ဖြစ်ပြီး ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် စတင်မည် ဖြစ်သည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် အိမ်ထောင်စုပေါင်း သုံးထောင့်ခြောက်ရာကျော် (၃၆၄၀) အား စုစုပေါင်း ချေးငွေပေါင်း ဒေါ်လာ လေးသိန်းငါးသောင်းကျော် (၄၅၄၂၀၆) ထုတ်ချေးပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ထိုချေးငွေများအနက် ၄၃% ကို လယ်ယာလုပ်ငန်းတွင် အသုံးပြုခဲ့ပြီး ကျန်သည့် ချေးငွေများကို အသေးစား စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ (ကုန်သွယ်ရေး၊ ထုတ်ကုန်လုပ်ငန်းနှင့် တိရိစ္ဆာန်မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းများအပါအဝင်)အတွက် အသုံးပြုခဲ့ကြသည်။ လယ်ယာလုပ်ငန်းများအတွက် အပါအဝင် ချေးငွေ အများစု (၆၀% ခန့်) ကို အမျိုးသမီးများက ချေးယူခဲ့ကြသည်။ LIFT ၏ ချေးငွေလုပ်ငန်းများမှ ရရှိခဲ့သည့် သင်ခန်းစာများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ကြပါသည်။

- အတွေ့အကြုံရင့်ကျက်သည့် အသေးစား ငွေစု ငွေချေးလုပ်ငန်းများက ဆောင်ရွက်သည့် ချေးငွေလုပ်ငန်းများသည် အထူး အောင်မြင်မှုရကြောင်း တွေ့ရသည်။ ငွေပြန်ဆပ်မှု နှုန်းသည် ၉၅% ကျော်သည်။
- လယ်ယာ စိုက်စရိတ် ချေးငွေ ထုတ်ချေးလိုသည့် အင်အားသည် ထုတ်ချေးပေးနိုင်သည် ငွေပမာဏထက် အဆများစွာ ကျော်လွန်လေ့ရှိသည်။
- တောင်းဆိုမှု မြင့်မားသည့် ငွေအပ်နှံခြင်းနှင့် အခြား ငွေကြေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများကို ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ခြင်း မရှိသေးကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် LIFT သည် အသေးစား ငွေစု ငွေချေး လုပ်ငန်း အဖွဲ့က ဦးဆောင်ကျင်းပသည့် ဒုတိယ အကြိမ် အသေးစား ငွေစု ငွေချေး လုပ်ငန်း အကောင်းဆုံး ဆောင်ရွက်မှု နည်းလမ်းများဆိုင်ရာ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ ကျင်းပရန် ကူညီပေးနိုင်ခဲ့သည်။ အစိုးရ၊ ပုဂ္ဂလိကနှင့် အကျိုးအမြတ်အတွက် မရည်ရွယ်သည့် အဖွဲ့အစည်းများ တက်ရောက်ခဲ့ကြပြီး အစိုးရ၏ ဗဟိုဘဏ်နှင့် အသေးစား ငွေစု ငွေချေး လုပ်ငန်း အဖွဲ့ အကြား ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကို အားကောင်းစေရန် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ရလဒ်အဖြစ် အသေးစား ငွေစု ငွေချေး ဥပဒေကြမ်းအား ပြင်ဆင် ရေးဆွဲရန် ပြုလုပ်သည့် ဆွေးနွေးပွဲများတွင် အသေးစား ငွေစု ငွေချေး လုပ်ငန်း အဖွဲ့ဝင်များ တက်ရောက် ဆွေးနွေးနိုင်ရန် ဖိတ်ကြားခြင်း ခံခဲ့ကြရသည်။ အသေးစား ငွေစု ငွေချေး ဥပဒေကို ၂၀၁၁ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် အတည်ပြုနိုင်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် LIFT သည် လုပ်ငန်းများကို တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်သွားနိုင်ရန် ရည်မှန်းထားသည်။

၅၁ LIFT အခြေခံ စစ်တမ်း (Baseline Survey) အရ လွန်ခဲ့သည့် ၁၂ လအတွင်း အိမ်ထောင်စုပေါင်း ၈၃% သည် ချေးငွေများ ရယူခဲ့ကြပြီး ၎င်းတို့အနက် ၁၆% သာလျှင် အတိုးတက်သက်သာစွာဖြင့် ချေးယူနိုင်ခဲ့ကြကြောင်း သိရသည်။

၇။ ရန်ပုံငွေစီမံခန့်ခွဲမှု

သတင်းနှင့်ပြန်ကြားဆက်သွယ်ရေး

၂၀၁၁ ခုနှစ်အတွင်း ပြည်တွင်းနှင့် ပြည်ပ၌ LIFT ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အကြောင်းအရာများသည် ပိုမို ထင်ရှားလာသည်။ ပြည်တွင်းသို့မဟုတ် ပြည်ပ မီဒီယာများတွင် LIFT နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ဖော်ပြမှုများ သုံးပတ်လျှင် တစ်ကြိမ်ကျ ပါဝင်မှု ရှိနေစေရန် ရန်ပုံငွေ စီမံခန့်ခွဲမှု ရုံးက ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။ LIFT ၏ ဝက်ဆိုက်ကို ၂၀၁၁ ခုနှစ် ဇွန်လ ၃၀ ရက်နေ့တွင် လွှင့်တင်နိုင်ခဲ့ပြီး လာရောက် ကြည့်ရှုသူ အရေအတွက်သည် မှန်မှန် တိုးတက်လျက်ရှိသည်။^{၅၂} ၂၀၁၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလအထိ နိုင်ငံပေါင်း ၇၀ မှ လာရောက် ကြည့်ရှုသူပေါင်း တစ်ထောင်ကျော် (၁၂၈၃) ဦး ရှိခဲ့ကြောင်း သိရသည်။ ၎င်းတို့အနက် မြန်မာပြည်တွင်းမှ အများဆုံးဖြစ်ပြီး (၂၈%)၊ ဂျာမနီနိုင်ငံ (၁၆%)၊ ထိုင်းနိုင်ငံ (၁၆%)၊ အမေရိကန် နိုင်ငံ (၁၁%)၊ ရုရှ နိုင်ငံ (၇%) နှင့် အင်္ဂလန် နိုင်ငံ (၄%) အသီးသီးရှိကြောင်း သိရသည်။

LIFT ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မည့် ဗျူဟာကို တင်ပြနိုင်ရန်နှင့် အစိုးရ၏ ကျေးလက် ဒေသ ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ဆင်းရဲ နွမ်းပါးမှု လျှော့ချရေး မဟာဗျူဟာ အား မည်ကဲ့သို့ ပံ့ပိုးကူညီနိုင်မည့် နည်းလမ်းများကို ရှာဖွေနိုင်ရန် ရည်ရွယ်လျက် LIFT က ဦးဆောင်သည့် ကျေးလက် ဒေသ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ဖိုရမ် တစ်ခုကို ၂၀၁၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပပြုလုပ် နိုင်ခဲ့သည်။ အစိုးရ ဌာနဆိုင်ရာမှ အရာရှိကြီးမှ ၊ သံရုံးအသီးသီးမှ သံရုံးဝန်ထမ်းများ၊ ကုလသမဂ္ဂ အဖွဲ့အစည်းများ၊ အစိုးရမဟုတ်သည့် အဖွဲ့အစည်းများနှင့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များ စုစုပေါင်း ၃၀၀ ခန့် တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။ မိတ်ဖက်အဖွဲ့များ၏ ဈေးခင်းပုံစံယ် ပြသမှုတွင် ၎င်းတို့၏ တီထွင်ဆန်းသစ်သည့် နည်းလမ်းများ၊ ၎င်းတို့ ပံ့ပိုးကူညီလျက်ရှိသည့် လုပ်ငန်းများမှ ထွက်ကုန်များကို ပြသနိုင်ခဲ့ကြသည်။

LIFT ၏ မိတ်ဖက်အဖွဲ့အများစုသည် LIFT ၏ အဖွဲ့အစည်း အမှတ်တံဆိပ် ပေါ်လွင် ထင်ရှားရေးဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်မှုကို လိုက်နာခဲ့ကြကြောင်းနှင့် ၎င်းတို့၏ ရုံးများ၊ မော်တော်ယာဉ်များ၊ သင်တန်းတွင် အသုံးပြုသည့် ပစ္စည်းများတွင် LIFT ၏ အမှတ် တံဆိပ်ကို ထည့်သွင်းဖော်ပြခဲ့ကြသည်။ ရန်ပုံငွေ စီမံခန့်ခွဲမှုရုံးသည် မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများအနေနှင့် အလှူရှင်များနှင့် LIFT ၏ အဖွဲ့အစည်း အမှတ်တံဆိပ် ပေါ်လွင် ထင်ရှားရေးဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်မှုကို လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု ရှိစေရန် ဆက်လက် အားပေးဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်သည်။

- ၂၀၁၁ ခုနှစ်တွင် အောက်ပါ လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါသည်။
  - LIFT ၏ ဝက်ဆိုက်တွင် အောင်မြင်မှု ဇာတ်လမ်းများကို ပုံမှန် ရေးသား လွှင့်တင်နိုင်ခဲ့ခြင်း၊
  - LIFT ၏ လက်ကမ်းစာစောင်ကို အင်္ဂလိပ် ၊ မြန်မာနှစ်ဘာသာဖြင့် ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့ခြင်း၊
  - LIFT ၏ နှစ်လည်၊ နှစ်ဝက် အစီရင်ခံစာများကို အင်္ဂလိပ်၊ မြန်မာ နှစ်ဘာသာဖြင့် ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့ခြင်းနှင့် ဖြန့်ဝေနိုင်ခဲ့ခြင်း၊
  - အများပြည်သူဆိုင်ရာ အခမ်းအနားများကို ကျင်းပနိုင်ခဲ့ခြင်း၊ ဥပမာ LIFT open house, Myanmar Partnership Meeting ၊ LIFT ဖိုရမ်နှင့် အခြား။
- ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် အောက်ပါတို့ကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်ထားပါသည်။
  - LIFT ၏ အလှူရှင်များ၏ အမှတ်အသား တံဆိပ် ပေါ်လွင် ထင်ရှားရေးဆိုင်ရာနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး တိုးမြှင့်ဆောင်ရွက်သွားရန်၊
  - LIFT ၏ ဝက်ဆိုက် အသစ်ကို လွှင့်တင်သွားရန်၊ ထိုဝက်ဆိုက်အသစ်တွင် LIFT ၏ ရန်ပုံငွေဖြင့် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည့် လုပ်ငန်းများ၏ သတင်းအချက်အလက်များကို interactive database အနေနှင့် ရှာဖွေကြည့်ရှုနိုင်မည်ဖြစ်သည်။
  - LIFT နှင့် LIFT ၏ မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ၏ ဆောင်ရွက်မှုများနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် အရည်အသွေးကောင်းမွန်သည့် သတင်းဖော်ပြမှုများ တိုးတက်ရရှိစေရန်၊
  - LIFT ၏ Baseline Report နှင့် Delta 1 Evaluation Report များကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ဖြန့်ဖြူးသွားနိုင်ရေး အာရုံစိုက် လုပ်ဆောင်ရန်။

အစိုးရနှင့် လူပိုင်ဆိုင် ဆက်သွယ် ဆောင်ရွက်မှု

လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာနနှင့် UNOPS (LIFT ၏ ရန်ပုံငွေ မန်နေဂျာ) တို့အကြား နားလည်မှု စာချွန်လွှာတစ်ရပ်ကို ၂၀၁၁ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၁ ရက်နေ့တွင် နေပြည်တော်၌ ရေးထိုးနိုင်ခဲ့ပါသည်။ နိုင်ငံခြားရေးရာ မူဝါဒကော်မတီ ၏ ညွှန်ကြားချက်အရ လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်မှု သဘောတူညီချက်အား လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာနမှ အမျိုးသား စီမံကိန်းနှင့် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ဝန်ကြီးဌာနသို့ လွှဲပြောင်းခဲ့ပါသည်။^{၅၃}

၅၂ LIFT ၏ ဝက်ဆိုက်လိပ်စာမှာ www.lift-fund.net နှင့် www.lift-fund.org ဖြစ်ပြီး LIFT ၏ လုပ်ငန်းများကို ဖော်ပြနိုင်ရန် Facebook Page တစ်ခုကိုလည်း ပြုလုပ်ထားပါသည်။
၅၃ LIFT ၏ လုပ်ငန်းများသည် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ သမဝါယမ ဝန်ကြီးဌာန၊ မွေးမြူရေးနှင့် ရေလုပ်ငန်း ဝန်ကြီးဌာန၊ လူမှုဝန်ထမ်း ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သစ်တောရေးရာ ဝန်ကြီးဌာန စသည်တို့နှင့် သက်ဆိုင်မှုရှိပါသည်။

၂၀၁၁ ခုနှစ်၏ ဒုတိယ နှစ်ဝက်အတွင်း နေပြည်တော်၌ LIFT ၏ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာန၊ မွေးမြူရေးနှင့် ရေလုပ်ငန်း ဝန်ကြီးဌာန၊ အမျိုးသား စီမံကိန်းနှင့် စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု ဝန်ကြီးဌာန၊ သမဝါယမ ဝန်ကြီးဌာန၊ ကုန်သွယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန စသည်တို့နှင့် ဝန်ကြီးအဆင့် အစည်းအဝေးများကို ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာနအောက်ရှိ ရေအရင်းအမြစ် အသုံးချရေး ဦးစီးဌာနနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခဲ့ရာတွင် သိသာထင်ရှားသည့် အောင်မြင်မှုများ ရရှိနိုင်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ် ဇွန်နှင့် ဇူလိုင်လများတွင်း ရေအရင်းအမြစ် အသုံးချရေး ဦးစီးဌာနက တည်ဆောက်ခဲ့သည့် မြစ်ရေတင် စီမံကိန်းလုပ်ငန်းများကို လေ့လာနိုင်ရန်အတွက် LIFT သည် ရန်ပုံငွေများကို ထောက်ပံ့နိုင်ခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံ အလယ်ပိုင်း ဒေသရှိ မြစ်ရေတင်စီမံကိန်း ခုနစ်ခုကို သွားရောက် လေ့လာနိုင်ခဲ့သည်။ ထိုစီမံကိန်းများကို တိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် နည်းလမ်းများကို အကြံပြုတင်ပြနိုင်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် LIFT သည် မြစ်ရေတင် စီမံကိန်း ပုံစံငယ်တစ်ခုကို ထူထောင်ရန်အတွက် နှစ်များစွာ ကြာမြင့်မည့် စီမံကိန်းတစ်ခုကို ဆောင်ရွက်သွားရန် စီစဉ်လျက်ရှိသည်။

LIFT ၏ မိတ်ဖက်အဖွဲ့များ အားလုံးသည် ၎င်းတို့၏ လုပ်ငန်းများ၏ တိုးတက်မှု အခြေအနေများကို တင်ပြနိုင်ရန်အတွက် မြို့နယ်နှင့် တိုက်နယ်အဆင့် အစိုးရ ဌာနဆိုင်ရာ ဝန်ထမ်းများနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု အစည်းအဝေးများ ကျင်းပလေ့ရှိကြောင်း အစီရင်ခံခဲ့ကြပါသည်။ အစည်းအဝေးများအတွင်း သက်ဆိုင်ရာ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် လုပ်ငန်း ဆိုင်ရာ အောင်မြင်မှုများနှင့် အခက်အခဲများအကြောင်းကို ဆွေးနွေးနိုင်ခဲ့ကြသည်။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် GRET နှင့် WHH တို့က ဦးဆောင်ပြီး ဘိုကလေးမြို့နယ် စိုက်ပျိုးရေး နည်းပညာ လုပ်ငန်း အဖွဲ့ အစည်းအဝေးများကို ပြုလုပ်လျက်ရှိသည်။ မြန်မာ့လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး လုပ်ငန်း၊ တိရိစ္ဆာန် မွေးမြူရေးနှင့် ကုသရေး ဌာနတို့ကို ဖိတ်ကြားပြီး တောင်သူများ၊ ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍမှ လုပ်ငန်းရှင်များကို တွေ့ဆုံဆွေးနွေးစေခဲ့သည်။ Mercy Corps သည် လပွတ္တာမြို့နယ်တွင် LIFT ၏ မိတ်ဖက်အဖွဲ့များ၊ အစိုးရ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ပုဂ္ဂလိက ကဏ္ဍမှ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ပုံမှန် ညှိနှိုင်း အစည်းအဝေးများ ပြုလုပ်လေ့ရှိပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်းဒေသရှိ မြို့နယ် အများစုတွင် LIFT ၏ မိတ်ဖက်အဖွဲ့များသည် မြို့နယ်အဆင့် ဌာနဆိုင်ရာက ပြုလုပ်သည့် အစည်းအဝေးများသို့ တက်ရောက်ရန် ဖိတ်ကြားခံရလေ့ရှိကြသည်။ တစ်ခါတစ်ရံတွင် ဒေသခံ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင်များလည်း ပါဝင်ကြသည်။ ကမ်းရိုးတန်းဒေသတွင် LIFT ၏ မိတ်ဖက်အဖွဲ့များသည် ဒေသအာဏာပိုင်များနှင့် ပုံမှန် အစည်းအဝေးများကို ပြုလုပ်နိုင်ခဲ့ကြသည်။ ဥပမာအားဖြင့် MERN သည် ဒေသ အာဏာပိုင်များ၊ ဌာနဆိုင်ရာ အရာရှိများ ပါဝင်တက်ရောက်သည့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်မှု အစည်းအဝေးများကို ပုံမှန် ကျင်းပနိုင်လေ့ရှိသည်။

ဘဏ္ဍာရေး

၂၀၁၁ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာ ၃၁ ရက်နေ့အထိ LIFT အတွက် အလှူရှင်နိုင်ငံများ၏ စုစုပေါင်း ကတိကဝတ်ပြုမှုနှင့် လှူဒါန်းထည့်ဝင်ငွေများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ကြသည်။ (အမေရိကန် ဒေါ်လာဖြင့် ဖော်ပြထားပါသည်)

အလှူရှင်နိုင်ငံများ၏စုစုပေါင်းကတိကဝတ်ပြုမှုနှင့်လှူဒါန်းထည့်ဝင်ငွေများ (အမေရိကန်ဒေါ်လာဖြင့်)

အလှူရှင် နိုင်ငံ	လက်မှတ် ရေးထိုးထားသည့် ကတိကဝတ်ပြုမှု *	ထည့်ဝင်ငွေ (ရရှိပြီး)
ဩစတြေးလျ	၁၈၉၃၈၈၂၄	၁၃၃၄၂၉၀၄
ဒိန်းမတ်	၉၅၉၆၇၄	၉၅၉၆၇၄
ဥရောပ ကော်မရှင်	၄၃၇၆၀၁၄၀	၃၅၁၂၃၄၉၀
နယ်သာလန်	၂၉၅၀၀၀၀	၂၉၅၀၀၀၀
နယူးဇီလန်	၄၀၉၂၇၅	၄၀၉၂၇၅
ဆွီဒင်	၂၇၂၅၇၇၆	၂၇၂၅၇၇၆
ဆွစ်ဇာလန်	၅၁၆၇၁၁၇	၃၁၄၅၆၁၂
ယူနိုက်တက် ကင်းဒမ်း	၅၆၀၀၆၄၀၀	၃၂၈၂၆၇၅၀
အတိုးရရှိငွေ		၃၆၂၉၁၉
စုစုပေါင်း	၁၃၀၉၁၇၂၀၆	၉၁၈၄၆၄၀၀

* ကတိကဝတ် ပြုမှုများ၏ ပမာဏသည် ငွေလဲလှယ်နှုန်းအပြောင်းအလဲကြောင့် ၂၀၀၉ နှင့် ၂၀၁၀ တွင် အနည်းငယ် ကွဲလွဲမှု ရှိနိုင်သည်။

အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းနှင့်ဆေးနာရီရောဂါကုသရေးရန်ပုံငွေ
ရန်ပုံငွေတာဝန်ခံရုံး

တတိယထပ်၊ အင်းယားလိတ်ပင်လယ်

အမှတ် (၃၇)၊ တက္ကသိုလ်အားကစားလမ်း၊ မရမ်းကုန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ

တယ်လီဖုန်း - ၀၁ ၆၅၇၇၀၄ နေအိမ်(၈) - ၀၁ ၆၅၀၀၂

အီးမေးလ် - lift@unops.org

ဝက်(ဘ်)ဆိုက် <http://www.lift-fund.org> နှင့် <http://www.lift-fund.org>